

Vinice Páně

n á b o ž e n s k ý v ě s t n í k

r o č n í k o s m ý

Pořádá a vydává

Antonín Stříž

1937

v P r a z e - D e j v í c í c h 6 7 6

*Matka Boží u Sv. Sulpice v Paříži,
kdež sloužil první Mši svatou bl. Grignon z Montfortu.*

Život blah. Ludvíka-Marie Grigniona z Montfortu.

I. Dětství.

Na cestě z Rennes do Brestu v chudém Bretoňsku brzy dojdeme k městečku půvabně rozloženému na úbočí pahorku při stoku dvou řek: je to Montfort-la-Cane, náležející do diecése renneské. Jméno „Montfort“, jež znamená tvrz, plně vystihlo ráz města: bylo obehnané důkladnou hradbou a nevěstilo nic dobrého nepříteli, který by je napadl. V městečku byly tři fary a klášter sv. Jakuba, náležející augustiniánům.

V tomto starobylém městě bretoňském, vzdáleném bohatství a lesku dvora krále Ludvíka XIV., narodil se 31. ledna 1673 *Ludvík Grignion*. Jeho otec Jan Baptista Grignion zastával úřad městského právního poradce, ale toto zaměstnání by nebylo dostačovalo na obživu rodiny, kdyby nebyl pomáhal malý rodinný statek nedaleko města. Matka Ludvíkova byla dcerou konšela z Rennes, diecésního města a střediska celého kraje. Po Ludvíkovi narodilo se jim ještě sedm dětí: dva synové a pět dcer. K svému křestnímu jménu

Ludvík později při svatém biřmování z oddanosti k Svaté Panně připojil jméno Maria. Později, aby ukázal, že zemřel tomuto světu, přestal užívatí svého rodového jména, ponecháváje si toliko jméno místa, kde křtem svatým se zrodil k životu věčnému; nazýval se pak Ludvík Maria de Montfort. Ústní podání vypravuje, že byl dán na kojení zbožné ženě Andrée, bydlící nedaleko města. Žulový kříž podnes ukazuje místo, kde stával její chudý hliněný domek. Ve chvíli, kdy svěcená voda stékala na čelo Ludvíkovo, Panna Maria, tato „dobrá matka“, jak ji rád bl. Grignon nazýval, přijala pod svoji zvláštní ochranu toto dítě, které ji mělo tolik milovati a o ní kázati.

Z nemnoha zpráv, jež nám zachovali historikové o mládí Ludvíkově, můžeme přece již vytušiti svatost jeho. Rád se věnoval modlitbě, rád poklekal před svatostánkem, a třebaže dosud malý, byl již tím, čím se měl jednou státi, misionářem. Tak často těšival svoji matku, když klesala pod tíží starostí a domácích prací, a s podivuhodným uměním dovedl odtrhnouti své sourozence od hry a zábavy a přiměti je, aby se s ním pomodlili růženec. Když jednou mladší sestra se zdráhala, pravil k ní: „Sestřičko drahá, budeš velmi hezká a lidé tě budou míti rádi, budeš-li míti ráda Pána Boha.“

Bylo potěšením patřiti na tento malý svět, jak se modlí společně růženec: Ludvík předříkával a dříve než shromážděné děti rozpustil, rozdával vše, co měl nejhezčího, jen když mu líbily, že se zase příští den sejdou k modlitbě. Oddanost k Panně Marii byla vlastností, již nejvíce vynikal. „S láskou k Panně Marii,“ praví P. Blain, jeho nejdůvěrnější přítel, „zdál se býti již zrozen.“ Dlouho vydržel nodliti se před obrazem Mariiným v jakémsi posvátném vytržení mysli. Jí obětoval svoji nevinnost, v její ochranu se poroučel. Již tehly se na něm naplnilo, co později krásně vyádřil v jedné své básni:

Marie est ma grande richesse
Et mon tout, auprès de Jésus,
C'est mon bonheur, c'est ma tendresse,
C'est le trésor de mes vertus.¹⁾

II. Na studiích.

Ve dvanácti letech odchází Ludvík na latinšské školy do Rennes. Tak jako v jiných něstech Francie, byla i tam vzkvétající kolej esuitská. Škola v Rennes byla zvláště počet-

¹⁾ Maria je mé velké bohatství a mé všechno po Ježíši, na je mé štěstí, má něžnost, v ní je poklad mých ctností.

ná; navštěvovalo ji asi 2.000 žáků, kteří se věnovali studiu francouzské, latinské a řecké literatury, mimo to studovali rhetoriku, filosofii a teologii. Podle zvyklosti tehdejší doby bydlili žáci většinou mimo kolej, buď u rodičů, nebo v cizích rodinách. Takový život skýtal pochopitelně mnohá nebezpečí: mnozí ze studentů přes všechn dozor dobrých Otců libovali si v zahálce a bujnosti. Mladý Ludvík-Maria byl ubytován u strýce z matčiny strany, kněze de la Visnelle-Roberta. Nedal se zlákat špatným příkladem spolužáků, kteří nebyli vzory píle a dobrého chování. Jeho čas byl plně věnován práci a modlitbě. Zůstal věrný Bohu a netajil se svou zbožností před spolužáky, třebaže musil nezřídka proto zakoušeti od nich trpkostí. Denně na cestě do koleje poklekal v kostele u Karmelitánů u nohou zázračné sochy Panny Marie, Matky míru, kde ztrávil často dobrou hodinu ve zbožném usebrání. Není pochyby o tom, že dobrotivá Matka odměňovala jeho horlivost mnohými milostmi: zde také mu odhalila povolání k stavu duchovnímu. Můžeme si domysleti, s jakou radostí vstoupil do mariánské družiny ustavené v Rennes, jako ve všech jezuitských kolejích. Již tehdy jeho ctnosti, zvláště skromnost, poslušnost a mírnost upou-

taly jeho učitele, kteří si vážili svého mladého chovance. Avšak ještě jeden příznačný rys jeho povahy ukazuje se v době studií: je to láska k chudině a k trpícím, která ho provází celým životem. Jeden kněz renneský P. Bellier shromažďoval každý týden některé studenty, poučoval je o lásce k bližnímu a posílal je pak do špitálu, aby posluhovali chudým a poučovali je v náboženství. Ludvík se stal brzy jedním z nejhorlivějších členů malého sdružení. Jednoho dne, když matka Ludvíkova navštívila špitál, setkala se tam se známou chudou ženou, která jí pravila: „To váš syn, drahá paní, se postaral o mé přijetí do tohoto domu a dal mě sem donést na nosítkách. Šťastné matky, jež dovedou vnuknouti takové city svým dětem!“

Jediným zotavením mladého Grigniona byla malba, k níž měl šťastné vlohy. Sam od sebe a bez učitele naučil se malovati v miniatuře a brzy se stal tak dovedným, že mu postačil jediný bystrý pohled na věc, již měl nakresliti. Jeden malíř, který ho viděl malovati, byl tím tak překvapen, že sám přestal pracovati, když k němu mladý Grignion přistoupil. V pozdějších letech upustil Ludvík od tohoto umění, ale čemu se naučil, prospělo mu později na misiích, při nichž zdobil zchátralé kos-

tely. Rovněž vynikal nadáním básnickým a také tyto vlohy věnoval Bohu. Máme po něm řadu básní, vroucích výlevů lásky k Ježíši a Marii, a písní, jež skládal pro lid, aby mu dal náhradu za jarmareční písně, jež byly v oběhu. Písně ty dosud se ve Francii zpívají.

Když se rodiče Ludvíkovi přestěhovali později z Montfortu do Rennes, aby se mohli postarati o výchovu dospívajících dětí s menším vydáním, stal se Ludvík vychovatelem svých sourozenců. Jeho dobrý příklad nezůstal ani v kruhu rodinném neplodný: jeden z jeho bratrů se stal dominikánem a tři z jeho sester vstoupily do kláštera. Vynikal dokonalou poslušností k svým rodičům, třebaže to bývalo spojeno s velikými oběťmi. Jeho otec byl totiž povahy prudké a vznětlivé a v rodině docházelo někdy k prudkým výstupům. Malý Ludvík však dovedl otce zkonejšiti, a i když byl nevinne trestán, nedal najevo ani nejmenší nelibosti.

Boží Prozřetelnost pečovala zvláštním způsobem o ucelení charakteru Grignionova tím, že mu stavěla před oči povzbuzující příklady dobrých učitelů v koleji. Zvláště profesor řečnictví P. Gilbert působil na svého vděčného žáka svou bezmeznou mírností a trpělivostí. Sám Grignion později doznává, že si musil

řipomenouti zjev svého učitele z mládí, aby
e ovládl, když se dostal do ohně mezi svými
epřáteli.

Jaký byl poměr Ludvíkův k spolužákům?
počátku mezi nimi mnoho zkusil pro svou
božnost. Přesto však nepřestal jim prokazo-
ati účinnou lásku, jak nám ukazuje tato pří-
oda. Ve třídě byl jeden žák stále posmíván
ro svůj chudý a rozedraný oděv. Montfort,
aplněn soucitem, počal žebrati na spolužá-
ch, ale sehnal jen polovinu obnosu nutného
zakoupení šatů. Nicméně zašel k obchod-
íku a představil mu chudého spolužáka se
ovy: „Hle můj a váš bratr, sebral jsem ve
ídě, co jsem mohl, abych jej oblékl. Nesta-
lo to, jest na vás dodati zbytek!“ Láska vy-
plala lásku: obchodník dojat jeho velkoduš-
ostí, dal ochotně nový oblek. - Od té doby
ojali studenti úctu k svému spolužáku. Tato
ska k bližnímu nebyla u Montforta výsled-
em jen přirozené dobroty srdce: viděl a ctil
chudáku samotného Pána Ježíše.

III. Příprava na kněžství v Paříži.

Blížil se konec studií a Ludvík měl si zvo-
it své životní povolání. Tato volba, která při-
ší mnohému tolik starostí, nepůsobila Grig-

nionovi žádných obtíží, neboť „dobrotivá Matička“ sama sdělila jednou při modlitbě svému milému dítěti, že bude knězem Kristovým. Uskutečnění tohoto plánu přineslo Ludvíkovi nové těžké svízele. Vůle jeho otce byla jiná než vůle Boží. Vzhledem k tomu, že byl nejstarším synem a měl skvělé nadání a schopnosti, snažil se otec všemožně, aby se syn věnoval světskému povolání a povznesl rodinu. Ludvík, který jasně rozeznával, že vůle Boží je jiná, neuposlechl a počátkem školního roku 1692 počal studovati theologii u jesuitů v Rennes. Ale již nyní Boží Prozřetelnost ho chtěla postaviti před širší hlediště a podrobiti ho zkouškám, kterých by jistě býval byl ušetřen mezi svými přáteli a známými. Kněžský seminář sv. Sulpice v Paříži byl pokládán v té době za nejlepší svého druhu. Mladý Grignion snil o tom, aby směl čerpati z jeho bohatých zřídels; ovšem neměl naděje, že by mu jeho otec, upoután péčí o početnou rodinu, mohl dopřáti studií v Paříži. Nicméně byla to vůle Boží, a ta již si našla k tomu vhodný nástroj. Byla to slečna de Montigny z Paříže, která dlela za obchodní záležitostí v Rennes a bydlela u strýce otce Grignionova. Ta vypravovala s velkou chválou o semináři sv. Sulpice, a když pozorovala zájem

Ludvíkův, nabídla jeho rodičům svou podporu a přislíbila, že mu opatří byt a stravu. Bylo to veliké štěstí pro Ludvíka, který rástoucně nabídku přijal.

Pro nadšeného mladíka počíná nový život, hned se chystá na cestu do Paříže. Chce ji konati pěšky. Jeho rodiče marně se pokoušejí vzbítarati mu alespoň nějakého koně. Jen po dlouhém naléhání přijímá nový oděv a 10 tolarů na cestu. S touto chudou výbavou v doprovodu bratra a strýce vydává se na cestu: jeho doprovodí dvě míle cesty od Rennes a pak se s ním loučí a ponechávají ho jeho osudu. Ale on se necítí osamocen: ví, že dobrotivý Bůh bdí nad ním, a jeho důvěra v Pannu Marii, jeho dobrou Matičku, je silnější než dy jindy:

Je suis tout sous sa dependance
Pour mieux dépendre du Saveur,
Laissant tout à sa Providence,
Mon corps, mon âme et mon bonheur.¹⁾

Poslušen vnitřního hlasu dal prvému chudému, kterého potkal, svých 10 tolarů, jinému nabídl svůj nový oblek a místo něho si vy-

¹⁾ Jsem úplně v její závislosti, abych tím více závisel na Spasiteli; ponechávám vše Prozřetelnosti, své duši, svou duši i své štěstí.

prosil jeho rozedrané šaty. Když se takto zbavil všeho, co měl, padl na kolena do silničního prachu a učinil slib ustavičné chudoby. - Po obtížné a dlouhé cestě přišel do Paříže, vysílen, unaven, ale s radostným srdcem; jeho prvním bytem ve velkém městě byla chudá stáj. Slečna de Montigny byla nadmíru překvapena, když se jí představil v žebráckých hadrech; přesto však nezrušila dané slovo; ale tak vysokou pensí, jakou bylo platiti v semináři sv. Sulpice, nemohla mu poskytnouti. A tak místo k sv. Sulpici uvedla Ludvíka do komunity kněze de la Barmondière, kde bylo zaopatření velmi levné. V blízkosti sv. Sulpice byla totiž řada kolejí, založených od zbožných kněží k tomu účelu, aby tam mohli bydlet studenti, kteří nemohli zaplatiti vysokou pensí u sv. Sulpice. Přednášky na Sorboně navštěvovali stejně jako alumnové sv. Sulpice. Jedním takovým ústavem byla komunita kněze de la Barmondière. Pan de la Barmondière, kněz horlivý a zbožný, brzy si oblíbil svého nového chovance. Ludvík-Maria pokračoval pod jeho vedením v křesťanské dokonalosti. Čtyřikráte v týdnu přistupoval k sv. přijímání „s takovou zbožností, že mu člověk až záviděl“, jak praví opět jeho důvěrný přítel P. Blain. Jeho modlitba se stala usta-

vičnou a udržovala v jeho srdci horoucí lásku k Bohu. Aby nebyl vytrhován okolními předměty a aby se vyhnul mnohým nebezpečím, učinil smlouvu se svými očima. V Paříži, kde již tehdy byly shromážděny divy umění, znal jen předměty vztahující se k náboženství. A ku podivu, třebaže chodíval po ulicích se zrakem sklopeným, přece s podivuhodnou určitostí poznával, kde je umístěn obrázek P. Marie na křižovatce nebo nad domovními dveřmi, často tak skrytý, že průvodci teprve po bedlivém pátrání jej spatřili, a poklekával často jako u vytržení před mariánskými sochami v ulicích.

Tato doba klidné pohody netrvala dlouho. Brzy ho očekávala nová trpká zkouška: jeho pense přestala totiž býti vyplácena. Co se stane se zbožným mladíkem bez přístřeší, bez podpory? Ludvík se neoddával příliš těmto starostem, ale s větší důvěrou a odevzdaností svěřil sebe Ježíši a Marii, ne bez brzké odměny. Pan de la Barmondière podržel Grigniona ve svém domě s podmínkou, že bude chodit bdíti k nebožtíkům farnosti sv. Sulpice - jak bylo tehdy obyčejem - a že mu bude odváděti odměnu za tuto trudnou službu. Ludvík přijal s povděkem tento úkol, třebaže choval v sobě cosi pokořujícího pro syna

z jemnější rodiny. A tak třikrát nebo čtyřikrát v týdnu chodí bdít k mrtvým. Čtyři hodiny věnoval modlitbě, na kolenou a se sepiatýma rukama, dvě hodiny duchovní četbě a studiu theologických skript a ostatní zbytek času spánku. Mrtvoly uložené na márách vnukaly mu důkladné úvahy o smrti a marnosti statků, jichž si lidé na světě nejvíce váží, totiž krásy, bohatství a rozkoše. Tyto dojmy o smrti vtiskly se nesmazatelně v jeho paměť a uplatňovaly se později při jeho kázáních a v jeho písních.

Při pokroku v duchovním životě nezanedbával Grignon studií. O tom se přesvědčili nejlépe jeho spolužáci při zkouškách, jimž podroboval pan de la Barmondière své chovance. Všichni se podívovali neobyčejné inteligenci Ludvíkově a jeho pokroku v posvátné vědě.

Na podzim roku 1694, když dostal Grignon nižší svěcení ve věku 21 let, očekávala ho nová bolestná zpráva. Když se totiž vracel z duchovních cvičení, našel svého velikého dobrodince a vychovatele pana de la Barmondière na smrtelném loži. Byla to jistě veliká rána pro něho, přesto však potlačil každý projev lítosti a zármutku. Jeden ze spolustudujících, kteří ho pozorovali, mu pravil: „Pa-

ne Grignione, buď jste veliký nevďěčník, nebo veliký světec, skrýváte-li své pohnutí ze ctnosti.“ Montfort nebyl bez citu, složil však své útočiště v Otci nebeském tak, že žádná událost nedovedla porušiti jeho klid. Uprostřed nesnází vrhal se s odevzdáním v náruč své dobré Matky. Přicházel k Panně Marii s dětskou prostotou, předkládaje jí své potřeby časné, jako duchovní, a byl si tak jist výsledkem svých prosb, že ani pochybnost, ani neklid, ani rozpaky ho nikdy netísnily. Když se v modlitbě svěřil své dobré Matce, byl kliden.

Panna Maria nezklamala důvěry svého služebníka. Otevřela mu dveře do komunity, kterou řídil kněz Boucher. Strava v tomto domě byla však velmi špatná. Jídlo si totiž studenti připravovali sami a kupovali si potraviny horší jakosti, jako odpadky od řezníků a zkaženou zeleninu, což spíše odpuzovalo od stolu, než k němu lákalo. P. Blain, spolužák Ludvíkův a nejdůležitější současný svědek, který také jedl z této kuchyně, praví: „Každý, kdo šel k jídlu, mohl se dostat do rozpoložení onoho velikého světce, jenž radí jíti k tabuli jako k mučidlu: *ad mensam tamquam ad patibulum!*“ Zdraví Ludvíkovo, třebaže bylo silné, nesneslo tento způsob života. Když jednoho dne sám vařil, pocítil záchvaty vážné

nemoci. Přenesli ho do nemocnice a byl uložen v pokoji vyhraženém pro kněze. Ošetřující sestry se obdivovaly jeho trpělivosti, odevzdanosti a radosti v krutém utrpení: „Jsem v domě Božím,“ říkával, - „jaká to čest pro mne!“ (Ve francouzštině totiž jmenuje se nemocnice *hôtel-Dieu* - Dům Boží.) Nemoc rychle se zhoršovala a již se zdálo, že není naděje na uzdravení. Avšak zatím co všichni ho pokládali již za ztraceného, Ludvík-Maria předpověděl své brzké uzdravení. To jistě mu jeho dobrá Matička zjevila, že nezemře. Skutečně, nemoc jako zázrakem polevila, síly se pomalu vracely do zesláblého těla a po několika dnech opět chodil.

Radostné překvapení očekávalo Grigniona při návratu z nemocnice: laskavostí jedné známé paní, která se nabídla platiti za něho pensí, byl přijat do semináře sv. Sulpice. Pověst o jeho svatosti ho tam již předešla. Představený P. Brenier dal dokonce zpívati *Te Deum* na poděkování za tak hodného alumna. Neměla Panna Maria žádný vliv na jeho přijetí? Ó jistě! Vždyť seminář sv. Sulpice byl jejím královstvím, ona byla jeho paní od té chvíle, kdy jeho zakladatel P. Olier zasvětil jej v její ochranu. Úmyslem tohoto zbožného kněze bylo, utvářeti kněze ve škole Mariině a svěřiti

je jejímu mateřskému vedení, aby pod jejím požehnaným vlivem mohli růsti v Ježíši Kristu a dosíci dokonalosti, odpovídající vznešenému povolání kněžskému. Sv. Sulpic byl tudíž dobrou půdou, jež se hodila pro Grigniona. Mimo spisy P. Olieri vložila mu Prozřetelnost do rukou knihu P. Boudona „Traktát o svatém nevolnictví přepodivné Matky Boží“. Tato kniha učí, že křesťan, chce-li se úzce spojit s Ježíšem, musí se zasvětit Panně Marii, se vším, co má v řádu přirozeném i v řádu milosti, se svým tělem, svou duší, svými statky, se všemi svými zásluhami. Tento spis uchvátil Montforta, neboť v něm našel uskutečněny své nejvnitřnější myšlenky a city, jež choval k Panně Marii. Jeho četba i studium mu potvrzovaly, že kořeny této pobožnosti tkví v samém Evangeliu a v životě Ježíše Krista, že je lze ověřiti spisy světců, zvláště sv. Bernarda a že její duch naplňuje knihy několika kněží současné doby, jako kardinála de Berulle, P. Olieri a jiných. Podle Božího plánu posláním Montfortovým bylo rozvinouti tuto pobožnost, zbaviti ji nejasnosti a rozšířiti ji mezi lidem ve formě jednoduché, jasné a přitažlivé. Tento úkol splnil s podivuhodnou věrností. - Dříve však než počal tuto pobožnost rozšiřovati ve světě, Ludvík-Maria se

přičiňoval, aby vykvetla v samém semináři. Se svolením představených založil družinu „nevolníků Ježíšových skrze Marii“. S nimi pak recitoval každodenně malý žaltář Panny Marie (Officium parvum B. M. V.), „tak něžný, že ho nelze recitovati bez pohnutí,“ jak sám pravil. Sám zasvětil se Matce Boží ve svátek Zvěstování r. 1696. Naše mysl ráda zalétá k tomuto požehnanému dni, kdy tento zbožný jinoch na kolenou před oltářem P. Marie, s očima upřenýma na svou dobrou Matku, děkoval jí za všechna obdržená dobrodiní, a aby lépe osvědčil svoji lásku, dával se jí všecek a bez výhrady. Zřídka kdy bylo zasvěcení dokonalejší a vroucnější. V Montfortovi dostalo se Panně Marii nevolníka vždy ochotného, poslušného a nezištného, který si tohoto titulu vážil více než všech poct světa: od této doby podpisoval se jen *nevolník Ježíšův v Marii*.

Brzy bylo patrné, že toto zasvěcení přineslo Ludvíkovi nový rozkvět milostí a ctností: spojení s Ježíšem se upevnilo a touha po kříži, znak opravdové svatosti, jen vzrostla. Ředitel semináře svěřil jeho péči kapli Panny Marie a uložil mu, aby v průvodu jednoho spolubratra zastupoval seminář na pouti k Panně Marii v Chatres. Vidíme z toho, že jeho učitelé

si vážili Grigniona. Dokazují to též mnohé úkoly, které mu dávali. Jeho péči svěřili též vyučování dětí na předměstí Saint-Germain: ty chudé roztrhané děti byly uchváceny jeho vroucími slovy a poslouchaly ho, ani nedutajíce.

Přiblížila se doba, kdy Grignion měl být podroben nové těžké zkoušce, z níž jeho duše měla vyjít silnější a čistší. Snadno snášíme příkoří, jež nám působí cizí lidé; těžší a bolestnější jsou kříže, které nám působí ti, jež ctíme a milujeme. Je pochopitelné, že ustavičná usebranost Montfortova, jeho horoucí víra a stálé spojení s Bohem, což způsobovalo, že žil v jiném světě, jeho hrdinné ctnosti dodávaly chování a povaze Ludvíkově zvláštní ráz. Čím více žil mezi lidmi, tím méně žil jako ostatní lidé; konečně určité zvláštnosti pozorujeme u každého velkého světce. Nedivíme se tudíž, že náš Ludvík, zvyklý jen žít v oblastech víry, opominul někdy to, čemu svět říká „jemné způsoby“, a řídil se pouze tím, co mu předepisovala jeho víra a láska k bližnímu. Hned od příchodu Montfortova k sv. Sulpici snažili se jeho zpovědníci napravit to, co se jim zdálo v jeho chování zvláštního. Dokud byl jeho zpovědníkem P. Bonin, zkouška byla ještě snesitelná, neboť tento zpovědník

dovedl chápati svého kajícíka. Jeho nástupce P. Lechassier byl zmaten touto duší. Tento kněz dovedl vésti duše po obyčejných cestách zbožnosti, avšak nedůvěřoval ničemu, co jen trochu se odchylovalo od obyčejného. U Montforta obával se pokrytectví a sebe-lásky, snažil se proto všemožně, aby ho pokořil, a protivil se mu ve všem. Byly to trpké dni pro Ludvíka: vše konal špatně, jeho dobré skutky vykládány jen ve zlém, bylo mu zakazováno to, co mu bylo povoleno den předtím. Dokonce jeho představení počali s ním jednati tímto způsobem: dávali mu nezasloužené důtky, vše mu dovolovali jen s nevolí. Ba i spolužáci po příkladu učitelů se domnívali, že je jim dovoleno zkoušeti ctnosti Montfortovy. Náš Ludvík však nepodlehł tomuto zmatku, zůstával klidný a mírný ke všem, a co nás zvláště naplňuje podivem, po nejprudších výtkách přicházel k svému zpovědníku s důvěrou a prostotou dítěte, otevíral mu své srdce, tázal se ho o radu.

Příště dále.

Můj stálý přítel.

Francis P. Le Buffe, S. J.

I.

Zůstaň s námi, neboť se připozdívá, a den se již nachýlil.

Luk. 24, 29.

Dětství jest zvláštní doba. Jeho dni jsou celé ze zlata a pohádek, ale když sluneční paprsky jsou sesbírány a na zemi padají stíny, ze skal pak, stromů a keřů jako by vystupovaly hrozné postavy, tu bývá za dětských dob úzko. Co tedy činí bázlivé děti? Musíme se ptáti? Nejsou zde od Boha dvě bytosti, jedna se svou velikou láskou, druhá s ušlechtilou silou, jež mohou a chtějí maličké chrániti? K těm tedy děti jdou, k nim se přitulí, když se soumrak rozestřel nad tichou zemí, u nich na strach zapomínají.

U většiny z nás dni dětství dávno minuly; zašli jejich trpaslíčkové i hřímající obři, zašly přízraky tmy a odešel snad též laskavý otec i něžná máti. Avšak i když noc nebudí v nás již svou hrůzu, jiné temnoty procházejí našimi dny, a my, děti, jimiž přec jen stále jsme, posud víme, co to jest se báti. Kdo z nás nepocítil úděs nečekané zkoušky, když rána za

ranou dopadala na naše necvičená ramena a když zářivé slunce šťastné spokojenosti rychle a smutně opouštělo naši životní dráhu? Kdo z nás nestanul s těžkým srdcem, vztahuje ve své bolné slabosti ruce po někom, kdo by mu v šeru jeho opuštěnosti pomohl? Kdo z nás neklečel nad rakví svých nadějí, o splnění jich náhle oloupen, a nezřel před sebou dní zdajících se spřádati nezdar za nezdarem? Opuštěnost duše jest hrozná, a býti osamělý, když i to, co jest v nás nesmrtelné, se leká, ach, to by bylo nesnesitelné. To viděl náš dobrý Bůh. Viděl, „že by nebylo dobře člověku býti samotnému“, že by nebylo dobře, aby jeho dítě v době přítomné hledělo osamělé vstříc úskalí a nebezpečí, a ve svém nekonečném milosrdenství učinil mu „pomocníka jemu podobného“, a pomocníkem tím jest „jediný prostředník mezi Bohem a člověkem, člověk Kristus Ježíš.“ *Člověk* Kristus Ježíš! Nikoli anděl, nikoli bytost jiného řádu, ale člověk Kristus Ježíš. Ten má stát při nás, když světlo pokoje, radosti a útěchy jest naší duši odňato; ten má jíti vedle nás, když se prchající den v soumrak halí a kroky naše klopýtají na ztemnělé, tvrdé stezce; ten má klečeti vedle nás, když zemdlení úzkostně tušíme skrytý úklad, — aby mohl mluvit k našemu zalek-

nutému srdci a síliti naše rámě, „tlouci, hledati, nalézati a neustávati.“ Má nám býti Rabbonim, Mistrem. Ba více. Má býti na místě rodičů. A tak v těchto našich dnech vábí nás blíže k sobě, cítí s námi a těší nás, jak dovede jen on, jenž kdysi v zastíněných alejích zahrady „počal se lekati a teskliv býti“, to pro hrozné hříchy všeho světa, jež naň cele dopadly. Ó, nezapomínejme na „člověka Krista Ježíše“, když ho nejvíce potřebujeme!

Zůstaň s námi, drahý Pane Ježíši, vždyť se připozdívá! Přítmí blížícího se zármutku, kupících se starostí, hluboké bolesti, již by se srdce rádo zhostilo, jest již nad námi. Jako malé děti bojíme se tmy. Jako malé děti jdeme k Tobě. Nenaléháme, aby kalich Tvého se-slání byl od nás odňat, ba nežádáme ani o světlo. Prosíme jen, abys s námi zůstal, žádáme, abychom přes temné vody, které až naši duši zasahují, slyšeli Tvůj hlas: „Buďte dobré mysli, já jsem to, nebojte se.“ Zůstaň s námi, dětmi bojácnými, zůstaň, drahý Pane, než mlhy přejdou a světlo dne rozptýlí křivolaké stíny noci naší duše!

II.

Ty víš, že Tě miluji. Jan 21, 17.

Tvořivou podstatou svatých jest jejich osobní láska ke Kristu. Smysl pro povinnost může nás ovšem přivést k spáse, ale jest dosti silný, aby nás přivedl k dokonalosti? Trvání na tom, co „musíme“ učiniti, ještě nikdy nezapálilo plamene nadšení, a přece je třeba, aby takový oheň v našem srdci plál, máme-li kráčet bez bloudění a máme-li svítiti jiným na spasné cestě k věčnému domovu. „Musíš“ bývá slovo trpké, přičící se svobodě, a ve svém uplatňování i utiskující. Když se Stará garda vydala u Waterloo v jícen smrti, nebyla to povinnost, jež dala sílu pažím oněch veteránů a roznítla jejich srdce, ale nadměrná oddanost k vůdci. A také sotva kdy donucení do bylo mezníků křesťanské dokonalosti. Pouze láska vítězila. Těžké řetězy povinnosti bývají nepoměrně slabé, aby nás udržely na vyšší cestě služby Boží; toliko vzácné předivo lásky, silnější nežli smrt, může nás přivést blíže ke Kristu a připoutati nás k jeho svatým záměrům. Musíme si Krista Pána vroucně zamilovati, ježto jen horoucí láska k němu, jako k skutečnému drahému příteli pozemskému, může nás spolehlivě zachovati na dráze sva-

tosti. Mdle čeliti nezřízeným vznětům, zameškávati drobné povinnosti denního života, nedbati nuzného bratra, vymykati se křížkům na nás sesílaným, to by snad samo o sobě nebylo velmi hříšné. Ale tu já nedbám očekávání a důvěry toho, jenž mě miluje, otáším, mám-li ukázati, že jsem jeho oddaný přítel, nesnažím se, abych ušetřil ono raněné Srdce bolesti, kterou působí zrada.

Uč mě, nejvzácnější Mistře, nauč mě považovati každý hřích za osobní urážku Tebe. Dej, ať můj život a všechno mé jednání je proniknuto velikou, silnou láskou, která nezná ni váhání ni únavy. Ať každé pokušení i k nejmenší nevěře, každý vkrádající se kaz na ryzosti, se střetne s pocitem bolesti, která by tak byla způsobena Tobě, můj nejlepší příteli, Ježíši, můj Bože! Nebudu zanedbávati svých modliteb. Nebudu pronášeti nelaskavých slov, jež by se mi drala na rty. Nebudu netrpělivý. Nebudu váhati při výzvě k nové práci dne. To vše by zraňovalo Tvé milující Srdce. Ach, Ty jsi trpěl příliš mnoho od synů lidských, abych ještě já přidával sebemenší bolesti.

Dej, ať Tě vždy miluji, a pak se děj vůle Tvá.

II.

Ty víš, že Tě miluji. Jan 21, 17.

Tvořivou podstatou svatých jest jejich osobní láska ke Kristu. Smysl pro povinnost může nás ovšem přivést k spáse, ale jest dosti silný, aby nás přivedl k dokonalosti? Trvání na tom, co „musíme“ učiniti, ještě nikdy nezapálilo plamene nadšení, a přece je třeba, aby takový oheň v našem srdci plál, máme-li kráčet bez bloudění a máme-li svítiti jiným na spasné cestě k věčnému domovu. „Musíš“ bývá slovo trpké, přičící se svobodě, a ve svém uplatňování i utiskující. Když se Stará garda vydala u Waterloo v jícen smrti, nebyla to povinnost, jež dala sílu pažím oněch veteránů a roznítla jejich srdce, ale nadměrná oddanost k vůdci. A také sotva kdy donucení do bylo mezníků křesťanské dokonalosti. Pouze láska vítězila. Těžké řetězy povinnosti bývají nepoměrně slabé, aby nás udržely na vyšší cestě služby Boží; toliko vzácné předito lásky, silnější nežli smrt, může nás přivést blíže ke Kristu a připoutati nás k jeho svatým záměrům. Musíme si Krista Pána vroucně zamilovati, ježto jen horoucí láska k němu, jako k skutečnému drahému příteli pozemskému, může nás spolehlivě zachovati na dráze sva-

tosti. Mdle čeliti nezřízeným vznětům, zameškávati drobné povinnosti denního života, nedbati nuzného bratra, vymykati se křížkům na nás sesílaným, to by snad samo o sobě nebylo velmi hříšné. Ale tu já nedbám očekávání a důvěry toho, jenž mě miluje, otálim, mám-li ukázati, že jsem jeho oddaný přítel, nesnažím se, abych ušetřil ono raněné Srdce bolesti, kterou působí zrada.

Uč mě, nejvzácnější Mistře, nauč mě považovati každý hřích za osobní urážku Tebe. Dej, ať můj život a všechno mé jednání je proniknuto velikou, silnou láskou, která nezná ni váhání ni únavy. Ať každé pokušení i k nejmenší nevěře, každý vkrádající se kaz na ryzosti, se střetne s pocitem bolesti, která by tak byla způsobena Tobě, můj nejlepší příteli, Ježíši, můj Bože! Nebudu zanedbávati svých modliteb. Nebudu pronášeti nelaskavých slov, jež by se mi drala na rty. Nebudu netrpělivý. Nebudu váhati při výzvě k nové práci dne. To vše by zraňovalo Tvé milující Srdce. Ach, Ty jsi trpěl příliš mnoho od synů lidských, abych ještě já přidával sebemenší bolesti.

Dej, ať Tě vždy miluji, a pak se děj vůle Tvá.

III.

Velebí duše má Hospodina a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém. Luk. 1, 46-47.

V našem životě jest jedno nade vše vynikající dobro. Tím jest katolická víra; z ní všechno ostatní dobro vyzařuje, k ní se jako k svému zdroji každé jiné upíná. Býváme tedy, jak logicky bychom měli býti, vědomě, živě, přímo horoucně šťastni, že jsme katolíky? Uchvacuje nás víra tak, že naše bytost jest přeplněna nesmírnou radostí z příslušenství k pravé Církvi Boží a jásá svatým povznesením u pokorném vědomí výsady, že náležíme k pravému stádcí velikého, „jediného Pastýře“? Či zůstává tato nezměrná milost trvale nepovšimnuta jako věc, která se v našem příliš všedním žití rozumí sama sebou? Ze všeho jiného máme radost: z bohatství, ze zdraví, ze svých milých; těšíme se ze života a jeho přechodných darů—zda se tudíž, aspoň někdy, dovedeme takřka až k vytržení mysli radovati z vlastnictví pravého klenotu života? Zda vytrysklo kdy z hlubiny naší duše vroucí „Bohu díky“ za to, že známe Boha Otce, Boha Syna, Boha Ducha Svatého, Trojjediného, věčného, vševědoucího, všudypřítomného, za to, že jsme byli povoláni pokleknouti

o pŕlnoci u jeslí a vzývati Dítka svého Boha, za to, že jsme za poledního zatmění stanuli pod křížem a kořili se ubitému Muži bolesti? Marii, svou Matku, známe, i všechnu její dobrotivost, a zda jsme šťastni, opravdu šťastni onou prostotou, nevýslovnou útěchou dítka v matčině přítomnosti? Svatí Boží jsou našimi vítěznými bratry a andělé Boží našimi strážci, jejichž zraky nikdy neustávají bdíti. Svatá písma jsou pečlivé listy od našeho dobrého Otce, poselství tak skutečně a jistě od něho, jako když dostáváme listy od těch, jež máme rádi zde na zemi. A onen veliký, širošířý okresek Církvě Boží obepínající svět, pevný jako věčné chlumpy, ten jest náš, naše jsou jeho svátky a slavnosti, svaté obrazy a posvátné nádoby, světla a nesčetné hymny zpěvu; radujeme se z toho? Ó ano, smíme zajisté přiznati, že tomu tak jest. Avšak nadto nade vše milost největší, vše převyšující: Když klečíme v tiché adoraci před svým eucharistickým Bohem, Ježíšem Kristem, svým nejstarším Bratrem, na zemi stále sídlícím, když zastřená přítomnost Boha jest odhalena pronikajíc bez překážky světlem víry, - neuchvacuje vlna štěstí celou naši bytost, takže se nám přičí temná, nevděčná minulost s hříchy za léta vysoko nakupenými? Nezachvěli jsme se ni-

kdy hrůzou při pomyšlení na poušť, jíž by byl život, kdybychom byli zbaveni jeho svátostné přítomnosti? Jaký by to nastal den, kdybychom proběhnuvše hlučnými ulicemi i tichými alejemi vstoupili do každého chrámu, vzhledli ke každé lampě věčného světla a všude ji našli ztemnělou, kdybychom popatřili do každého svatostánku a všude shledali, že byl oloupen o svůj Poklad? Život, jako mrazem zasažený, by ustal v našich žilách, stal by se chladnou, mrtvou věcí, přestal by býti hodným stálého oň boje. Ježíše by nebylo!

Můj Bože, nezměrnost toho všeho! Odkud ta podivuhodná dobrodiní nám, Tvým nehodným tvorům, mně nehodnému mezi nehodnými! Ó, té veliké radosti - býti katolíkem! Býti daleko vyveden ze zaslepeného tápání temné nevěry a bezpečně umístěn v domě otcovském; té největší radosti, setkávati se tam se svým Bratrem, Ježíšem Kristem, Tvým synem, věděti, že on jest vždy „doma“, věděti, že vždy, ať spěchám třeba před svítáním cestami ještě neosvětlenými, ať přicházím za horkých paprsků vysokého slunce, či blížím-li se skrytě v soumraku padajících stínů, že vždy ho naleznu v jeho svátostném domově!

Ó, jaké štěstí v domě Božím!

IV.

*Ejhle, tento jest Bůh náš,
doufali jsme v něho, i vysvobodil nás;
on jest Hospodin, v něhož jsme doufali,
plesejme vesele ze spásy jeho.*

Is. 25, 9.

Klečíme v svatém očekávání u oltářní mřížky. Služebník Boží, nežli podá Boha jeho lidu, stane na chvíli na stupni oltářním, aby tklivým upozorněním povzbudil srdce naše dávnými slovy Janovými: „Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi!“ „Ejhle, Beránek Boží, ejhle ten, jenž snímá hříchy světa!“ Jak se chvěje srdce naše, neboť máme uvítati svého Krále. Ejhle, tento jest Bůh náš, v něhož jsme doufali, na něhož jsme čekali! Od včerejšího jitra, kdy posledně jsme zde klečeli, počítali jsme zdlouhavé hodiny, kdy nastane opět tento blahý okamžik. „Tento jest Bůh náš, na něhož jsme trpělivě čekali.“ Po celý den, když životní boj tvrdě doléhal, když vclání povinnosti se zdálo pro naši umdlenou duši příliš panovačným, když se zdálo, že osnova našeho života jest spřádána v barvách nejtemnějších, „v něho jsme doufali“. Nadějí tou síleno ochránilo srdce naše svou tvrz před protivníky, hvězdou tou, jež se nám zaskvěla v ranní hodině, byla ozářena šerá stezka skry-

té námahy, a nyní klečíme opět zde a čekáme, až Ježíš přijde. „Ejhle, ženich přichází!“ „On nás vysvobodí... plesejme vesele za spásy jeho.“ Aťsi život má své bolesti, které sužují naše srdce, aťsi život má svá břemena, která tíží naše paže, ale život má svého Krále, - a ten nyní přichází.

Rabboni! Mistře, Králi a Pane, Bože a Bratře, máš býti můj, jako kdyby žádná jiná duše Tě nehostila! Za ranního úsvitu, jako kdysi k Magdaleně, přicházíš nyní ke mně. Ty jediný můžeš získati srdce mé. Ty jediný můžeš spasiti duši mou. Ó, co lásky přichází mi na pomoc v zápase tohoto světa! Posilni mé rámě, Pane Ježíši, a učiň mé srdce statečným, neboť boj jest těžký, cesta dlouhá a mé srdce znavené!

Ejhle, on jest zde - Ježíš - můj Bůh a mé vše.

Přijď ke mně, sladký Spasiteli,
přijď a zůstaň se mnou: neboť, ó Ježíši,
já tě miluji více než říci lze!

V.

Duše Kristova, posvět mě!

Modlitby všedního života pozvolna pozbývají své původní působivosti a jen za chvíli zvláštního osvětlení býváme znovu uchváteni

velikostí toho, co vyslovujeme. Jak odvážné jsou prosby ty - prosby, jichž nemůže splniti nikdo jiný nežli Bůh, všemohoucí v lásce a zcela neobmezený v moci. „Duše Kristova, posvěť mě, učiň mě svatým!“ Uvažme o tom - učiň mě svatým! Žádáme Boha, aby vzal naši nestálou vůli a naplnil ji nezlomnou odvahou mučedníků; aby uchopil naše liknavé srdce a vložil v ně úžasné plány Xaverovy; žádáme, aby naše pýcha, zle se rozčilující při sebe-menším odporu, byla vymýtěna vštípením jímavé pokory kajícího Petra; aby naše příkrá slova a ještě příkřejší myšlenky byly nahrazeny jemnými způsoby apoštola Jana; žádáme Boha, aby rozvázal zauzlené předivo našeho neukázněného života a utkal je podle vzorů svého nejsvětějšího Srdce; má od nás odejmouti, co jest vlažné a zpohodlnělé, povrchní a nízké, co jest světské a pokleslé, co smyslné a bezuzdné, a změnit vše ve vroucí, statečnou, neobmezeně ušlechtilou duši hrdiny v službách Božích. O to vše musíme žádati nikoli nedbale, nikoli ze zvyku, ale „z celého srdce svého a z celé duše své, ze vší mysli své a ze vší síly své.“

Mohu-li žádati někoho jiného, nežli právě Boha, aby se podjal takového úkolu? Může kdo kromě Všemohoucí Lásky nalézt cestu

k uskutečnění toho, co se zdá beznadějným? K duši Kristově se tedy musíme uchýliti o pomoc. U Nejsvětější Svátosti to jest, kde máme získati sílu. Ježíšem v našem srdci bude sežehnut kaz hříšných náklonností, lahodou jeho hlasu bude naše naslouchání přivedeno k milosti, a pak budeme jemu připodobněni, neboť budeme „prospívati moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí“.

Duše Kristova, pokus se o to, co se zdá tak těžké, pokus se učiniti ze mne svatého!

„Posilněno jest mé srdce, Bože, posilněno jest mé srdce!“

VI.

Nalezl jsem také oltář, na němž bylo napsáno: „Neznámému Bohu.“ Sk. 17, 23.

Ach, drahý Pane Ježíši, jak nápadně mohou býti tato slova vztahována na oltáře naše! Ty oltáře našich slavných katedrál, oltáře našich přčetných vzácných chrámů, oltáře, kolem nichž se vinou skrovná stavení roztroušených vesnic, nejsou-li ony postaveny „neznámému Bohu“? Ty nejsi znám, můj Ježíši, neboť jak jinak si vysvětliti jednání lidí?

Tvá spravedlnost jest neznáma, jinak by

člověk nehřešil. Tvé milosrdenství jest neznámo, jinak by malomyslný hříšník netrval ve své vině. Tvá trpělivost, Tvá laskavost není známa, neboť jinak bychom nehráli nepříteli do ruky sklíčeností a roztrpčeností nad příliš malým pokrokem v dokonalosti. Ó, my Tě neznáme! Dlouho jsi mezi námi, často jsi dlel v našem srdci, a přece jsi neznám. Tvá nekonečná láska k nám, Tvůj nekonečný soucit s veškerým naším utrpením jest neznám, ač překonává všechnu naši představu.

Pane Ježíši, dej, ať Tě poznám, ať poznám veliké tužby Tvého nejsvětějšího Srdce, ať poznám jímavá tajemství Tvého svatého života, abych Tě následoval až k dokonalosti! Dej, ať Tě poznám v Nejsvětější Svátosti, aby má láska k Tobě byla živá, skutečná láska k žijící skutečné osobě! Nebudiž ode mne vzdálen tisíc devět set let, ale buď pro mne přítomen živoucně, důvěrně, citelně za opo- nou svatostánku. A když vstupuješ do mého srdce v hodině svatého přijímání, nebudiž mi neznám. Sejmi inkognito své svátostné přítomnosti. Sejmi pro mé duševní vnímání závoj, jenž Tě skrývá pozemskému zraku, a v drahých obrysech svého svatého člověčenství mluv ke mně „jako mluví přítel k příteli“. Tak, Pane Ježíši, se naučím býti u Tebe doma,

tak se naučím přicházeti k Tobě, když mě nárazy smrtelného života hluboce schylují, naučím se přicházeti k Tobě a v Tvé přítomnosti poznávati předtuchu dlouhého, jasného dne věčnosti, kde budu s Tebou v blaženém domově.

Svědectví vědcovo o zázracích lurdských.

Ve Zjišťovací lékařské kanceláři v Lurdech prodávají stále i nekatoličtí lékaři, zkoumajíce případy náhlých uzdravení. Také známý americký badatel v oboru rakoviny Dr. Carrel, jemuž pro jeho vědecké zásluhy byla udělena Nobelova cena, byl již opětovně v Lurdech. Nyní uveřejnil v americkém časopise svá pozorování a své zkušenosti. V této zprávě praví: „Věřím v zázračná uzdravení. Nikdy nezapomenu na vzrušující zážitek, kdy jsem viděl, jak veliký rakovinný nádor na ruce jednoho dělníka před mýma očima se zcvrkal na nepatrnou jízvu. Pochopiti to nedovedu. Ale nemohu pochybovati o tom, co jsem na vlastní oči viděl.“ —

Zjevení Matky Boží na La Salettě.

Rytina z doby, kdy se počala světem šířiti „veliká zvěst“ la salettská, aniž ještě byly známy podrobnosti zjevení

Novéna k Panně Marii, Královně kněží.

Paul Lieutier.

I.

Matko, viděl jsem *svatého kněze!*

Jak horlivě pracoval o posvěcování duší!

Každý, kdo se k němu přiblížil, musel se brzy státi lepším.

Když dívky viděly, jak se modlí, byly pevně přesvědčeny, že Pán Bůh dlí ve svatostánku. - Když mládež ho slyšela mluvit, cítila, že pravá láska musí směřovati k Bohu a ke všemu, co jest velké a ušlechtilé, požehnané a Bohem chtěné. - Když muži ho viděli při práci, chápali, že jedinou prací, jež jest hodna jejich velikosti jakožto bytostí rozumem obdařených, jest vznešená služba Boží.

Matko, viděl jsem *svatého kněze!*

A já, ubohá a malá duše, obdivující se tvému služebníku, jsem se odvážil si přát, aby na zemi byli všude svatí kněží k posvěcování všech duší.

Proto se obracím k tobě.

K tobě, Královně apoštolů, kteří pokračovali v díle Ježíše Krista.

K tobě, Královně kněží, kteří mají pokračovati v díle svatých apoštolů.

Ale ach, jsem tak sláb a neumím se modlit.

Nabízím ti však svou slabost, kterouž vezmi, kteréž použij, kterou posiluj!

A ty, všemohoucí Prosebnice, učiň, aby se splnilo smělé přání mé duše: Aby k posvěcování všech duší bylo po vší zemi svatých kněží!

II.

Matko, viděl jsem *kraj bez kněze!*

Uprostřed zeleně stál pěkný kostelík. Svou vížkou jako prstem ukazoval k nebesům, ale jeho brána byla většinou zavřena.

Ježíš, milovaný tvůj syn, ó Matko, v něm již nebydlel.

Jen některou neděli, když přišel kněz ze sousední farnosti, sestupoval na několik minut na svůj oltář a po nejsvětější Oběti, když svatá Hostie byla požita, vracel se opět k Otci.

Věžička kostela ukazovala marně vzhůru k jeho obydlí, neboť duším, sehnutým nad hroudou, se nebe zdálo příliš vysoko.

Ježíš nebyl tam již krajanem.

Byl jako cizinec, který krajem jen projde.

A cizinec bývá často podezřelý.

Často to bývá i nepřítel.

Ó Matko, dopustila bys toto vše?

Ježíš se musí k nim vrátiti, sice se u nich brzy usadí vláda Satanova.

Toho Satana, nepřítele tvého, jehož černá lest uvedla do světa hřích a zavinila smrt tvého Syna!

Satana, který ještě i po smrti Boha chce odtrhnouti od paty kříže hříšné duše, které by očistila božská Krev!

Já, ač duše hříšná a necitelná, zabránil bych Satanu, kdybych mohl, aby vládl jako pán!

Ty, Matko dobrá, mocná a soucitná, ty můžeš učiniti, co si tak vroucně přeji! Vždyť je to i tvým přáním!

Má-li se Ježíš k nim vrátiti, jest nutno, aby dostali opět kněze.

Což nejsi Královnou kněží?

Odřekneš jim snad tohoto kněze?

III.

Matko, viděl jsem ve městě *kněze, vysíleného prací.*

Od časného jitra je v kostele. Zpovídá, křtí, káže, zpívá, pohřbívá, pracuje ve farní kanceláři, vyučuje celé zástupy dítek a večer, místo aby si odpočinul, věnuje se ještě mladistvým

tyranům, kteří s nevinnou ukrutností odejmou
mu ze srdce poslední kapky krve.

Nedovede se straniti...

A mohl by to snad učiniti, aniž by tím
utrpělo několik duší?

Duše přicházejí k němu, kdy mohou.

A on jako kněz jest jejich služebníkem.

Sluha pak nesmí odepřít službu svému
pánu...

Tato služba ho však jistě brzy zabije.

Nad jeho rovem budou plakati děti i do-
spělí, zdraví a nemocní, kající i vytrvalí
věřící a všichni si budou vyčítati, že jejich vi-
nou odešel tak předčasně.

A přece nikdo z nich není vinen, neboť
všichni ho potřebovali.

Dovolíš, dobrá Matko, abych ti nyní řekl,
co si myslím?

Což abys mu opatřila pomocníky? Kdyby
měl u sebe jiného kněze, který by se s ním roz-
děлил o jeho těžkou práci, mohl by si aspoň
trochu odpočinouti.

Neumřel by předčasně a duším by se slou-
žilo delší čas a lépe, bez úzkosti.

Ó Královno kněží, vypros nám tu milost!
Na kolenou tě o ni prosím.

IV.

Matko, viděl jsem *kněze, který mluvil* o tvém božském Synu *před davem nepřátelsky zaujatým*.

Nedal se zmásti nadávkami ani hrozbami, hlásal bez bázně, že jen v Něm je spása a byl šťasten, že může vytrpěti něco pro něho.

Podarí se mu však potříti tolik zloby, potlačiti tolik nenávisti?

Ach, Satan nezhyne... a v každém pokolení nalézá své pomocníky.

Vyplácí jim mzdu hned a tato mzda, ačkoliv falešná, třpytí se jako zlato.

Nesmírně obratně umí zaslepiti tyto nešťastníky, nutě je věriti, že žádný jiný pán neplatí lépe a dříve než on.

A tyto četné zaslepence drží sdružené a sevřené, přikované k sobě navzájem a spojené ke konání zla.

Proto ten, který chce před nimi hlásati Pravdu Kristovu, musí míti velikou odvahu.

Dej kněžím tuto odvahu, ó Královno kněží, jako jsi ji dala apoštolům, které přetvořil Duch Svatý o Letnicích! Ty ses na ně vděčně usmívala jako matka, když vyšli ze synagogy s rozdrásanými rameny, byvše bičováni pro jméno Ježíšovo! Tím však jejich horlivost a jejich zápal byly zdvojnásobeny a získáni noví apoštolové!

Dobrotivá a milující Matko, dej nám hodně odvážných kněží, kteří, nebojíce se ničeho, vyjma znelíbiti se tobě, často mluví o tvém božském Synu před davem nepřátelsky smýšlejícím!

V.

Matko, viděl jsem *novokněze*, planoucího posvátným žářem, v den jeho primice!

Jak krásný byl ve svém čistém zápalu! Rozehřál i nejchladnější srdce a jeho mužný a čistý pohled ozářil nebeským světlem všechny, na které upřel zrak.

Jeho kolegové ze studií, kteří si zvolili povolání světské, připadali si teď méně šťastni, srovnávajíce svůj úděl, sice také krásný, s údělem svého vyvoleného druha.

Těsně u oltáře stál důstojník ve skvělé uniformě, inženýr v dobrém postavení, milovaný manžel, který měl brzy se státi otcem. Všichni tři hleděli na svého přítele a chápali, že není nic většího než kněžství!

A chlapci, kterým se novokněz jako seminarista apoštolsky věnoval po dlouhé měsíce, zpívali teď a modlili se s důvěrou za toho, který právě konsekroval Chléb andělský.

V duších těchto mladých mužů a chlapců

vyvstala tohoto dne touha, napodobiti toho, který se zcela oddal službě božského Mistra, touha, aby byli, bude-li to Jeho vůle, sami jednou kněžími Ježíše Krista... nebo alespoň otci synů, kteří by se stali kněžími.

Ó Královno kněží, vypros nám tu milost, aby často slavili novosvěcenci v našich chrámech svou primici ve svatém zanícení!

Pohled na ně vzbudí nová povolání kněžská.

Je to strhující příklad, mnohem mocnější slov...

Neboť když oni si zvolili nejlepší úděl, proč by si jej nevybrali i ti, kteří je viděli?

VI.

Matko, viděl jsem *kněze nemocného*.

Stáří a choroba ho zlomily. Ubohý trpitel dobře cítil, že vzbuzuje soucit a je na obtíž.

Nemohl již vykonávat povinností svého kněžství.

Jen občas se vzchopil s napětím všech sil a přinášel sám sebe v oběť, spojuje se s Obětí svatou, Ježíšem, Vykupitelem naším, ukrutně přibítem na dřevě kříže.

Věděl, že takto trpěti znamená také býti vykupitelem.

Ale to nestačilo k útěše jeho smutné duše. Viděl, kolik je tu práce vykonati, kolik půdy zorati... osívati... sklízeti...

A na toto pole, na němž tak dlouho pracoval do úpadu, neviděl přicházeti nikoho, kdo by se mohl ujmouti jeho díla.

Brzy zemře... a plevel již drze bývá a hrozí udusiti pučící dobré símě.

Tu se starý nemocný kněz rozplakal a prosil tebe, Matko, abys mu poslala nástupce!

Ne, nevzpíral se trpět, upadnout uprostřed cesty. Nelitoval, že bude muset opustiti vše, co miloval...

Ale jen aby jiný pokračoval v jeho díle!

To bylo jeho jediným přáním.

Poslední přání odsouzence, vinníka se vždy splní.

Ó Královno kněží, ty, která jsi dobrotivější než nejlepší z lidí, prosím tě s důvěrou za tohoto trpícího, dobrého kněze: Neodřekni nic umírajícímu!

VII.

Matko, viděl jsem *kněze*, pokorného, *osvíceného vůdce duší*. Jeho činnost zůstává skryta, svět nezná jeho jména.

Ale když ušlechtilé duše potřebují vážné

radý, když touží po světle, když se jim nedostává odvahy, aby zvítězily nad pokušením nebo překročily nějakou překážku, vědí, kde ho najdou.

Láskyplným slovem a poukazem na nebe těší zarmoucené, vštěpuje jim lásku k utrpení a přitáhne je až k Bohu, který sám chtěl trpět.

Kolikrát by bez něho smutek zlomil srdce, kolikrát by byla lenost přemohla horlivost, kolikrát by byla ponurá únava zhasila lásku!

Otcové a matky rodin, hrdinní a čistí jiní, dívky, toužící po ideálech, řeholnice, nevěsty Kristovy, bohoslovci i kněží, spolu-bratři jeho, - všichni mu vděčí za to, že se stali lepšími, svěřivše se s důvěrou jeho vedení.

Ó Matko kněží, kdyby bylo mnoho horlivých duchovních vůdců, osvěcených a jistých jako tento, takových pravých zástupců Kristových, kolik dobra by z toho vzešlo pro Církev!

Vypros tedy pro mnoho našich kněží toto světlo a tuto svatost!

Nechť se jich mnoho oddává duším pokorně a ochotně, aby je osvěcovali a těšili, dodávali jim odvahy a pomáhali jim, aby vzbuzovali svou skrytou činností ctnosti a hrdinství!

V den soudu pak ukážeš jejich dílo a svět se dozví jejich jméno.

VIII.

Matko, viděl jsem *kněze*, sehnutého nad knihami, *stále pohříženého ve studium*.

Ne snad proto, aby proslavil své jméno, ale aby poučoval duše.

Vždyť duch bludu jest tak obratný a má tolik pomocníků!

Jest přece nutno dobře odpověděti všem, kteří jsouce plni lstivosti a pavědy, matou prostou mysl lidu svými falešnými tvrzeními.

A nad těmito knihami blednou líce knězovy, slábne mu zrak a postava se nachyluje.

Dílo, kterého se chopil, jest nesmírné. Ve skutečnosti jest nekonečné, jelikož až do posledního dne, kdy oslňující nádhera Boha Pravdy prudce ozáří svět, budou sofisté opakovati nevědomým lidem sofismata dob minulých a vždy jim bude dlužno odpovídati.

Kněz pracoval bez odpočinku jako dělník hrdina.

Ale často se tázal v duchu sám sebe, který druhý převeze jednou jeho dílo, až je bude muset, umíraje, opustiti.

Ó Matko, vypros učedníky tomuto studujícímu knězi!

Kdykoliv hrozilo bludařství, vzývala Církev se vší důvěrou tebe, Maria!

Vyslyš, Královno kněží, modlitbu toho, který pomocí posvátné vědy má usvědčiti z bludu falešné učence:

Matko, nenechávej mne samotna, neboť nemohu odpovídati všem! Spoj jiné hlasy s hlasem mým, abychom ukázali nevědomým, kteří tolik hřeší z nevědomosti, že jest pouze jediný Pán světa, jehož slovo jest slovem života. Nechť v prostoru a čase nikdy nechybí pracovníků! Nechť jsou kněží, synové Světla, početnější a silnější než dítky temnot! Jest to pro slávu tvého Božského Syna a pro spásu duší, kterým dal svou Krev!

IX.

Matko, viděl jsem obdivuhodného kněze, který odcházel do vzdálených krajů jako *misionář*.

Který pochopil, čím byl kříž Spasitelův.

A jako On, chtěl také obětovati svůj život a svou krev v útrapách a chudobě a snad i v utrpení a mučednictví.

Byl uchvácen nesmírným soucitem s miliony ubohých duší, které tápají ve strašných temnotách a které, byť mnohdy velkomyslné, bloudí a těžce klesají, protože neměly vůdce.

Chtěl se jim státi oním vůdcem k nebi.

Proto opustil mnoho krásného a sladkého.

Rodiče, kteří ho milovali, zemi, „nejkrásnější vlast po vlasti nebeské“, spolubratry, kteří si ho vážili a litovali jeho odchodu.

Pronikal do krajin s vražedným podnebím; s velikou námahou se sbližoval s drsnými lidmi, neznaje jejich řeči; přijal navždy osamělost ducha a srdce - tak dlouho, dokud bude žít na této zemi.

Ale jaký příklad hrdinství a lásky dal těm, kteří ho viděli odjížděti!

Když Syn tvůj, přesvatá Matko, jest hoden tak velké lásky, když duše kněze jest tak hrdinná, že chce pracovati o spáse neznámých duší... tedy, Královno kněží, vypros pro duše kněžské, pro všechny duše kněží také tolik lásky a hrdinství!

Pak se tyto duše kněžské, milující Ježíše nade vše, vyhledávající oběť, nezastaví před ničím. Satan nebude již moci zazdíti říši tvého Syna do malého, omezeného a ohraženého místa, tu říši tvého Syna, která se má rozšířiti do nejvzdálenějších dílů světa, protože celý svět náleží Bohu!

List ze Španělska.

Píše sekretářka „Ochrany dívek“ Mercedes S. z Madridu.

Několik slov z mé ubohé vlasti, jež nyní vystupuje na Kalvarii, zůstavujíc po sobě proudy krve, krve hrdinské, krve mučedníků, kteří ji prolili v mnoha tisících a tím zpečetili svou víru jako katolíci, katoličtí kněží, řeholníci, řeholnice a prelátové. Krev ta se mísí s krví otrávenou jedem učení komunistického, která činí z lidí zločince, šílené zuřivce, vrahy a opravdové demony. Ano, Španělsko stoupá na Kalvarii, vlekouc kříž na svých bedrech, ale buďte ujištěni, že tento kříž bude vykoupením mé vlasti, a den jejího úplného vzkříšení je za dveřmi. Skvělé chování našich udatných vojáků, naší mládeže, která se ochotně přihlásila do národního vojska, aby zachránila křesťanskou kulturu v boji s barbarstvím, toť chování, jemuž žehná Bůh a Panna Maria, matka Ježíšova. Pán chce zachrániti národ, který mu byl veřejně zasvěcen, a přesto, že s ním napohled přísně nakládá, jest k němu neskonalé milosrdný. Oči naše jsou oteklé od pláče, smrtelné úzkosti se staly naším denním chlebem, naše příbytky jsou vydrancovány, všecky rodinné památky, jichž nelze nahra-

diti ani za všechno zlato světa, vše to zmizelo, smutek a hoře jsou údělem skoro všech Španělů. Kdo z nás nemá jednoho neb i více mučedníků ve své rodině? A přece praví Pán: „Křižuji vás, tedy vás miluji.“ Miloval Španělsko, tudíž je křižuje, aby je zachránil. Přejde den, kdy má vlast zkrvavená, napadená lidmi, kteří umějí jenom nenávidět, zaplavená cizinci bez Boha, znovu vstane z mrtvých, vztyčí se v slávě, majíc čelo korunováno svými mučedníky, všemi těmi, kdož trpěli, a jako už tolikráte v dějinách byla ochránkyní kříže proti zlu, dokáže udivenému světu, že má dosti sil v zásobě, aby znovu ožila a zaujala své místo mezi velikými národy země. Ach ano, milé sestry z „Ochrany dívek“, vy, jež se za nás modlíte a dodáváte nám síly svými prosbami a svou láskou, mějte důvěru, Španělsko zvítězí, neboť kdekoliv je jeho území osvobozeno od strašlivého přízraku komunistického, jeho synové mají jen jednu žádost: zachrániti milovanou vlast a zemřít s výkřikem: „Živ budiž Kristus král!“

Jen jediný příklad o tom, co je národní Španělsko. Uvidíme to na jedné matce z našeho navarského kraje, který tak vznešeně a s hrdým úsměvem na rtech obětuje všechno

své syny a všechno své bohatství na záchranu Španělska. Matka ta je vdova, má dospělého syna a dva malé synáčky. Nejstarší syn je na frontě, je smrtelně raněn a zranění podlehne. Když se matka doví smutné noviny, odpoví těm, kdož se ji snaží potěšiti: „Jsem hrda a šťastna. *Můj syn zemřel za to, aby jeho bratříčkové mohli mít ve škole kříž.*“

Jedna rodina, též z Navarska, odchází celá na frontu: otec a tři synové, ba i matka se dá za markytánku. Nejstarší syn je raněn granátem, který mu urazí půl chodidla. Při operaci musí mu odebrati celé chodidlo. „Ach, nelkejte,“ praví přátelům, kteří ho litují, „dnes ráno jsem řekl Pánu Bohu: ‚Celý se Tobě obětuji...‘ a On se spokojil jen jedním chodidlem!“

Trpíme, oh, jak trpíme! Kéž. Pán Ježíš přijme oběť našeho utrpení!...

Pamatujete se, jak jsem vám vyprávěla na našich sjezdech o tereziánském ústavě? Nuže, právě v roce, kdy jsme slavily svou „stříbrnou svatbu“, Pán korunoval ústav korunou trnovou a zároveň korunou slávy. Náš velebný zakladatel don *Pedro Povedo* byl zastřelen od rudých 28. července, hned na počátku povstání. Je to mučedník, je to světec. Velmi se zajímal o „Ochranu dívek“.

Náš sekretariát madridský byl asi vydrancován. V tuto hodinu nám už asi nezbyvá ani jediný dokument. Děj se vůle Boží! Pán nám pomůže smířiti se s tím, a až budeme moci, znovu se vrátíme na své působiště v tom ubohém městě, jehož obyvatelé tak krutě strádají a v němž máme tolik milovaných osob. Ubohý sekretariát v Barceloně mnoho vytrpěl, a nevíme, co se stalo s členkami výboru, který tak blahodárně působil. Pomozte nám vy všichni, kdož čtete tyto řádky, abychom odevzdaně nesly svůj kříž. Lidské síly někdy poklesají, vždyť je to tak děsná tíha! Ale s pomocí Toho, jenž vystoupil na Kalvarii nesa na ramenou kříž zatížený všemi našimi hříchy, my také za ním dospějeme, kráčejíce ve stopách, které zanechaly jeho božské nohy na této zemi.

Pomozte mi také vzdáti dík Pánu. Vracím se ze země rudých, Bůh mě zachránil. Musím tedy ze všech sil pracovati pro Něho a pro duše, tedy pro záchranu Španělska.

Modlete se za nás, sestry z celého světa! Kéž nám je vrácen mír! ale mír, který by byl svobodou pro naše svaté náboženství, obnovou národních obyčejů a sjednocením všech společenských vrstev. Kéž láska nahradí proudy nenávisti, které div že nepřevrhly loď Špa-

nělska, na které s krásným červenozlatým praporem, svědkem to nespočetných hrdinství, vlaje nyní Kříž a Nejsvětější Srdce toho, který nás tolik miloval! Kéž přijde jeho království a kéž se Pán Ježíš smiluje nad námi!

V prosinci 1936.

G. K. Chesterton o manželské rozluce.

Spisovatel G. K. Chesterton byv tázán, co soudí o manželské rozluce, odpověděl: „Jsem katolík, proto pro mne tento problém neexistuje. Kdybych katolíkem nebyl, stal bych se jím už pro rozlukový problém. Manipulace, jež se dnes provádějí s manželstvím, znamenají nebezpečí pro sociální strukturu celého světa. Pojímejte jen sňatek za pouhou smlouvu: kdyby bylo dovoleno obchodní smlouvu tak snadno rušiti jako manželskou, pak by byl ze světového obchodu brzy chaos.“

Působivost důstojně konané liturgie.

Americký spisovatel Wright, syn duchovního americké episkopální církve, byl nedávno přijat do katolické Církve. Rovněž metodistický duchovní Fitzpatrick v St. Joseph ve státě Missouri vstoupil do Církve katolické. Podnětem ke konversi mu byla kniha kardinála Gibbonse „Víra našich otců“, a první podnět k přemýšlení o katolických věcech mu daly slavnostní katolické bohoslužby.

Světélko v noci...

Pierre l'Ermite.

Když se řeholnice oddělila od skupiny osob, jež čekaly u mých dveří, a když vstoupila do mé úřadovny, měl jsem dojem, jako by stála přede mnou Murillova Panna Maria, jež by sestoupila z obrazového rámce, malá, útlá panenka černých, ještě ustrašených očí.

Choulí se bázlivě do pohovky, kterou jsem jí nabídl, a vysvětluje mi seč jest, jaké přání ji přivádí. Ve prospěch své žádosti se zmiňuje o tom, co vytrpěla ve španělském pekle.

Jen o tom se zmiňuje, neboť jsou patrně věci, o nichž chce pomlčeti. Když se jich dotkne, celá její bytost se otřásá nervosním trháním, které se jí nedaří ovládnouti. Praví:

„Kdybych žila ještě sto let, stále budu viděti, co jsem spatřila.“

„Ale jak se vám, sestřičko, podařilo uniknouti?“

„Zázrakem!“

„Kdybyste mi tak vylíčila ten zázrak!“

„Sběhlo se to takto. Rudí zastřelili na padesát mých družek, ty, jež byly nejstarší. Ostatní řeholnice odvedli, ale kam, to nevím, a také nevím, co se s nimi stalo. Zůstala jsem

samotna všeka se třesouc před těmi vlky, čekajíc předěšena, co se mnou učiní.

Vcházeli, vycházeli, dívali se mi do tváře a posmívali se mi. Měli všichni revolver nebo pušku, a já jsem pozorovala každé jejich hnutí domnívajíc se, že přišla má hodina a že mě utratí.“

Zde se sestřička zastaví a třese nervosním trháním.

„Vtom,“ pokračuje řeholnice, „vrazí do dveří jakýsi důstojník s hvězdou na čapce, ukáže na mne a dá rozkaz v neznámé mi řeči, patrně po rusku. Ostatní mu to překládají:

„Vezměte svůj vak, odvedou vás na hranice.“

Vzala jsem svou brašnu, tuhletu právě, a spíše mrtva než živa sestupuji po dřevěných schodech, před nimiž na mne čeká zamřížovaný povoz, jakého užívají řezníci na převážení dobytka.

Je pět hodin večer, nastává noc; zuby mi jektají hrůzou...

Mimo vůz jdou mužové neb ženy v nestoudných úborech a s uštěpačným výrazem ve tváři. Smějí se vidouce, jak jsem sama a všeka se třesu v tom povozu, který neodjíždí. Někteří kladou pušku k lici a míří na mne.“

Zde jsem přerušil sestřino vyprávění:

„To jste nebyla v řeholním šatě?“

„Nebyla, ale nás je tak snadno poznati!

Posléze přichází nějaký žoldněř a dlouho mi hledí do tváře. Potom vystoupí na kozlík, chopí volant a hrubě spustí motor.

Kam mě odváží! Za jakým účelem? Nemusím vám říkati, důstojný pane, že jsem poroučela Bohu svou duši. Říkám znovu a znovu vzbuzení lítosti...

Opouštíme město, cesta se stává hrbolatou a je rozryta děrami od granátů.

Občas vystoupí hlídka s bodlem na hlavni a zastaví povoz. Brzy to je muž, brzy žena nebo i dívka sedící na mezku a na rameni mající zavěšenu pušku. Zkoumají průkazy průvodčího, tvrdě se na mne podívají a nechají nás odjetí.

Potom nastala černá noc. Cesta stoupala, zarývala se do lesa a do skal. Zaráželo mě, že se řidič neustále ohlížel vpravo i vlevo.

Napřed jsem myslila, že hledá cestu anebo že se diví, jsem-li ještě ve voze, ale potom jsem pochopila, že se cítí střežen, že je pln nepokoje a starostlivosti. Náhle řidič opustí silnici a odbočí tak úzkou cestičkou, že větve stromů se lámou o vůz. Potom zhasí svítilnu, seskočí na zem a jde otevřítí moje vězení.

„Vystupte!“ praví.

Šílím hrůzou a chci křičeti...

„Mlčte! Jste jistě příliš mladá, abych vás takhle vezl na jatky. Rychle sestupte, dejte se tímto chodníkem, vede na hranice, a dbejte, abyste tam přišla, než se rozední. Mne ovšem celý příběh může stát hlavu!“

„Ach, budu se za vás modlit!“

„To neučiníte zle!“

Na ta slova jede řidič pozpátku až na silnici. Znovu vidím na chvíli světlo jeho vozu, potom už zase čirá noc...“

Malá řeholnice stojí, hrdlo se jí svírá a celá její bytost se znovu rozechvěje.

„Když jsem se viděla zcela samotinká uprostřed noci na té strmé pěšině, v lese, obklopena skalami, nevěděla jsem, co počítí. Zmocnilo se mne děsné zoufalství. Potom jsem se pomodlila k Bohu, k Panně Marii a k Andělu strážci. Cítila jsem, že mne budou chránit, i vydala jsem se na cestu. Oči si navykly na tmou, ale při sebemenším šelestu srdce se mi div nerozskočilo. V jednu chvíli jsem zaslechla blížící se kroky. Ihned jsem se vrhla do příkopu a již sebou ani nehýbala.

Přešli mimo mne mužové, muž za mužem, nesouce na plecích velké balíky. Byli to asi podloudníci. Měli s sebou psa, který se jal obíhati kolem mne a vrčeti. Nahnal mi stra-

chu ten pes! ale oni mužové si jeho vrčení ani nepovšimli.

Posléze vzešel den, den smutný, dalo se do deště.

„Kde jsem - ve Španělsku? ve Francii?“

Opatrně kráčela jsem dále v půl těla stále sehnuta, až jsem zpozorovala stařenu vedoucí kozy. Velmi jsem váhala. Kdyby to byla nějaká *Pasionaria*! Ale zdála se mi dobrá, i odhodlala jsem se buď jak buď otázati se jí, kde jsem.

„Ve Francii,“ odpověděla neznámá žena.

Ach, jaké to sladké slovíčko! Zaznělo mi v uši jako vysvobození, jako konec strašlivého snu. Padla jsem na kolena a s hlavou ve dlaních jsem se rozplakala jako dítě. *Byla jsem zachráněna!*

Ona žena se nade mnou smilovala, dala mi napíti mléka a něco drobných peněz, jež měla při sobě. Pak mne zavedla na jinou jistější stezku a dala mi svůj rudý šátek na hlavu:

„Takhle budete méně vypadati jako sestřička, kdybyste potkala státní žoldnéře, což ještě není vyloučeno.““

Malá řeholnice domluvila, ale bylo to krušné vypravování, neboť co chvíle vydral se jí z prsou hluboký vzlyk.

„Ach, důstojný pane faráři, kéž Bůh na věky uchrání Francii takových pekelných hrůz!“

„On ji uchrání...“

A když odcházela, pravila mi pokoušejíc se o úsměv:

„Půjdu se pomodlit k Panně Marii Vítězné za neznámého řidiče, který mi zachránil život.“

„A možná že i něco více!“ pomyslíl jsem si, patře na tu hlavu drobné smutné panenky s černýma navždy roztěkanýma očima...

Přeložil O. A. Tichý.

70 let misionářem.

V Tonkinu nedávno slavil P. Klaudius Deux sedmdesátiny svého kněžství. Od r. 1866 působí jako apoštol v annamské missii. Když před 70 lety tam započal svou svatou činnost, mysleli všichni jeho spolubratři, že neodolá nebezpečnému podnebí. Ale P. Klaudius přežil všechny své spolubratry a pracuje ve svých 93 letech stále ještě o rozšíření Evangelia. Za tu celou dlouhou dobu nespátl nikdy své lyonské domoviny. Je nám téměř stydno při pomyšlení, že u nás se musí slaviti již i 20-, 10-, ano i 5letá jubilea, aby naše nepatrné působení nezapadlo příliš rychle v zapomenutí.

Íseň k Panně Marii Fatimské.

uva Antonína Stříže, nápěv Dra O. L. Stanovského.

V dolině Iria v třináctý máj
snesla se Maria v pozemský kraj.
K blankytné obloze v polední čas
zaznívá v modlitbě dětí tří hlas.
[: *Zdrávas, zdrávas, Maria!* :] Opakuje se
po každé sloce.

Náhle blesk oslní pastevců zrak,
myslí, že v dáli kdes bouřlivý mrak.
Opětný nad obzor vyšlehlý blesk
po krovu otcovském budí v nich stesk.

Plaše se ohlédnou pastvinou v dál,
keřík kde dubový v kámení stál.
Nad keřem přejasná vzplanula zář,
Paní tam vznešené spanilá tvář.

Roucho má bělostné nad padlý sníh,
ruce jsou sepjaté, růženec v nich.
Líbezným hlasem, hle, volá již k nim:
„Přistupte, jistě vám neublížím!“

„Kdo jsi, ó Paní, a kde Tvůj je kraj?“
„S výšin jsem přišla, mou vlastí je ráj.“

„Vezmeš-li, Paní, též do nebe nás?“
„Přijdete za mnou, až dospěje čas.“

6. „Chodte sem bedlivě měsíců pět,
povím, co zachrání chřadnoucí svět.“
Není to klamavý přelud ni sen,
Maria vždy zde je třináctý den.

7. Zástupy v údivu spěchají tam,
fatimská dolina mění se v chrám.
Tuší tam nad keřem nebeský zjev,
dolinou zaznívá modlitba, zpěv.

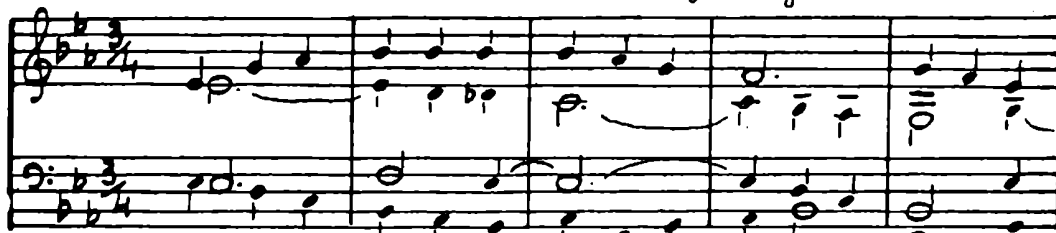
8. Na skvoucí tváři zřít zármutku stín:
srdce se zachvívá pro tolik vin.
Vlídne však hovoří k pastevcům třem;
od nich zvěst pronikne k národům všem.

9. „Kristova Matka jen zachrání vás!
Vroucně ji vzývejte, dokud je čas!
Dosti už Syn Boží utrpěl ran,
zbožným buď životem usmiřován.

10. Přepychu, marnosti zanechte již,
chloubou i útěchou budiž vám kříž.
Láska k vám, dítky mé, vedla mě sem,
Královna svatého růžence jsem!“

11. Zástupy uchvátí bázeň a žas;
oblohu zaplavil plamenný jas.
Klekají, bijí se kajícně v hrud':
„Věříme, Bože, nám milostiv buď!“
12. Maria, chorým jež přináší lék,
za svoji dobrotu přijmi náš vděk.
Dítka jak matku svou chceme tě ctít,
růžové věnečky denně ti vít.
13. Růženec budiž nám přemocná zbraň,
Matičko, dítky své žehnej a chraň.
Přispěj, ať přemůžem tělo a svět,
v srdcích ať nezvadne milosti květ.
14. Vyslyš, ó Ježíši, prosebný hlas:
Pekel ať plameny nesžehnou nás!
Duším též v očištcí úlevy přej,
světlo své slávy jim uzříti dej!
15. Na prosby Matky své zachraň svůj lid,
Církvi dej svobodu, národům klid.
Všecky, kdož ctíme tě, na věky spas,
dopřej nám dospěti nebeských krás!
[:Zdrávas, zdrávas, Maria!:]

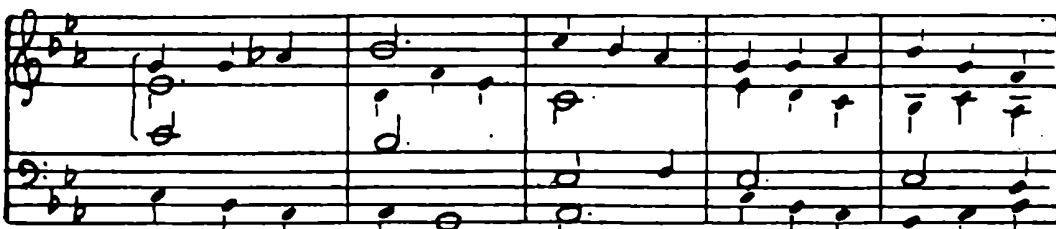
U-do-li-ně Ď-ri-a v bů-náctý māj s-ne-sla-se

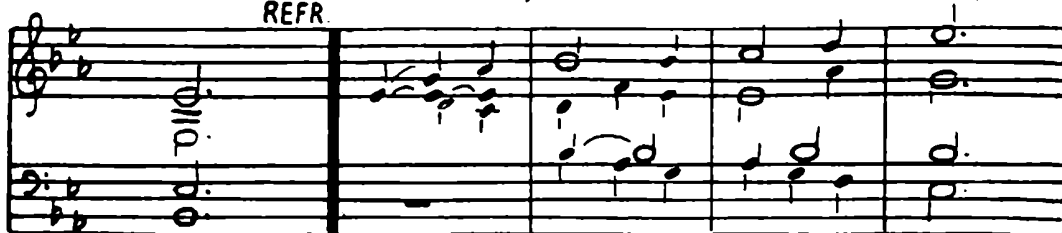
Ma-ri-a v po-zem-ský kraj. Ji-blán-ky-tně ob-lo-ze

v po-lední čas za-zní-vá v mod-lit-bě dí-tek tří

hlas : ^{REFR.} Z-drá-vas, z-drá-vas Ma-ri-a,

z-drá-vas, z-drá-vas, Ma-ri-a.

Vinice Páně

n á b o ž e n s k ý v ě s t n í k

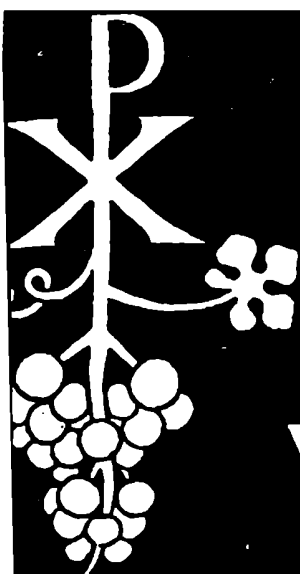
r o č n í k o s m ý

Pořádá a vydává

Antonín Stříž

1937

v P r a z e - D e j v i c í c h 6 7 6

VINICE PÁN

U Svaté Panny chudých v Banneux r. 19:
Ant. Stríž. - Život blahoslaveného Ludvík
Marie Grigniona z Montfortu: IV. Kněze
a obětí. V. Misionářem. VI. Pout do Říma:
P. Francis P. Le Buffe: Můj stálý přítel
Druhá část. - Dr. D. Michels: Jak holands
ministr Marchant dospěl ke katolické víře
Dr. N. Grohauer: Hrozivý rozmach islam

Obrázky: Kaplička Svaté Panny Chudých v Ba
neux. - Dvě kresby Zjevení. - Hora sv. Michael

V PRAZE-DEJVICÍCH 67
ROČNÍK OSMÝ, ČÍSLO 2

Vinice Páně

náboženský věstník

1937

Řídí a vydává *Antonín Stríž*. Redakce a administrace v *Praze-Dejvicích 676*. (Sadová 3). Telefon č. 70362. Celoroční předplatné Kč 10.—; jednotlivá čísla po Kč 2.—. Platí se připojenou složenkou, číslo šekového konta 45.648. V úpravě *Břetislava Štorma* tiskne *Průmyslová tiskárna v Praze VII.*

Novým odběratelům - kteří nemají minulých ročníků „*Vinice Páně*“ — připomínáme, že článek *U Svaté Panny chudých v Banneux*, otisknutý v tomto čísle, předpokládá znalost zjevení Svaté Panny v Banneux r. 1933, o nichž bylo pojednáno v 3. čísle minulého ročníku. Kdo jich nezná, může ono číslo obdržeti jednotlivě (po 2 Kč), dokud zásoba stačí; ale výhodnější je opatřiti si celý ročník (za 10 Kč).

Voda z Pramene v Banneux se posílá zdarma v původních lahvičkách. Ale dlužno hraditi aspoň expediční a poštovní výdaje; přeplatku se použije na stavbu tamní basiliky. Vodu opatří a dodá expedice „*Vinice Páně*“.

Známost o zjeveních Svaté Panny chudých v Banneux můžete rozšířiti přednáškou, k níž vám zapůjčíme sbírku diapositivů. Na krásně kolorovaných světelných obrazech předvedeny jsou výjevy zjevení, místo i okolí.

Také k přednášce o zjeveních v Beauraingu jsme vydali řadu světelných obrazů.

Zjevení v Banneux máme též na diapáskách.

HORA SV. MICHAELE u pobřeží normanského v severní Francii, jejíž obrázek je na str. 101 tohoto čísla, je cílem letošní *národní pouti do Lurd*, pořádané Lurdským spolkem z Prahy ve dnech 2.—14. července.

U Svaté Panny chudých v Banneux.

Ve dnech od 15. do 23. srpna 1936 se konal v Banneux třetí kongres *Mezinárodní unie modliteb*. Každý den této oktávy měl vůdčí myšlenkou některé slovo Svaté Panny, řečené při jejích zjeveních Mariettě Becové a věnován byl zvláštním zájmům Církve. Tak byl mezi nimi „den dítek“, „den mládeže“, „den nemocných“, „den chudých“, „den smíru mezi národy“. Poněvadž Svatá Panna přišla do Banneux „pro všechny národy“, bylo úmyslem pořadatele abbé Jamina, aby tam v těch dnech bylo zastoupeno co nejvíce národů. Také nás zvláště pozval k účasti na tomto mariánském kongresu.

Nebylo mi možno zúčastniti se celé oktávy, neboť byli jsme v těch dnech s poutní výpravou v Lurdech a na La Salettě, ale aspoň poslední dny jsme tam mohli slaviti. Byli tam již manželé Dostálovi,¹⁾ sestry Zimovy a sl. učitelka Fišerová z Prahy, později přijel bohoslůvec Hradecký.

Úmysl pořadatelů se zdařil. Bylo tam viděti v těch dnech kněze i poutníky různých národností, i z Ameriky, Afriky, ba i z Číny, a Mše svaté byly slouženy v kapličce v několika ritech. Denně též množství nemocných bylo přiváženo k posvátnému prameni a ke kapličce a na prostranství před kapličkou se střídali kazatelé z různých řádů. Příznivé počasí přálo sjezdu, jenž se konal stále pod širým modrým nebem v dekoraci zelených luk a sousedního smrkového lesa.

Večer se koná průvod od kapličky k prameni s trojím zastavením na místech, kde se na silnici zastavila Svatá Panna, následována Mariettou, jež na těch místech poklekala. Když se u Pramene vykonaly francouzsky a vlámsky invokace k Svaté Panně chudých, abbé Jamin ohlásil po oba poslední večery,

¹⁾ Přítel Emil Dostál vylíčil své dojmy z Banneux v časopise „Katolík“, vydávaném Svatováclavskou ligou v Praze IV.

že nyní se budou říkati invokace české a žádal všech přítomných, aby se spojili v modlitbě za nemocné z Československa. A tu se tam ozývaly večerním tichem ponejprv hlasité naše české prosby jménem všech ctitelů Svaté Panny chudých z naší vlasti:

Svatá Panno chudých, prameni milosti, posvěť nás!
Svatá Panno chudých, zachraň národy!
Svatá Panno chudých, ulev nemocným!
Svatá Panno chudých, zmírní utrpení!...
Svatá Panno chudých, požehnej nám!...

A po návratu ke kapličce po požehnání jsme s průvodem harmonia zpívali píseň „Tisíckrát pozdravujeme tebe“ za pozornosti všech přítomných. I Marietta se postavila až k nám a naslouchala.

Druhého večera už někteří Belgičané přizpěvovali s námi a ještě při rozchodu si beze slov pozpěvovali motivky, jež zachytili z nápěvu.

Při závěrečném *Te Deum* pan kaplan Jamin ohlásil, že kromě četných případů vyslyšení proseb se v době tohoto kongresu udály dva případy náhlého uzdravení: sestry *Aldegondy Petersové*, která po mnohaletém utrpení byla náhle uzdravena 16. srpna, a *Josefa Eischenne*, jenž včera složil své berly v kapličce.

Případ sestry Aldegondy se nejlépe ozřejmí z dopisu, jež za 14 dní po svém uzdravení napsala do Banneux:

Munsterbilsen, 3. září 1936.

Povinná vděčnost k Svaté Panně mi káže vám psát, abych vám vyložila nesmírnou milost, již mi prokázala nebeská Matka za mé pouti v Banneux 16. srpna.

...K větší slávě „Panny chudých“ vypisuji podrobnosti svého šťastného uzdravení.

R. 1913 jsem byla plicní tuberkulosou přinucena zanechat vyučování a podrobiti se speciální léčbě. Dr. L. Sp. nařídil tuberkulinové vstříky prof. Denise z Lovaně.

R. 1915 byl zachvácen již hrtan a trpěla jsem nevýslovné bolesti. Poněvadž p. Dr. Sp. dlel na frontě, dala mě naše představená vyšetřiti léčským specialistou Drem L. Nález zněl: Tuberkulosa hrtanu a zachvácení hlasivek. Znovu byla předepsána léčba tuberkulinem. Dr. Th. z Bilsenu, jenž zastupoval Dra Sp., mi vytíral denně krk glycerinovým jodem. Poruchy se vyhojily, ale úplně jsem pozbyla hlasu. Nemohla jsem promluvit až do 16. srpna 1936.

V lednu 1930 jsem onemocněla kloubovým reumatismem a dva roky jsem se nemohla hnouti. Když nejprudší bolesti minuly, vstávala jsem poněkud, ale bolesti a slabost v ledvích byly takové, že jsem nemohla udělat ani několik kroků. Později jsem přec trochu belhala, ale opírajíc se o rámě služebné, sice bych byla slabostí a bolestmi padla. Léků jsem již neužívala. Lékař byl vyzkoušel vše možné. A hle, opět od tohoto 16. srpna mohu sama a bez námahy choditi.

Za mé poslední nemoci dostavila se též choroba žaludeční; nic jsem již nestrávila. Dr. Sp. mi předepsal lék, po němž vrhnutí sice pominulo, ale nesnesla jsem nic než něco zeleniny, a to opět do tohoto 16. srpna.

S velkou důvěrou ve Svatou Pannu Chudých jsem se vydala do Banneux. Když mě tam ošetřovatelka omývala vodou z Pramene, pravila jsem jí: „Ó, slečno, přišla jsem s tak velikou důvěrou.“¹⁾ Ona mi se stejnou jistotou odpověděla: „Sestřičko, to budete také uzdravena“!

Při růžencové pobožnosti za nemocné vrátil se mi opět hlas. Neodvážila jsem se však promluvit, ani dáti něco najevo, abych nerušila hlubokou sebranost a vážné ticho mezi zbožnými poutníky.

Nelze mi vylíčiti pohnutí, jež se mne zmocnilo v té požehnané chvíli! Má důvěra ještě vzrostla a nabyla jsem přesvědčení, že Svatá Panna mě uzdraví i z mého neduhu. Píti z poháru, z něhož přede mnou pilo mnoho nemocných, bylo pro mne tehdy skoro hrdinstvím. Zakoušejíc odpor, když mi byl podáván pohár k ústům modlila jsem se tiše: „Můj Ježíši, obětuji ti to. Dobrá Matičko, uzdrav mne!“ Tu jsem pohlédla na obraz Panny chudých a shledala jsem ji v tu chvíli tak krásnou, tak milou! Sluneční paprsky, jež na ni právě dopadaly, dodávaly jí živoucího vzezření. Mezi kázáním, jež následovalo po růženci, bylo se mi vydati na zpáteční cestu. Byla to pro mne veliká oběť; tak ráda bych tam ještě byla zůstala!

¹⁾ Zdálo by se nesrovnalé, že dříve psala tato nemocná, že neměla vůbec hlasu — a nyní přec hovoří. Avšak táž ošetřovatelka dosvědčila, že musela nachýlit ucho až k jejím ústům a ještě si dáti její šepot opakovati, aby jakžtakž porozuměla.

Valné úlevy jsem v Banneux ještě nepociťovala. Ale když jsem vystoupila v Tancrémontu, abych uctila Krista ukřižovaného, šlo se mi dosti dobře. Později, za zpáteční jízdy, naše dobrá nebeská Matička dokonala své dílo! Když jsem přibyla do Munsterbilsenu, byla jsem úplně uzdravena!

Nyní necítím už žádných bolestí ani potíží v bocích, leč ještě trochu ztrnulosti v nohou, což mi však nebrání v pevné chůzi.

Také žaludek se úplně uzdravil: jím vše jako ostatní a nic mi neškodí. Již za den po mém uzdravení mohla jsem konati všechna cvičení klášterního života.

Nevím ani, jak vyjádřiti svou vděčnost této dobré Matce.

Sestra *Aldegonda Petersová*
z konventu Sester sv. Josefa

Josef Eischenne, narozený r. 1883, byl zaměstnán v železárnách v Angleuru u Lutychu. Dne 15. října 1929 padla mu železná žerď vážící 250 kg celou tíhou na pravcu nohu a zlomila a roztránila mu obojí holenní kost. Ubožák byl hned převezen do závodní nemocnice, kde setrval dva roky. Bylo proň krušné stále ležeti s nohou v sádře nebo s námahou seděti. Později mu kázali, aby se pokoušel choditi, ale nebylo možno. Kostí vůbec nesrostly a jakmile jen zkusil našlápnouti na nohu, roztráštěné kosti vrážely do sebe, což mu působilo kruté bolesti. Jen o berlách mohl později bel-

hati, nedotýká se pravou nohou země. R. 1931 byl po novém důkladném šetření a mnoha pokusech odborných lékařů uznán za trvale neschopného práce a přiznán mu doživotní invalidní důchod.

Ani pozdější lékařské pokusy neměly výsledku. Bylo mu doporučováno, aby si dal nohu odnít, že pak by s protezou přece mohl chodit, ale k tomu se nemohl odhodlati.

V srpnu 1933 se zúčastnil Eischenne pouti do Lurd, ale úlevy nepocítil. Později dověděl se o zjeveních Svaté Panny v Banneux a o četných uzdraveních, jež se tam udála, prosil faráře v Grâce-Berleur, kdež s rodinou bydlel, aby ho doporučil k přijetí do hospice v Banneux, aby se tam mohl zúčastnit tridua nemocných.

Dne 19. srpna 1936 přibyl do hospice v Banneux a se svou ženou a známými se horlivě modlil. V pátek 21. srpna při odpolední pobožnosti byl požehnán Nejsvětější Svátostí. Poté měl dojem, že je uzdraven. Ač cestou do Banneux cítil prudké bolesti v noze, nyní bylo veta po nich. Proto na konci pobožnosti zkusil vstát, a hle, mohl se klidně na nohu postavit. Opíraje se o známého, šel bez berel a bez obtíží do hospice. Byl tak šťasten z tohoto náhlého obratu, že celou noc nezamhouřil oka a

plakal radostí. Ještě však nemluvil o svém uzdravení.

Ráno znovu zkoušel choditi, aby se přesvědčil, trvá-li uzdravení. Šel již jen o holi z hospice ke kapličce, kdež jsem právě sloužil Mši svatou. Eischenne zůstal tam ještě přes

slavnou Mši svatou, která se sloužila o 11. hodině, a po ní se slzami vděčnosti složil své berly v kapličce a obětoval tam svíce. V poledne jsme s ním mluvili. Na jeho lýtku není nic pozorovati, makáme a tlačíme na místo, kde byly kosti přeraženy, a necítí pražádné bolesti. Chodí zcela dobře, jen o holi, neboť uzdravená noha jest, jak praví, ještě „jaksi ospalá“. Sám nám vylíčil průběh své nehody a své uzdravení a shodně to bylo vypsáno též ve věstníku „Banneux-Notre-Dame“, kdež se dodává, že p. Eischenne od té doby už několikrát navštívil Svatou Pannu v Banneux.

V každém čísle zmíněného věstníku bývají podrobné zprávy o nových náhlých uzdraveních, jež se udála v Banneux i v daleké cizině používáním vody z pramene, jež si Svatá Panna „vyhradila pro sebe, pro nemocné, pro všechny národy“, a vytrvalými modlitbami k ní.

O uzdraveních, jež se udála i u nás, podáme zprávy příště.

Marietta, jež se dále u řeholnic v Lutychu cvičí v ošetřování nemocných, o prázdninách dlela doma, aby zastávala svou matku, která byla požehnána novým přírůstkem, takže nyní se v domě hemží devět živých kuželek. Je již vyspělá dívka, ale stále ještě „divoška“.

Jdu s p. farářem Huppertzem, spoluredaktorem tamního věstníku, po silnici ze vsi, a tu u jednoho domu zahlédneme Mariettu, jak prohlíží pestře květované papírové ubrousky, jež tam právě nabízí podomní prodavač. „Pane faráři, pojdte si koupit ubrousky!“ volá Marietta na mého průvodce. „Nač bych je kupoval?“ táže se p. farář. „Koupíte si je a dáte je mně!“ láká ho Marietta. Snad soucit s prodavačem přiměl dívku, aby mu získala odbyt. Tleskajíc, popadla koupené pestré ubrousky a již zase utíkala.

Netřeba se pozastavovati, že Marietta je velmi vkusně ustrojena. Bernadetta, pasačka lurdská, také nechodila stále ve dřeváčcích a s kapuletem na hlavě, jako v době zjevení; vyspěvši, pohybovala se ve společnosti lurdských slečen jako jim rovná a záleželo jí na úboru, než se uchýlila do kláštera.

Zato ti malí, kteří svým hlukem a křikem oživují okolí domu Becova, jsou každou chvíli jinak ůmazáni. Kdejaký střep se jim hodí za hračku. Matka s nimi neokolkuje: strčí je pod pumpu a nedbajíc křiku, přidrží je pod proudem vody, až jejich tváře zase prohlédnou. Tu zase některé z nich prostrčí hlavu mezi tyče plotu a další tři, čtyři ho horlivě následují. Dál se však plotem nedostanou, ale — hlavy ne-

mohou prostrčit zpět. Spustí pláč a křik, s hlavami stále v plotě, až přijde matka a vytáhá jim hlavy ze svěráku a nádavkem každému ještě naplácá. - Neb zase malý capart se ztratí a ne a ne ho najít. Později ho objeví kdosi v cizím autu, kamž si vlezl a blaženě usnul. - Otec Beco, vlídný a dobrý, drží se stále v ústraní. Byl vždy milovníkem samoty; právě proto si byl vystavěl domek opodál vsi, u lesa - a zatím octl se uprostřed nejživějšího ruchu. Smířil se s tím, ale přece si časem povzdychne, jak by mu bylo blaze, kdyby mohl žít v samotě.

Abbé Jamin již není duchovním správcem osady. Pan biskup ustanoviv tam nástupce, uvolnil abbé Jamina, aby se věnoval výhradně *dílu Svaté Panny chudých*, jež se rozmáhá a vyžaduje zvláštního vedení. Kromě stálých poutí třeba se věnovati nemocným, kteří stále naplňují hospic. Mimo to řeholní kongregace Zvěstování z Héverlé vystavěla v sousedství rozsáhlý ústav „Mater Dei“ pro výchovu a vzdělání dívek. (Možno tam též posílali od nás dívky na prázdninové kursy za účelem zdokonalení ve francouzštině.)

Jak postoupilo jednání církevní komise, jejímž úkolem je prozkoumati zjevení banneuxská? Jak nám sděluje abbé Jamin, obojí ko-

mise - theologická i lékařská - už skončila svůj úkol a jejich konečný posudek je kladný. Čeká se jen slavnostní prohlášení biskupské. Lze vytušiti, jak bude zníti, neboť již minulého roku, když Jeho Excelence biskup lurdský Gerlier dlel v Lutychu, kdež přednášel před vynikajícími osobnostmi a přechetným posluchačstvem, pan biskup lutyšský Mons. Kerkhofs v doslovu před celým shromážděním se vyslovil: „Excelence, Vy jste biskupem Naší Paní Lurdské - a já jsem biskupem Naší Paní z Ban-neux!“

A. Stríž.

IV. Bl. Grignon z Montfortu knězem a obětí.

Konečně po šesti měsících uznali představení svou porážku: neshledali nic trestuhodného v chování Montfortově. Když se přiblížil čas přijetí kněžských svěcení, bez váhání ho k nim poslali. Byl vysvěcen na kněze dne 5. června 1700 Monsignorem de Flamanville, biskupem Perpignanským, jehož k tomu delegoval kardinál pařížský. Svou první Mši sv. obětoval Bohu na oltáři Panny Marie v kostele sv. Sulpice. „Byl jsem přítomen oné Mši sv., - praví P. Blain, - a viděl jsem člověka jako anděla u oltáře; jeho andělská tvář byla nápadná všem přítomným, kteří tím byli nesmírně dojati.“ Tuto úctu k svaté Oběti zachoval si po celý život. Lidé přicházeli v davech na jeho Mši sv. a záviděli těm, kteří mu směli ministrovat. Zvláště posvátná úcta, s jakou zacházel s Nejsvětější svátostí, všechny přítomné dojímal.

Mladý kněz cítil se povolán k životu misijnímu. Nejraději by se byl odebral do Kanady, aby tam působil mezi francouzskými vystěhovalci; ale představení semináře se postavili proti tomuto plánu. Právě v té době navštívil

seminář sv. Sulpice P. Lévêque, který založil vjihofrancouzském městě Nantech tovaryšstvo misionářů, pod ochranou sv. Klementa, kteří by hlásali evangelium ve venkovských farnostech. Ten jakmile se dověděl o horlivosti Montfortově, snažil se jej získati pro svoji družinu; Ludvík dlouho neváhal a svolil. A tak v září r. 1700 se vydává pěšky na cestu do Nant. Cestou se zastavil v Saumuru, slavném to poutním místě, kde byla uctívána Matka Bolestná; k její svatyni putoval častěji ve svém životě, zvláště tehdy, když se chystal podniknouti něco důležitého. Konečně pln touhy, aby se již mohl věnovati práci o spásu duší, přichází do Nant. Jaké však bylo jeho zklamání!

V komunitě P. Lévêqua nebylo ani stopy po pořádku a duchovním životě, jaký vládl u sv. Sulpice. Mimo kněze našel tam i laiky, každý si dělal, co chtěl, a co nejhoršího - Ludvík našel mezi nimi i horlivé jansenisty! Ti brzy poznali pravověrnost Montfortovu a sedm měsíců ho zdržovali od jakékoliv práce misijní. Bůh mu chtěl dopřáti, aby si zblízka prohlédl sektu, proti níž měl celý život bojovati. Dovedeme již vycítiti, jak bylo v duši Ludvíkově, plné prvotní horlivosti a zanícení po spáse nesmrtelných duší, když musil zde

tráviti dlouhé dny v úplné nečinnosti. Konečně na přímlovu Madame de Montespan, abatyše kláštera ve Fontevralt, kde byla jedna z jeho sester řeholnicí, byl vysvobozen z toho hnízda jansenistů. Tato paní představila Montforta biskupu v městě Poitiers, který mu svěřil duchovní správu městské nemocnice. Avšak ani špitál nebyl místem, které by povzbuzovalo mladého kněze na počátku jeho působení. Byl to dům zmatku, kde nebylo ani pořádku, ani pokoje. Dnes, kdy nemocnice jsou bohatě pòdporovány státem a o nemocné pečují sestry plné hrdinné obětavosti, těžko chápeme poměry před 200 lety. Tehdy ještě nebylo řeholnic, které by se věnovaly ošetřování nemocných. Většina ženských klášterů, uzavřených v přísnou klausuru, měla za úkol modlitbu a pokání. V nemocnici v Poitiers se o nemocné staraly dívky placené za svoji službu, pod vedením představené. Nebylo mezi nimi řeholního pouta, nebylo pravé poslušnosti k představené, každá jednala podle svých úmyslů a plánů, což způsobovalo, že v domě vládl nepořádek a pomluvy všeho druhu. Toho se však Montfort nezalekl a v jednom dopise z této doby píše: „Doufám, že Pán učiní na přímlovu Nejsvětější Panny, mé dobrotivé Matky, z tohoto domu zmatku dům

svatosti, bohatství a míru!“ Ubohým nemocným stal se Ludvík-Maria vším. Byly to skoro ustavičně misie, které jim dával; růženec, společné modlitby, zpěv duchovních písní, četba i rozjímání o svatých pravdách byly na denním pořádku. Ale i o hmotný blahobyt chudáků pečoval. Postaral se, aby strava byla lepší a podávána vícekrát za den. Sám často obsluhoval nemocné při jídle. Dovedl získati četné dobrodince, kteří rádi poskytlí almužnu pro trpící. Sám chodíval městem s oslem, obtěžkaným dvěma koši, do nichž sbíral, co mu dobří lidé darovali pro nemocné. To vše způsobilo rychlou změnu ve špitále, a její původce byl zahrnován chválou a uznáním. Byl vítán jako člověk od Boha poslaný k nápravě tohoto domu. Skoro celý den neopouštěl zpovědnici. I lidé z města přicházeli a žádali Montforta o duchovní vedení nebo o osvícenou radu. Mezi nimi byla také slečna Trichetová, dcera soudního prokurátora v Poitiers. „Kdo vás ke mně posílá?“ tázal se jí Grignon, když se objevila ve zpovědnici. „Sestra,“ odvětila. - „Nikoliv vaše sestra, nýbrž nejsvětější Panna vás ke mně posílá.“ Skutečně Boží Prozřetelnost poslala Montfortovi tuto dívku, tehdy asi sedmnáctiletou, aby zušlechťoval její krásnou duši, krok

za krokem ji vedl k odříkání světa a probudil v ní touhu po životě řeholním; ona se měla státi později první představenou Dcer Moudrosti, kongregace, již Montfort založil, aby pečovala o nemocné.

Zatím však čekalo na Montforta nové protiventství. Chápeme, že novoty zavedené v nemocnici byly proti mysli představené i ošetřovatelkám. Zvláště pak, když se pokusil zavést lepší pořádek mezi nimi a utvrzovati jejich poslušnost k představené, narazil na tvrdošíjný odpor. Pobouřily celý dům proti Montfortovi a ten musil několikráte nemocnici opustiti. Odcestoval do Paříže, aby navštívil svoji sestru Marii-Luisu, která ho prosila o pomoc v bídě. Navštívil při té příležitosti seminář sv. Sulpice; jaké však bylo jeho zklamání! Jeho bývalí představení ho přijali suše a s pohrdáním; superior P. Léchassier s ním ani nemluvil, ba ani ho neposlouchal, prostě ho odmítl; stejně se k němu zachoval jiný jeho bývalý představený P. de la Chétardie. Jansenisté totiž rozšířili o něm tolik pomluv, že i jeho bývalí učitelé byli zaslepeni. Toto jednání bolestně zasáhlo citlivé srdce světcovo. Tehdy jedině si postěžoval: „Jak je možno, aby v semináři takto zacházeli s knězem!“ Ve své bídě utekl se opět ke své dobro-

tivé Matce a nebyl zklamán; byl přijat v komunitě dam Nejsvětější Svátosti, kde se mu dostalo pohostinství. Jejich představená, když poznala zbožného kněze, přislíbila postarati se o jeho sestru Marii-Luisu.

Koncem roku 1702 vracel se bl. Grignon do špitálu v Poitiers k velké radosti chudých. Rozhodl se uskutečnit to, o čem již dlouho uvažoval. Hlavní příčinou nepořádku ve špitále byly světské ošetřovatelky, nesnášenlivé vespolek následkem různých zájmů a bránící se jakékoliv poslušnosti k představené i duchovnímu správci. Nabyt přesvědčení, že jedině náboženská kongregace sjednocená ve stejné řeholi, směřující k jednomu cíli - slávě Boží, pohrdající svými vlastními zájmy a pečující jedině o zájmy trpících, může zdárně působiti v nemocnici. Proto vyprosiv si světla Ducha Svatého, rozhodl se založiti kongregaci nemocničních sester. Shromáždil několik dívek trpících, kulhavých nebo jinou chorobou stížených, avšak pokorných a obětavých, a v jejich čelo postavil slepou. Dal jim zvláštní stanovy a přidělil jim pokoj, jež nazval „celou Moudrosti“, kde měly společně konati všechny denní pobožnosti. Uprostřed světlice dal postaviti velký dřevěný kříž - který se podnes zachoval, jenž by novickám usta-

vičně připomínal, že pravá Moudrost záleží v bláznovství kříže. - To byly počátky kongregace - tak skromné, že těžko bychom našli jiný řád, jenž vyrostl ze začátků ještě skromnějších, a přece Bůh tolik požehnal dílu Montfortovu: dnes mají Dcery Moudrosti asi 414 řeholních domů a téměř 5.000 sester.

Tato malá družina brzy činila značný pokrok v ctnostech, díky moudrému vedení zbožného zakladatele, a v krátké době bylo možno pozorovati jejich požehnaný vliv v samé nemocnici.

Slečna Trichetová často mluvila se svým zpovědníkem o své touze vstoupiti do kláštera. Když jednou zase naň naléhala, aby jí označil místo, kam by se uchýlila, aby plnila vůli Boží, pravil jí Montfort: „Nuže, jděte do špitálu!“ Jeho slova byla pro dívku světlem. Šťastna, že poznala, jak se má zařídit, žádala o přijetí za ošetřovatelku. Grignon ji zařadil s počátku mezi ostatní chudé dívky, s nimi sdílela jejich práce i hrubou stravu. Když vyzkoušel takto její pokoru a poslušnost, nabídl jí nový hábit ze šedé látky ve všem podobný tomu, jež dnes nosí Dcery Moudrosti. Bylo to o svátku Hromnic 2. února 1702, kdy posvětil bl. Grignon toto roucho a odevzdal je Marii Luise Trichetové se slovy: „Zde máte,

dcero, oblecte tento nový šat; bude vás chrániti a pomáhati vám proti všelikým pokušením,“ a dodal: „Já se jmenuji Louis-Marie a vy Marie-Louise. Připojte ještě jméno Ježíš, kterého béřete dnes za svůj jediný úděl.“ Od té doby nazývala se Marie-Luisa Ježíšova.

Montfort vynaložil vše, aby vlil v duši Marie-Luisy ducha, který měl oživovati jednou její Dcery, totiž lásku k Božské Moudrosti. Moudrost blah. Grignonovi neznamenała jen dar moudrosti, byl to Ježíš, Slovo vtělené, jenž sestoupil s nebe, aby zmátl lidskou moudrost svým životem, svými zásadami, svým ponížením a zvláště svou smrtí; byl to Ježíš žijící v duších spravedlivých a vnukající jim své myšlenky a své cítění. Poněvadž však božská Moudrost byla dána pokolení lidskému skrze Marii a dostává se každému jejím prostřednictvím, radil Montfort Marii-Luise, aby se úplně svěřila své vznešené Matce. Ona ho uposlechla a zasvětila se Marii jako nevolnice. Ale i ve svém životě napodobovala pokorný život Mariin. Aby si zvykla čeliti úsudku světa, chodila i po ulicích v Poitiers ve svém podivném hábitě, který ji vystavoval posměchu mimojdoucích. Ráda konala hrubé práce v domě a snášela pokořování. Aby ji zachoval silnou, Montfort ji posílal k Tomu, jenž je je-

diným pramenem milosti a útěchy: k Ježíši Svátostnému. Dovolil jí každodenně přijímati. „Svatá hostie v duši křesťana, to je vtělená Moudrost ve svém chrámu!“ říkával jí často.

Obětavost muže Božího ve špitále zasluhovala úcty a lásky, avšak Montfort nenalezl odměny zde na zemi. Nové nesnáze vznikají ve špitále a bl. Grignonovi nezbývá nic než opustiti dům, kde již zakusil tolik protivenství. Na sklonku léta r. 1703 odešel do Paříže. Jeho první návštěva patřila všeobecné nemocnici Salpêtrière, založené od sv. Vincence z Pauly, kde leželo více než 5000 ubožáků. Dojat jejich bídou, nabídl se, že jim bude posluhovati. Pět měsíců pečoval o blaho trpících s takovou obětavostí, že to vyvolalo odpor ostatních, kteří nechtěli tolik se namáhati pro blaho nemocných. Jednou při večeři našel pod svým příborem lístek, kterým mu bylo dáno na srozuměnou, že by bylo dobře, kdyby odešel. V dopise z této doby stěžuje si Marii-Luise: „Jsem více než kdy jindy chud, křivován, ponižován. Lidé i ďáblové vedou proti mně v tomto velkoměstě válku věru milou a libou!“ Montfort cítil se tedy šťasten, neboť byl chudší a opovrhovanější více než kdy jindy. Jeho novým obydlím byla malá díra pod schodištěm; veškerým nábytkem byl džbán

a chudé lůžko. Jestliže však mu vše chybělo z věcí pozemských, nebe ho zahrnovalo svými útěchami. Bůh mu dával mnohdy sdělení tak blaživá, že často ztrávil celou noc na modlitbách. Není pochyby o tom, že dospěl v rozjímavé modlitbě k těm výšinám, ke kterým jen největší světci dospívají. Dokonce uvažoval i o tom, zda by neměl opustiti i činnost apoštolskou a zcela se věnovati životu rozjímavému. - Pověst o jeho svatosti dospěla až k samému arcibiskupu pařížskému a ten se odhodlal svěriti mu těžký úkol, aby totiž zjednal pořádek mezi poustevníky, usedlými na Mont-Valieur, kteří žili v nesvornosti a bez kázně. Jejich představený marně se snažil o nápravu; také několik vynikajících kněží marně se o to pokoušelo. Bl. Grignonovi se podařilo obnoviti pořádek zvláštním způsobem: Počal ve všem zachovávat pravidla jejich řádu se všemi strohostmi a stal se jim tak příkladem všech ctností. Po nějaké době řeholníci byli získáni. Pohled na jeho svatost dojal je víc než všechna kázání. Brzo zavládl opět pokoj v tomto útulku.

V Poitiers brzy poznali, koho ztratili v Montfortovi. Byli to zvláště chudí, počtem asi 400, kteří nemohli zapomenouti na svého almužníka. Ti poslali o velikonocích r. 1704

Montfortovi list, v němž ho úpěnlivě prosí, aby se vrátil. Grignon nemohl oslyšeti jejich volání. Tak po třetí se vrací do tohoto města. Byl přijat s velikým nadšením zvláště v nemocnici. Správa nemocnice nabídla mu dokonce místo správce domu. Bl. Grignon pokračoval tedy ve špitále ve svém působení, plném horlivosti a lásky, a zavedl některé nové vhodné reformy v ústavě. Avšak tu zase narazil na odpor světských ošetřovatelek. Nové pomluvy rozšiřovaly se o něm a mnozí ze špatně smýšlejících nemocných, kteří brzy zapomněli na prokázaná dobrodíní, se k nim přidali. Montfort uznal za vhodné odejít z nemocnice, tentokráte již definitivně. Marii-Luise pravil před svým odchodem: „Neodcházej, dcero, z tohoto špitálu před desátým rokem. I kdyby se Dcery Moudrosti ustavily až za 10 let, Bůh by byl spokojen a jeho úmysly s tebou splněny!“ Předpověď Montfortova se doslova splnila: během těchto deseti let byla Marie-Luisa často na váhách, nemá-li opustit špitál a vstoupit do kláštera. Několikrát již učinila kroky k tomuto cíli, ale slova Grignonova vždycky ji zadržela v nemocnici, kde se připravovala na veliký úkol, k němuž ji Bůh povolal.

V. Misionářem.

Poslání, k němuž se Montfort cítil především povolán, byla činnost misionářská, k níž měl ostatně podivuhodné vlohy. Jeho tužbou bylo choditi od vesnice k vesnici, kázati chudým a dětem, vyučovati je v katechismu a vštěpovati jim do srdce něžnou úctu k Panně Marii. Chtěl býti „jako ta mračna hřmící a létající, ubírající se tam, kam je pohání van Ducha Svatého!“

Po odchodu z nemocnice nabídl se biskupu v Poitiers, který mu dovolil konati misie ve své diecési. Svatý kněz zahájil činnost apoštolskou v předměstí poitierském Montberrange počátkem r. 1705. Nebyl to úkol lehký, neboť tato periferie obývaná dělníky a řemeslníky, daleko vzdálená od farního kostela, propadla mravní bídě. Montfort mluvil k nim o důstojnosti lidské duše a odměně slíbené chudým v Evangeliu. Jeho kázání konaná ve stodole, na ulici nebo na rozcestí brzy docílila nejlepších výsledků a získala srdce chudiny. Většina nepořádků zmizela; lidé odvykli rouhání a pití, neděle opět byla zbožně zachovávána.

Hle, sotva se octl Montfort ve výhni bitevní, již vítězí; takový se nám bude jeviti až do své

smrti. Kamkoli vkročí, přináší znovu Boha, přináší znovu víru a lásku. Jaké je jeho tajemství, jaký je jeho mocný prostředek k obrácení duší? Odpověď na tuto otázku nám ukáže jasně charakter Montforta jako misionáře. - Co odlišuje našeho blahoslaveného od ostatních misionářů, je to, co ho odlišuje od ostatních světců, totiž jeho zvláštní úcta k Svaté Panně. Jeho duše krmená touto nebeskou manou byla ochráněna před zlem a rostla rychle v milosti i moudrosti. Jak by však si mohl světec, jenž má na mysli jen spásu duší, ponechat takový poklad a nesdělovati jej? Montfort si přeje, aby úcta k Marii vykonala v jiných takové divy, jako v něm samém. Pravidlo sv. Bernarda: „Marie je mou velikou oporou a veškerým důvodem mé naděje“ stalo se heslem bl. Grigniona, jak pro něho samého, tak i pro ty, které chtěl přivést k Bohu. Duším obráceným, jež chtěly vytrvati, duším zbožným, jež chtěly dojít dokonalosti, dával tutéž radu: „Milujte Marii, modlete se k Marii. Spojte se s ní při všem svém konání, dívejte se na ni při všech svých pobožnostech, toť prostředek, jak se státi zakrátko dokonalým.“ „Když Duch Svatý nalezne Marii v nějaké duši, zavane tam, pronikne ji úplně a sděluje se té duši a koná v ní oslňující

divy.“ - Tato vroucí a ustavičná zbožnost vysvětluje úspěchy Montfortovy, jakož i sílu a požehnanost apoštolátu. Ostatně již jeho zjev působil mohutně a připravoval na přijetí jeho slov. Bylo možno jej viděti vždy usebraného, pohrouženého v modlitbu na kolenou před jeho krucifixem a obrázkem Panny Marie a s velikým růžencem kolem rukou. I na misiích věnoval několik hodin denně modlitbě.

Blah. Grignon měl zvyk obnovovati všude, kde působil, svatyně mariánské, nebo budovati nové. Tak v předměstí Montbernage z příspěvků, které mu obyvatelé věnovali, koupil Montfort opuštěnou stodolu, udělal z ní modlitebnu a postavil do ní sochu *Panny Marie Královny srdcí*. Později byla tato skromná stavba přeměněna v kapli, které se ujaly Dcery Moudrosti.

Několik jiných misií dával Montfort v různých farnostech města Poitiers. Při misií davané ve středu města v kostele „na Kalvarii“ postihla bl. Grigniona zvláštní nehoda. - Počátkem 18. století rozšířilo se ve Francii mnoho špatných knih a obrazů a zaplavily celou zemi, zvláště větší města. Jejich zkázonosný vliv netřeba popisovati. Ke konci misie „na Kalvarii“ horlil Montfort s veškerým zápalem proti tomuto nepříteli. Výsledek byl překva-

pující. Mnozí posluchači přinesli špatné knihy a obrazy do kostela a chtěli je odevzdati misionáři, aby je zničil. Sluhovi Božímu bleskl hlavou zvláštní nápad: chtěl následovati sv. Pavla v Efezu a věci veřejně před kostelem spáliti. Zvolil k tomu místo, kde při misiích měl býti vztyčen kříž. Lidé bez meškání jali se uskutečňovati jeho plán, a zatím co kázal, odnášeli věci na označené místo. Brzy tam byla hranice čítající asi 500 knih. Na tuto hromadu však postavil nějaký uličník ze zlomyslnosti figuru ženštiny, oblečenou podle nejnovější mody, která měla představovati ďábla. Ihned se rozletěla zpráva, že svatý misionář bude páliť ďábla. Jansenisté, kteří to viděli, zpravili o tom neprodleně generálního vikáře. Ten beztak již plný hněvu proti Grignionovi, dík stížnostem odpůrců, přiběhl do kostela, kde zastihl Montforta ještě na kazatelně, prudce ho přerušil a před udiveným posluchačstvem ho přísně vyplísnil. Svatý kazatel, který neměl tušení o tom, co se sběhlo, neotevřel ani úst, aby si postěžoval: na kolenou jako vinník přijal nezasloužené výtky. Jeho jediná slova po odchodu vikáře byla: „Chystali jsme se, drazí bratří, zasaditi kříž před dveřmi kostela; Bůh však nechtěl, naši představení se staví proti tomu; zbudujeme jej ve svých srd-

cích, bude tam lépe na svém místě.“ S bolestným srdcem pak se díval, jak zástup si rozděluje kupu špatných knih a obrazů. Jaká však byla jeho radost, když druhého dne našel zpovědnici obleženou a mnoho věřících přistupovalo ke stolu Páně.

Mimo misie dával Montfort též četné exercicie. Když dával exercicie v kostele kajícníků, připoutal k sobě mladíka z Anjou, který přišel do Poitiers, aby vstoupil ke kapucínům. Vida ho, jak se vroucně modlí růženec, byl jím nadšen a pravil mu: „Pojďte se mnou!“ Mladík pocítil v sobě sílu milosti a poslušně následoval: stal se prvním bratrem Tovaryšstva Mariina, které náš misionář později založil. - Tím byly položeny základní kameny k oběma velkým dílům bl. Grigniona: Marie-Luisa Ježíšova představuje kongregaci Dcer Moudrosti, Grignion a bratr Mathurin Tovaryšstvo Mariino, jeden jako kněz, druhý jako bratr laik: zrna hořčičná, jež brzo vyrostou v mocné stromy v Církvi Boží.

Obliba Grignionova mezi lidem byla den ode dne větší. Avšak ani jeho nepřátelé Jansenisté neustali ve své práci: neopominuli žádné příležitosti, aby novými pomluvami jej očernili u biskupa. Konečně obelstili biskupa de la Poype tak dovedně, že zapověděl Mont-

fortovi kázati a vybídl ho, aby opustil jeho diecési.

Kam se měl nyní muž Boží obrátiti? Stará touha odejítí do zemí misijních mezi nevěřící mocně zabušila opět na jeho srdce. Ovšem nebyl si úplně jist tímto voláním a proto se rozhodl hledati osvícení v samém středu katolického života, ve věčném Římě u samého sv. Otce. Tato cesta do věčného města měla patrně ještě jiný důvod: chtěl u nejvyššího Pastýře, Otce všech řeholních družin a nejvyšší autority, která o nich rozhoduje, dosíci schválení kongregací, k nimž právě položil základy.

VI. Pouť do Říma.

Na začátku r. 1706 vydal se Montfort na cestu do Říma pěšky, s holí v ruce, nemaje jiného zavazadla kromě bible, breviáře, krucifixu a obrázku Panny Marie. Bratr Mathurin zůstal v Poitiers, kde měl vyčkati návratu svého duchovního otce. Co příkoří a trampot mu bylo zakusiti cestou! Čím více se vzdaloval z kraje, kde byl znám, tím nápadnější musil býti lidem jeho zjev: v jedné ruce hůl, k níž připevnil svůj krucifix, v druhé růženec a s kloboukem pod paží, v tomto vystrojení kráčel vesnicemi i městy. Pochopíme, že byl

často postrkován ode dveří ke dveřím, než našel člověka sdílného. Po mnohém strádání došel do Lorety, kde se zdržel asi 14 dní. Jeho něžná láska k Matce Boží byla tam bohatě posílena ve svatém domku, který podle legendy sami andělé tam přenesli z Nazareta. Tam v hlubokém usebrání oslavil také svátek Zvěstování Panny Marie: Matka Boží vyslechla důvěrná přání svého dítěte a jistě podepře svou přímluvou úspěch vážné záležitosti, která ho vedla do Říma. Posílen důvěrou vydal se Montfort na další cestu. Sotvaže spatřil na obzoru dóm sv. Petra, padl na kolena prolévaje slzy radosti, potom zul obuv a kráčel bos k posvátným místům.

Na stolci Petrově vládl tehdy Klement XI., který svými bulami zachránil Církev ve Francii od zhoubného vlivu jansenismu a galikanismu. Našemu poutníku se dostalo audience u sv. Otce prostřednictvím zpovědníka papežova, učeného a zbožného Tommasia ze řádu Theatinů, a to 6. června 1706. Papež ho přijal a vyslechl velmi dobrotivě; když mu pak přednesl své přání hlásati evangelium mezi pohany, Klement XI. mu odpověděl: „Synu můj, Francie jest dosti širokým polem; tam můžeš svoji horlivost dostatečně uplatnit. Nechoď jinam a pracuj vždy v úplné posluš-

nosti k diecésnímu biskupovi, který tě povolá. Tím získáš Boží požehnání pro své působení.“ Potom mu doporučil, aby všude rozšiřoval křesťanského ducha obnovou křestního slibu, aby šířil všude dokonalé zasvěcení Panně Marii a zvláště denní modlitbu růžence. Konečně propůjčil sv. Otec Montfortovi titul apoštolského misionáře, udělil mu moc žehnati různé předměty a jeho krucifix obdařil plnomocnými odpustky pro hodinku smrti.

Bl. Grignon se rozloučil s Římem a vrací se do Francie se srdcem překypujícím radostí. Po neuvěřitelných strastech cesty, konané pěšky v horkém létě přišel do Poitiers. Byl tak vyhublý a opálený, že bratr Mathurin ho stěží poznal. Ale nepřátelé nedopřáli vysílenému poutníku ani chvilky, aby si odpočinul. Biskup, místo aby ho s otevřenou náručí přijal, dal mu na srozuměnou, že nejlepší službu mu prokáže, opustí-li do 24 hodin město. Poslušen jako vždy uchýlil se náš pokorný kněz k známému faráři v okolí. Zde se rozhodl, že navštíví Matku Boží Ardielierskou a Horu svatého Micháele.

Křesťanská Francie má dva patrony, jimž vždy osvědčovala svoji zbožnost a důvěru: Pannu Marii a sv. Michaela archanděla. V jejich ochranu chtěl Montfort zasvětit své apo-

štolské práce. První pout vykonal do Saumuru do svatyně Matky Boží Ardillierské, kde ztrávil u nohou Mariiných svátek jejího Narození. Odtud se odebral na Horu sv. Michaela. Těžko vylíčiti nádherný dojem, jakým působí tato svatyně na poutníka. Jakoby vykouzlena z moře zdvíhá se hora, z níž vyrůstá mohutné opevnění, uzavírající v sobě klášter, rytířský sál a basiliku, jež nemá sobě rovné. Tehdy ještě přebývali v klášteře benediktini sv. Maura a kostelem rozléval se zpěv jejich denních modliteb. Dovedeme si představit, s jakým zanícením ztrávil zde Montfort svátek sv. Michaela. Sv. Archanděl vroucně vzýván, stane se napříště jeho útočištěm proti peklu. „Jedná-li se o to, abych někde dával misie“ - říkával náš blahoslavený - „zdá se, že zlí duchové spěchají napřed, aby je buď zkazili nebo vůbec znemožnili; jakmile však do onoho města vkročím, jsem silnější. Ježíš, Maria a sv. Michael přinutí zlé duchy k ústupu.“

Prozřetelnost Boží označila Montfortovi Bretagni jako pole působnosti. Odebral se nejprve do Rennes, města svého mládí. Jeho otec, matka i příbuzní žili dosud v tomto městě a rádi by ho bývali měli ve svém kruhu, ale Montfort si vyprosil pohostinství u chudé

ženy, která přijímala nuzné do svého domu a poskytovala jim jídlo za levný peníz. Jeho pobyt v tomto městě trval asi 14 dní; po ten čas kázal v četných kostelích, vždy s novým úspěchem. Zvláštní zmínky zasluhuje jeho kázání u řeholnic na „Kalvarii“, kde se shromáždil veliký zástup toužící ho vyslechnouti. Místo aby vystoupil na kazatelnu, Montfort dal si přinést do lodi klekátko, poklekl a počal rozjímati, jako by byl sám ve své komůrce. Mluvil o utrpení Spasitelově věci tak krásné a dojemné, že všichni přítomní se cítili zapálení láskou ke Kristu ukřižovanému.

VII. Misie v diecézi St. Malo a St. Briec (1707-08).

Není nám možno v tomto stručném spisku zmiňovati se o všech misiích, které náš blahoslavený dával. Zmíníme se pouze o některých, které provázely události zvlášť významné pro jeho život, jež by mohly čtenáři doplniti obraz našeho blahoslavence.

Ze svého rodného města vydal se Montfort na misie do Dinanu. Právě v této době dávali tam misie jiní kněží; Grignon se tedy k nim připojil a vzal na sebe úkol nejméně vděčný: vyučoval malé děti katechismu. Ale právě

v tomto úkolu osvědčila se jeho výmluvnost a jeho svatost nemohla zůstat dlouho skryta před lidmi. Zde vyšla z jeho úst podivuhodná slova, jež nám krásně ukazují, jak byl veden ve všem myšlenkami nadpřirozenými. Jednou večer jde ulicemi města obtížen těžkým břemenem; tluče na dveře domu misionářů se slovy: „Otevřte, otevřte Ježíši Kristu!“ Na svých bedrech nesl ubožáka pokrytého ošklivými vředy. Uložil jej na své vlastní lůžko a zahrnoval jej péčí jako matka své dítě. - Tato obětavost k chudým povzbudila i jiné k podobné velkodušnosti a z podnětu Montfortova utvořilo se v Dinanu charitativní sdružení. Mezi osobami, jež spolupracovaly na tomto šlechetném plánu, byl sám hrabě a hraběnka de la Garaye. Tyto dvě šlechtné duše věnovaly později celý svůj majetek na ulehčení trpícím a svůj zámek proměnily dokonce v nemocnici. Jim vděčí město Dinan za ústav milosrdenství, podnes vedený Dcerami Moudrosti.

Po skončení misií vyžádal si Montfort dovolení, aby směl kázati vojákům v kasárnách. Jeho dojmavá, hřejivá slova nezůstala bez odezvy a v tomto domě tvrdé kázně mnohé svědomí se probudilo a mnoho vojínů vyznalo mu zkroušeně své hříchy.

Pověst o horlivosti Grignionově a o skvělých výsledcích, kterých docílil, rozšířila se v celé diecézi St. Malo a se všech stran zvali jej na misie.

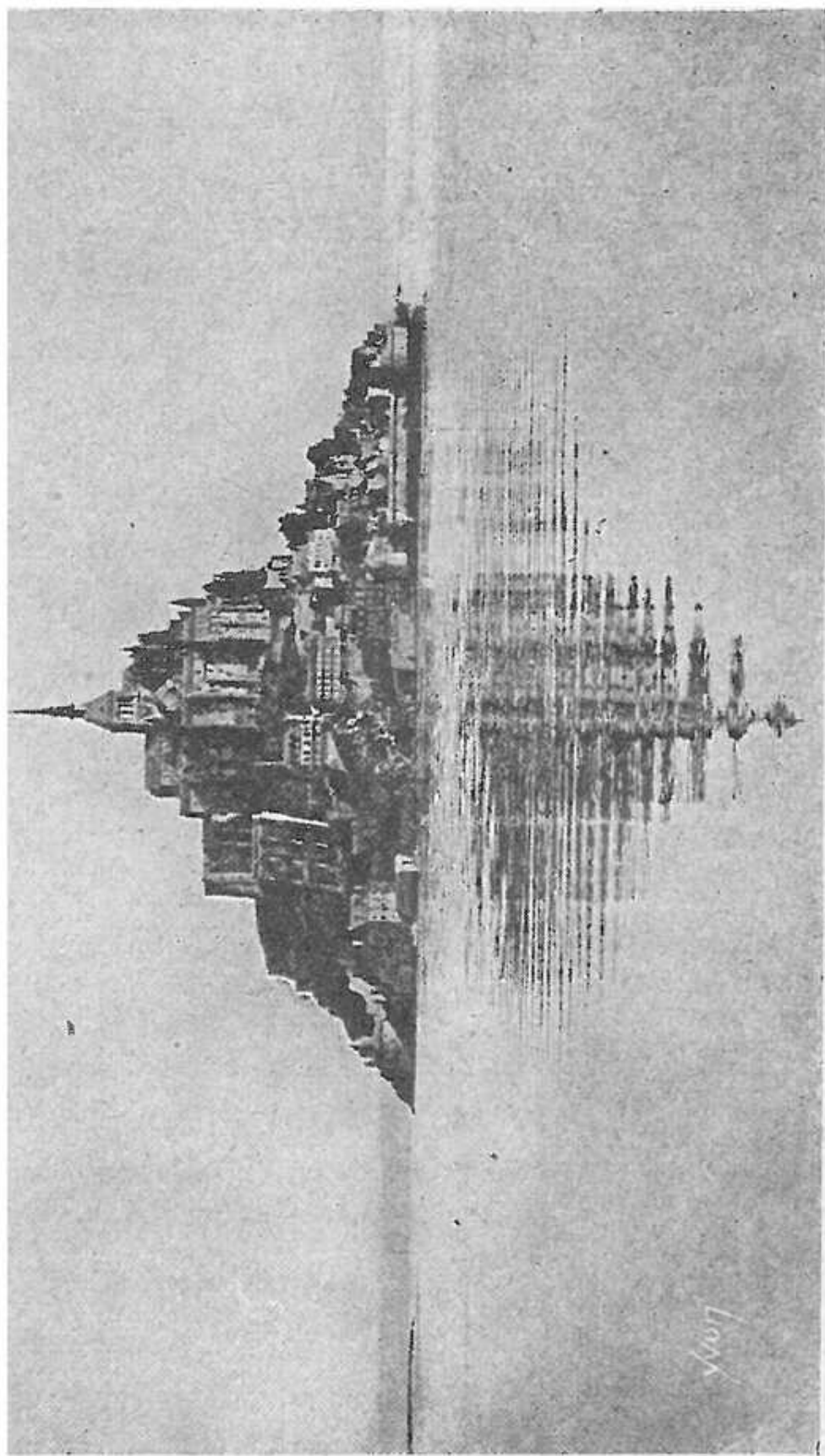
Mezitím došlo pozvání od P. Leudugera, který v diecézi St. Brieuč založil družinu kněží misionářů, aby se Montfort připojil k jeho misionářům. Prozřetelnost chtěla, aby náš světec využil zkušenosti toho dovedného apoštola a naučil se u něho všem tajemstvím velikého umění zachraňovati duše, dříve než se stane sám vůdcem misionářů. S tímto osvědčeným misionářem spolupracoval Montfort od února do září r. 1707 v různých farnostech v okolí St. Brieuču. Zvláštní pozornosti zasluhují misie dávané v osadě La Cheze. V této farnosti byla prostorná kaple, zasvěcená Matce milosrdenství, po dvě staletí úplně opuštěná. Sv. Vincenc Ferrerský, který hlásal slovo Boží v té chudé rovinaté krajině, plakal nad ubohým stavem svatyně a litoval, že jí nemůže sám zvelebiti, avšak osvícen Duchem Svatým předpověděl, že „tento podnik jest připraven pro muže, jehož Všemohoucí vzbudí v daleké budoucnosti, jenž přijde jako cizinec, bude odstrkován a posmíván, avšak přece dokončí toto dílo s pomocí Boží milosti.“

Montfort poznal sebe samého v tomto výpo-

dobnění a rozhodl se, že navrátí kapli Panny Marie bývalý lesk. Podnik byl s lidskými silami nemožný. Co však bylo nemožné tomu, jenž zcela důvěřoval v Boží Prozřetelnost? Montfort dal se do díla a lidé sami mu poskytlí podpory v žádané výši. Práce pod jeho vedením podivuhodně pokračovaly. Sám najímal dělníky, sám dával dovážeti potřebné stavivo a přikazoval, co a jak se má zařídit. Konečně na místě zřícené kaple zdvíhalse krásný chrám. Když byla stavba dokončena, na poděkování Bohu uspořádal slavnostní průvod; sešlo se velké množství lidí z okolí a přece pořádek byl vzorný. Na ověnčených nosítkách byla nesena socha Matky Bolestné, která byla postavena na oltáři. Od té doby věřící přicházeli s velikou úctou do té kaple, aby si u Matky Bolestné vyprosili milost, potřebnou k hrdinnému snášení křížů života.

Také v ostatních farnostech, kde náš misionář působil, přinášela jeho práce bohaté ovoce. Venkované zdaleka přicházeli, aby slyšeli jeho slovo. Bůh odhaloval mu často tajemství jednotlivých duší a on dovedl naléztí vždy slovo, které se patřičné osoby hluboce dotklo.

(Příště dále.)

Hora sv. Michaela, vypínající se z moře u pobřeží normandského, kamž rád putoval bl. Grignon z Montfortu.

Můj stálý přítel.

Francis P. Le Buffe, S. J.

VII.

Vzpomínejte v dáli na Hospodina a Jerusalem mějte ustavičně na mysli. Jer. 51, 50.

Byli to Židé, zajatí v nenáviděném Babylonu, jimž Jeremiáš poslal výstražnou připomínku: „Vy, kteří jste unikli meči, pojdte, nezastavujte se; vzpomínejte v dáli na Hospodina a Jerusalem mějte ustavičně na mysli.“ Prikázal jim obracet tváře k západu a patřiti přes řeky babylonské, u nichž sedávali a plakali, přes písčité dálavy pouště, přes hory galaadské, dále, dále, až k Sionu, k „veliké hoře Boží velebnosti“, až by zase jednou v duchu poklekli uvnitř Chrámu. „V dáli“ měli mysleti na Boha a na jeho svaté místo a pozdvihovati oči k horám, odkud jim měla přijíti pomoc, protože „nespí aniž dřímá strážce Izraelův“. Každý si měl počínati jako Daniel, sdílející jejich zajetí, jenž „všel do svého domu a maje otevřena okna ve svém nástřešním pokoji proti Jerusalemu, třikrát denně padal na kolena, modlil se a velebil Boha svého“.

Uplynulo dvacetpět dlouhých století. Je-

viště se změnilo a jiní vyhnaní slyší tato slova, jež prve zaznívala přes vody Eufratu. Tito vyhnaní, jimiž jsme my, musí také „vzpomínati v dáli na Hospodina“. Pracující v potu tváře na zemi, jež není naší pravou vlastí, musíme „míti Jerusalem ustavičně na mysli“. Na světě, v životním shonu, kde touha po zisku a moci svírá duši lidskou a táhne srdce zpět od země věrných, silný katolík musí „vzpomínati v dáli na Pána“, musí vzpomínati na vězně-Krále, jenž zatím, co století plynou, dnem i nocí bdí uprostřed lidských sídel, aby poučoval své drahé, věrné rytíře, že jsou zrozeni pro vyšší věci a že duši lidskou nemůže uspokojiti mámivý lesk zlata a purpuru. V ústraní tichého domova musí matka, znavená péčí o dítky a prací, které není konce, „vzpomínati na Hospodina v dáli“, musí vzpomínati, že týž dobrý Ježíš, jenž jest na našem oltáři, byl kdysi malým dítkem v Betlémě, odkázaným na péči své svaté Matky, a musí býti pamětliva, že má své dítky pěstovati v jeho podobě. Když se jižjiž vzpíráme jhu jednotvárného, všedního dne, když jsme tak rychle pohotově oplatiti příkré slovo, když modlitba naše zůstává bezútěšnou, když vyšší život duše se nám zdá marnou, neschůdnou cestou - tehdy musíme „vzpomínati na

Pána v dáli“. V dáli? Ó nikoli, ne tak daleko nyní, díky jemu. Nikoli přes hory a doly, přes vzedmuté proudy, neboť - z jeho milosrdenství - jenom krůček cesty od našeho prahu, jenom přes ulici to jest, kde Ježíš Kristus si vyvolil svůj Chrám, jen něco málo stranou od hlučného jeviště neklidného světa.

Ježíši, můj Bože, kéž na Tebe stále vzpomínám; kéž vzpomínám časně ráno, když mi vzchází nový den; kéž vzpomínám za poledne, abys prominul poklesky chvil minulých a požehnal hodiny přicházející, kéž vzpomínám na sklonku dne, když stíny se dlouze kladou, abys dal stráž spánku a dopřál probuzení k novému dni - ať k zářivému dni na nebesku, ať k úsvitu nového dne v tomto údolí slz!

- Pane Ježíši, milostivě mi uděl, abych na Tebe vzpomínal, když Tě nejvíce potřebuji!

„K Tobě jdeme, drahý Spasiteli,
netážeš se, cože nám tak velí:
Tam, kde nejsi, nelze přebývati,
ještě méně jednou umíratí.“

VIII.

Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši mou k životu věčnému. Mešní Kánon.

Spasné Tělo mého Krále, nyní skutečně a pravdivě u mne dlící, buď stráží mé vrátké

duši na cestě k věčnosti. Srdce mé jest příliš neopatrné, příliš náchylné k odhození zbraně obranné, abych mohl vítězství života sám vybojovati. Bdi tedy, drahý Ježíši, nad ním a chraň je před nepřáteli. Když doutnající oheň smyslnosti, pýchy, neposlušnosti, hněvu hrozí opět vzplanouti a nepřátelům ukázati, kde jest slabé místo v mých hradbách, probud' mě ze spánku a přiměj k bdělosti. Když se číhající nepřítel plíží ze své skrýše, aby mě zdolal svými bojovnými šiky, když mě pokouší, abych zanechal obtížného zápasu a přidal se k jeho chásce, střež mne, Pane Ježíši, a strhni poplach, jenž mě vzpruží, abych bojoval boj dobrý pro duši, za niž Ty jsi zmíral. Buď mi strážcem za nadšené ranní doby života, když se duch povznáší a my bychom rádi jako Petr a Tomáš šli s Tebou trpěti, i na smrt, ač neznáme slabosti své smrtelné schránky. Stůj při nás, když se plamen a nadšení první výzvy pro Tvou službu mění v pouhou ozvěnu mezi výšinami paměti, když dlouhé tažení, ubravši boji jarosti, vyžaduje zato pevné, nezlomné vůle zkušeného, cvičeného bojovníka. A potom! Zůstaň při nás na sklonku našich let, když sil ubývá, když volání k boji bude výzvou, abychom se připojili k armádě těch, kteří nás předešli se znamením

víry a odpočívají spánkem pokoje. To bude náš poslední stan; dej, Pane Ježíši, ať skončíme pod Tvým praporem, bojujíce za duše Tebou vykoupené!

IX.

Všecka svá léta mu budu připomínati v hořkosti duše své.
Isaiáš 38, 15.

Všem nám, ať jsme již životním vírem jakkoli zmítáni, přicházejí chvíle, kdy usedneme a přemýšlíme o letech, jež jsou pro nás ztracena, pohlcena minulostí neznající návratu. Majíce Boha po boku, přebíráme růženec svých let, a vždy to bývá bolestné tajemství, jež se nám zvláště z paměti vybavuje. A jest dobře oživiti zašlé dny, jest „spravedливо a spasitelno“ připomenouti si dny, jež kdysi byly naše, ale našimi již nejsou, neboť to mocně přispívá k posvěcení přítomnosti. Život se nám mihl jako vlaštovka v letu a jako loď, jejíž každá plachta jest silným větrem vzdouvána - a možná dost, že stopy, jež jsme mezi lidmi zanechali, neměly delšího trvání, nežli brázdy plující lodi nebo letícího ptáka. „Dobře jest nám zde pobýti“, jest dobře ohlédnouti se zpět na dny, kdy jsme odmítali velikou milost Boží a nerozvážně se hnali

širokými cestami nevěry; jest dobře připomenouti si hodiny, kdy modlitba byla našim rtům cizí řečí a Bůh nanejvýš jakýmsi vzdáleným přítelem v odlehlé zemi; jest dobře znáti dobu a místa našich pádů. Vzpomínka na minulost činí nás pokornými, a když jsme pokorní, jsme blízcí Bohu. Náš Pán posílá nám takové chvíle pohledů zpět nikoli aby vyvolal těžkomyslnou sklíčenost v naší duši, ale aby nám dal osvědčené poučení o lidské křehkosti. Hledme tedy využití vzácného času takového osvětlení. Nebudiž nám marnou dobou planého přemítání o tom, co mohlo býti, ale staniž se nám počátkem nových snah a povznesením k novému úsilí o duševní pokrok.

Když jsme si připomněli všechna léta svá v hořkosti duše své, vezměme zdrcující břímě hříchu i zrady a přednesme je v jeho ohromném, černém a nepěkném celku před oltář Mistra, jehož jsme uráželi. Tíhou toho všeho se bude naše tvář až k zemi schylovati, ale vše přinéstí musíme, a to přímo k dveřím Svatostánku, právě tam, kde náš milý Spasitel „zakotvil svůj stan“ mezi lidem, „stále živ, aby za nás prostředkoval“. Potom, když jsme se tam dopotáceli a snad se ostýcháme zaklepati na dveře příbytku svého nejvěrnějšího Přítele, ucítíme, jak se jeho jemná

ruka vznáší, aby s nás sňala tíži, které žádný člověk dlouho neunes. Tu skutečně poznáme že Kristus, náš Pán, sestoupil ze své cesty mezi cheruby a serafy, abychom my unavení mohli spočinouti v jeho rukou, aby se naše srdce vzchopilo u vědomí, že on jest nám po boku. Ano, on kráčí s námi tvrdými stezkami našeho smrtelného života, ježto, ač jsme chybovali po léta, měsíce, dni a hodiny, jež tak rychle a neslyšně splynuly s věčností, jsme přece stále jeho, jsme ovečkami velikého, jediného Pastýře, jsme vykoupeni velikou cenou, předrahou Krví Kristovou.

X.

Běželi pak oba spolu, ale ten druhý učedník běžel napřed, rychleji než Petr, a přišel k hrobu první. Jan 20, 4.

Petr pak vstav běžel ke hrobu... i odešel domů, divě se tomu, co se stalo. Luk. 24, 12.

Jako svatý Petr a Jan spěcháme i my každého rána svého života k hrobu, ale nikoli jako oni k hrobu zbavenému mrtvého pokladu, nýbrž k hrobu Svatostánku, k oltářnímu vězení našeho živého Boha. Jako svatý Petr i my odcházíme divíce se tomu, co se stalo. Snad jsme byli u svatého přijímání a Kristus Pán byl věren svému jménu „Emmanuel“,

ježto *Bůh jest s námi* způsobem, který uvádí mysl naši v úžas. On, jehož žádný prostor nemůže obsáhnouti, učinil si příbytek v našem srdci, a my padnuvše k zemi kořili jsme se mu. Odcházejíce divíme se. Otevřelo-li nejsvětější Srdce svá bohatství a naplnilo-li naše ubohé, unavené duše sladkostí a útěchou, divíme se dobrotě Boží, jež svých darů neodměřovala, divíme se moci Boží, „jež mění skálu v jezera vodstva a křemen ve vody tryskající.“ S podivem odcházíme též, když srdce naše zůstalo chladné a myšlenky naše odbíhaly ven do hlučného trhu světa v době, kdy měly býti uzavřeny se svým Bohem; divíme se trpělivosti toho, jenž snáší všechnu naši nevšímavost a nevážnost. A opět jindy, jiného jitra, kdy modlitba naše byla více méně vlažná a nevyzněla ani v hlubinu bezútěšnosti, ani ve výšinu radosti Bohem seslané, když jsme se „modlili právě jen tak obyčejně“, opět se divíme, že nezviklanou, neumenšenou láskou miluje naše všední duše Bůh, pro něhož zaznívá vždy nová hudba sfér nebeských, jemuž zpěv andělů jest vždy oasou uprostřed zdejšího vrzavého nesouzvuku.

Jindy přicházíme k svému Pánu za horka a tíhy dlouhého dne. Ušlí a unavení poutí života, s myslí plnou těžké starosti o ty, které

milujeme, se srdcem o jejich dobro se bojím, vrháme se před svého Krále, čeká nás na „svíci svítící na místě temném, až den se rozbřesne a denice vzejde v srdcích našich“. A hle, když odcházíme a dveře zvolna zavíráme, divíme se, odkud to, že je nám tak lehký, že den je tak milý a zpěv ptáků tak líbezný. „Vpravdě,“ tichý hlas nám praví, „On přijal mdloby naše a nesl neduhy naše.“ „Bůh jest naše útočiště a síla, pomocník v útrapách velmi osvědčený . . . Hospodin zástupů je s námi, ochráncem naším jest Bůh Jakobův.“ „Ó hlubokosti bohatství a moudrosti i vědomosti Boží!“ Kdo poznal mysl Pána, jenž od prvopočátku zamýšlel získati lásku našich vrátkých srdcí?

Ó Bože, tajený za rouškou zdánlivého chleba, má láska se nemůže rovnati lásce Tvé, a přece chci, přece musím Ti dát oplátku, musím ukázati, že oceňuji vše to, co jsi pro mne učinil a stále činíš! Abych Ti osvědčil svou oddanost, budu aspoň trochu méně nedbalý v navštěvování Tebe, trochu méně roztržitý při návštěvách těch, trochu méně chladný, aspoň za oněch vzácných chvil, kdy jest mysl má k Tobě soustředěna, k Tobě, jenž jsi mě ode dávna v mysli své choval.

Ano, můj Bože, přičiním se Tebe milovati.

Jak ministr Marchant dospěl ke katolické víře.

Dr. D. Michels.

Dne 21. prosince 1934 přestoupil holandský ministr vyučování H. P. Marchant, spoluzakladatel a vůdce Liberálně demokratického svazu (Vrijzinnig-democratische Bond) do katolické Církve. Až do 7. května 1935 neoznámil nikomu své rozhodnutí; zůstal ministrem; vyžadovaly to totiž zájmy státu a strany. Než toto mlčení, jež jistě bylo tak těžké upřímnému muži, bylo s mnoha stran nesprávně a ve zlé vykládáno i od přátel, kteří dříve mu byli blízcí. Pohnutky, které ministra tak dlouho zdržovaly v jeho postavení, pokud to jeho svědomí vyžadovalo, nemohli lidé oceniti. Ve své brožuře „*Tot Verweer*“¹⁾ píše: „Proč jsem mlčel? Všechny možné a nízké pohnutky v tom lidé hledali a mně je podkládali: nevšímali si těch, které si zasluhovaly uznání a byly nasnadě.“

Než toto mlčení nebylo ještě to nejhorší, co mu bylo vytýkáno. Za zlé se mu přičítalo.

¹⁾ H. P. Marchant: *Tot Verweer*, Leiden. A. W. Sijhoff, 1935.

nové jeho náboženské přesvědčení. „Nikdo by zajisté proti tomu nic neměl, kdybych byl stoupencem Rosenbergrovým nebo Ludendorffovým, nikdo by proti tomu nic neměl, kdybych si zvolil za proroka pana Krišnamurtiho, dovolilo by se mi, abych se stal stoupencem Budhovým nebo pravověřícím protestantem; to by nikoho nedráždilo; jenom katolíkem jsem se neměl stát.“ (Tot Verweer, str. 31.) „V mnoha však dopisech, které jsem obdržel od sta lidí při této příležitosti - také od nekatolíků - chválí mé smýšlení. Není to pozoruhodné, když v Holandsku bývá potřebí mravní odvahy k rozhodnutí, státi se katolíkem? Ba, není to ostuda pro holandský lid?“ - Marchant měl starého přítele, který se musil podrobiti operaci. Po ní zemřel. Před operací prosil svou ženu, aby pozvala některé z jeho starých známých, aby ho ještě před operací navštívili. K nim patřil i Marchant. Než žena ho nepozvala. Bála se, že by Marchant získal jejího muže pro katolictví.

Ve své knize „*Jak jsem k tomu dospěl*“¹⁾ objasňuje Marchant důvody, které ho vedly k obrácení. Tato kniha není apologetika ve

¹⁾ H. P. Marchant: *Hoe kwam ik ertoe*, 's Hertogenbosch, Teulings, 1936.

vlastním smyslu ani theologický traktát. „Podávám jenom své zkušenosti. Spis není tedy systematické pojednání.“ (Str. 18.) Vedle kapitoly o Panně Marii vyskytuje se zde stať „Pašije podle sv. Matouše“. V mnoha případech Marchant opakuje: „Kniha ‚Jak jsem k tomu dospěl‘ nechce být víc než výborem z úvah, které mě po překonání předsudků přivedly do otcovského domu a také výbor z překážek na cestě k Římu.“

Než to není to zvláštní, co charakterisuje dějiny Marchantova obrácení - autobiografie to také není. Jako každý věřící člověk - ačkoliv žije v církevním společenství - musí postupovat svou vlastní cestou k Bohu, tak musí též každý konvertita najít svou vlastní cestu do Církve. V přirozeném životě tak krásně rozličnými byli učiněni lidé od Boha; nadpřirozený život neničí tuto rozmanitost, naopak, nadpřirozenost se přizpůsobuje této přirozené osobnosti. Starý přítel Marchantův, který ho navštívil po jeho obrácení, měl strach, že se ministr stal „jiným člověkem“. Při loučení však se zřejmým ulehčením mohl říci: „Těší mě, že mohu říci, že jsi zůstal týž, jaký jsi byl dříve.“

Co je zajímavého na Marchantově osobnosti? Zřejmé je v této knize, že v ní mluví

právník ještě více než politik, a to s jemu vlastní ironií a sarkasmem, se kterým jsme se setkali v jeho dřívějším životě. Na sebe a na svou věc se dívá se stanoviska soudce. Obírá se pojmy jako rozsudek, odsouzení, soud, proces, zrušení rozsudku; dovede přesně formulovat při svém advokátním nadání chyby jinak smýšlejících a potom pronést jasně sestavenou obhajovací řeč za svou vlastní, za katolickou věc.

Huby rozděluje konvertity do tří skupin: do třetí patří ti, kteří dospěli k pravdě pouhým rozumovým uvažováním. „Kdybych měl býti já klasifikován,“ praví Marchant, „pak by mě Huby zařadil do této třetí skupiny: ‚Cogito ergo credo‘, ne ‚credo quia absurdum‘.“ V těchto slovech formuluje Marchant své poznatky. Ačkoliv v nich není - theologicky řečeno - obsažen poslední motiv víry, což musíme mít při čtení celé knihy na zřeteli, - neboť víra nevzniká konec konců jenom z úvah rozumových - je to právě jeho cesta, po níž šel k víře. „Věřím, poněvadž uvažuji.“

Levicový člen senátu vyslovil podiv jednomu katolickému kolegovi, jak právě někdo s „jasným rozumem a kritickým duchem“ se může stát katolíkem. To ukazuje, co u Mar-

chanta bylo známo, co bylo u něho pozoruhodno; ukazuje to však také na předsudky nekatolického světa v Holandsku, speciálně u „intelligence“. Prvním krokem Marchantovým bylo konečně se osvobodit od těchto předsudků, konečně se přenést přes nepsaný zákon: „Catholica non leguntur“ (Věci katolické se nečtou). „Předsudek“ musela zníti první kapitola jeho knihy. Úředně - nejdříve jako městský radní, později jako ministr - přišel do styku s katolickými institucemi a mnoha kněžími. „Poznal jsem pravou inteligenci, životnost, radost ze života, organizační schopnost, práci naplněnou vzájemnou láskou, což ve mně zanechalo veliký dojem. Chtěl jsem se dozvědět, z čeho pramení tyto síly. Činil jsem, co jsem již příliš dlouho opomíjel, začal jsem studovat katolickou věrouku.“ Marchant se tázal sám sebe, jak si má vyložit, že katolíci v praktickém životě politickém v mnoha směrech došli k názorům, které se kryly s názory jeho.

To jsou vnější důvody, které ho přiměly k tomu, aby hodně přemýšlel a zkoumal a tak rozptyloval zaujatost. A Marchant přesně vysvětluje, že své zkoumání konal bez jakéhokoliv podnětu nebo vedení kněze. „Jest důležité říci to, neboť mnozí lidé vidí v obráče-

ném oběť, která padla do oka lovce duší.“ Marchant však „nepadl do oka“. Jeho výchova a okolí ho již od mládí varovaly před nebezpečnými a tajuplnými vlivy - „zvláště před vlivy jesuitů“. On sám také svým vysloveným intelektuálním založením nebyl mužem, jenž by se byl dal „chytit“.

Za těchto okolností je pochopitelné, že Marchantova kniha jest nejenom historií konvertity, nýbrž i dějinami předsudků, které v Holandsku panují o víře, o Církvi a kněžství, dějinami spletí představ, které slovo „katolický“ u mnohých jinak smýšlejících Holanďanů stále ještě vyvolává. Marchant sám byl zaujat těmito předsudky a proto také nazývá svůj spis „Motivované vyznání mé nevědomosti“. Také zvuk slova „zrádce“ nezůstal mu neznám, než zrádce - jak praví - na kom nebo na čem?

První krok pro muže, jako byl Marchant, byl rozhodující. Cituje s úplným souhlasem slova Chestertonova o katolické Církvi: „V tom okamžiku, kdy se pokoušíme býti k Církvi spravedliví, počínáme ji milovati.“ Kapitola „U pramene“ jasně a ostře osvětluje, jaké má Církev právo zváti se samospasitelnou a vyvrací námitky neb nedorozumění, které tak sebevědomý požadavek sám sebou

vyvolává. Když je katolická Církev Církví Kristovou, pak je ona samospasitelná podle samého Krista. Než to má cenu jen pro toho, jenž věří, že Kristus je Syn Boží. Neuzná-li se toto nebo vymyká-li se někdo odpovědi pro zmatení pojmů, jako onen pastor, jenž říkal „Kristus je Boží oko, jež se dívá na zemi“ jaké pak má právo se ještě nazývat křesťanem? Kristus nám nepřinesl žádnou knihu, „přinesl nám ústně radostnou zvěst' a tím založil svou Církev.“ - „Toto učení, Církví dochované, se mi jevilo neporušené. Byl jsem donucen je přijmouti jako pravdu“ (str. 31).

Dále následuje jedna z nejzajímavějších kapitol celé knihy „Rozum a víra“. Bylo ode mne rozumné, že jsem se ubíral cestou ku prameni? Neměl mne právě rozum od toho zdržeti? Mnozí jsou úplnými abstinenty co do nadpřirozena. Ze nejlepší pokládají nemyslit na nadpřirozené věci; pak prý se také nemusí potlačovati duchovní touhy. „Vzdělaný“ Holanďan se dívá na věc takto: Rozum není schopen dostat se ven z tohoto viditelného světa. Jestliže však někdo je obdařen bystrým rozumem a je pravověrným protestantem, pak je v tomto rozumu jistě nějaká úchylka; je-li dokonce katolíkem, dá se to jenom tím vysvětlit, že tradicí v tomto učení zarezavěl.

Něco mu stále brání ve volnosti myšlení. Víra je přec jen pro prostoduché, ne-li pro hloupé lidi. Kněží jakožto agenti Říma brání volnému myšlení; hájí všemi prostředky mocností Církve.

„Učení moderních theologů jsem nikdy nemohl pochopiti, vždy neuspokojeným mě zanechávalo učení moderního protestantismu“ (str. 34). „Zdálo se mi vždy, jako by se mluvil o okolo precisních otázek, jako by se unikalo logickému a rozhodnému dokazování.“ Než připustíme-li, že náboženská víra je pro člověka naprosto potřebná, „pak je ona zmatenost pojmů a nesrozumitelnost nebezpečná“. „Mluví oni a píší snad jen pro sebe? Jak se musí dařit těm, jimž školení a životní úkol nepopřály možnosti k studiu?“ (str. 82).

Bylo by nemožné, aby se takový muž, jako byl Marchant, uspokojil takovými zmatenými a kolísavými pojmy. Právě to „mě ponechalo přístupným něčemu, co mohlo poskytnout oporu mému duchu. Co jsem hledal, bylo rozřešení otázky rozumu a víry.“ Ve větě „cogito ergo credo“ je Marchant našel. „Věřím, poněvadž motivy, z nichž nadpřirozené skutečnosti se mi jeví věrohodnými, pro můj přirozený rozum jsou přesvědčivé a zřejmé. Rozum nás tedy vyvádí nad obor věcí

smysly vnímatelných. Kdo to popírá, nečiní to proto, že bystřeji myslí než ten, jenž věří. Zamítá to proto, že v určitém okamžiku přestává myslet.“ (str. 42).

Jakmile však Marchant dospěl po rozptýlení předsudku ku prameni, k Církvi, založené Synem Božím, jakmile pochopil, že Kristus nepřinesl nějakou mrtvou knihu a že jeho kázání, křesťanství a Církev se nesmějí oddělovat, pak logicky následuje její jednota a učitelský úřad, její kněžství, zpověď a vše, co Kristus věnoval této své Církvi. Pak nemůže býti volné badání pojímáno ve smyslu protestantském, totiž tak, aby si každý vyčtl z Bible, co sám chce. Jak to ministr praví: „Není možno unikati.“

Po kapitole „Ave Maria“ následuje stať „Pašije podle sv. Matouše“, věnovaná Vilému Mengelbergovi. Nečekali bychom ji; na všech stránkách knihy svítí lampa pravdy svým bílým neutrálním světlem; zde je motto: „Poznáš pravdu a pravda tě osvobodí“ (Jan 8, 32); a tu náhle, tak prostě vyprávěny, zážitky při Bachových „Pašijích podle Matouše“ pod řízením Mengelbergovým. Zde není rozum a víra ani Bůh, jenž jest pravda, zde je umění a víra, zde je Bůh, jenž je čistá krása. Tak spo-

lupůsobilo i umění! „Než *proto* jsem se nevrátil do Církve“ (str. 117).

Na konci pak je vážná kapitola: „Co od nás Bůh žádá.“ Touha po vykoupení je neodolatelná; to, po čem lidé tak touží, „máme zde.“ „Každý je povolán aspoň u jednoho člověka zeslabiti předsudky!“ (str. 131).

Katolík nahlíží povinnost, tuto prosbu na konci knihy splnit, ale ještě něco se mu objasňuje. Nahlíží, že má to, co jiní tak silně hledají, že mu bylo vloženo do klína, oč jiní v bezesných nocích musí bojovati. My jsme to měli tak pohodlné, někdo jiný řekl za nás při křtu „ano“; pravdy, které nejvíce otrásají světem, byly nám jako dětem předříkávány. Učinili jsme víc, než že jsme se jim naučili nazpaměť? Dobývali jsme si je v pozdějším životě kus za kusem? „Dobud' si to, abys to měl.“ Příliš málo bojujeme a přemýšlíme. Není to jeden z důvodů, proč se u nás katolíků tak často vyskytuje jakési mrtvé hospodaření?

Neupozornili jsme na Marchantovu knihu se stanoviska apologetického: Podívejte se, naše katolická víra není přece tak hloupá! I ministr s tak bystrým rozumem se k ní hlásí! Můžeme se ukázati na světle! - Církev se musí posuzovati jiným měřítkem než nějaký

obchodní podnik. Pro obchodní firmu je doporučením býti dvorní dodavatelkou. S Církví je tomu jinak. V dobách, kdy byla dvorní dodavatelkou, nedařilo se jí vždy dobře. Církve je království Boží, a to musí v nás vyrůstat. Nejlepší reklamou pro Církve je, snažíme-li se, aby se z nás království Boží stále víc a více rozrůstalo. Tím pěstujeme též apologetiku, ale v lepším a vyšším smyslu. Tehdy se rozezná katolík i ve společenském životě od jiných a tu by se mohly navrátit první doby, v nichž „křesťané byli *nápadní* a tím prováděli apologii“: Hleďte, jak se milují!

Kniha konvertitova je epizodou z podivuhodných dějin ustavičného působení Boží milosti v lidských duších. Pro *nás* vážnou připomínkou toho, co *máme*: vyvolení za dítky Boží, k čemuž nám sám Syn Boží blahopřál: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte!“ Pro *jiné*, kteří se s námi různí v smýšlení, je tato kniha podnětem k překonání předsudků a hledání Boha tam, kde je možno Ho najít.

Hrozivý rozmach islamu.

Dr. Norbert Grohauer (Víděň).

Zdálo se, že výsledek světové války zlomil moc islamu. Turecko, největší z mohamedánských říší, se musilo stáhnouti do Malé Asie, zatím co se zbytek dřívějšího jeho území rozpadl na řadu bezmocných, závislých protektorských států; kalifát, který byl od sedmnáctého století přes všechnu ztrátu moci přece jenom ještě symbolem a střediskem islamu, byl zrušen. V Turecku byl islam veřejně zbaven moci, odluka náboženství od státu byla přesně provedena podle západního vzoru. Mezi mohamedánskými vzdělanci našel ohlas a podporu protináboženský racionalismus západoevropských universit a literatur. Než islam nebyl přes všechny tyto potíže a katastrofy poražen. Naopak, vědomí mohamedánské solidarity a světové vzájemnosti bylo velmi posíleno a dnes je mnohem pevnější a jasnější než před válkou. Co ztratil islam nábožensky v Turecku, hledí získati mnohonásobně na jiných stranách; rozvíjí jakousi dobyvačnou čilost a touhu po rozšíření, jakou nejevil od dob rozhodné porážky u Vídne v roce 1683. Zvláště v Africe je islam na postu-

pu. Generální sekretář Josef Peters o tom psal svého času v „Kölnische Volkszeitung“. Mohamedánská misie v Záp. Africe má na př. větší výsledky než katolická. V Kamerunu, Belgickém Kongu, Ugandě, Ruandě a Urundě získává islam desetkrát tolik příslušníků co katolicismus. Cestující Marabuti (kazatelé) a Haussa-Negři, kteří kočují jako obchodníci zemí, šíří učení prorokovo. Zejména Haussa-Negři předstihují horlivostí a pílí domorodé křesťanské katechisty; kromě toho každý příslušník islamu bývá již předem vychován v propagátora. Dnes se počítá v celé Západní Africe již přes 12 milionů mohamedánů, ale ještě ani milion katolíků. Anglická kolonie Nigerie se svými 8 miliony mohamedánů stala se při celkovém počtu 17 milionů obyvatel opravdovou tvrzí islamu. V celém území mezi Rio de Oro a Fernando Póo s jeho 17 miliony obyvatel je již 35 procent mohamedánů; jejich počet se neustále množí. Z obyvatel celé Afriky je 34·4 proc. mohamedánů a jen 2·3 proc. katolíků. I v jiných územích je islam na postupu, jednak prostřednictvím přímé misie, jednak velkým přirozeným přírůstkem, jak poznamenává krátce Manuel Graña v „El Debate“ (Madrid). Na př. v Palestině obnáší roční přírůstek porodů

u Arabů asi 20.000, zatím co židé a křesťané nedosahují v poměru k svému počtu ani poloviny arabského průměru. Podobně se rozvíjí čilá aktivita i v daleké východní Asii. V Číně byl r. 1929 založen vlastní svaz pro rozšíření islamu, jenž počal se stavbou veliké mohamedánské university, která má především vzdělávat učitele pro mohamedánské střední školy. V roce 1931 zřídil tento svaz zvláštní náboženskou školu, z které budou vycházeti noví duchovní a kazatelé. Začali též plánovitě vychovávat i vzdělávat nové misionáře pro Čínu a s ní sousedící země. Čína má asi 116 mohamedánských obecných škol, 62 středních a 8 vysokých; ve vnitřní Číně jsou totiž veliké souvislé mohamedánské kraje. Také v Japonsku je islam na vítězném postupu. Korán byl přeložen do japonštiny; v Tokiu bylo oživeno t. zv. „islamské sjednocení“! Prakticky je islam jedním z náboženství státem uznaných. „Islamské sjednocení“ dostalo od japonských dobrodinců pozemek na školu a mešitu, v níž se budou bezplatně Japonci učit zásadám Koránu. I na jiných místech se v Japonsku stavějí mešity a školy Koránu, zvláště v poslední době. Veliká mohamedánská universita Al-Azhar v Káhýře, která má zvláštní oddělení pro misie, vyslala

do Tokia duchovní, kteří tam mají dozíratí na správnost a čistotu mohamedánského učení. Nejbližší mohamedánský kongres bude se konati v Tokiu. Celkem se dnes hlásí 18·7 proc. obyvatel Asie k islamu, zatím co katolicismus získal dosud sotva 1·6 proc. Abychom si lépe představili tento veliký nepoměr, je třeba si uvědomiti, že zbytky islamu v Evropě, o nichž více méně nikdo neví, tvoří dosud 2 procenta všech obyvatel, tudíž více, než 1·6 procent katolíků v Asii! Sovětské Rusko se při tom počítá k Evropě. Islam se může právem nazývati náboženstvím světovým pro svých 250 milionů příslušníků; jeho vzrůstající aktivita ohrožuje též velice katolickou činnost misijní.

Jak veliké je toto nebezpečí, pochopíme teprve tehdy, víme-li, že přes velkou námahu, již katoličtí misionáři vynakládají, jsou přestupy z islamu ke katolictví neobyčejně těžké a velice řídké. Dr. Hermann Stieglecker napsal v lineckém „Theologisch-praktische Quartalschrift“ (roč. 85, 2. sešit), jaké jsou překážky, které se staví na odpor úspěšné misijnářské činnosti mezi mohamedány. Průměrný mohamedán má neomezenou víru v Korán jakožto bezprostřední zjevení Boží; pro něho je bezbožectvím a bludařstvím všechno, co je

v rozporu s touto posvátnou knihou. Argumenty proti této víře nic neplatí, poněvadž se tato víra nezakládá na rozumovém přesvědčení, nýbrž na tradici posvěcené staletími. Tradice je však v Orientě moc, kterou stěží možno zdolati; ani vlivem cizinců nebyla porušena. Totéž, co jsme řekli o Koránu, platí v otázce o „proroku“ Mohamedovi. Islam je velice primitivní; jeho učení je mnohem snáze přijatelné než křesťanství; mohamedán nezná tajemství v pravém slova smyslu. Absolutní chápání Boha v islamu je neslučitelné svírou v taková tajemství, jako je vtělení Kristovo a smrt vykupitelská; zvláště „tajemství Kříže“ odmítá mohamedán rozhořčeně jako rouhání. Kromě toho on jaksi podřazuje Bibli Koránu, jako by Bible byla něčím nižším a pouze jakousi předehtou ke Koránu; tvrdí se, že příchod Mohamedův byl v Bibli předpověděn, atd. K tomu se druží ještě systematická výchova k fanatismu, naprosto odmítajícímu jakýkoli náboženský výklad a nadto ještě skutečnost, že islam klade mnohem menší mravní požadavky než křesťanství. Přesto však nezůstává katolická misijní činnost mezi mohamedány zcela bez vyhlídek. Ale zdá se, že nynější doba není ještě zralá pro veliké kladné výsledky.

Pronikání islamu nemá však vůbec význam toliko náboženský. Islam je nerozlučně spojen s arabskou kulturou a s myšlenkou světové říše kalifátu. Arabská kultura je však v přímém rozporu s kulturou evropskou a je náprsto nepřátelská vůči křesťanství. Kde ta panuje, tam se vyvine dalekosáhlá závislost nových věřících na arabském myšlení, na jejich učitelích, ano i na arabské řeči. Řeči všech mohamedánských národů od severní Sibíře až k Sudanským ostrovům jsou velice promíseny slovy a frázemi arabskými. Kalifát je sice zničen - tím však nikterak neutrpěla myšlenka, že všichni mohamedáni tvoří jednu velikou federalistickou pospolitost. Toto politické snažení je pro Západ velmi nebezpečné, poněvadž islam dnes velice využívá nacionalismu t. zv. koloniálních národů a stává se hlavním nositelem povstání proti bílé rase. To bylo též opětovně vysloveno na všeislamském kongresu. Dnes chce islam zvláště organisovati sjednocení Afriky proti koloniálním mocnostem. V těchto snahách našel velikého podporovatele - Japonsko. Japonsko dnes všeislamské hnutí velice podporuje a usiluje získati co největší vliv v mohamedánských zemích; je také činné jako prostředník mezi mohamedánskými státy a v poslední době má

nemalý podíl na uzavírání smluv mezi těmito státy. Mohamedánští, zvláště arabští studenti jsou lákáni do Tokia, aby tam studovali na státní útraty. Japonsko udržuje přátelské vztahy s Afganistanem, Arabií, Irakem i Tureckem; rovněž se uplatňovalo v Habeši, která je z 30 až 40 proc. mohamedánská. Japonsko hledí především upevniti obchodní styky se jmenovanými státy. Dokonce uvažuje o obnově kalifátu pod vedením mikádovým. Smysl této taktiky je, aby Japonsko získalo islam pro svůj veliký plán: sjednotiti Asii v jediný spolek států pod vedením Japonska a dosíci tak zničení koloniálního panství Evropanů. Před nedávnem byla v Tokiu založena Liga pro sjednocení Velké Asie, která je duchovní nositelkou těchto plánů. Tyto vztahy zvyšují význam mohamedánského pronikání na všech stranách. Nemělo by se podceňovati nebezpečí tohoto výboje. Stane-li se islam světovou mocí také v politickém ohledu, bude Evropa v podobné situaci jako ve století osmém a v době od patnáctého do sedmnáctého věku.

Bude to první pout z Československa na toto posvátné místo, zasvěcené již v devátém století sv. Michaeli.

Pohled na horu je úchvatný. Na skalisku vystupujícím z moře zbudována basilika, jež je státním památníkem Francie. Vypíná se nad původní starobylou kaplí a je divem urnění. Kolem basiliky jsou budovy středověkého opatství a kolegiáty, vyplněné vzácnými skulpturami a uměleckými poklady.

Úchvatnou podívanou skýtá na tomto místě zvláštní příliv mořský, nastávající denně v odpoledních hodinách: vzemuté vlny postupují v dlouhých liniích jako útok jízdy v plném trysku celou hodinu. Den prožitý na Hoře sv. Michaela zanechá nezapomenutelné dojmy.

V programu pouti je návštěva Paříže s prohlídkou výstavy, Lisieux, čtyřdenní pobyt v Lurdech, Nevers s hrobem sv. Bernadety a Paray-le-Monial.

Jízdné s úplným zaopatřením z Prahy ve 3. třídě 2135 Kč. Podrobné prospekty a informace si vyžádejte u *Lurdského spolku v Praze, Husova tř. č. 8.*

Dějiny víry i kultury našeho národa, psané v mohutných a nádherných stavbách pražských chrámů, podává monumentální foliové dílo:

PRAŽSKÉ KOSTELY.

Uspořádal prof. O. Stefan, profesor vysokého učení technického. Kniha o 500 stranách, 128 listů s celostránkovými skvělými snímky pražských svatyň z vnějšku i z vnitřku, odhaluje krásy slohů a tvarů, jež přímému pozorovateli leckdy uniknou. Kniha je výmluvnou apologií Církve katolické, hlásajíc její slavné kulturní působení v naší vlasti. Není divu, že je o ni značný zájem v cizině. S povděkem byla též přijata do knihovny Svatého Otce.

Dílo v polokožené vazbě za Kč 285.— případně i na splátky, dodá každý knihkupec nebo přímo nakladatel

VLADIMIR ŽIKEŠ, V PRAZE I, NÁRODNÍ TŘÍDA 19.

Znáte *Svaz katolických bývalých frontových bojovníků* ve Francii? Byl založen kněžími, kteří prožili světovou válku na bojištích. Sdružuje statisíce bývalých bojovníků a jejich přátel. Jsou mezi nimi velcí generálové i biskupové. Konají každého roku sjezd v Lurdech za účasti bývalých bojovníků ze všech národů a států, jež byly strženy do světové války. Účelem sjezdů je manifestovati za mír a dovolávati se pomoci Královny míru. Podávají-li si na těchto sjezdech bratrsky ruce ti, kteří na frontách stáli proti sobě a kteří na sobě nesou stopy ran z bývalého nepřátelství, je to jistě důkazem, že sblížení mezi národy je možné. V Lurdech se shromažďovalo každého roku 80—200 tisíc bývalých bojovníků a jejich přátel z 15 států a národností.

Letos bude se tento velkolepý sjezd konati nikoli v Lurdech, nýbrž *ve Vídni s poutí do Maria-Zell, od 25. do 29. srpna*. Počítá se tentokrát s hojnou účastí z Československa, a to tím spíše, že *příští sjezd r. 1938 se má konati v Praze*.

Chápete, co znamená, přijede-li ze zahraničí 100.000 katolíků na pout do naší vlasti? Ukažme, že nám na tom záleží a účastněme se letošního kongresu ve Vídni. Sjezdový program je bohatý. Cena velmi levná: jízdné s úplným zaopatřením - počítaje i pout do Maria-Zell - z Prahy za 400 Kč, z bližších míst ještě levnější. Cestovního pasu není třeba.

Účastniti se může každý, muži, ženy i děti. Účastníci z Československa budou míti vlastní program i bohoslužby. Bude to též posílením české menšiny v Rakousku.

Přátelé *Vinice Páně* mohou utvořiti vlastní skupinu. Upozorněte své známé!

Přihlášky přijímá *Svatováclavská liga* v Praze IV, Hradčanské nám. 8 nebo redakce *Vinice Páně*.

VINICE PÁNĚ. Majitel, vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Stříž. Vychází pětkrát do roka v Praze-Dejvicích 676. Toto číslo vydáno 28. dubna 1937. Tiskem Průmyslové tiskárny v Praze. - Novinová sazba povolena ředitel. pošt a telegr. v Praze č. 91.529-VII-1935. Podávací a dohlédací poštovní úřad Praha 47.

Naděje apoštolátu v zítřejším Rusku. Klady se základy. Eucharistické hnutí m pravoslavnými. - Život bl. Ludvíka-Ma Grigniona z Montfortu. VIII. Misionáře svého rodného kraje. IX. Misie v diec nantské. X. Kalvarie v Pontchâteau. XI. Misie v diecési La Rochelle. XII. V diec lučonské. - P. Francis P. Le Buffe: Můj stá přítel. Třetí část. - A. M. Ampère - kapitc žívoucí apologetiky. - Zbožnost W. A. M zarta a Josefa Haydna. - Umřel Shaka peare jako „papeženec“?

Obrázek: Bl. Grignon z Montfortu od Bože Vavroušové.

V PRAZE-DEJVICÍCH 67
ROČNÍK OSMÝ, ČÍSLO 4

Vinice Páně

náboženský věstník

1937

Řídí a vydává *Antonín Stráž*. Redakce a administrace v *Praze-Dejvicích 676*. (Sadová 3). Telefon č. 70362. Celoroční předplatné Kč 10.—; jednotlivá čísla po Kč 2.—. Platí se připojenou složenkou, číslo šekového konta 45.648. V úpravě *Břetislava Štorma* tiskne *Průmyslová tiskárna v Praze VII*.

MODLITBY ZA KNĚZE.

„Prosím vás, bratří, skrze Pána našeho Ježíše Krista a skrze lásku Ducha Svatého, abyste mi pomáhali svými modlitbami za mne u Boha“, žádá sv. Pavel věřících v listě k Římanům.

„Modlete se, věřící, za nás kněze, abychom požehnaně působili,“ praví svatý papež Řehoř Veliký.

„Bůh v nebesích a my na zemi si nepřejeme nic tak vřele jako modliteb a obětí za kněze. Máme-li kněze, máme všecko; chybí-li nám kněží, chybí nám všecko!“ praví Sv. Otec Pius XI.

Kdo by pochyboval, že právě v naší vlasti je potřebí, aby mnoho modliteb a obětí se přinášelo Bohu za kněze a o kněze?

Máme pak u nás ještě zvláštní důvod útočiti na Nebe. Po převratu u nás odpadla řada kněží a mnozí z nich ďábelsky štvou proti svaté matce Církvi. Ale tito nešťastní kněží ponehluštárnou a blíží se pro ně doba hrozného účtování. Snad milost Boží, poslední, ještě klepe na srdce některých. Snad někteří uznávají svou zpronevěru, ale nemají síly vzchopiti se. Kdo jim pomůže? Spravedlnost Boží potřebuje obětí, jež by byly položeny na její váhu, aby Milosrdenství Boží po tolika promrhaných milostech mohlo jim uděliti novou, snad poslední, ale účinnou milost k spasitelnému obrácení. Najdou se duše obětavé, jež by chtěly přispěti svými smírnými oběťmi k jejich záchraně a k zmaření neblahého díla, jež oni nešťastníci způsobili?

Naděje apoštolátu v zítřejším Rusku.

Civiltà Cattolica, r. 87, sv. 2.

Náboženství a „národní kultura“.

Je známo, že sovětské Rusko je Svazem sedmi republik. Každá z nich má svoji ústavu, svůj jazyk a kulturu a je složena z několika samostatných území. V *Politgramotě* (příručce politické nauky), roč. 1934, lze se dočísti zásady sovětské národní politiky: „národní kultura formou, socialistická obsahem“.¹⁾ Ačkoli nařízení o odluce církve od státu platí pro celé Rusko, přece každá republika nebo samostatné území upravuje tuto otázku vlastní pravomocí. Tak existují republiky nebo území s kulturou moslemínskou a jiné s kulturou pohanskou, a to obzvláště v asijském Rusku a na severovýchodě i jiho- východě evropského Ruska. Misionářské dílo pravoslavné církve je od r. 1918 téměř zničeno a církevní správa je tu značně zmenšena. 17 milionů mohamedánů, tolikéž pohanů a celé desítky milionů novopohanů jsou mimo

¹⁾ Podle *Izvěstí* (8. srpna 1935) bylo v letech 1933 až 1935 vytištěno pro obecné školy 150 milionů svazků této příručky v ruském jazyku a 85 milionů v jiných jazycích.

vliv jak pravoslavné církve, tak i apoštolského díla církve katolické, ať už římské nebo východní.

V republikách, kde východní křesťanské tradice jsou od několika století zakořeněny, má sovětská politika naopak významné důsledky pro apoštolát. Ve svazovém Rusku pokračuje s větší ryzostí náboženský život před-revolučních let. Georgie vyhlásila již v r. 1918 svoji náboženskou nezávislost. V Bělorusku, a více ještě na Ukrajině, se pokračuje ve směru XIII.-XVII. století, kdy byly srdečnější styky s katolictvím, ba s Římem. O těchto stycích je možno předložit úřední doklady z r. 1918, 1923, 1925 i novější.¹⁾ Studium tohoto církevního hnutí v těchto dvou republikách a na Kavkaze má největší důležitost.

Novým zjevem v národní politice sovětské moci je přízeň projevovaná nyní myšlence a kultuře velkoruské v porovnání s ostatními národy Svazu oproti již zmíněné zásadě sovětské: „národní kultura formou, socialistická obsahem“. Jde o otázku nyní často projednávanou vedoucími strany, jak je zřejmo z letošních čísel *Pravdy*. Je nesnadné posoudit, zda tento krok je začátkem smíru s křes-

¹⁾ Viz *Orientalia Christiana*, č. 46 a 54: Die Hierarchien der getrennten Orthodoxie in Sowjetrußland.

ťanskou Evropou nebo spíše dalším potvrzením bolševismu.

Jaké je v přítomné době stanovisko sovětů k náboženství? Skutečnost neukazuje k změně zásady, ale pouze k změně taktiky.

Nařízení z r. 1918 o odluce církve od státu platilo s počátku stejně pro protestantství a sekty, jak pro pravoslavnou církev i Církev katolickou. Protestantství a sekty však trpěly s počátku méně, ježto za předešlého režimu neměly výsadního postavení. Bezbožní vládci doufali, že protestantství bude bacilem, který by zničil katolictví i pravoslaví tímto způsobem: od pravoslaví k sektám, od sekt k bezbožství. Pak ale v důsledku nucené kolektivisace z r. 1929—30 začíná i pro ně bolestná cesta. Pravoslavná církev, která byla privilegovaná, trpěla však mnoho v prvních letech, a nejvíce v r. 1922—23. Totéž pronásledování, ne-li větší, protrpěla Církev katolická; stačí připomenouti jména Mons. Cieplaka, exarchy Feodorova, Mons. Budkiewiczze a 1400 procesů proti kněžím (katolickým i rozkolným) s mnoha rozsudky smrti. Synodální církev (tak zvaná „živá“) byla nejméně pronásledována. Pronásledování se pak částečně zmírnilo v pozdějších letech.

• Od r. 1929 začíná nové martyrium pro ka-

tolickou Církev, které trvá zesíleně až dosud.

Vysvětlení tohoto stavu třeba hledati v dnešních poměrech. Noviny píší o nebezpečí války; proto je třeba vnitřního míru; třeba nalézti „modus vivendi“ s ruskou pravoslavnou církví; z téhož důvodu se podporuje národní kultura velkoruská; tedy zmírnění pronásledování pravoslavných kněží a věřících. Naproti tomu je protestantství považováno za náboženství cizí, ne národní. Katolictví pak je považováno za neústupného nepřítele komunismu a je mimo to vyznáváno většinou věřícími národnosti polské, běloruské a německé; je tedy pochopitelné, jak dosud naši katoličtí bratři pro svou víru krutě trpí.

Eucharistické lampy.

Kdybychom chtěli rozžehnouti na mapě sovětského Ruska (evropského i asijského) tolik „věčných světél“, kolik jich hořelo ještě v r. 1926 před katolickými svatostánky různých ritů (latinského, byzantského, armenského), napočítali bychom jich asi 200 až 300, většinou při hranicích s Polskem, v Bělorusku a na Ukrajině, v okolí Oděsy, na Kavkazu, v republice volžských Němců, v Moskvě a v Leningradě; méně již v asijském Rusku,

v Turkestanu, podél sibiřské železniční trati, na nejzazším Východě.

K r. 1936 vidíme těchto lampiček, které přinášejí největší útěchu věřícím, ubýváti; v mnoha a mnoha místech jsou zhaslé. V asijském Rusku je pravděpodobně ještě asi třicet katolických kostelů, z nichž pouze 5 nebo 6 má štěstí uchovávat Krista ve Svátosti. Když kněz dlouhou dobu se nevrací, což se teď často přihází, musí věřící sami požítí nebo spáliti svaté způsoby. Je to důsledek četných zatčení katolických kněží.

V celém Rusku působí na svobodě ještě asi 30 katolických kněží; ostatní jsou buď ve vyhnanství, nebo v žalářích, či na nucených pracích anebo ve vyšetřovací vazbě. A tak je třeba hledati dnes naše bratry ve víře, kněze i věřící: na Solovkách a Jaroslavě; při kácení a dopravě dříví podél velkých řek; v krajích, kde se staví nové železniční trati (na Dálném východě, v Amuru), anebo na opevňovacích pracích vojenských území; na stavbách vodních cest mezi velkými řekami: Volhou, Obem, Dvinou, Donem, Dněprem, nebo na spoji mezi Černým a Kaspickým mořem, a vůbec tam, kde druhá pětiletka provádí svá díla, pro která je třeba desetitisíců dělníků. Tanou nám při tom na mysli pyramidy fa-

raonů, ale též vítězoslavný hymnus Mojžíšův...

Za těchto podmínek se zdá, že katolický apoštolát v zítřejším Rusku musí začít znovu.

Bývá slyšeti, a opakují to i lidé širokého rozhledu: za dvacet nebo třicet let bude Rusko novou severní Afrikou, druhou Malou Asií, které v prvních stoletích se honosily kvetoucím křesťanstvím a dnes jsou zeměmi misijními. S tímto názorem nelze souhlasiti, protože za Rusko se koná tolik modliteb, přináší se tolik obětí a smíru, a to zvláště v náboženských řádech a kongregacích. Co dokáže kající Církev na kolenou, vidíme v hnutí anglikánském vůči Římu v XIX. století.

Ne, Rusko nebude druhou Malou Asií; stále se obětují modlitby a konají se úkony smíru a oběti za Rusko.

Připomínáme smírné obřady v basilice Sv. Petra, modlitby po Mši svaté v celém latinském katolickém světě za Rusko, Apoštolát modlitby atd.

Přijde čas, kdy podle vzoru smírné basiliky na Montmartru v Paříži, bude pravděpodobně vybudován ruský chrám, v němž se stále bude modliti, kde se bude podávati smír Pánu, kde budou napsána pamětní slova: *Russia paenitens et devota*.

Kladou se základy.

Práci pro rozkolný slovanský Východ lze přirovnati k stavbě budovy. Mchutná budova potřebuje mohutných základů; a tyto základy jsou již položeny. Není třeba popisovati zde díla vykonaná Sv. Stolcem v posledních letech až do dneška,¹⁾ o nichž časopis *The Times of India* řekl výstižnými slovy: „Řím, opatrovník velké kultury pracuje pro budoucnost několika století dopředu“.

Na tomto velkém díle pro Východ, které můžeme nazvati zvláštním dílem božské Prozřetelnosti, budou míti lví podíl náboženské řády a kongregace, ne jako vedoucí, ale jako pomocníci, ve vědě, ve výchově mládeže, v přípravě kněží, v pobožnostech. Členové téhož řádu nebo téže kongregace, ačkoli odlišného ritu, budou tvořiti souladnou jednotku, spojení mezi sebou stejným duchem, stejnou kázní, stejným způsobem práce, stejnými úkony pobožnosti a lásky bliženské, příznačnými pro každý řád. Mimo to připadá duchovenstvu velké dílo, ukázati totiž latinskému i východnímu světu možnost spolupráce Východu se Západem, která převyšuje

¹⁾ *Orientalia Christiana*, č. 55, „Pie XI et le retour à l'unité de l'Orient séparé“.

malicherné národnostní sváry a různosti obřadu. Jemu též přísluší bojovati proti heresi našeho století, proti přehnanému nacionalismu, který vniká do svatýň a dostává se až k oltáři. To je nový a krásný apoštolát pro vyvolenou část katolické Církve.

Základy jsou tedy položeny v přípravě východních větví náboženských řádů a kongregací, v kodifikaci východního církevního práva, ve zřízení a reorganisaci východních eparchií, v liturgickém hnutí Západu, v bohosloveckých fakultách universit a v seminářích, v prohloubených studiích věnovaných východním otázkám, ve sjezdech věnovaných myšlence Unie.

Kdy však začne apoštolát Unie v sovětském Rusku?... Tato práce pro Unii začala již před mnoha lety. Unie není dílem lidí; je to dílo, které božská Prozřetelnost a slitovnost si obzvláště vyhradila. Bůh nepotřebuje sovětského pasu nebo zvláštního povolení komisariátu pro vnitro.

Je sice pravda, že kněz, který vysloví jméno Boží před skupinou dětí, musí se obávat, že bude odsouzen podle čl. 122 trestního zákona, anebo požádá-li katolický kněz své věřící, aby se starali o kostel, že bude obviněn ze zločinu proti kolektivisaci podle čl. 58 trest-

ního zákona, nebo napíše-li dopis svým příbuzným v cizině, bude to snadno vykládáno jako čin protirevoluční; téměř každý kněžský výkon je považován za zločin proti odluce církve od státu, podléhající trestu podle čl. 122—127. Přesto je dílo Prozřetelnosti stále a podivuhodné.

Eucharistické hnutí mezi pravoslavnými.

Sám Bůh přivedl ty, kteří mezi rozkolnými orientálci mu zůstali věrni, k prameni síly a lásky: k Eucharistii. Již před desíti lety začalo mezi ruskými pravoslavnými eucharistické hnutí měsíčního přijímání, nedělního přijímání, ba i, ačkoli zřídka, denního přijímání. Toto eucharistické hnutí se tak rozšířilo, že před třemi lety příslušná vrchnost uznala za nutné vysloviti se; skutečně byl vydán oficiální dekret, kterým se žehnalo tomuto eucharistickému hnutí jako zdravému zjevu v dobách pronásledování, a který schválil časté přijímání, měsíční a týdenní, kdežto měl ještě výhrady s denním přijímáním. Toto rozhodnutí bylo uveřejněno v úředním orgánu patriarchální vrchnosti (Žurnal Moskovskoj Patriarchii, č. 7-8, 1932).

Eucharistický kult změnil takto náboženský život oné vybrané části, která chce, aby pravoslaví spočívalo v životě spojeném s Kristem v Eucharistii (Žurnal: č. 20-21, 1934).

To všechno je však dílo božské Prozřetelnosti. Eucharistie byla pojátkem jednoty a lásky v počátcích křesťanství a tak je tomu i dnes. My katolíci všichni, ať obřadu latinského nebo východního, kteří každodenně obětujeme nebo přijímáme, nemůžeme než milovati ty, kteří jako první křesťané v pronásledování, jedí s námi tentýž chléb a pijí z téhož kalichu Páně, přesto, že nejsou ještě katolíky nebo neznají katolickou víru. Eucharistie, pramen božské i lidské lásky, se stává tímto způsobem nejúčinnějším prostředkem unie i psychologicky, protože tito rozkolníci, ctitelé Eucharistie, nezúčastní se shromáždění sekt, nevstoupí do chrámů protestantských nebo do kostelů anglikánských, ježto tam nevidí světla, které hlásá přítomnost Krista ve Svátosti.

Mimo to nesmíme přehlédnouti další skutečnost, která se může zdáti maličkostí, ale v úmyslech Prozřetelnosti má hluboký význam. Je to apoštolát, který koná svým způsobem ochránkyně Ruska, sv. Terezie Ježíškova. Tato světice vděčí Sv. Otci Piu XI.

za své blahořečení a svatořečení. Papež jí svěřil nejen ruskou misii, ale obzvláště Ruskou Kolej, práci pro Rusko a samotné Rusko. Sv. Terezie se ukazuje vděčnou. V samotném Rusku a mezi ruskými uprchlíky je tato ochránkyně stále více uznávána a uctívána. Její obrázek se nachází ve „svatém koutě“ příbytků těchto pravoslavných, kteří se jí dovolávají a získávají její pomoci. V Paříži stává organizace mezi pravoslavnými k zvelebení kultu sv. Terezie. V jistých ruských kruzích nelze hovořiti o katolictví, o prvenství papeže nebo o katolických dogmatech, avšak lze tam otevřeně mluvit o této světici, protože i rozkolní ruští spisovatelé ji hájí, jak na příklad Elkaminov ve své knize *Žapiski*, vydané r. 1935.

I zde se projevuje dobrota božské Prozřetelnosti vůči přání rozkolného ruského národa, nalézti totiž porozumění, sympatie a lásku. Svatá ochránkyně Ruska je sama sebou sympatická postava. Její povolání a její život byly zpěvem božské lásky a tím se stává ona spojovacím článkem mezi Východem a Západem. Samy sověty nemálo k tomu přispěly, ač nevědomě, rozšířením knihy proti papeži: „Vatikán, stát Papeže v Římě“ (1931 vydáno 20.000 výtisků), která obsahuje sní-

mek sv. Otce, modlíciho se za Rusko před sochou sv. Terezie. Vyplňují se slova sv. Pavla (1 Kor., 1, 27): „Co je pošetilé ve světě, zvolil Bůh, aby zahanbil mudrce, a co slabé ve světě, zvolil, aby zahanbil silné“.

Dvě encykliky pro návrat Ruska k jednotě.

Mezi papežskými projevy současného pontifikátu-nemálo se jich týká apoštolátu a Východu, avšak obzvláště dvě encykliky, dobře-li se uváží, možno považovati za encykliky Unie a apoštolátu pro zítřejší Rusko, a to „Quadragesimo anno“ a „Ad catholici Sacerdotii“. Bude se to zdáti zvláštní, ale je tomu tak.

Především je „Quadragesimo anno“ základem k vytvoření Unie. Nebude-li tato encyklika uznána a provedena u nás na západě, bude i zde bolševictví; a tedy unie nebude nikdy možná. Na západě stejně jako v Rusku je náboženský život spojen se sociální otázkou do té míry, že je nelze od sebe odloučiti. Tedy od koho má převzítí rozkolná církev křesťanské sociální zásady: od Marxe a Lenina, nebo od nástupců sv. Petra, kteří věrohodně vykládají přírodní zákon? Sociální revoluce v Rus-

ku provedla desetkrát těžší reformy než byly reformy Petra Velkého; staré časy se již nevrátí; zbývá jedině otázka, co může zůstat a co se musí změnit. Katolické zásady „Rerum novarum“ a „Quadragesimo anno“ ukazují cesty k nové šťastnější společnosti.

Druhá encyklika o Unii a apoštolátu pro Rusko, významnější ještě než „Quadragesimo anno“, je encyklika: „Ad catholici sacerdotii“. Kdo dá znovu náboženskou výuku dětem, kdo posvětit rodinu, kdo vychová mládež ve víře, v ctnosti a v čistotě mravů, kdo bude těшитelem národa, kdo vyhlásí pravou křesťanskou lásku, která stojí nad politickými, národnostními a rituálními boji, ne-li svatí kněží? Jde-li činnost Unie od duše k duši, od farnosti k farnosti, od diecése k diecési, vždy budou svatí kněží nástrojem v Božích rukou. Kdyby se dnes vrátil sv. František Xaverský, řekl by i nyní: Dejte mi sto, anebo aspoň padesát svatých kněží a přivedu celé Rusko k Římu.

Encykliky o katolickém kněžství a o sociálním řádu stávají se takto encyklikami o Unii v nejvznešenějším smyslu.

Od zítřejšího Ruska vraťme se k dnešním poměrům. Dnes není zcela jasno, kdo v Evropě zvítězí: zda bolševické bezbožství nebo so-

ciální katolictví. Modlitby, práce, oběti, re-
parace, které konáme za Rusko, jsou zároveň
modlitbami, pracemi, oběťmi pro záchranu
Západu, katolické Církve v její vlasti.

Pokud se modlíme a pracujeme, máme prá-
vo doufati. Na Západě je sociální zákonodár-
ství na postupu, ačkoli pomalém; existuje so-
ciální láska, třebaš ne hrdinná; vládne so-
ciální spravedlnost, třebaš ne vždy, nalézáme
sociálního ducha, třebaš ne u všech. V Rusku
není ještě poslední kostel uzavřen; nebyla na-
posled obětována svatá Oběť; není ještě zne-
uctěn poslední oltář; nezhasla všechna věčná
světla; nebyla zničena nevinnost všech dětí;
nebyla smazána poslední stopa víry v srdci
věřících. Pokud se modlíme, máme právo
doufati. Vráť se časy, kdy mnoho kostelů se
znovu otevře a zvony oznámí melodie lásky,
svobody a jednoty s Římem: Ty jsi Skála a na
té skále vzdělám Církev svou a brány pekelné
jí nepřemohou.

Přeložil Alfred Surmanský.

VIII. Bl. Grignon z Montfortu misionářem svého rodného kraje.

Jednou, když konal opět duchovní cvičení, byly přítomny jeho kázáním dvě dívky, které pociťovaly zvláštní odpor k stavu řeholnímu a proto nechtěly ani navštívit své přítelkyně, které vstoupily do kláštera. Montfort si jich všiml při kázání, a ačkoliv jich neznal, jmenoval je jmény a prosil přítomné, aby se za ně modlili, a ujistil, že vstoupí brzy do kláštera. A skutečně netrvalo dlouho a obě dívky vstoupily do řádu sv. Voršily.

Při misii dávané ve farnosti St. Brieuc upadl Montfort v nemilost svého vůdce P. Leudugera z důvodu dosti malicherného. Vůdce misií ukončil právě své kázání o smrti a o povinnosti věřících pomáhati duším v očistci. Toto kázání učinilo hluboký dojem na přítomné; Montfort použil té nálady a počal sbírat almužnu, z níž by dal sloužiti Mše svaté za zemřelé. Ostatní misionáři, kteří si učinili pravidlem žádné podpory na obecnstvu nežádati, pokládali toto počínání Montfortovo za velké provinění. P. Leuduger jej důkladně pokáral a propustil. Brzy však trpce toho litoval, když poznal, že jeho misie nejsou tak plodné

od té doby, co věrný sluha Mariin nesvolává na ně požehnání své dobré Matky. Prosil Grigniona, aby se vrátil, a nabízel mu dokonce vedení své družiny, ale marně. Boží Prozřetelnost chtěla uvést našeho světce do jiného prostředí, kde by se jeho horlivost mohla plněji rozvinouti.

Svatý kněz zatoužil po útulku, kde by se mohl usebrati a odpočinouti si. V životě všech svatých lidí můžeme pozorovati tento rys: po velkých dílech, která vykonali ve světě, odcházejí do ústraní, aby v tichu a samotě, v modlitbě a rozjímání načerpali nové síly. Následují tím samého božského Spasitele, o němž čteme v Písmu svatém, že po dnech horlivé práce o spásu duší odcházel na poušť nebo na vysokou horu, kde by se v klidu modlil.

Montfort upřel svou pozornost na okolí svého domova, od něhož byl vzdálen pouze několik mil. Vyvolil si výšinu asi dva kilometry vzdálenou od Montfortu, kde stál starý opuštěný klášter zasvěcený sv. Lazaru. Tam se usadil se svým věrným druhem Mathurinem a bratrem Janem, který se teprve nedávno k nim přidal. Naši noví poustevníci začali ihned s opravou kaple: na oltáři umístil Montfort sochu Panny Marie, Matky Moudrosti. Uprostřed kaple umístil klekátko, k němuž dal

připevniti velký růženec. Jeho zrna veliká jako ořechy a dosti daleko od sebe vzdálená umocňovala několika lidem zároveň růžence použití. (Je zajímavé, že v době revoluce byl tento růženec z obavy před znesvěcením rozebrán a jednotlivá zrnka dána ctitelům bl. Grigniona, některá z nich se zachovala až podnes.) V této samotě obnovil Montfort slib, že bude žít jen z almužen a spoléhat jen na Boží Prozřetelnost. Venkované z okolí, když se dověděli o misionáři, v zástupech přicházeli na výšinu, dychtiví slyšeti jeho slovo.

Do této klidné samoty přišel farář od sv. Jana v Montfortu pozvati bl. Grigniona k misiím v rodné obci. „Nikdo není ve vlasti prorokem,“ pravil Ježíš. Božský Spasitel učinil výjimku u svého sluhy odpoutaného od jakékoliv lidské náklonnosti. Tak po prvé od svého dětství vstoupil opět do své rodné farnosti, koncem roku 1707. S počátku dařilo se vše podle plánu. Lidé chvátili v zástupech do kostela. Sami rodiče Montfortovi přijeli z Rennes, aby slyšeli svého syna. Jeho kázání tak jako jinde byla jednoduchá, ale naplněná ohněm, který zapaloval srdce posluchačů. Před promluvou Montfort rád předesílal několik desátek růžence, neboť „Slovo Boží musí být - jak říkával - zaléváno nebeským deš-

těm zdrávasů, má-li proniknouti hluboko do srdcí a přinést tam spásné plody.“ Kázání úplně nového druhu mělo jednoho dne pronikavý úspěch. Místo aby kázal sám, dal mluvit náš kazatel svému krucifixu. Vzal do rukou ukřižovaného Spasitele, zahleděl se pozorně na jeho rány, pak proniknut bolestí a láskou jal se prolévati hojné slzy. Příklad je nakažlivý: všechen lid se usedavě rozplakal. Po krátké chvíli upevnil Grignon svůj kříž na kazatelně a sestoupil mezi lid. Procházel řadami věřících, každému podával jiný krucifix k políbení a pravil dojemná slova: „Pohledte na svého Spasitele, zdaž nelitujete, že jste jej ranili?“ Kázání bylo krátké, nicméně bylo třeba celého života světce, aby se na ně připravil. Jak jsme se již dříve zmínili, bylo zvykem Montfortovým vztyčovati v každé farnosti, kde působil, misijní kříž. Zvláště rád vybíral k tomu cíli povýšená místa nebo křižovatky cest, aby více lidí bylo upoutáno obrazem Spasitele. Ve svém rodném městě chtěl zbudovati zvláště pěknou Kalvarii, jež měla korunovati jeho misie. K tomu cíli zvolil malou rovinku na návrší poblíže zámku, vévodící celému okolnímu kraji. Práce byly již v plném chodu, když tu náhle vévoda de la Tremouille, pán města Montfortu, podnik

zakázal. Nepochybně opět zhoubné dílo jan-
senistů. Ti neustávali ani chvíli v podvratném
díle a očerňovali bl. Grigniona u biskupa, jak
jen mohli. Ten několikrát udělil muži Boží-
mu ostrou důtku a zapověděl mu kázati. Mont-
fort vida svou horlivost takto omezenou,
pochopil, že Bůh ho volá do krajů příznivěj-
ších: rozloučil se se svým rodným krajem a
odešel do diecése nantské.

IX. Misie v diecési nantské (1708-11.)

Nepřátelé Montfortovi, myslíce jen na uko-
jení svého záští, pracovali nevědomky na na-
plnění úradků Božích. Třeba protestantismus
nezpůsobil v tomto kraji tolik škod, jako
v diecési poitierské, přece bylo nutno vynalo-
žiti mnoho námahy, aby křesťanský život byl
opět obnoven. Dnes náleží diecése nantská,
stejně jako renneská,angerská a poitierská
k oněm krajům Francie, kde se víra nejlépe za-
chovala. Jsou to právě kraje, kde působil náš
zbožný misionář.

Svoji apoštolskou činnost začal Montfort
u sv. Similiána, jednom to předměstí Nant.
Jeho horlivost, zcela nadpřirozená, neznající
lidských ohledů a bez milosti pranýřující kaž-
dou neřest, nebyla po chuti několika ničemům.

Jednoho večera čekali na něho s klacky v rukou a připravovali se, že jej pořádně odmění za jeho nemilosrdná slova. Lidé, kteří prohlédli jejich úmysly, přiběhli svému misionáři na pomoc s holemi a kamením. Chlapíci měli štěstí a Montfort je musil chránit, aby nebyli ubiti. — Po ukončení této misie kázal Grignion v okolí města Nant. Všechny tyto práce byly velmi požehnané: mnoho obrácení, usmíření provázelo jeho působení. Lidé mu dávali peníze i jídlo; Montfort si ponechával pro sebe a pro své společníky jen to nejnutnější; ostatní rozdával chudým. Někdy našel kostel v žalostném stavu. Grignion pečoval, pokud mu to skromné almužny dovolovaly, aby stánku Božímu vrátil dřívější lesk. Zdálo by se přirozené, že faráři vítali všude horlivého apoštola, ale v tom bychom se mýlili. Farnost Chevrollieu měla as mnoho zapotřebí misií, ale farář o nich nechtěl ani slyšet a zvláště nechtěl Montforta jako kazatele. Generální vikář však rozhodl o misiích z moci úřední a rozkázal Montfortovi, aby je dával. Farář, který musil ustoupiti, mařil jak mohl jeho úsilí. Snad právě proto misie měly šťastný úspěch, neboť celá farnost se účastnila kázání. Jednou dokonce, právě když skončil Montfort kázání, jež působilo na věřící hlubokým dojmem,

ubohý pastýř, celý bez sebe hněvem, přiběhl do kostela v rochetě a štole a napadl dobrého misionáře a vybízel věřící, aby se raději vrátili ke svým pracím a nemařili zbytečně čas posloucháním kazatele, který jim nemá co říci. Rozradostněn tímto milým křížkem, Montfort se modlil *Te Deum* se svým spolupracovníkem a ujišťoval jej, že misie se vydaří, neboť jsou hojně potírány. Vskutku, nikdy nebylo tolik obrácení jako zde.

X. Kalvarie v Pontchâteau 1709.

Blíží se však doba, kdy náš blahoslavený bude musit sebrat všechnu svou víru a všechnu svou velkodušnost, neboť Bůh pro něho chystá jeden z těch těžkých křížů, jež jedině velicí svatí dovedou nésti.

Řekli jsme již, že Montfort měl ve zvyku vztyčovati ve farnostech, kde hlásal slovo Boží, kříž na památku milostí uštědřených. V červnu r. 1709 vstoupil Grignon do Pontchâteau, aby tam dával misie. Obyvatelé tohoto malého městečka přijímali s radostí jeho slova; den ode dne bylo patrno větší působení milosti Boží. Náš služebník naplněn hlubokou vděčností k Boží Prozřetelnosti, jež mu dopřála sklízeti tak bohaté ovoce, rozhodl se

uskutečniti dávné přání svého srdce: postavit k úctě Ukřižovaného monumentální Kalvarii. Jednoho dne po kázání předložil věřícím svůj plán. Myšlenka byla přijata s neočekávaným nadšením. Mnoho dělníků nabídlo se Montfortovi hned k práci. Jako vhodné místo určil Grignon širou pastvinu La Madeleine, nedaleko města. Se všech stran spěchaly zástupy lidí, kteří se chtěli zúčastniti díla. Po patnáct měsíců bylo viděti každodenně na pastvině 200 až 400 dělníků; nebyli to jen statní sedláci, ale i ženy, dívky, ano i kněze a šlechtice bylo možno pozorovati při práci; všichni byli šťastni, že mohou osobně přispěti k triumfu kříže. Montfort byl duší podnikem: nepřestával povzbuzovati pracující ohnivými slovy, pěním písní k uctění sv. kříže a modlitbou růžence. Pověst o tomto obrovském díle, které se budovalo v Pontchâteau, rozšířila se po celé Francii, ano po celé křesťanské Evropě. Až z Flander a Španělska přicházeli ochotně pomocníci. Konečně po mnoha námáhách a strastech hora kalvarská byla dokončena. Plošinu obklopovala zeď vroubená růžencem, jehož zrna byla velikosti dělových koulí. Na vrcholku Kalvarie zvedaly se tři kříže. Kříž Spasitelův, asi 50 stop vysoký, byl červený, kříž dobrého lotra zelený, zlého lotra černý.

Na prostřední kříž zavěsili krásného Krista, u paty kříže stála Maria, Matka bolestná se sv. Janem a sv. Magdalenou. Kolem pahorku dal Montfort zasaditi 150 smrků a ve stejných vzdálenostech mezi ně 15 cypřišů: ohromný to růženec, v jehož stínu bylo možno učiniti zadost zbožnosti i osvěžiti se. Kromě toho na pokraji cesty, jež se hadovitě vinula na pahorek, zamýšlel Grignon postaviti tři kaple, v nichž by byly umístěny sochy, představující tři druhy tajemství růžencových.

Toto podivuhodné dílo mělo být korunováno slavnostním posvěcením. Biskup v Nantech určil tento obřad na svátek Povýšení sv. kříže 14. září 1709. Všechno bylo již připraveno, aby se slavnost vydařila co nejskvěleji. Čtyři kazatelé měli kázati na čtyřech stranách hory. Celý kraj byl na nohou: asi 30.000 poutníků se sešlo. A tu v předvečer svátku bylo doručeno Montfortovi zapečetěné psaní, v němž mu biskup posvěcení zakázal. Chápe-me, jaké to bylo překvapení! Ještě týž den večer vydal se pěšky na cestu do Nant, aby osobně prosil biskupa o odvolání zákazu. Ale vše marno. Biskup se nedal pohnouti, tak byl zaslepen a zatvrzen proti Montfortovi pomluvami jansenistů, kteří tak opět nad ubohým misionářem triumfovali. Tím však nebyl ještě

kalich pokoření vyčerpán. Jansenisté namluvíli totiž guvernérů Bretagne, že misionáři v Pontchâteau pobuřují lid a pod záminkou zbožného díla staví pevnost s podzemními chodbami a kryty. Ten zpravil o věci samého krále, který rozkázal Kalvarii zbořiti. Asi 500 sedláků bylo sehnáno vojenským velitelem. Když se však dověděli, jaké dílo mají vykonati, s pláčem odhodili lopaty. Teprve když byly sňaty kříže a sochy, s odporem a lítostí dali se do ničení díla, které stálo tolik námahy. Po třech měsících byla polovina hory odkopána a zášť nepřátel tím ukojena.

Mezitím skýtal Montfort obraz trpělivosti v pravdě hrdinské. „Bůh buď veleben,“ byla jeho řeč. „Hospodin dovolil, abych vybudoval tuto Kalvarii - pravil k jednomu příteli - dnes dopouští, aby byla zničena. Budiž jeho svaté jméno velebeno!“ Pak bez reptání uchýlil se k jesuitům, svým přátelům po všechen čas. Tito dobří řeholníci, kteří byli terčem nenávisti jansenistů, osvědčovali vždy svoji přízeň pronásledovanému misionáři.

Po tomto usebrání ztrávil bl. Grignon tři měsíce v Nantech ve službách křesťanské lásky k trpícím. Tam založil bratrstvo „Přátel kříže“ „pro všechny ty, kteří ve stínu kříže a Matky Bolestné chtějí kráčetí pravou cestou

života, to jest úzkou trnitou stezkou ke Kalvarii.“ Jeho křesťanská láska zvláště zazářila při povodni řeky Loiry, která zaplavila čtvrt městskou, kde bydlila většinou chudina. Svätý kněz s nasazením vlastního života, přinášel živobytí postiženým, kteří by jinak byli zahynuli hladem. Ale ani taková obětavost nezískala mu přízně u biskupa, který nechtěl za žádnou cenu obnoviti povolení k činnosti misijní. I vzpomněl si Montfort na radu evangelickou a rozhodl se opustiti místo, kde ho nepřátelé tolik pronásledovali. Dříve však než odešel, upevnil svá pouta k Matce Boží tím, že vstoupil do třetího řádu sv. Dominika. To znamenalo nové posílení jeho lásky k sv. růženci. V jeho očích nebyl růženec obyčejnou pobožností, pokládal jej za nutný pro každého křesťana. Říkával: „Duše, která není zalévána zdrávasy, nemůže vydati plodů; naopak touto požehnanou modlitbou může se povznést k vrcholu svatosti.“ V rukou Montfortových stal se růženec tajemným řetězem, kterým vytahoval hříšníky z neřestí. „Nikdy mi hříšník neodolal, - pravil kdysi v důvěrném rozhovoru - položil-li jsem mu na hrdlo růženec.“ Lidé nejzatvrzelejší, na něž pravdy náboženské vůbec nepůsobily, neodolali síle této božské modlitby. A když se hříšník uvolil pomod-

liti se růženec, chvěl se Montfort svatou radostí. Obrácení jeho bylo blízké: Maria zvítězila.

Tuto horlivost pro růženec, kterou se snaží roznítiti v křesťanech a kterou od svého dětství planul, rozvil bl. Grignon ještě s větším zápalem nyní, kdy vstoupil do rodiny sv. Dominika. K uctění svatého růžence napsal zvláštní knihu, v níž vybízí všechny kazatele k šíření této pobožnosti. Praví doslova: „Kněz který se modlí a káže růženec, sklídí hojnější žně za měsíc, než jiní kazatelé za několik let.“

XI. Misië v diecési La Rochelle (1711-13).

Boží Prozřetelnost, která vždy vedla Montforta na místa nejobtížnější, kde pravá víra byla pošlapána bludaři, řídila také tentokrát jeho kroky na horkou půdu do diecése La Rochelle. Toto město bylo známým střediskem kalvinistů. Biskup tamější Msgre de Champflour, věrný Svaté stoličce a nenakažený jansenismem, povolal Montforta do své diecése. Věrný služebník Boží vyhověl jeho naléhavé prosbě a koncem března 1711 opustil Nanty. Cestou se zastavil v několika místech, kde všude jeho kázání se potkávalo se

zdarem. Konečně přišel do La Rochelle. Msgre de Champflour, nepřítel novotářů, přijal s velkou radostí evangelického dělníka a udělil mu nejširší pravomoc. První farnost, kterou svěřil horlivosti Montfortově, byla Lhumeau v sousedství La Rochelle. Misie sklidily tak pronikavý úspěch, že apoštol byl ihned povolán do biskupského města, kde dával 4 misie za sebou. První dávané ve špitálním kostele sv. Ludvíka měly tak četné posluchače, že kostel nestačil. Montfort byl nucen kázati na prostranném dvoře. Nejprostornější kostel v La Rochelle byl dominikánský. Ten zvolil si náš blahoslavený za své působíště a dával tam troje misie za sebou: první pro muže, druhé pro ženy, třetí pro vojáky. Poněvadž bylo známo, že se výborně vyzná ve výměně názorů, byl vybídnut, aby uspořádal kázání k poučení protestantů. Avšak bl. Grignon, hluboce přesvědčen o tom, že naše svatá víra sama o sobě chová mocnou důkaznou sílu, jestliže je přijímána bez předsudků, spokojil se tím, že objasnil katolické dogma a vyvrátil předsudky proti svaté Církvi. Při této příležitosti nemohl ovšem pominouti důstojnost Matky Boží. Ji učinil středem svých promluv. Lidé se hrnuli v zástupech na jeho kázání: srdce bylo do hloubi dojata jeho slovy

a posluchači nejednou se rozplývali v slzách. Po kázání přicházely zástupy hříšníků, zpovědníci světští i řádoví nestačili pro množství kajících, kteří chtěli složit břímě svých vin. Avšak ani protestanté neunikli magické síle Montfortových slov a velký počet se jich vrátil zpět do Církve. Největší rozruch způsobilo obrácení paní de Mailly, která pro svůj vznešený rod i vzácné vlastnosti zaujímala důležité místo ve společnosti hugenotů. Poučena rozhovorem s misionářem a oslněna jeho svatostí odřekla se protestantismu. - Zvláštní úspěch měly jeho misie dávané pro vojáky v kasárnách; bez nadsázky lze říci, že tam vykonal pravé divy. Na ukončení této misie uspořádal kající průvod. V čele nesl voják kříž, za ním šli ostatní vojáci bosí, v jedné ruce s růžencem, v druhé s křížem, zpívající zvláštní píseň, kterou pro ně Montfort složil.

Ovšem tyto velké úspěchy, kterých zde Montfort docílil, nezůstaly bez pomsty protivníků. Nemluvíme ani o pomluvách - ty provázely našeho světce po celý život. Když nestačilo ostří jazyka, sáhlo se k prostředkům účinnějším. Tři ničemové čekali jednou večer na Montforta v zapadlé uličce, kudy měl jít. Když se jejich oběť neobjevovala, vykřikovali hrozná rouhání. Jeden z nich neostýchal se

tvrditi, že ten „čarodějník Montfort musil být varován samotným peklem.“ Nikoli peklo, ale jeho dobrá Matka upozornila věrného služebníka na nebezpečí ve chvíli, kdy vstupoval do osudné uličky: cítil, že mu srdce chladne jako led a nemohl jíti dále. - Jindy se kalvinistům podařilo podati mu nápoj, do něhož namíchali jedu. Když se jeho zhoubné účinky ihned projevily, byl mu podán spěšně protijed; přece však pevné zdraví jeho bylo tím podryto, a od té chvíle nosil v sobě zárodek smrti.

Vztyčení dvou křížů důstojně korunovalo tuto řadu misií. Při poslední, jež se konala u brány sv. Mikuláše, se přihodila neobyčejná událost, jež ještě zvýšila obdiv k misionáři. Zatím co kázal s obvyklou horlivostí o lásce ke kříži, přítomní jali se křičeti: „Zázrak, zázrak, vidíme ve vzduchu kříže!“ Zdálo se, jako by samo nebe chtělo dodati váhy slovům svého služebníka a upoutati věřící k jeho slovům.

XII. Misie v diecési lučonské.

V únoru 1712 došla bl. Montforta snažná prosba od biskupa v Luçonu, který ho zval do své diecése. Doporučil mu zvláště bažinatou krajinu Vendée s přilehlým ostrovem Yen,

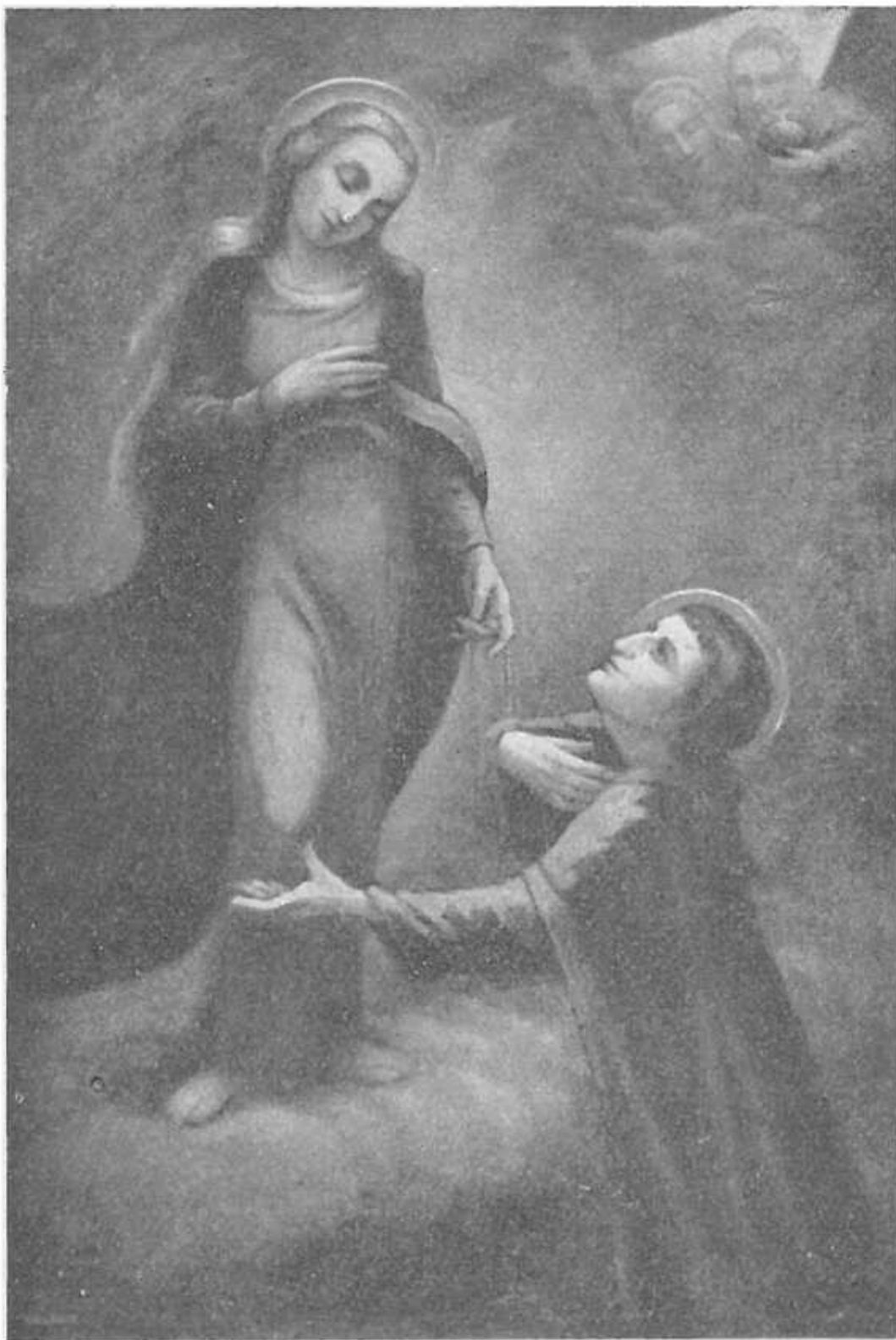
kam jen zřídka vkročili misionáři. Montfort, který dával vždy přednost farnostem nejzanedbanějším, připravil se hned k odplutí. Plavba na ostrov byla spojena pro Montforta s novým nebezpečím života. Mořští lupiči, které nepřátelé Montfortovi podplatili, číhali, aby ho chytili a odpravili. Proto žádný námořník nechtěl přijmouti našeho misionáře na svou loď. Teprve po dlouhém naléhání svolil jeden lodník a přijal neohroženého Montforta na svou lodici. Když vypluli na širé moře a byli vzdáleni asi 3 míle, pojednou spatřili dvě nepřátelské lodi, které se plnými plachtami hnaly na jejich lodici. „Jsme ztraceni,“ křičeli námořníci jakoby jedněmi ústy. Bl. Grignon zůstal však klidný a těšil je slovy: „Už si nevzpomínáte, co jsem vám říkal, že naše dobrá Matka nedopustí, abychom byli zajati?“ Při těch slovech postavil sošku Panny Marie na palubu bárky a začal pěti píseň k poctě své Ochránkyně a pobídl ostatní, aby zpívali s ním. Avšak ostatním bylo spíše do pláče, nežli do zpěvu. „Poněvadž nechcete zpívat - pravil znovu Montfort - pomodleme se růženec.“ Maria neoslyšela naléhavé prosby. Ve chvíli, kdy se bárka přiblížila na dostřel k pirátské lodi, pravil znenadání Montfort: „Mějte důvěru, vítr se obrátí!“ Sotva

vyřkl tato slova, slíbený účinek se počal projevovati, a loupežníci, majíce opačný vítr proti sobě, počali se vzdalovati, zatím co ze zachráněné lodi vznášel se k nebesům radostný zpěv díků.

Takový začátek mnoho sliboval, a skutečně také misie na ostrově Yen byly jedny z nejlepších. Všichni obyvatelé, počtem asi 2000, zúčastnili se pobožností. Bl. Grignon posvětil tam tři kaple mariánské a zavedl v nich pobožnost růžencovou, která zaručovala, že obrácení budou trvalá. Také v ostatních farnostech chudé krajiny Vendée měly misie velký úspěch. Slovo Montfortovo všude působilo pravé divy.

Koncem července r. 1712 vrátil se náš blahoslavený do La Rochelle, kde mu zbožné osoby opatřily malý domek; nábytek byl chudý: lůžko, stůl, židle a svícen. Lid nazval brzy toto místo poustevnou sv. Elsia. Zde uskutečnil své veliké životní dílo, které mělo korunovati jeho práce misijní.

Příště dále.

•
Bl. Ludvík Maria Grignion z Montfortu
od Boženy Vavroušové.

Můj stálý přítel.

Francis P. Le Buffe, S. J.

XI.

Věk můj mi svinují, stěhují jako stan kočovný.

Is. 38, 12.

Jsme na prahu nového roku. Ačkoli pro ty, jejichž srdce nezakotvila příliš u břehu časnosti, je to doba posvátné radosti, přece jen se vine těmito dny také proud stesku. Opět jeden rok nás opustil. Dni, týdny a měsíce shromáždivše se v zástup unavených poutníků, došly v tichu věčnosti před Boha. Naši dnové od nás odešli, zmizeli jako stany arabských pastýřů na úsvitě dne se stráně, jež byla jimi předchozí večer poseta. „Děti dne, co jsme a co nejsme? Člověk je sen stínu“. Dnes zde, a zítra takřka beze stopy odešlý, samotný, toliko s Bohem, jenž mu přidělí trvalý odznak jeho činů.

Bylo by tedy pro mne prospěšné, kdybych vztáhl ruku, zastavil rychlý chod času a připomněl si před Bohem všechna léta v hořkosti duše své - ty dny, kdy jsem se nemodlil, ty hodiny, kdy duše byla degradována dávajíc přednost tvorům před vůlí Stvořitele, ty chvíle, kdy jsem vzdoroval Bohu a chodil po zaká-

zaných cestách vědomých poklesků. Chci se déle a přemýšlivě pozastaviti u slov světce, jenž okusil cti světa, bohatství a potěšení svět-ských: „Co jsem pro Krista učinil? Co činím pro Krista? Co budu činiti pro Krista? Mi-nulost a přítomnost, můj Bože, ať je to let patnáct či padesát, je tak stručně, ale tak hrozně vyvolána slovem „hřích“. Dni a týdny nesou známky dobrovolných pádů, dobrovol-ného nedodržování slibů daných před Tvým posvěceným zástupcem. Byly zanedbávány povinnosti doma, povinnosti povolání, všední, ač nutné úkoly denního života. Ano, sám Ježíš Kristus byl zanedbáván; ačkoli od pře-dešlého až do tohoto dne sv. Silvestra, věren svému jménu Emmanuel, mezi námi prodlé-val, navštěvoval jsem ho jen zřídka, a také tu jsem býval tak málo pohnut jeho přítomností, že jsem se v myšlenkách toulal venku po světě. Je to smutný, smutný pohled zpět, a já zahanben klopím hlavu divě se se svatými, že samo zlo nevystoupilo proti tomu, jenž se k svému Bohu choval tak hanebně.

Ale minulost jest pryč a Kristus stojí vedle nás, aby s námi začal nový rok. „Buďte dobré mysli; já jsem to, nebojte se. Ano, ač je to divné a nepochopitelné, jsem stále s tebou, i když jsi mě tak často urážel. Nech minulost

minulostí. Vše, co od tebe žádám, jest, aby budoucnost byla jiná. Ano, ještě méně. Vše, co od tebe *nyní* žádám, jest pevná vůle a upřímné rozhodnutí povstati a pevně se držeti ruky mé ve dnech, týdnech a měsících nového roku, abys ode mne opět neodešel a nebloudil. Z jesliček k tobě vztahuji své ručky, toho jediného daru od tebe žádaje. - Divné srdce lidské, všem chceš dáti vánoční dárek a mně bys jej odmítl?“

XII.

Rozpomeň se na mne, zastaň se mne. Jer. 15, 15.

Tato slova, jež jsou míněna jako volání člověka k Bohu, mohou býti dobře obrácena jako volání našeho svátostného Boha k nám. „Dítě pozemské, rozpomeň se na mne, zastaň se mne — navštiv mě.“ Je to dávný stesk vroucně lidského srdce Krista, našeho Pána, po lásce. Jako se kdysi v zahradě Getsemanské za měsíční záře potácel ve své úzkosti k místu, kde byli jeho apoštolé, kdyby snad jejich porozumění mu přineslo nějakou úlevu, tak i nyní nejsvětější Srdce Ježíšovo volá po společníku, dožadujíc se, aby někdo přišel a utěšil je v jeho opuštěnosti. Když umírající lotr pohlédl zpět na zpustlost svého života, jeho ubo-

hé, divoké srdce zaprosilo, aby naň bylo vzpomenuť, a Pán života slyšel a vyslyšel onen výkřik. Nyní se tento milující Mistr sám dovolává našeho rozpomenutí naň, doprošuje se i té nestálé lásky našeho vrátkého srdce.

Bývá smutné a skličující slyšeti stesk' mocného muže, a toto je stesk nejsilnějšího z lidí, neustávající volání Boha-člověka. „Rozpomeň se na mne a navštiv mě.“ Můžeme jej odmítnouti? Když někdo nám blízký a drahý v své bolesti a zármutku pro nás vzkazuje a touží nás viděti, jistě nebudeme dbáti ani vzdálenosti ani nákladů a navštívíme jej. A zde se dožaduje naší přítomnosti sám Bůh! Dnes a každého dne trpělivě čeká vězeň devatenácti set let, s bolem v srdci nad nesčetnými hříchy bezbožných a s lítostí nad vlašností těch, kdož mu měli sloužiti nejlépe, čeká toužebně, až by se ozvaly naše kročeje na prázdné dlažbě před jeho vězením. Bdí sám, ach, tak často! „Jako pelikán na poušti jsem: . . . Spánek mě mívá a naříkám jak ptáče na střeše osamělé.“ „Pamatuj na to, Jakobe, Izraeli, neb služebník můj jsi ty, já jsem tě stvořil, služebník můj jsi ty, Izraeli, nezapomínej na mne.“ Bůh teskní — jaké to pomyšlení, jest opuštěn, a my, právě my, máme tu velikou výsadu jej navštěvovati. Lidi, nikoliv anděly volá.

Ježíši, můj Bože, jak jsem Tě zanedbával! Jak mnohokrát jsem slyšel, ale nedbal Tvých slov „Moji přátelé se mi odcizili.“ „Ohlížel jsem se po tom, kdo by se mnou cítil, kdo by mě potěšil, ale marně.“ „Byl jsem ve vězení ... a nenavštívili jste mne.“ Ano, já jsem se Ti odcizil. Ač Tobě na blízku a kolem Tvých dveří často kráčeje, sctva kdy jsem se zastavil, abych promluvil k Tobě slovíčko a potěšil Tě v jednotvárnosti Tvého osamělého čekání. K jiným svým přátelům jsem chodil, ale k Tobě —! To však byla minulost, Pane Ježíši, zapomeň na ni ve svém milosrdenství. Odpusť mi tu mnohaletou netečnost a dej, ať ode dneška jsou mi nejdražší ty chvíle, kdy mi bude možno dlíti u Tebe. Dej, ó Pane, ať miluji „skvostný dům Tvůj a místo, na kterém velebnost Tvá sídlí.“

XIII.

Zdvihl jsem oči a měl jsem vidění: Aj, muž a v ruce jeho provazec měřičský. I tázal jsem se: „Kam jdeš?“ On mi odpověděl: „Abych změřil Jerusalem a věděl, jak veliká má býti jeho šířka a jak veliká jeho délka. Zach. 2, 1-2.

Někdy, když po svatém přijímání klečíme v tiché adoraci, ocítá se mysl naše, jakoby tam zvolna odvedena, u dnů minulých, a my slyšíme mírný hlas připomínající nám rozma-

nité způsoby, jimiž jsme pracovali v službě svého nejlepšího přítele. Je to Ježíš, božský architekt naší duše, měřící šíři i délku duchovního chrámu, jež jsme vztyčili jeho nejsvětějšímu jménu. Nepřichází nás kárati. Nikoli, k tomu není nyní čas (a je třeba mít to na paměti, když na nás doléhá úzkostlivost), teď není doba k přísným výtkám. Možná, že nás bude skutečně napomínati, ale to by byla slova laskavé matky, povzbuzující a posilující k lepším, vyšším činům.

Snad nám připomene, že jsme se s ním nasetkali každého rána při modlitbě a že pak za takového dne jsme stavěli nakřivo, snad poukáže na naše nedostatky u víře, naději a lásce, na nedostatek synovské, z celého srdce plynoucí důvěry. Životy těch, které svěřil naší péči, ať v kruhu domácím, ať v povolání nebo při službě oltářní, snad mu vyprávějí o mnohé naší nedbalosti, a on ve svém milosrdenství smutné to tajemství s námi též sděluje. Snad se stezka našich dnů stále více odděluje od osvědčených cest našich druhů, to z příčiny, že jsme v drobných věcech sobečtí. A tu on s něhou, jaké jsou jen jeho probodené ruce schopny, snímá pásku s našeho zraku, a hle, nepěknost našeho jednání stojí cele před námi. Jsme snad zahanbeni, jak se sluší, ale srdce

naše zaleknuto, jak by být nemělo, a tu opět v tichu své duše zaslechneme týž Hlas, pravící andělu, jenž nás doprovází: „Odejmi mi roucha nečistá!“ — nám pak řkoucí: „Hle, sňal jsem s tebe nepravost tvou a oblékl jsem tě v roucha na převlek.“ Ano, v lásce své setřel právě ty viny, pro něž nás napomínal, a uděluje nám svou mocnou milost, aby budoucnost nebyla jako minulost.

Ježíši, veliký staviteli mé duše a všech jejích podivuhodných vloh přirozených i nadpřirozených, dej, ať v srdci mém vyvstane chrám hodný Tvého požehnaného jména. Pozemský chrám vyžaduje mnohých úderů, nežli stojí v celé své kráse, a rovněž i má, tak pozemská duše potřebuje nejedné rány Tvé milující ruky, nežli bude upravena pro Tvé neposkvrněné království. Někdy však, drahý Pane, mé ruce umdlévají a já teši chybně, někdy mé dílo jest přerušeno a poněkud poškozeno, mé srdce váhavé a vůle ochabující, neboť jsou chvíle, kdy úkol, jejž jsi mi uložil, se zdá velmi těžký. Můj úmysl je však dobrý, Pane Ježíši, měj tudíž se mnou trpělivost, měj stále trpělivost, jak jsi ji vždy míval, buď shovívavý k mým chybám, jak jsi vždy býval, a jednoho dne s Tvou mocnou pomocí bude státi chrám mé duše bez vady a kazu.

XIV.

Bude to tvá zkáza, Izraeli, toliko já bych mohl pomoci tobě.
Oseáš 13, 9.

Největší mukou v pekle je trest zavržení a nejpronikavější bolestí této strašné pokuty jest vědomí duší, že se octly na tom místě svou vlastní vinou. Zavržení sami odsoudili své duše, sami odvrátili své oči od nebeského světla a zastřeli je věčnou tmou, jež nezná svítání.

Ale i v tomto světě, v němž se jako v přede-
hře obráží blažená nebo nešťastná věčnost,
vina a zlo jest naše. My to jsme, kteří ustá-
váme v hodině, kdy naše srdce by mělo rázně
bojovati pro Krista, ať již v soukromí našeho
domova, ať ve společnosti, kterou vede naše
životní dráha, ať v citlivém ovzduší školním,
kde boj o duše Kristových maličkých je tak
úporný. My to jsme, kteří nezadržujeme slovo
hněvu a netrpělivosti vůči svému okolí. My
to jsme, kteří zapomínáme na sliby věrnosti,
když v našem srdci pohasíná vzácný plamen
oddanosti ke Kristu, našemu Králi. My to
jsme, kteří ztrácíme sílu duchovní mladosti,
když ukázněnost křesťanského života nás mrzí
jako tíživé oděnění. Díky Bohu, smrtelný hřích
v tom není, ale hříchy všední, nedokonalosti

a slabošská sobeckost. Netoužíme již po přítomnosti svého Přítele, nežádáme si již klečeti před jeho oltářním domovem, neboť v hloubi svého srdce víme, že nemůžeme s dobrým svědomím stisknouti jeho ruku, aneb snést jeho jemně vyčítavý pohled. Tu srdce naše je smutné; nemá radosti, nemá potěchy nyní; a jsme to my, nikoli Kristus, kteří zapomněli na svou lásku. On nás mezi dnem často potkal, žádal od nás dárků, zlata modlitby, kadidla dobrotivosti, myrhy trpělivosti, a my jsme měli odvahu jej odmítat. Ach, jak hořký jest nyní život, a jak jsme opuštěni!

Utlumíme-li však hluk světa a necháme naslouchati svému srdci, uslyšíme tklivý, drahý hlas, mluvící k nám s nepochybnou láskou: „Bude to tvá zkáza, Izraeli.“ „Hřích s nevěrou a sobeckost, jež by vyvolaly na každé tváři červeň studu — toť dílo tvé. Toliko já bych ti mohl pomoci. Vrať se ke mně, a já neodvrátím tváře své od tebe. Pojď, marnotratné dítě, přijď ke mně, k Muži bolesti, raněnému tvými urážkami, ale tebe stále milujícím. Pojď ke mně a potěš mé zlomené srdce; „neboť já milosrdný jsem a nehněvám se na věky“. Povstaň, pojď!

XV.

Jak bychom mohli Hospodinovu píseň zpívatí v cizí zemi?
Žalm 136, 5.

Někdy se při modlitbě musíme diviti, proč laskavé Boží dary posvátné té chvíle na srdce naše nijak nepůsobí. Jindy zase sedíme a nasloucháme slovu Božímu nebo čteme o něm a o jeho svatých, ale zůstáváme také nedojati. Naše duše nemůže zachytiti žádoucího tónu, a ať ladíme struny vnější pomoci jakkoli, souzvuku nedosahujeme. Čím to? Snad proto, že jako dávní Židé, ale z příčiny jiné, „sedíme u vod babylonských“, v zemi, do níž nenáležíme. Snad proto, že se půda našeho srdce stala zemí cizí, zemí vzdálenou zákonů Božích. Jak bychom mohli Hospodinovu píseň zpívatí v cizí zemi?

Když otec a matka tak zatvrdili svá srdce, že posílají dítky do škol bezbožných a mrzačí tak jejich útlé duše, jak se mohou srdce takových rodičů povznést k písni andělů, jak mohou pěti hymny krásné modlitby Tomu, jenž jest dítek nejlepší přítel? Když muž a žena do té míry zapomněli na posvátné zpěvy, v nichž byli vychováni, že jdou bezmyšlenkovitě za shonem hlučného světa a sytí svůj sluch hřmotem vířivého, moderního zpěvu,

jak mohou očekávati klidu pro své duše a ohlasu nebeské přede hry, od níž musí jejich píseň vycházeti? A ti, kteří by rádi vedli zbožnější život uprostřed stínů tohoto údolí slz, ale utlumují povzbuzující hlas milosti ve svém nitru a nedbají vnuknutí zvoucího je k vyššímu povolání, jak mohou oni zpívati Hospodinovu píseň, v níž andělé nikdy neustávají?

Zpívati píseň Hospodinovu předpokládá srdce tak připravené, aby vnímalo i nejjemnější dotek milosti. Zpívati píseň Hospodinovu znamená cítiti, smýšleti, mluvit i jednati jako Kristus, náš Pán. Ale takovou píseň nemůžeme zpívati „v zemi cizí“, v srdci, v kterém jest vše příliš hlučné, v kterém povyk pýchy a světské ctižádosti působí častý nesoulad, v srdci, které jde za svůdným voláním radovánek, ačkoli hlas Boží je volá jinam. Nemůžeme očekávati vřadění do nebeského choru, když hudeme písničky nehodného světa. Ach, jaké zklamání pro Krista, našeho Pána, když shlíží na nás ze svatostánku. Dlouho již chodíme k němu do školy, je tomu již dávno, co jsme po prvé naslouchali jeho svatým radám, a přece je srdce naše stále „cizí zemí“. Což nedomlouval anděl strážný naší duši: „Nestalo se ti to proto, že jsi opustil

Pána Boha svého v době, kdy tě na cestě vedl“? Jaká bolest pro Krista, našeho Přitele, když pozoruje, že srdce naše jest zemí, v níž on jest cizincem!

Ó drahý Pane, opět došlo k tomu, že poklekám před Tebou, abych se přiznal, že zmatek své duše jsem zavinił sám. Proč jsem to způsobil? Proč právě ty mezi mými přáteli máš býti dotčen mou nevěrností? Mé srdce vším právem náleží Tobě, a přece se časem stává, že Ti je nechci odevzdati. Odpusť mi, drahý Pane, odpusť a promiň tuto mou ubohou nestálost - i když toto doznání sotva může omluviti toho, jenž Tě má milovati, při všem tom, co jsi proň učinil. Ty, drahý Spasiteli, znáš naši podivnou slabost. Měj s námi strpení, měj ještě maličko shovění, a potom, za malé proměny, jak věk přejde, budeme píseň Hospodinovu zpívati v zemi, jež „nepotřebuje slunce ani měsíce, aby jí svítily, neboť velebnost Boží ji osvítila, a svící její jest Beránek.“

„Nejsem vždycky věrný, Tebe hodný, Jezu jediný, však Tvůj přítel, byť i bědný, do poslední hodiny.“

André-Marie Ampère - kapitola živoucí apologetiky.

! Ampère! Jméno známé ponejvíce jako označení měřivé jednotky elektrického proudu. Kdo však má na mysli sama velikého fysika Ondřeje Marii Ampèrea, obyčejně neví, že tento vůdčí učenec byl vřelým vyznavačem Kristovým, katolíkem skálopevné víry. Spisovatel dr. Lucian Pflieger si vzal v lednovém sešitě „Hochlandu“ (1936) za úkol, vynést na světlo tuto „soukromou“ stránku Ampèreova života. Na 14 stranách kreslí křesmi zatěžkaný vývoj Ampèreův od víry jeho dětství přes odpad a návrat k dokonalému křesťanu.

Fysikální badání vděčí Ampèreovi za velmi četné podstatné objevy. Seznal, že se magnetismus zakládá na molekulárním proudění v magnetických látkách; od něho pochází první astatická dvojice jehel a první cívka na zesilování magnetického účinku elektrického proudu. Pokládá se za zakladatele elektrodynamiky. Badatelé ho oslavovali jako „druhého Newtona“: „Byl zároveň Keplem i Newtonem nové teorie a dnes lze bez nadsázky jméno Ampèreovo položit vedle

výtečníků dějin lidského ducha“ (I. Bertrand, 1872). „Byl z nejpronikavějších a nejhlubších inteligencí, jež příroda kdy zplodila“ (Arago). Roku 1921 se konala na pařížské Sorbonně slavnost stého výročí Ampèreových objevů. Byl ražen pamětní peníz. Byla zřízena společnost Ampèreova, museum Ampèreovo a dva pomníky Ampèreovy (v Lyonu a v jeho rodném městě Poleymieux). Od 5. do 8. března 1936 bylo v Lyonu slaveno sté výročí jeho úmrtí. Dvacetšest národů tam vyslalo své vědecké zástupce. V slavnostních řečech a spisech byl slaven průkopník přírodních věd, osvětlený poznavač dosavad skrytých jevů; nikdo však nemluvil o nejvnitřnější a nejvlastnější věci tohoto badatelského života: o zneklidnění po Bohu.

„Ampèreovi byla příroda,“ praví Pflieger, „cestou k Bohu. Ve stvořeném světě spatřoval dílo Boží, plné divů a moudrosti. Vedle Keplera, Newtona, Pascala, Cauchyho, Fresnela, Araga, Cuviera, Pasteura podává nový důkaz, že ani pro hrdiny ducha není nejhlubší vědění neslučitelné s náboženskou vírou. Právě Ampèreův případ dává skvělý příklad, jeho badatelský život jest pln povznášejících poučení.“ Ovšem, Ampèreovi bylo se probíti tvrdými boji, než mu byla da-

rována milost neotřesitelné jistoty víry. Dvou-svazková sbírka jeho dopisů, jež vyšla roku 1936 v Paříži, jest svědectvím o této křížové cestě.

Zde krátce některá data. Ampère, narozený roku 1774, byl jako mladý člověk nejdříve soukromým učitelem matematiky. V roce 1799 se oženil s Julií Carronovou, kterou mu vyrvala smrt již po čtyřech letech, když se konečně stal profesorem matematiky v Lyonu. Dlouhou dobu byl z toho Ampère sklíčen. Běh jeho života byl skvělý: Již v roce 1805 přišel na pařížskou vysokou školu polytechnickou, r. 1819 na Sorbonnu, r. 1824 na Collège de France. Druhý sňatek ztroskotal. Ampère se dal rozvésti (1808). Nadto bylo nutno, aby se naučil znáti noc opuštěnosti Bohem. Povznášející náboženské naladění po smrti první ženy záhy vyprchalo, když byl v Paříži a nedovedl se niterně vzepříti tamnímu svobodomyšlnému ovzduší. Zaujal ho Maine de Biranův spiritualismus. Teprve r. 1813 počíná se zvolna, pozvolna vraceti. Těžká nemoc rok poté naučila ho opět se modlíti. Avšak jeho volání k Bohu není ještě důvěřivá chvála a dík, nýbrž zoufalý křik. Pro něho jest Bůh ještě někdo vzdálený, cizí, neslyšící. Víme z písemných dokladů, že asi počátkem r. 1817 našel zpáteční cestu k po-

slušenství víry; píšeť svému lyonskému příteli Bredinovi, jenž po léta modlitbou a orodováním zápasil o jeho, Ampèreovu duši: „Dnes nalézám ještě jenom v katolické Církvi víru a postupně pokračující vyplnění zaslíbení, jež Bůh jí dal.“

Hlubokou křesťanskost najdeme v modlitbě, kterou sepsal Ampère nejspíše v té době: „Dnes, 5. října, v 19. neděli po Svatém Duchu, zjevil mi Bůh, na čem závisí moje spása. Kéž na to nikdy nezapomenu! Vznešený svatý Josefe, jehož přímlově jsem díkem zavázán hlavně za tuto milost, svatá Maria, Matko Boží, jejíhož jména se mi dostalo na křtu a jíž jsem díkem zavázán za tento nevýslovný dar, neustále prostě Boha, aby mi jej zachoval a abych ho zůstal hoden! Pan Carron (jeho tchán) řekl mi včera, že mi schází znamení předurčených, totiž bdělost. Uvedl mi na pamět, co praví Ježíš: Bděte a modlete se. Pečuj, můj Bože, o to, abych na to bez přestání myslel! Uchovej mne svou milostí v této vytrvalé bdělosti! Kéž bych se vždycky rozpomněl na slova svatého Pavla: Užívejte tohoto světa, jako byste ho neužívali! Kéž by má duše zůstala ode dneška navždy tak spojena s Bohem a Ježíšem Kristem! Požehnej mi, Bože můj!“

Příznačné pro hlubokou učencovu pokoru jest následující rozjímání; zdá se, jako by bylo psáno pro poučení i dnešním čtenářům: „Nedůvěřuj svému duchu, oklamal tě příliš často. Jak pak bys mohl ještě napříště naň spoléhati? Když ses namáhal státi se filosofem, cítils již, jak ješitný je tento duch, jenž záleží v jisté lehkosti vytvářeti skvělé myšlenky. Což necítíš dnes, kdy se snažíš, abys byl křesťanem, že není jiného dobrého ducha mimo toho, jenž přichází od Boha? Duch, jenž nás vzdaluje od Boha, duch, jenž nás odvádí od pravého dobra, byť byl i natolik pronikavý, natolik příjemný, natolik způsobilý, aby nám opatřil pomíjející statky, jest jen duchem mámení a poblouzení. Duch je stvořen pouze, aby nás vedl k pravdě a nejvyššímu dobru. Blažený člověk, jenž se vysvleče, aby znovu byl oblečen, jenž pčslape pošetilou moudrost, aby nabyl moudrosti Boží. Pohrdej duchem do té míry, do jaké si ho váží svět. Netvoř svých ideí podle ideí světa, žádáš-li si, aby se srovnávaly s pravdou. Nauka světa jest naukou záhuby. Jest nutno, abychom zavrhlí nejenom klamivou skvělost ducha, nýbrž i lidskou chytrost, byť se jevila jakkoliv vážnou a užitečnou. Jest nutno, abychom byli vůči lidem prostí a pokorní a zcela se od nich od-

poutali. Jest nutno, abychom byli klidni a soustředěni a nehádali se s Bohem. Tvářnost tohoto světa pomíjí. Živíš-li se jeho pošetlostmi, zajdeš jako svět. Pravda Boží však zůstane na věky. Živíš-li se jí, zůstaneš s ní na věky. Bože můj, čím pak jsou všechny vědy, všechno rozumování, všechny geniální objevy, všechny výtvary ducha, jimž se obdivuje svět a jimiž se tak dychtivě napásá zvědavost? Opravdu pouhá marnost! Studuj dále, ale bez kvapu! Tepla své duše, jež napolo již zchladlo, užívej k méně lehkovážným věcem, nepromrhej ho na takové nicoty. Nedopusť, aby tě věda zaujala jako v uplynulých dnech! Pracuj v duchu modlitby! Zkoumej věci tohoto světa, jestliť to povinnost tvého povolání; pohlížej na ně pouze jedním okem, druhé tvé oko nechť jest vytrvale upřeno na věčné Světlo! Naslouchej učencům, ale jediným pouze uchem; druhé ucho budiž stále připraveno, aby naslouchalo sladkým zvukům hlasu tvého nebeského Přítele! Piš pouze jedinou rukou, druhou drž se Božího roucha, jako se drží dítě šatu svého otce! Nedbaje této opatrnosti jistotně by sis roztránil hlavu o nějakou skálu.“

Tato celá stať připomíná vznešenou prostotu Tomáše Kempenského a jeho „Následo-

vání Krista“, ačkoliv ji napsal člověk z duchovních velikánů 19. století, zdánlivě zcela nemystický objevitel elektrodynamiky, vládnoucí genius přírodních věd 19. století. Jak dokonalá láska k Bohu promlouvá z dopisu příteli (z 29. III. 1818): „Před zraky světa domohl jsem se dnes bohatství a slávy, všeho, čeho si jen mnozí lidé mohou přát. Avšak Bůh, milý Bredine, chtěl mi dokázati, že všechno jest marnost mimo milovati Ho a sloužiti Mu!“

K závěru udělme slovo Lucianu Pfliegerovi: „Když Ampère nastoupil na jaře roku 1836 inspekční cestu na jih, doporučil mu jeho přítel Bredin, jenž viděl, že Ampèreovo zdraví jest velmi ohroženo, aby se šetřil a si odpočinul. „Moje zdraví, moje zdraví!“ namítl mu Ampère, „k čemu se o ně tolik starati! My dva můžeme rozmlouvati pouze o věčných pravdách!“ V Marseille mu došly síly. Když ho duchovní správce vyzýval, aby přijal svaté Svátosti, odpověděl mu vesele, že učinil zadost všem svým křesťanským povinnostem dříve, než odcestoval z Paříže. Navečer před jeho smrtí chtěl mu kdosi předčítat z „Následování Krista“. Nemocný mu takto odpověděl: „Znám tu knížku nazpaměť.“ To byla jeho poslední slova. Krátce

poté oloupil ho zánět mozku o vědomí. Sko-
nal příštího dne (10. června) o páté hodině
ráno. Dlouhý nápis na jeho pařížském ná-
hrobníku končí slovy: „Pravý křesťan. Milo-
val lidstvo a byl prostý a vznešený.“ — Na
Ampèreovi se nepřekonatelně potvrzuje Hert-
lingův známý výrok, že zbožný učenec na-
hradí četné svazky apologetiky.

Trapisté a komunismus.

Trapisté povzbuzeni požehnanými zkušenostmi
v Japonsku, zřídili na ostrově Ceylonu klášter určený
k tomu, aby se stal mateřincem nové kongregace, zva-
né růžencové. Brzy se podařilo zřídit druhou klášterní
osadu. Stateční mnichové především vzali na se boj
proti komunismu a s ním spojenému materialismu.
Hlavní váhu kladou na moc dobrého příkladu, čímž se
jim daří získávat obyvatelstvo. Působí zejména proti
neblahému kastovnictví, jež podle úsudku všech mi-
sionářů je největší překážkou v misijní práci. Poněvadž
Trapisté ve svém řádu neznají žádných rozdílů osob,
působí i na ty katolíky, kteří vstoupili do Církve se svým
kastovnickým smýšlením. Řádové osady budou záro-
veň stanicemi k usazení průmyslového proletariátu,
jež nejnázve se stává kořistí bolševismu.

Zbožnost W. A. Mozarta a Josefa Haydna.

Stalo se zvykem, že v koncertních programech i v novinových posudcích oratorních děl velikých mistrů bývá namlouváno obecenstvu, že i když skladatel komponoval Mši, skladba neznamená jeho náboženské kredo a kladný vztah k Církvi. Předstírají se různé pohnutky, které přiměly skladatele, aby tvořil na liturgické texty, jen aby se popřela hluboká víra velikých mistrů. V jedněch novinách se dokonce jávalo v článku s tučným záhlavím: *Verdiho Requiem bez Credo*, jako by se byl Verdi schválně vyhnul Credo. Zatím však mistr nemohl Credo k Requiem komponovati, poněvadž Requiem nemá Credo. Ale bezkonfesní redaktor byl hrd na svůj objev a hodil se mu k utvrzení nevěry stejně omezeného čtenářstva. Nebude tedy na škodu, poukážeme-li na náboženskou stránku některých mistrů hudebního umění.

O otci slavného Mozarta dosvědčují dějiny, že byl nejenom znamenitý vychovatel, nýbrž i moudrá hlava a vždy správně myslící muž, jenž vedl svou rodinu vpravdě po křesťansku, u něhož mělo největší význam plnění

náboženských povinností jakožto základní podmínka spořádaného života. Že se také v duši jeho syna *Wolfganga Amadea Mozarta* hluboko zakořenila živá víra v Boha a z ní vyplývající povinnosti, které se projevily pozitivním způsobem, dokazují nejlépe četná místa z jeho dopisů, z nichž některá zde uvedeme (podle vydání Otty Hellinghause, Herder 1922).

V říjnu 1777, kdy byl mladý Mozart na cestě do Německa, obdržel od otce dopis, v němž mu blahopřeje k jmeninám a připouje také několik naučení. Na ně odpovídá Wolfgang: „Nejposlušněji děkuji za blahopřání k jmeninám. Buďte, tatínku, bez starostí, neboť mám vždy před očima Boha! Zním Jeho všemohoucnost, bojím se Jeho hněvu, než znám také Jeho lásku, soucit a milosrdenství k Jeho tvorům. On nikdy neopustí svých služebníků. Děje-li se po Jeho vůli, děje se po mé, pročez nemůže být nesrovnalostí: musím býti šťasten a spokojen.“

Mozart konal onu cestu za doprovodu své matky, již však nebylo souzeno se vrátiti z ní domů. (Zemřela 3. června 1778 v Paříži.) V Mannheimu se oba připojili k jedné společnosti, jež však se jim po bližším seznámení znelíbila. O tom dává syn zprávu otci:

„...Teď něco nutného, nač si vyprošuji rychlou odpověď. Domlouvali jsme se s maminkou a shodli jsme se, že se nám život Wendlingů vůbec nelíbí. Pan Wendling je v jádře poctivý a velmi dobrý pán, ale, bohužel, bez náboženství a také i celý jeho dům. Ramm je hodný člověk, ale libertin. Já se znám. Víím, že mám tolik náboženství, že jistě neudělám něco, co bych nemohl učinit před zraky celého světa; ale jenom pomýšlení, že jsem jen na cestě ve společnosti takových lidí, jejichž smýšlení se velice liší od mého (a všech počestných lidí), mě děsí..., přátelé, kteří nemají náboženství, nemají trvání.“

Když přišel čas, aby se jelo dále z Mannheimu do Paříže, poslal dopis otci, v němž byl přiložen následující dodatek pro sestru: „...Doufám v Boha. Prosím Ho o to, o čem věřím, že je mně a nám všem užitečné, ale vždy k tomu dodávám: Pane, buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi! My lidé myslíme často, že to neb ono je zlé a nakonec je to přece dobré. Bůh vždy nejlépe ví, jak tomu musí býti...“

Tato bezpodmínečná dětinná důvěra v božskou prozřetelnost se stále vrací v Mozartových dopisech. V Paříži se, bohužel, vše nedařilo podle přání a umění mladého mistra

nedovedlo tak proniknouti, jak by se bylo čekalo. V jedné zprávě svému otci píše totiž mezi jiným: „Nyní jsem zde; musím vytrvat a to Vám k vůli... Denně prosím Boha, aby mi dal milost statečně zde vytrvat, abych sobě a celému německému národu dělal čest a přitom aby vše bylo ke cti a slávě Boží... Ostatně Jeho vůle ať se děje jako v nebi tak i na zemi...“

Když Mozartova matka těžce onemocněla v Paříži a její smrt se neúprosně blížila, Wolfgang se staral o to, aby nezemřela nepřipravena. V dopise příteli jejich rodiny v Salzburgu, duchovnímu Janu Bullingerovi, jemuž prvnímu píše o její smrti, žádaje, aby otce připravil šetrně na bolestnou zprávu, čteme: „Před třemi dny se vyzpovídala, přijala svátost oltářní a poslední pomazání... Já pak jsem to všechno statečně a odevzdáně nesl s Boží milostí. Když její stav byl už tak nebezpečný, prosil jsem Boha pouze o dvě věci: o šťastnou hodinku smrti pro matku a o sílu a statečnost pro sebe a dobrotivý Bůh mě vyslyšel a udělil mi obě milosti v největší míře...“

V jednom z dopisů, které poslal do své vlasti po smrti matčině, prosí otce: „...Utěšujte se a hodně se modlete, neboť to je jediná možnost, jež nám zbývá. Chtěl jsem Vás požádat,

abyste dal sloužit mši svatou v Marii Plainu - zde jsem tak již též učinil..."

V roce 1781 se otci doneslo cosi o nenáležitém chování synově. Na písemné výtky otcovy se Wolfgang hned ospravedlňuje v dopise, v němž mimo jiné píše: „Budte bez starosti o spásu mé duše, předobry otče! Jsem chybuující mladý člověk jako všichni ostatní a mohu se utěšovat přáním, aby všichni byli jenom tak špatní jako já. Domýšlíte se snad o mně věci, které nejsou pravdivé. Hlavní mou chybou je, že se nezdám vždy tak jednati, jak bych jednati měl. Že bych se byl chlubil, že jím ve všedny postní dny maso, není pravda, ale řekl jsem, že si z toho nic nedělám a nepovažuji to za hřích, nýbrž půst pro mne znamená si něco odepřít, méně jíst než jindy.“ (Kreitmaier k tomu poznamenává: „Odras josefínského osvícenství!“) Pak pokračuje Mozart: „Každou neděli a svátek chodím na mši svatou a mohu-li, i ve všední den, to víte, otče!... Ostatně buďte ubezpečen, že jistotně mám náboženství - a kdybych měl to neštěstí (čehož Bůh nedopustí) a octl se na scestí, pak vás, nejmilejší otče, zprošťuji vší viny. Pak jenom já bych byl padouchem..“

Přes všechny možné překážky, které mu byly činěny i se strany starostlivého otce,

mohl Wolfgang r. 1782 vésti svou Konstanci k oltáři, a neopominul opět v té věci upokojiti a ujistiti svého otce, že jak on tak i jeho manželka jsou pamětlivi svých křesťanských povinností: „Onehdy jsem Vám zapomněl napsat, že jsem vykonal se svou manželkou v den Porcinkule u Theatinů pobožnost. Kdyby nás tam nebyla vedla zbožnost, musili jsme tam jít za účelem zpovědních lístků, bez nichž bychom nebývali byli oddáni. Již za svobodna chodili jsme tam spolu dosti dlouho na mši svatou i ke zpovědi a sv. přijímání - a poznal jsem, že jsem se nikdy tak vroucně nemodlil, tak zbožně se nezpovídal a nepřijímal jako po jejím boku - stejně tomu bylo i u ní...”

Poslední dopis, jež psal Wolfgang Mozart otci před jeho smrtí, dotýká se tématu „smrti“ a je zřejmo, že syn chce otci dodati útěchy, mluvě mu o svém vlastním stanovisku k smrti: „...Děkuji Bohu, že mi dopřál štěstí zjednati si příležitost (rozumíte mi), abych smrt poznal jakožto klíč k naší pravé blaženosti. Neuléhám nikdy na lože, abych si nepomyslel, že snad (třebas jsem tak mlád) nedožiji zítřku, a přece nikdo ze všech, kdo mě znají, nemůže říci, že bych byl ve společenském styku mrzutý nebo smutný, a za tuto

blaženost děkuji po všechny dni svému Stvořiteli a přeji jí ze srdce každému bližnímu...”

Mistrovi bylo vytýkáno - za jeho života sice méně než po jeho smrti - že náležel k zednářské lóži. Že Mozart v této společnosti nehrál zvláštní úlohu a do ní vstoupil stejně jako Josef Haydn a mnozí kněží té doby pouze z důvodů prestižních, je vidět z chování zednářů při jeho pohřbu. Ani prstem nehnuli, aby opatřili mistru zvláštní hrobku, třeba sebeskrovnější; všechny odradilo nepříznivé počasí od účasti na jeho pohřbu a zemřelého umělce ani na hřbitov nedoprovodili.

K mnoha osočením, jež závistivé kruhy vylévaly již na žijícího a ještě i na zesnulého mistra, patří také to, že duchovní správce u Sv. Petra prý odepřel zaopatřiti ho svatými svátostmi. Je možné, že něco zavdalo podnět ke vzniku takovéto verse; že však Mozart byl zaopatřen, plyne z dopisu Mozartovy švagrové Žofie.

Jeho *Requiem* náleží k nejkrásnějším hudebním vyznáním katolické víry.

Stejně jako již mnozí hudební mistři před Mozartem i po něm, začal i *Josef Haydn* svou hudební dráhu ve službách Církve. Ústavy pro chlapecké sbory bývalých dvorních kapel,

dómů a kolegiálních kostelů se snažily získat dobrý materiál pro svůj dorost. Při výběru takových hošíků objevil dómský kapelník Reutter mladého Haydna v Hainburgu a přivedl ho do Vídně, kam přišel po několika letech též Josefův bratr Michael. Zatím co Michael Haydn si později zvolil povolání církevně hudební ve Velkém Varadíně a v Salzburgu - Josef, jako kapelník knížete Eszterhazyho, tvořil především světskou hudbu, vůči níž tehdy církevní hudba u něho ustupovala do pozadí. Teprve když po rozvázání služebního poměru žil ve Vídni jako samostatný umělec, vznikla jeho velká duchovní díla.

Základ hluboké zbožnosti Josefa Haydna, jež se projevovala v celém životě, byl zajisté dán již v otcovském domě v Rohrau, třebas jej musil brzo opustiti; než také Haydnův strýc Frankh, regenschori v Hainburgu, jenž vzal k sobě pětiletého Josefa, ničeho neopominul a devítiletý pobyt v konviktě zpěváků u sv. Štěpána ve Vídni, který Haydn opustil sedmnáctiletý, poskytoval také dobrou náboženskou výchovu. Hmotná nouze, jež ho zastihla po vystoupení z konviktu, nepřivedla mladíka k tomu, aby slevil v něčem se svých náboženských zásad. Jasný humor mu byl vlo-

žen již do kolébky; s ním překonal šťastně ona těžká léta, která mu připomínala význam a nutnost práce, i když byla těžká. Nikdy ho neopustila důvěra v Boha. „Pro něho byl Bůh začátek a konec každého díla, tedy i umění“ soudí Botstieber. Své nadání pokládal za dar nebes. Všechna jeho díla byla vždy v jeho očích jenom chválou Boží moci, a všechna byla konečně věnována milému Bohu. Tak na mnoha jeho partiturách na první straně jsou slova *In nomine Domini* (Ve jménu Páně) a na poslední *Laus Deo* (Bůh buď pochválen) nebo *Soli Deo Gloria* (Bohu samému chvála). Také Panny Marie a všech svatých je pamětliv v podobných mottech, která snad ještě více než jiné příležitostné výroky mistrovy dokazují jeho vroucí spojení s Bohem. Seeburg ve své knize o Haydnovi uvádí toto vyznání skladatelovo: „Nedaří-li se mi komponování dosti hladce, procházím se po pokoji s růžencem v ruce, pomodlím se několik Zdrávasů - a tu mě vždy něco napadne. Nikdy jsem také nebyl tak zbožný jako v době, když jsem pracoval na „Stvoření“. Denně jsem klekal a prosil Boha, aby mi udělil síly, abych šťastně dokončil toto dílo.“ - Mistr si byl vědom, že svět od něho čeká něco velikého.

Podobně jako u Mozarta, nemůže ani

u Haydna být uváděna příslušnost k zednářstvu za důkaz proti pozitivnímu poměru k náboženství a Církvi. Víme, že Haydn byl r. 1785 přijat do lóže „U pravé svornosti“. Přijetí prý považoval za čest; přesto chybí zprávy o jeho činné účasti v lóži. Nechybíme, řekneme-li, že Haydnův vztah k zednářstvu byl čistě vnější - bylo to povrchní souručenství s vládnoucím osvícenstvím, za němž se vlastní cíle zednářstva skrývaly - kdežto poměr k náboženství byl uvědomělý a vnitřní.

Zachráněn v poslední hodině.

Když národní vojsko španělské zabralo jistou vesnici, obsazenou dříve rudými, našli v jednom pobořeném domě rudého miličníka, jenž měl prsa roztržena granátovou střepinou. Žádal o kněze. Po své zpovědi učinil ještě toto veřejné vyznání: „Jsem anarchista. Vlastní rukou jsem usmrtil 32 kněze. Kolik jiných lidí jsem usmrtil, nemohu ani spočítati. Všichni hleděli smrti statečně ve tvář a umírali, volajíce: „Ať žije Kristus Král!“ Mezi zavražděnými byli také otec a dva bratři tohoto kněze, jenž mě právě smířil s Bohem. On mi odpustil a bude se dokonce za mne modlit. Odpusťte mi i vy. Přijímám smrt na odčinění svých zločinů. Ať žije Kristus Král!“ Poté klesl a byl mrtev - jakožto nový kající lotr. - *Schildwache* r. 1937 č. 24.

Umřel Shakespeare jako „papeženec“?

Nový anglický příspěvek k shakespearovské otázce.

V anglickém katolickém týdeníku „The Tablet“ z 17. dubna 1937 uveřejňuje Clara Longworthová de Chambrun významné výsledky svého mnoholetého badání v shakespearovské otázce, jež nasvědčuje tomu, že veliký anglický básník umřel skutečně jako katolík. „Skutečnost, že sama nejsem katolička,“ praví spisovatelka, „nýbrž jen vědecká pracovnice, jíž více záleží na tom, aby zvěděla o Shakespeareovi plnou pravdu, než aby zjistila, souhlasil-li se mnou v náboženském smýšlení, zjednává tomuto mému příspěvku k průzkumu shakespearovské otázky jistotně výhodu plné upřímnosti a nestrannosti. Po mém soudu není vážněji zdůvodněného svědectví o Shakespeareově životě nad slavný Fulmanův rukopis v Corpus-Christi-College v Oxfordu, v němž se nejprve poukazuje na dobrodružný život v mládí básníkově a končí se kategorickým zjištěním: „He dyed a Papist“ (Zemřel co papeženec). Důkaznost tohoto dokumentu se mi jeví pádnější, že pochází ode dvou spolehlivých dějepisců, kteří byli ještě v osobním styku s vrstevníky básníkovými ve Warwickshire, a že dokument byl uložen ještě před rokem 1860 do archivu Corpus-Christi-College.“

Spisovatelka dále zjišťuje, že dotyčným rukopisu, podle něhož Shakespeare zemřel jakožto katolík, bylo po celá století drženo universitními úřady v tajnosti a že se jí teprve r. 1919 po zdolání povážlivého odporu podařilo opatřit si jeho fotografický snímek. William

Fulman, od něhož pochází původní rukopis o Shakespearovi, byl vášnivý sběratel cenných dějinných dokladů. Byl žákem Henryho Hammonda, vzdělaného anglikánského duchovního, jenž byl po léta domácím kaplanem u Lorda Southamptona, prvního patrona Shakespearova. Měl úzké literární styky s Richardem Daviesem, vikářem v Sapertonu, vzdáleném jen několik mil od rodiště Shakespearova, Stratfordu. Tomu odkázal Fulman při své smrti r. 1688 svou celou cenou sbírku dokumentů s ustanovením, aby ji odevzdal koleji Corpus-Christi v Oxfordu. Mezi těmi 25 svazky se vyskytuje také sbírka životopisů slavných anglických básníků, mezi nimiž také Williama Shakespeara. Rev. R. Davies, jenž dokumenty přepracoval, připojil k Fulmanovým záznamům vlastní rukou několik na výsost významných poznámek, mezi jinými i tuto: „Těžká kletba stihniž toho, kdo odnese jeho kosti. Zemřel co papeženec.“

Poněvadž jak Fulman tak Davies byli známi jako úhlavní odpůrcové katolíků, je náležité, že tato věta tam nebyla vepsána v úmyslu přeraziti Shakespeara na katolíka, nýbrž aby byla zachycena skutečnost vrstevníkům známá.

Spisovatelka poukazuje též na tu zvláštnost, že Shakespeare nikdy necituje oficiální anglickou Bibli, nýbrž katolické vydání Nového zákona, tištěné r. 1582 v Remeši, což dodává dalšího potvrzení její these.

Právě byla vydána knížka

MODLITBY ZA KNĚZE

Opatřte si ji a modlete se z ní. Pomůžete-li svými modlitbami kněžím, pomáháte sami sobě a učiníte radost Srdci Božímu.

Modlitby tyto se velmi dobře hodí ke konání *kněžské soboty*.
Cena - objedná-li se aspoň 10 výtisků - 3 Kč, jednotlivě 4.50 Kč.

JEDTE S NÁMI DO VÍDNĚ A DO MARIA-ZELL!

Ve dnech 25.-29. srpna bude se ve Vídni konati Sjezd *katolických bývalých frontových bojovníků* všech národů zúčastněných na světové válce. Bude to velkolepá manifestace, jíž se zúčastní velicí generálové francouzští, kardinálové a biskupové. - Cestovního pasu není třeba. Vyžádejte si podrobné informace u Svatováclavské Ligy v Praze IV, Hradčanské nám. 8.

Obrázky Matky Boží La Saletské

„Matka Boží plačící“, „Rozmluva s pastevci“ a „Svatá Panna vznášející se do nebe“ — 10 výtisků za Kč 1.50, 100 výtisků za 12 Kč v naší expedici.

Gunnar Gunnarsson :

JON ARASON

Velkolepý historický román ze starého Islandu. Přeložil Josef Soukup. 42 Kč, váz. 57 Kč.

Největší soudobý básník dánský, Islandčan, jehož staví kritika na roveň Sigrid Undsetové, mistrně vyvolává dobu, kdy do klidného života islandského se vetřelo protestantství, a líčí hrdinný zápas posledního katolického biskupa islandského.

Kdo se chce důkladně seznámiti s osobností sv. Pasačky Lurdské a poučiti se o průběhu a obsahu Zjevení Panny Marie v Lurdech, opatří si knihu

J. B. Estrade :

ZJEVENÍ LURDSKÁ

Důvěrné vzpomínky svědka.

Vyšla v knihovně „Vinice Páně“ k 75. výročí zjevení Panny Marie v Lurdech. Ilustrováno. Za 18 Kč.

Není u nás spisu, ve kterém by bylo pojednáno tak zevrubně a krásně o zjeveních lurdských, jako v této knize. J. B. Estrade byl úředníkem v Lurdech v době zjevení, byl několikrát svědkem u jeskyně, když se svatá Panna zjevovala Bernadetě. Z úst Bernadety, jež byla přítelkyní jeho sestry a přicházela do jeho domu, slyšel mnohokrát vyprávěti obsah jednotlivých zjevení. Ve svém věrném a důkladném pojednání podává též mnoho krásných vzpomínek ze života sv. Bernadety. Spisu Estradovu se dostalo doporučení biskupů lurdských i jiných prelátů. *Kniha Estradova je posud v Lurdech uznávána za nejdůkladnější a nejzajímavější spis o zjeveních lurdských.*

Kniha vás zaujme více než kterýkoli román.

Sošky Matky Boží La Saletské

Sádrový odlitek trvanlivě polychromovaný, věrně podle sochy Matky Boží Plačící na místě zjevení na La Salettě. Cena i s poštovným 60 Kč.

Objednejte v administraci „Vinice Páně“!

VINICE PÁNĚ. Majitel, vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Stříž. Vychází pětkrát do roka v Praze-Dejvicích 676. Toto číslo vydáno 28. června 1937. Tiskem Průmyslové tiskárny v Praze. - Novinová sazba povolena ředitel. pošt a telegr. v Praze č. 91.529-VII-1935. Podávací a dohlédací poštovní úřad Praha 47.

U Naší Paní na La Salettě 1937. - První
zápis o zjevení Matky Boží na La Salettě
Matka Boží La Saletská prohlášena hlavní
patronkou apoštolského vikariátu Antsirab
na Madagaskaru. - Pražská medailka Na
Paní La Saletské. - Zázračné uzdravení
v Loretě. - Dr. Arnošt Tomek: K správnému
posouzení Inkvisice. - François Troucho
Tajemné shody. - Život bl. Ludvíka M. Gri
niona z Montfortu: Poslední práce a smrt

V PRAZE-DEJVICÍCH 67
ROČNÍK OSMÝ, ČÍSLO 4

Vinice Páně

náboženský věstník

1937

Řídí a vydává *Antonín Stráž*. Redakce a administrace
v *Praze-Dejvicích 676*. (Sadová 3). Telefon č. 70362.
Celoroční předplatné Kč 10.—; jednotlivá čísla po Kč 2.—.
Platí se připojenou složenkou, číslo šekového konta 45.648.
V úpravě Břetislava Štorma tiskne Průmyslová tiskárna v Praze VII.

Okruh úcty

k Matce Boží La Saletské

se u nás stále šíří.

A je to jistě k útěše a radosti Matky Boží, jež si přála, aby její „veliká zvěst“ byla oznámena *všemu jejímu lidu*. Pokorné přijetí jejích výstrah a poučení zajišťuje požehnání Nebes. - V neděli 22. srpna konala se pouť ke kapli La Saletské Panny Marie, která byla péčí p. faráře Josefa Hanáčka loni postavena v Nové Dědině u Frýdlantu pod Bezkydami, a večer ve Frýdlantu přednáška se světelnými obrazy, za veliké účasti. Téhož dne byla péčí p. děkana Kopeckého uspořádána přednáška v Místku, rovněž četně navštívena a s velkým zájmem vyslechnuta. - Při zájezdu na Sjezd mezinárodního svazu frontových bojovníků uspořádali jsme přednášky v Jednotě sv. Metoděje a v lidovém domě v Hernalsu, k veliké radosti vídeňských našich krajanů.

U Naší Paní na La Salettě v červenci 1937.

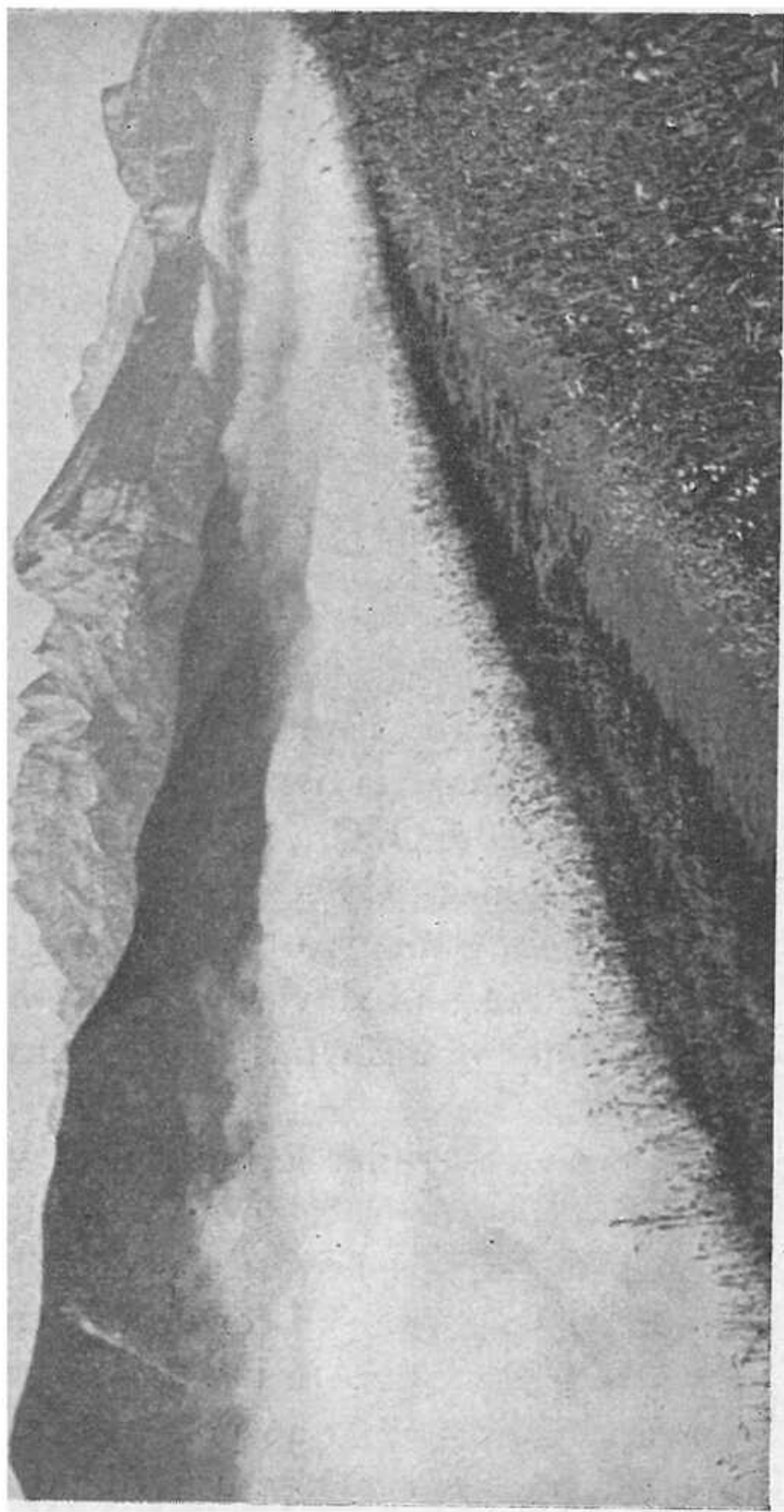
Také letos hostila La Saletta poutníky z Československa. Bylo nás jen patnáct, neboť výprava nebyla nikde ohlašována. Byli to ctitelé La Saletty, kteří tam chtěli pobýti déle než připouští hromadná pout, jež má v programu též jiná poutní místa.

Zastihli jsme posvátnou horu v svatebním rouše jarní květeny. Ještě o svatodušních svátcích tam ležely v kotlinách ztuhlé závěje sněhové, ale potom pod letním sluncem rozhýřily se stráně záplavou květů. Hora La Salettská by zasluhovala, aby byla prohlá-

šena za chráněné pásmo, neboť radí se k nejbohatším botanickým nalezištím Francie, k Mont-Viso a Lautaretu. Abbé Cuny vydal knížku „La Flore des Montagnes de la Salette“, v níž podává výpočet a přesné určení rostlin, jež se tam vyskytují. Kvítky, jež i u nás rostou, kvetou tam bohatěji vlivem ultrafialových paprsků těch výšin a stříbrné oblaky mlh, jež se skoro denně po úsvitu ploužívaly z dolin po stráních vzhůru, svými vlhkými hedvábnými dotyky přetírají jejich hlavičky, aby si uchovaly svěžest a hluboké zbarvení.¹⁾ Již pro tuto výzdobu je každý den na La Salettě dnem svátečním. A to stále, nerušené ticho ve dne v noci!

Byli jsme srdečně přijati a vyznamenáváni před jinými výpravami, jež tam přicházely, ač jsme si nečinili nároků na poutní výpravu. Každého večera museli jsme zpívat po světelném průvodu naše mariánské

¹⁾ Sl. Marie Talavašková, odb. učitelka, si zaznamenala kvítky, jež tam našla: Řepka klasnatá a hlavatá, silenka nadmutá a nící, zvonek klubkatý, okrouhlostý a karpatský, jetel luční a chlumní, úročník, koniklec, upolín, orlíček, pcháč bahenní, štírovník, jarmanka, lilie zlatohlavá a cibulkonosná, jalovec, kopretina bílá, turán, chrpa luční, luštinec, třeslice, bojínek, třezalka, devaterník, mateřídouška, tomka vonná, ovsík, pryšec, lomikámen, pěnišník (alpská růže), kleč, náprstník, protěž dvoudomá, vičenec, jestřábík, svízel obecný a křížatý, hořec a j.

Letní ráno na La Salettě. Mlhy uložené v kotlině brzy vystoupí po úbočích Gargasu a Chamoux.
Stráně i hory tonou v zlaté záplavě slunce.

písně a v kostele naši píseň La Salettskou.

Novosvěcenec P. Josef Hofmann sloužil slavnou Mši svatou votivní k Sedmibolestné Panně Marii za chorálního zpěvu, a vedení pobožností též nám bylo svěřeno.

V sobotu 17. července přibyla na La Salettu pout ze Savojska, vedená J. Ex. arcibiskupem Durieuxem ze Chambéry a biskupem Termierem z Tarentaise, přes 200 poutníků. Ale ani tu naše česká skupina nesměla ustoupiti do pozadí. Pan superior kanovník Garnier poukazoval před nimi na úctu k Matce Boží La Salettské v Československu a opět jsme musili zpívatí za veliké pozornosti Savojanů. V neděli pak při tiché Mši svaté, kterou sloužil P. Fr. Dítě O. Cr., zpívali jsme „Ejhle oltář“ a na konec „Co stkví se dnes tam na horách“, a oba páni biskupové po celou dobu setrvali v chóru před varhanami, jež jsou tam umístěny v presbytáři, a dojati naslouchali.

Pan biskup Termier je bratranec zvěčnělého Petra Termiera, rektora vysoké báňské akademie v Paříži, spisovatele, nadšeného ctitele La Saletty a přítele Léona Bloy, jenž mu též dedikoval některé spisy. Přívětivý pan biskup se nás vyptává na poměry v Československu a táže se, jak se u nás čtou knihy

Průhled přírodním tunelem na La Salettě k údolí Valbonnais.
Na úbočích hnízdí svišti.

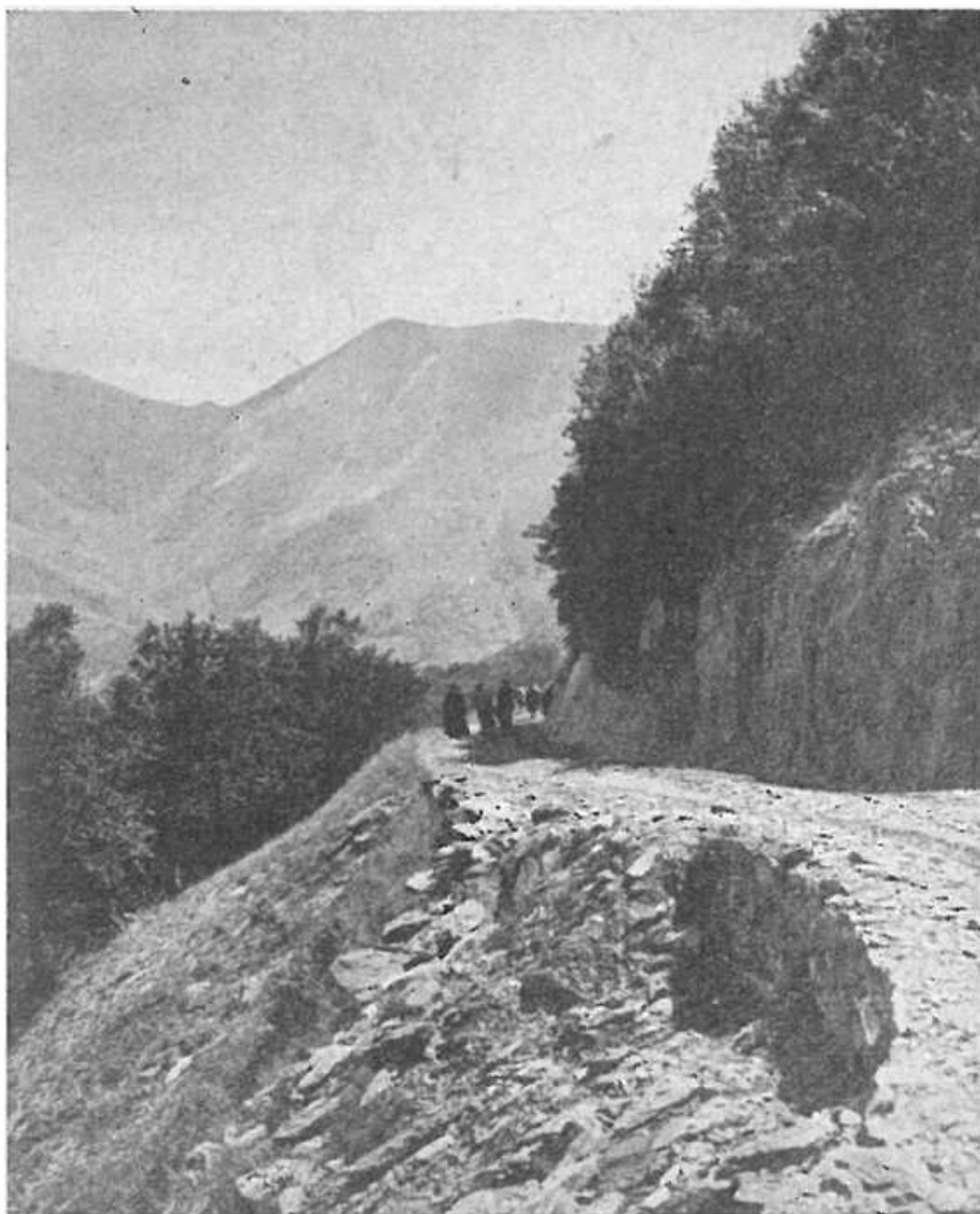
Léona Bloy a s jakými účinky. Podotýká: „Biskup lausansko-ženevský mi nedávno pravil: Nemohu si pomoci, ale u nás při konverších mladých mužů, ať z protestantismu nebo z ateismu se zpravidla shledává, že podnět k nim dala četba Léona Bloy.“

Byl tam s námi též misionář P. Josef Zeman, jenž vraceje se ze své zotavené po těžké nemoci z Moravy, zastavil se na La Salettě, aby se tam v horském a mystickém ovzduší posilnil na cestu do Číny, kamž může plouti teprve na podzim. (Nyní ovšem, když se v Čí-

ně rozpoutala válka, stěží bude moci tam odplouti.)

Tentokrát, majíce dosti času, navštívili jsme také vesničku Ablanden, památnou tím, že tam sloužili Melanie a Maximin v době Zjevení. Náleží k obci La Salette pod horou. Viděti ji cestou, když se vystupuje na horu, ale autokarem nemožno tam zajeti a stoupáme-li pěšky z Corpsu na horu La Salettskou, spěcháme raději přímo k strmému cíli, nežli bychom odbočovali ještě po srázném svahu do oné vesničky.

Sestoupili jsme tedy 16. července za slunného odpoledne se svahu, po němž vodívali pastevci krávy nahoru, do vesničky Ablanden. Je to jen několik domků tísnicích se v rokli, pod strání zarostlou buky. Chudé, kamenné domky se kupí na sebe, není tam ani pořádné cesty. Stanuli jsme na malém prostranství mezi domkem a zahrádkou, a ptáme se první ženy, kterou vidíme, kde je dům, ve kterém sloužila Melanie. Je to drobná, ještě mladá žena, chudě po domácku oděná. Ukazuje, že je to právě stavení, před nímž stojíme, a praví, že ona je vnučka hospodáře Baptisty Pra, u něhož Melanie tehdy byla pasačkou. Domek je v témže stavu, jako býval tehdy, jen střecha je nyní zpředu po-

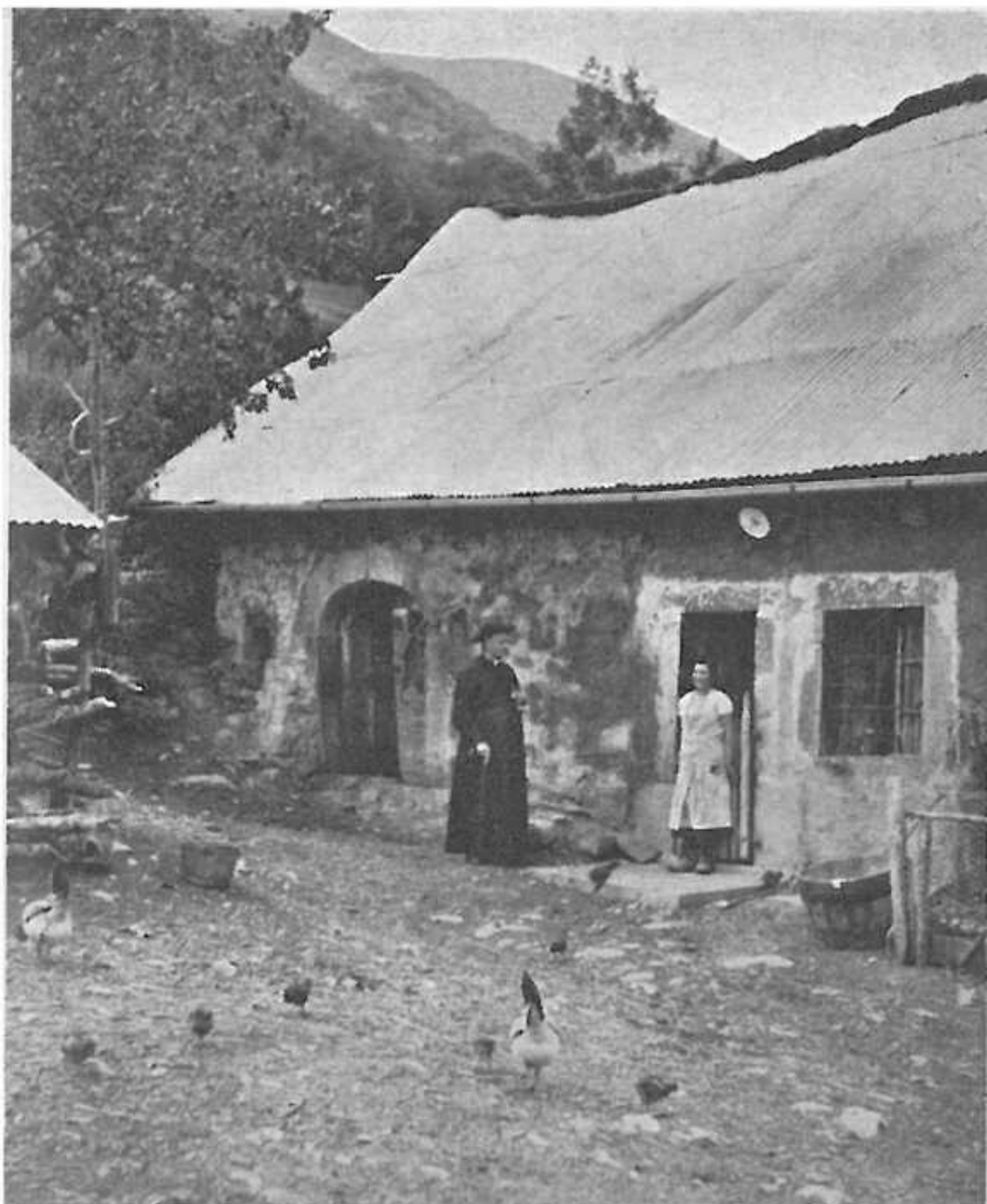
Na sestupu s hory La Salettské k Ablandenám a k vesničce
La Salette-Fallavaux.

bita plechem, na zadní straně však je kryta taškami a došky porostlými mechem a netřeskem. Pod touž střechou jsou vedle sebe obytná jizba a stáj.

Vysvětlujeme ženě, odkud přicházíme, a že nás živě zajímá vše, co se týká zjevení Panny Marie a obou pastevců. Nemůže nám však mnoho pověděti o svých předcích, neboť spojení s nimi bylo záhy přerušeno. Její otec padl ve světové válce, když byla ještě malá, a brzy poté zemřela i matka. Byla přijata do pensionátu v La Mure, kdež vyrostla. Domek zatím zůstal opuštěn. Teprve před čtyřmi roky se sem přistěhovala se svým mužem, jenž se jmenuje Raoul Charles. Je dělníkem; k skrovnému výdělku mají toto chudé hospodářství. Rádi by si domek opravili, ale není na to.

Jímavé bylo její přiznání, že sama ani neví, co ji sem táhlo do té bídy, ač si mohli jinde získati lepší postavení. Myslí, že Melanie ji tam přivábila. Svatá Panna jistě ji odmění, že neopustila místo, kde ponejprv byla ohlášena „veliká zvěst“.

Tázali jsme se, má-li nějaké památky po hospodáři Melaniině. Pravila, že vše, co zbylo, bylo asi rozebráno v době, kdy osířela a domek zůstal opuštěn. Pozorujíc, že bychom

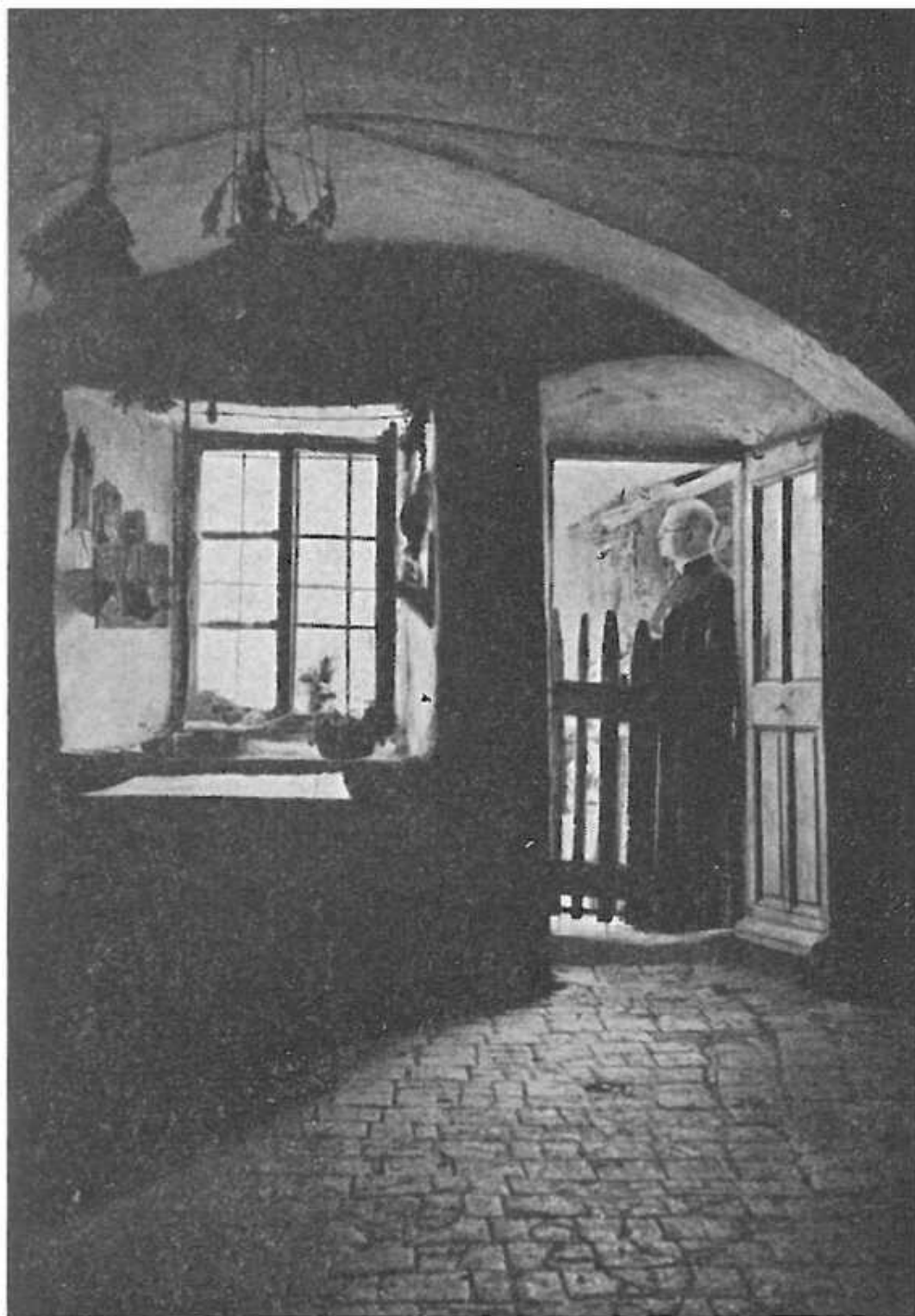

Domek hospodáře Bantisty Pra, u něhož sloužila Melanie v době Zjevení. Ve dveřích vnučka Praova Josefa Charlesová v rozmluvě s redaktorem „Vinice Páně“.

rádi nahlédli dovnitř, uvádí nás do domku. Ani se neomlouvá, že vše je tak chudičké - tak je duchem srostlá se svou chudobou.

V této kamenné, klenuté, nízké jizbě, o jednom oknu, bydlel Baptista Pra s celou rodinou. U tohoto krbu rozvinula se rozprava o vidění pastevců večer 19. září, když se vrátili s Hory. Tam příštího dne, v neděli, vyslychal Melanii starosta obce a poté hospodář Pra, přizvav souseda Petra Selma a radního Jana Moussiera, kázal Melanii znovu přednésti, co byla slyšela na hoře, a pořídil první zápis o zjevení. Již tehdy nastalo v úzkém okruhu čerení, jež později rozvířilo svět, třídění duchů na dva tábory: pokorných duší, jež s vírou a svatou bázni přijímaly výstrahy a poučení Svaté Panny, a duchů pyšných, kteří vedli odboj.

Vzadu na velké železné posteli leží nepohnutě dítě, zahalené bílou přikrývkou. Temné kučeravé vlásky a černá očka se odrážejí od bledých líček. Je to pětiletý synáček Raoul. Leží prý již čtyři neděle s jakousi horečkou ve vnitřnostech - lékař prý sám neví jistě, co to je. Náš spolupoutník P. Josef Hofmann mu uděluje své novokněžské požehnání. - Na stole leží nedělní číslo katolického listu „La Croix“, s adresou Raoul Charles. I při té

V jizbě stavení hospodáře Baptisty Pra, kdež ponejprv vyprávěna
a zapsána „veliká zvěst“ Svaté Panny.

chudobě dovedou ti lidé zašetřiti na trochu náboženského čtení, zatím co majetným nezbyvá na zakoupení dobré knihy. I v tom se zachovává v této rodině tradice starého hospodáře Baptisty Pra.

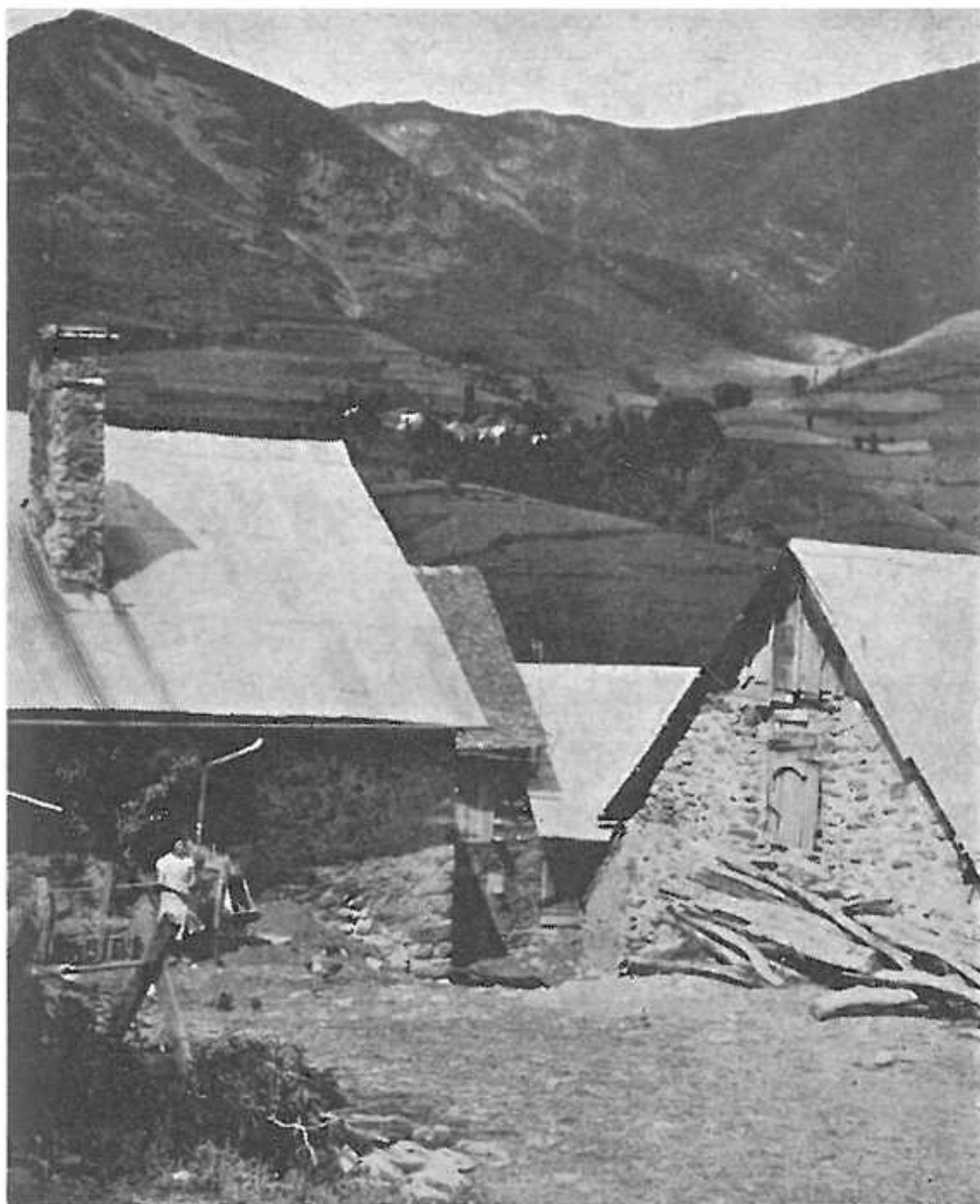
Tážeme se paní Charlesové, chodívá-li též na horu do svatyně. Pousmála se: „To bychom nesměli bydlet tak blízko!“ Ale zrovna blízko to není: dobré půl druhé hodiny stoupaní po kamenitém úbočí. Ale ti lidé tam jsou otužilí a zvyklí dlouhým cestám. Melanie konávala tu cestu skoro denně s kravkami nahoru a dolů.

Na otázku, přichází-li tam též někdo z ciziny, odpověděla, že loni tam byli Američané, Angličané i Rusové - letos pak že my jsme prvními návštěvníky.

Stojíme před domkem. Sbíhají se k nám slepičky, přivábené soustý chleba, jež jim nabízejí naše spolupoutnice.

Zpřítomňujeme si děj, jenž se zde odehrával navečer 19. září 1846: Pastevci přihnali krávy dříve než jindy. Maximin ani neuvázav krav ve chlívě, přiběhl sem a volá na starou matku hospodáře Pra: „Matko Caronová,¹⁾ neviděla jste tudy přecházeti *krásnou Paní v ohni?*“ - „Paní v ohni?“ diví se babička.

¹⁾ Tak ve vsi nazývali rodinu Praovou.

Dole za domkem Praovým je stavení hospodáře Petra Selma, u něhož sloužil Maximin. V pozadí kopec Planeau, za nímž je místo Zjevení.

a myslí, že se chlapci popletl rozum. „Ale ano, babičko, vždyť se vznášela nad celým krajem! My jsme ji viděli, Melanie a já, bavila se s námi dosti dlouho!...“ a vypravuje, co viděli a slyšeli na hoře. Zatím přišel hospodář Pra, sešli se i ostatní členové rodiny Praovy a Selmovy a udivení naslouchají vážnému vyprávění tohoto jindy tak těkavého chlapce. - Melanie zatím ještě uvazovala krávy v tomhle chlévě, asi schválně se přitom déle zdržujíc, aby nemusila nic vyprávěti, neboť se to příčilo její plaché povaze. Hospodyně Praová jde za ní a plačíc ptá se: „Co že ty, děvče, nejdeš povědět o tom, co se vám přihodilo na hoře?“ Melanie praví: „Chtěla jsem napřed dodělat svou práci. Ostatně, už vám to řekl Mémin (Maximin). Viděla jsem tolik co on.“ Ale hospodyně už jí nedala zůstatu u krav a volá ji do jizby, aby vyprávěla.

Oznamující „velikou zvěst“, pastevci se zdáli úplně přetvoření, k velikému úžasu všech posluchačů, kteří se nemohli vynadiviti, jak tyto děti tak nevědomé, Melanie tak plachá, zamlklá a bojácná, Maximin tak hravý a neklidný jak šídlo, vážně a plynně vyprávějí, přesvědčivě a dojímavě, a jak přednášejí i v čisté franštině, které přec ne-

znali, dlouhou a nesnadnou řeč Krásné Paní.

Stará babička první vytušila, kdo to s dětmi mluvil: „Ta krásná Paní je jistě Panna Maria! Jen její Syn vládne na nebi!“ A obracejíc se na svého nejmladšího syna Jakuba, varuje ho: „Slyšel jsi, co Matka Boží řekla tomuto dítěti! Po tomhle ještě si jdi a pracuj v neděli!“ A hospodyně jí přisvědčuje: „Chtěli jste zítra na pole! Chraňte se!“

Sousedé večer zde u praskajícího krbu znovu uvažovali, co by bylo třeba činiti, byla-li to opravdu Svatá Panna. Nakonec usoudil hospodář Pra: ráno půjdou děti k panu faráři a oznámí mu, co viděly a slyšely; ať sám rozhodne.

Není zde pamětní desky na domě. Vše v té nazaretské prostotě a chudobě, jako tehdy, jenže starý krb dohasl se starými hospodáři.

Loučíme se. Josefa Charlesová podotýká, že její děd měl Melanii velmi rád. Dvě jeho dcery se staly řeholnicemi Naší Paní La Salettské; jedna nedávno zemřela. - Poté odbíhá naproti do zahrádky, kde kvetou stolisté růže a drobné starodávné květiny. Přináší nám každému růži a několik kvítků na památku, omlouvajíc se, že to je vše, co nám ve své chudobě může nabídnouti. - Naše dobré poutnice jí zatím nepozorovaně složily v jizbě dárky, aby měla na léčení svého synáčka.

Sž.

Obrázky jsou reprodukovány z fotografických snímků p. tajemníka Ladislava Sršně.

První zápis o zjevení Matky Boží na La Salettě,

jejž pořídil hospodář Melaniin Baptista Pra podle vypravování pasačky v neděli 20. září 1846, přizvav za svědky sousedy Petra Selma a Jana Moussiera.

Psaní diktované Svatou Pannou
dvěma dětem na hoře La Salette-Falavaux.

„Přistupte, mé děti, nebojte se, jsem zde, abych vám pověděla velikou novinu.

Nechce-li se lid můj podrobiti, jsem nucena upustiti ruku svého Syna; je tak pádná a těžká, že ji už nemohu udržeti.

Od času co se pro vás natrpím! Chci-li, aby můj Syn vás neopouštěl, musím ho prositi bez ustání - a vy na to nic nedbáte. Kdybyste sebe víc dělali, nikdy nebudete moci odplatiti trápení, které jsem podstoupila pro vás.

Dal jsem vám šest dní k práci, sedmý jsem vyhradil sobě a nechtějí mi ho dopřáti. To právě tolik zatěžuje ruku mého Syna. A také ti, co jezdí s vozíky, nedovedou se rozhorliti, aby do řeči nevměšovali jméno mého Syna. To jsou dvě věci, které tolik zatěžují ruku mého Syna.

Kazí-li se žeň, je to jen skrze vás. Dala jsem vám to vidět loňského roku na zemčatech, ale vy

jste na to nedbali, a naopak když jste nacházeli zkažená zemčata, kleli jste a brali nadarmo jméno mého Syna. Budou se i dále kaziti a o vánocích už jich nebude.

Vy nerozumíte, mé dívky, povím vám to tedy jinak...¹⁾

Máte-li obilí, netřeba ho zasévat, neboť co zasejete, zvířata sežerou, a ostatní, co nepožerou zvířata, rozpadne se napřesrok při mlácení.

Nastane veliký hlad; dříve než ten hlad přijde, děti pod sedm let budou dostávat třesení a budou umírat v rukou osob, které je budou držeti. Ostatní budou dělati pokání hladem. Ořechy se zkaží, hrozny zhnijí.

Obrátí-li se, kamení a skály se promění v hromady obilí a zemčat bude v zemi naseto.

V létě chodí v neděli na Mši svatou jenom několik starších žen a ostatní pracují, a v zimě mladíci, když nevědí, co by dělali, jdou do kostela jenom aby si tropili posměšky z náboženství. Půst lidé nezachovávají, chodí po masných krámech jako psi.

Konáte dobře své modlitby, mé dívky? - Nevalně, Paní! - Třeba je dobře konati, večer i ráno, a říkati aspoň Otčenáš a Zdrávas, když nemůžete více.

Neviděli jste zkažené obilí, mé dívky? - Neviděli, Paní. - Ale, mé dítě, ty jsi je přec musil

¹⁾ Nyní Svatá Panna opakovala týž odstavec v tamním nářečí.

jednou viděti. Když jste šli s tvým otcem ke Coinu, jeden člověk volal na tvého otce, ať se jde podívat, jak jeho obilí je zkažené. Tu tvůj otec tam zašel, vzal několik klasů do ruky, rozemnul je a ony se rozsypaly v prach. Potom když jste se vraceli a byli jste ještě půl hodiny daleko od Corpsu, otec ti dal kus chleba a řekl ti: Tu máš, synku, najez se chleba letos, neboť nevíme, kdo ho bude jísti příští rok, půjde-li to takhle dál.

Nuže, mé dítky, oznamte to všemu mému lidu.“

*PRA BAPTISTE, J. MOUSSIER,
SELME PIERRE.*

Jak vidíme, omezil se hospodář Pra ve svém zápise jen na věty pronesené při zjevení, mohl se tedy odvážiti nazvati svůj zápis psaním *diktovaným* Svatou Pannou, třebas věty přijímal prostřednictvím důvěrnice Mariiny, pasačky Melanie. Z tohoto označení zároveň poznáváme, jakou vážnost přičítal svému zápisu a že mu šlo o to, aby věrně zapsal, co slyšel.

O zápise Baptisty Pra zmiňuje se též biskup grenobleský Mgre Ginoulhiac, nástupce biskupa Bruillarda, ve svém pastýřském listě ze 4. listopadu 1854. Praví v něm:

„Nejstarší z těchto zápisů je záznam Jana Bapt. Pra, hospodáře Melaniina, jež p. farář

Perrin znal od počátku a ježž abbé Lagier, jak dosvědčuje, doslovně opsal 28. února 1847 a ježž J. B. Pra a J. Moussier podnes uznávají.“

Máme z prvního roku po Zjevení uchováno přes 20 zápisů, jež pořídily duchovní i světské osobnosti se svědky za výsledků pastevců Melanie a Maximina. Ve všech vidíme věcně tytéž výroky, většinou doslova stejné. Jestliže se v některých jeví rozdíly v nějakém výrazu nebo věty přehozeny neb jinak rozčleněny, třeba to přičísti zvláště té okolnosti, že některé věty byly Svatou Pannou řečeny v nářečí a pisatel, zapisuje spisovnou franštinou, překládal je sám do franštiny. I v Evangelích nacházíme místa, kde svatopisci zapisují děje neb výroky Páně stejně co do smyslu, ale přece s úchylkami co do výrazu; to právě též dotvrzuje, že psali samostatně, neopisujíce jeden po druhém. Překládáme-li pak ony věty do češtiny, může vyplynouti další rozmanitost z toho, že pro týž výraz neb obrat může překladatel zvoliti ten neb onen ze souznačných výrazů.

Výklad slov Panny Marie podán v knize „*La Saletta*“ od Ant. Stříže, vydané v knihovně „Vinice Páně.“

Vesnička Ablanden. Pohled s úbočí hory Planeau.

Matka Boží La Salettská

prohlášena hlavní patronkou apoštolského vikariátu Antsirabé na Madagaskaru.

Biskup grenobleský Msgre Filibert de Bruillard, jenž slavnostně prohlásil r. 1851 nadpřirozený původ zjevení La Salettského, netoliko dal podnět k zbudování svatyně na hoře La Salettské, ale uznáváje, že samotní pastevci nestačí k splnění úkolu svěřeného jim Svatou Pannou - oznámiti „velikou zvěst“ *všemu jejímu lidu* - založil kongregaci misionářů Naší Paní La Salettské, jejichž úkolem by bylo jednak vykonávati duchovní služby na posvátné hoře, jednak šířiti známost o Zjevení mezi národy.

Kongregace se brzy rozmohla tak, že mohla převzít i misie v krajinách pohanských. Roku 1898 apoštolský vikář tananarivský z Madagaskaru se obrátil na kongregaci se žádostí, aby poslala několik členů k apoštolské práci na rozsáhlém území jeho vikariátu. Tehdejší představený P. Perrin tam poslal čtyři kněze, pod vedením P. Františka Dantina.

Při svém příchodu do Ankaratry našli tam jakožto dědictví po otcích jesuitech stádečko asi 4000 věřících. Za rok vzrostl jejich

příčiněním počet katolíků na 6637. Za dvanáct let, získavše nové pomocníky z kongregace La Salettské, převzali nový obvod se sídlem v Bétafo, jenž byl povýšen na apoštolský vikariát. Apoštolským vikářem byl z Říma jmenován P. Dantin. Počet katolíků vzrostl již na 28.500 duší.

Později středisko vikariátu bylo přeloženo z Bétafo do Antsirabé, jehož poloha je příhodnější, a přikročilo se k stavbě katedrály. Dnes ze všeho obyvatelstva onoho obvodu, čítajícího 225.000 duší, je již téměř polovina katolíků. Misionářům pomáhá 460 katechistů. Katolická akce má v samotné Antsirabé 3000 mladých pracovníků.

R. 1931 o výročí zjevení bylo přijato 8 domorodců do kongregace La Salettské, jež tam má apoštolskou školu, noviciát a scholastikát.

Misionáři La Salettští jsou na Madagaskaru nejen horlivými průkopníky Evangelia, ale též neúnavnými staviteli chrámů a škol. Bez architektů a stavitelů vybudovali řadu chrámů a kaplí. Při svěcení katedrály v Antsirabé 18. září 1931 P. Lhande, svědek těch velkolepých slavností, vyjádřil svůj obdiv zvoláním: „Budou-li mi příště blaseovanci staré Evropy mluvit o zapadajícím křesťanství a o Církvi jako strážkyni hrobů..., řeknu jim

s úsměvem vítězné jistoty, již nelze vyvrátiti:
Zajděte si do Antsirabé!“

Již prefekt kongregace Propagandy kardi-
nál Van Rossum nazval la saletskou misii
na Madagaskaru „*jednou z nejkrásnějších misii
světa*“.

Misionářům tam třeba zdolávati nejen po-
věry a náruživosti pohanství, ale čeliti též
urputným náporům protestantských kazatelů,
usilujících o nadvládu a bojujících jedova-
tými zbraněmi pomluv. Své úspěchy přičítají
požehnání dobré své Matky, Naší Paní La
Saletské, jež svými slzami obměkčuje srdce
a zvlažuje setbu Evangelia.

Msgr Dantin vida možnost rozšířiti misijní
činnost na západ od Antsirabé, volal po no-
vých pomocnících, a tu pět amerických pro-
fesů z kongregace La Saletské se přihlásilo
a usadili se v Sakalavie, odkud se otvírá širé
pole misijní práce, neboť území měřící 500
km do délky a 200 km do šířky čítá 200.000
obyvatel, mezi nimiž je toliko 10.000 pokřtě-
ných.

Nedávno předložil apoštolský vikář Msgr
Dantin posv. kongregaci obřadů žádost, aby
Matka Boží La Saletská, Smírkyně hříšníků,
byla prohlášena hlavní patronkou tamního
apoštolského vikariátu, čímž by byla proje-

vena vděčnost za její mateřskou péči dosavadní a zajištěna tím větší pomoc v další apoštolské práci. Žádost byla příznivě přijata a předložena ke schválení Svatému Otci Piu XI. Náměstek Kristův, jenž již nejednou ocenil požehnané působení misionářů La Saletských, ochotně svolil, a zasvěcení misijního obvodu Antsirabského Matce Boží La Saletské bylo vyhlášeno dekretem posv. Kongregace Ritů, v němž se praví:

Poněvadž zbožná úcta a oddanost k Blahoslavené Marii Panně, Smírkyni hříšníků, řečené La Saletské, v apoštolském vikariátu Antsirabé jest rozšířena a kvete, a přeutěšené ovoce setby Evangelia se jí ode dávna přičítá, a dlouho již jest obyčejem mezi tamními domorodci slavně oslavovati svátek téže Panny Bohorodičky, nejdůstojnější otec František Dantin, apoštolský vikář antsirabský, snažně prosil Jeho Svatost papeže Pia XI., aby v témže vikariátu bylo dovoleno slaviti svátek Bl. Panny Marie La Saletské, Smírkyně hříšníků, jakožto hlavní patronky vikariátu... Svatý otec na zprávu podepsaného kardinála prefekta kongregace posv. obřadů, přihlížeje k vyloženým zvláštním okolnostem a k doporučení P. generálního prokurátora kongregace misionářů Naši Paní La Saletské, milostivě vyhověl žádosti a svolil, aby svátek Bl. Panny Marie La Saletské, Smírkyně

hříšníků, jakožto hlavní ochránkyně apoštolského vikariátu antsirabského, byl slaven dne 19. září jakožto duplex primae classis s oktávou, s použitím officia a Mše z Propria jmenované kongregace...

Dne 12. května 1937. - C. kard. Laurenti, prefekt posv. kongregace Ritů.

Ctitelé Matky Boží La Salettské budou potěšeni, že její úctě se dostává nového zpečetění liturgického.

Úctyhodný sultán.

V malém, skoro úplně od světa odloučeném a těžko přístupném středoafrickém sultanátu Bugufi, jenž náleží k apoštolskému vikariátu švýcarského misijního biskupa Msgra Huwylera, byl přijat o vánocích 1935 sultán Kinyamazinge se svou ženou do katolické Církve. Od r. 1932 byl sultán katechumenem a musil stejně trpělivě jako všichni jeho poddaní vyčkávat, než uplyne předepsaná zkušební lhůta. Poněvadž bydlel velmi daleko od nejbližší misijní stanice, vystavěl si vedle ní chatu, v níž pobýval, aby nezameškal náboženské vyučování. Tento krásný příklad mocně působil na jeho poddané; houfně se hlásí do katolické Církve. Ve 12 školách toho sultanátu dostává se 1800 žákům křesťanského vyučování.

Pražská medailka k oslavě Naší Paní La Salettské.

Emanuel Hauner.

Tato malá, cínová svatostka, o rozměru 19×24 cm, opatřená ouškem k zavěšení na stužku nebo na růženec, byla u nás ražena již za čtyři roky po zjevení Svaté Panny na La Salettě. Na jejím líci je ražen takovýto obraz:

Svatá Panna usedla na drnovou lávku; paprsky aury ji obklopují v půlkruhu. Je korunována otevřenou královskou korunou a oděna řasnatým, v pase podkasaným šatem; na prsou jí spočívá kříž; má přes ramena přehozený plášť, jehož cíp je přehozen přes levé koleno. Po její pravici klečí spínajíc v modlitbě ruce dívka Melanie Calvatova; po levici sedí hošík Maximin Giraud maje ruce na prsou zkřížené. Svatá Panna je po-

někud nachýlena k Maximinovi, jehož se dotýká ukazováčkem levice, kdežto pravici mírně pozdvihuje k nebi. Před zobrazenými osobami je trávník, posetý květy růží, a studánka. Vlevo dole u studánky písmeny I. R. — Na rubu čte se nápis (per extensum ražební plochy):

* / ERSCHENUNG / DER SELIGSTEN / IUNGFRAU
MARIA / ZU SALETTE / DEN 19. SEPT. / 1846. /
- / PRAG. / C. H. /

Je to, pokud mi známo, první a jediná medailka českého původu, věnovaná zjevení La Salettskému. Byla vyrobena vrchním rytcem pražské mincovny Ignácem Rosnerem (značka na líci I. R.) pro pražskou firmu „Carl Höfer et Sohn“ (značka na rubu C. H.). Byla patrně ražena někdy v druhé půli roku 1850 nebo v r. 1851 po obchodní cestě, kterou vykonal různými evropskými státy (také Francií a Švýcarskem) Carl Höfer se svojí dcerou Annou. Je zajímavé vědět, že Höferové byli „acatholici“ augsburského vyznání a přes to, že jejich vlastním řemeslem bylo jehlářství (měli v Praze I. v Michalské ulici tovární výrobu až do r. 1855 a obchod, jenž trval ještě v osmdesátých letech 19. stol.) dávali rýti a raziti různé medaile, hlavně katolické

pro různá poutní místa v Čechách a na Moravě.

Medailka je důkazem jednak, že zvěst o zjevení Svaté Panny z Hory La Salettské šla světem velmi rychle, jednak, že děj zjevení nebyl všeobecně a přesně znám, čemuž nasvědčuje nesprávné líčení lícního obrazu.

Přes to může býti tato vzácná medailka milá ctitelům Matky Boží Plačící svým raným domácím původem a zejména tím, že to byl protestant, jenž u nás pomáhal šířiti známost Té, jež na La Salettě vyprošuje na svém Synu obrácení nevěřících a zatvrzelých.

Zázračné uzdravení v Loretě.

Zpráva uveřejněná v „Osservatore Romano“.

Georgina Riccaldi z Parmy byla až do dvacátého roku úplně zdravá. Od toho roku však jí nastala křížová cesta utrpení. Jednoho dne pocítila v levém koleni prudké bolesti. Lékařská diagnosa zjistila tuberkulosu. V září r. 1929 onemocněla tyfem, k němuž se později přidružil tuberkulosní zánět pobřišnice, takže trpitelce bylo se podrobiti těžké operaci. V následujících letech střídaly se dny těžkých bolestí s chvílemi úlevy. V srpnu 1935 se její choroba tou měrou zhoršila, že bylo nutno převézt dívkou na kliniku do Loreta. Tam ji 3. října profesor Caucci operoval na tuberkulosní zápal pobřišnice a chronický zánět slepého střeva. Nastalo mírné zlepšení, jež však netrvalo dlouho. V lednu 1936 dívkou zachvátily prudké bolesti v levém boku.

Trpitelka nemohla ani choditi ani státi. Bolesti nepolevovaly a pacientka nemohla posléze již požívatí tuhé potraviny, poněvadž i nejmenší sousto ji dráždilo k vrhnutí. K tomu se jí provalila hlíza na levé holeni. Nemocná byla již jen kost a kůže a lékaři se vzdali naděje na uzdravení.

V tomto stavu byla sl. Riccaldiová dne 10. května 1936 po čtvrté přenesena na nosítkách do svatyně loretské, poněvadž projevila přání zúčastniti se v basilice prosebných pobožností za nemocné, kteří tam přibyl: „bílým vlakem“ z Říma.

Zatím co kněz kapucín přednášel prosebné modlitby, pocítila náhle - jak sama vyznala - prudkou tepelnou vlnu, jež jako oheň projela jejími údy. Pocítila otřes, jako by jí někdo škubal za nohy. Trpitelka shodila se sebe pokrývky, vstala s nosítek, vystoupila po třech oltářních stupních a s rozpiatými pažemi plačíc zvolala: „Já mohu choditi, já mohu zase choditi! Naše milá Paní, děkuji ti!“

Byl jí dán pokyn, aby se opět uložila na nosítka a za velikého vzrušení věřících, kteří byli svědky této podivuhodné příhody, byla přenesena zpět na kliniku. Od té chvíle cítila se úplně zdráva. Jen její vyhublé tělo a bledý obličej svědčily ještě o bývalém utrpení. Téhož večera jedla bez jakýchkoli potíží pokrmy ostatních nemocných. Po 40 hodinách bylo z hlízy na levé holeni, jež měřila 25 cm, viděti již jen pouhou jízvu. Na váze jí stále přibývalo.

Za sedm let své nemoci byla sl. Riccaldiová ošetřována mnoha lékaři a profesory a všichni

zjistili tuberkulosu. Podrobným šetřením se shledalo, že v její rodině se nevyskytovaly nervové poruchy a že ani u ní nebylo lze nikdy zjistiti hysterických zjevů. Profesor Troili z Říma, jenž ji delší dobu po jejím uzdravení pozoroval, prohlásil, že jest u ní zase vše normální. Její úplné uzdravení zjistil též radioskopickým a radiografickým šetřením Dr. Cavaletti dne 4. července 1936.

Sl. Riccaldiová po svém náhlém uzdravení již nikdy neonemocněla a do roka jí přibýlo na váze 16 kg.

Dne 18. června 1937 byla znovu podrobena důkladné prohlídce, aby byl zjištěn trvalý ráz jejího uzdravení, a tři lékaři loretští, Dr. Ceccarelli, Dr. Fabbri a Dr. Mule opětně potvrdili skutečnou náhlost jejího uzdravení. „Uzdravení sl. Riccaldiové,“ tak zní svědectví těchto tří lékařů, „jest vzhledem k náhlému způsobu, jímž se událo, skutečností, jež přesahuje síly přirozené.“

K správnému posouzení Inkvisice.

Prof. Dr. Arnošt Tomek z Mödlingu.

Inkvisice náleží k věcem, které jsou i nyní stále a stále předmětem výčitek a nejhorších žalob proti katolické Církvi. Touto institucí prý ukázala Církev v minulosti, v dobách své největší moci, celou svou brutalitu a krutost; vždyť inkvisici prý padlo za oběť víc lidí, než císařům starého Říma v dobách tak zv. pronásledování křesťanů. Přesto jsou tyto výtky nespravedlivé a neoprávněné. Ačkoliv s vládou inkvisice, i pokud se ta otázka týká Církve, je spojeno mnoho tmavého a hrubého, přece mají tyto ideje za základ myšlenky zcela ospravedlnitelné a pochopitelné. Ovšem pokud běží o to, jak se v minulosti prováděly, nelze všechnu vlastní krutost, hrubost a zlo přičísti na vrub Církvi, nýbrž státní moci, která vládla inkvisicí jako státním institutem vycházejíc z přesvědčení, že kdo se bouří proti všeobecně uznávanému náboženství, zvrhá se nutně v živel, který подрývá základy státního a společenského pořádku, čili v revolucionáře, a revolucionář musí býti právem

potrestán, to jest zničen. Pokud ovšem běží dále o prostředky trestání a metody trestu, bývaly tyto určeny dobou a jejím často velice přísným pojmáním práva a trestací praxe. Po té stránce právě Germáni nenáleželi k národům, kteří se mohli chlubití mírností a pokojností; jejich právní názory a trestací praxe měly znak železné přísnosti a tvrdosti. Jistě že to bylo podmíněno též charakterem zrádců a heretiků v dřívější době. Bludaři byli velmi často skuteční revolucionáři; v boji proti pravé víře se neštíteli povstání, násilností, vraždění a loupežení.

Co je vlastně inkvisice? Zřízení na podporu pravé víry, zřízení spojené s censurou, bdělou službou kontrolní a obranou proti protivníkům pravé víry. Každá pozemská společnost klade důraz na prostředky vnější moci a kázně. Státy, které chtějí vzrůst, které chtějí zničití oslabující stranictví, které chtějí potlačití bořivý a zneklidňující tisk, které chtějí vychovati občany k jednotnému smýšlení a nadšení, aby si všichni navzájem pomáhali učiniti vlast silnou a velikou, měly a mají vždy instituci censury, kontroly a ochrany. Období liberalismu ve státním životě, kdy je občanům dovolena jakákoli kritika a projev, jen když platí daně, jsou výjimečnými obdo-

bími v dějinách státu. Když se i nyní přiznává právo na různé prostředky censury a kázně státům, které podléhají změnám a převratům a jejichž zákony jsou často v nebezpečí omylu, tím více má i Církev právo na institut censury a ochrany, - Církev, která podle křesťanské víry je hlasatelkou Boží pravdy mezi lidmi a jež je při tomto hlásání ve věcech víry a mravů od Ducha Svatého chráněna všeho bludu. Církev má lidstvo shromáždit v jedinou, všechny národy objímající říši Boží, která není z tohoto světa, která tedy ráda nechá pozemskému státu, co mu patří, a která tudíž přeje každému národu jeho pravidelný vývoj. Cíl království Božího spočívá ve vyšším světě a úlohou Církve jest lidi vésti tak, aby tohoto nadpozemského cíle dosáhli. Tato úloha Církve a přesvědčení křesťanů o této úloze má přirozený důsledek, že Církev hledí své údy zachovati v pravé víře a posilovati je v ní, že se snaží odvrátiti od nich hlásání učení bludného a špatného. Tato obrana byla v různých dobách u různých národů také různě praktikována. Byla však vedena právem. Již apoštolové spojovali s hlásáním pravé víry boj proti bludařům a své nástupce, biskupy, vedli k tomuž. Vlastní hrubé prostředky inkvisice, jak je vidíme ve starověku,

středověku a částečně i novověku, nepocházejí ovšem, jak již podotčeno, ze specifického oboru Církve, nýbrž se vyvíjely z poměrů a zásad státních vlád. Církev dbala, pokud její vliv sahal, aby se tresty pokud možná zmenšovaly, zlidšťovaly a víc a více též zduchovňovaly. Podařilo se jí to ovšem pouze částečně; je ovšem třeba dodati, že nebyli vždy všichni zástupci Církve ve všech dobách a na všech místech opravdu na výši křesťanského ducha.

Inkvisice se vlastně vyvinula jako čistě státní zařízení. Když stáli v čele římského státu císařové křesťanské víry, cítili se zavázáni, aby Církev podporovali v udržování čisté víry. Proto pojímali herese také jako občanské vzpoury, které trestali jako velezradu Božského majestátu ztrátou občanského práva, konfiskací statků, vězením, spoutáním, tělesnými trápeními i smrtí. Tak byli na př. k smrti odsouzeni manichejští. Biskupové často vystupovali pro užívání mírnějších prostředků. Sv. Augustin byl s počátku též pro mírnější postup a říkal: „Přejeme si, aby byli heretikové napravováni, a ne popravováni“ (Migne PL 33, 360). Když však potom zuřili schismatické proti katolíkům ohněm a mečem, musil i on doporučovati přísnější postup.

V jednotlivých germánských
vala státní právní moc velmi pì
dem k naší době zcela krutých
saský soud odsuzoval každého, l
vado neb i jen včely, k smrti.
trest smrti na vloupání a založe
sňatek otroka se svobodnou, n
nevěru, na únos děvčete, křivou
nifác svědčí v jednom dopise, ž
padlé dívky neb cizoložné mar
samy oběsily, nebo že nechávají
od vesnice k vesnici bičem hn
nami, až únavou a bolestí z
v pozdním středověku až daleko
byly na mnoha místech u své
přísné tresty: půjčka za oplátk
Přitom na př. rušitelům míru
rouhačům jazyk; vyhodil-li ně
byl zahrabán až po krk do ze
něho přešli pluhem a nakonec
dobili. Kdo zpustošil les, byl u
vrazi, kouzelníci, penězokazi, ž
nice dítek byli vesměs upalová
ření, za živa pohřbeni, čtvrc
rozsápání atd.; to je jen málo
těchto okolností je pochopitelné,
obraceli s velice přísnými tresty
zvláště kathary a valdenské, kte

čiti majetek, rodinu a manželství, slovem společenský řád. Král aragonský Petr II. první rozkázal upalovati heretiky, které označoval za veřejné nepřátele říše. Ne právě zbožný hohenštaufský císař Bedřich II., jenž celý život bojoval s papeži, vydal několik zákonů, které stanovily smrt ohněm na lidi usvědčené z kacířství. Tak stanovil na př. r. 1224 pro Lombardii, aby kacíři od biskupa usvědčení byli světskou vrchností upáleni nebo zbaveni jazyka. Týž Bedřich II. nařídil r. 1232 pro celou římskou říši, aby byli heretikové vyhledáváni státními úředníky, pak předáni církevnímu soudu, a nechtěli-li by veřejně odvolati, veřejně upáleni (Konstituce *Inconsutilem tunicam*). Podobná ustanovení nalezneme i v zákoníku saském a švábském.

Kdo neporozumí, že středověký Západ představoval společnost kulturně zcela jednotnou, u níž každá úchylka od všeobecných, Církví stanovených zásad znamenala vzpouru proti celé společnosti a jejímu pokoji, ten neporozumí také ani opatřením namířeným v této době proti heretikům. Naproti tomu trpěla-li Církve bez odporu inkvisici státní takového druhu, činila to proto, že jenom civilní právo středověku pracovalo s odstrašujícími tresty. Tím se nikdo nepohoršoval. Bis-

kupové a klerikové byli dětmi své doby a mohli se právě tak málo osvoboditi od směru své doby a od základního kulturního myšlení, jako to může dnešní člověk, jenž žije v moderní kultuře. Tak právě inkvisice středověká byla ve svém postupu a jednání úplně vázána právními názory středověku. Zdá se, že postup inkvisičního procesu vzal císař Bedřich II. ze starého normanského (tedy germánského) práva. Tím, že poručil vyhlazení kacířů, doufal dosíci i politických cílů, totiž zasáhnouti tak své politické odpůrce v Lombardii, v níž bylo hojně heretiků.

Později se však Církev snažila vymaniti z vlivu státu a osvoboditi se od státní inkvisice a zřídila inkvisici církevní. Papež Řehoř IX. (1227—1241) nedovolil již státním úřadům vyhledávati kacíře: tak vznikla církevní středověká inkvisice. Ve velké části Evropy, i v dnešní Francii, v Rakousku a v Německu, převzali gnostičtí bludaři staré herese kacířů, Valdenských a Albigenských, takže už nebylo lze jenom poučováním zdoлатi zlo, jež svými kořeny zasahovalo do celého společenského řádu. Můžeme si pro porovnání uvéstí příklad z dnešního života: Kdo si dnes myslí, že by bylo lze rozdrtití bolševismus jenom poučováním? Papež tudíž

tehdy pověřil velice důkladné a schopné muže velkou a nutnou úlohou: našel je v obou nově založených řádech františkánském a dominikánském; přibral leckde i světské kněze, na př. známého zpovědníka sv. Alžběty Konráda Marburgského, který byl právě pro svou velkou přísnost jako inkvizitor zavražděn (r. 1233). - Inkvizitor měl kacíře nejprve vybídnouti, aby se dobrovolně podrobili; jestliže se po ustanovené lhůtě (na př. po jednom měsíci) nikdo nepřihlásil, byli udaní zatčeni, i když byli označeni od udavačů, jejichž jména byla zamlčena. Jestliže se heretik přiznal, byly mu uloženy kající skutky (modlitby, posty, almužny, pouti), v těžších případech i tresty vězení. Nechtěl-li se bludař vzdáti své herese, byl postoupen státní moci, která jej podle svého zákona odsoudila k smrti upálením. Inkvisiční vyšetřování bylo ztřešeno i mučením. Ospravedlnění tohoto postupu odvozovali právníci pro civilní soudy z práva římského, tehdy znovu uznaného, a ačkoliv rozhodnutím velikého papeže Mikuláše I. bylo užívání mučidel zakázáno, dovolil přece papež Innocenc IV. r. 1252 z nátlaku požadavků tehdejší doby mučení světskými soudci.

Inkvisice byla prováděna i v novější době. ve Španělsku jako státní institut, jehož údové

byli jmenováni králem. Tento institut ovšem sloužil více zájmům politickým než církevním. Jeho nutnost nebude dnes nikdo popírat, kdo jen trochu ví, jak veliké bylo tehdy ve Španělsku židovské nebezpečí, opravdu národní nebezpečí. Právě tak i francouzští králové užívali inkvisice k politickým účelům. V Anglii chtěla opět zavést inkvisici Marie Katolická; než za její vlády nebylo popraveno ani zdaleka tolik příslušníků nové víry, jako za vlády její nástupkyně Alžběty bylo popraveno katolíků. Z mínění reformátorů můžeme si učiniti závěr, že jsou tresty smrti pro lidi, kteří od víry odpadli, spravedlivé a mínění to je všeobecné i v novověku: Luther, Melanchthon a Butzer stanovili pro kacíře trest smrti; Kalvín odsuzoval kacíře na hranici. Když nechal Kalvín španělského lékaře Michaela Servede takto odsouditi, psal mu Luther (14. října 1544): „Zcela souhlasím s Tvým rozsudkem; právě tak potvrzuji, že Vaše vrchnost správně jednala, jestliže podle práva a soudu takové rouhače usmrtila.“

Tvrdé metody inkvisice dřívějších věků byly na poli náboženské víry dávno opuštěny. V Církvi se stále tím více ustupovalo od vnějších materiálních prostředků moci, čím více přenechávala Církev jisté pozemské zá-

ležitosti státu a věnovala se péči čistě náboženské. Kde víra žádá, aby se pracovalo proti bludu, tam působí Církev výhradně prostředky duchovními, kázáním a příkladem.

Musíme však souditi dřívější církevní inkvisici spravedlivě. Různé doby, různí lidé, různé právní názory, různé způsoby trestání. Nesmíme svalovati na Církev to, co sluší přisouvat na vrub způsobům života a státním zvykům dřívějších dob; z přítomnosti nesmíme farizejsky odsuzovati nebo omlouvati minulost. Což již úplně zmizela z přítomného lidského života brutalita, surovost a krutost? Pomněte jenom sociálních hříchů kapitalismu v Evropě a v koloniích; jak vyssává bílý proletariát i barevné národy! Vezměte metody moderního válčení, vezměte moderní pronásledování křesťanů v Mexiku, v Rusku, ve Španělsku, k nimž svět mlčí, vezměte ty ostatní zjevy a uvidíte, že přítomnost nemá pražádného důvodu farizejsky se pohoršovati nad minulostí.

Tajemné shody.

Abbé François Trouche, Aix-en-Provence.

Přeložil Fr. Otradovec.

Po tisíci letech může Nebe stále
za kruté i zimy činit divy dále.
Václav s Podivenem Prahou k chudým kráčí,
mráz a zima v tváři sluhově se zračí:
„Kráčej za mnou věrně v tomto sněhu bílém,
koho láska vede, nemine se cílem.
Vždycky do mé stopy vkládej nohu svoji,
láska nás má vésti, s ní se teplo pojí.“
Věrný sluha činí, pán jak jemu praví,
a hle, zima prchá, sníh se cestou taví.
Kolem zima zuří, vítr krutě dýchá,
sluha má však pocit světla, tepla, ticha.
Ve světcově stopě každý krok ho hřeje
a ta láska světce v duši se mu leje.
S úctou sněhem kráčí sluha rozehřátý,
cítí, jak se Bohu líbí Václav svatý.

U svatého Víta výjev ten se chová,
jak jej v obraz vtiskla duše umělcova.
Slavný štětec kreslil zázrak tento v sněhu
a v ten mocný obraz vložil všechnu něhu.

Po tisíci letech ve Francii zase
nový zázrak stal se rovněž v zimním čase.
Jedenáctý únor Lurdy slavné činí,
aby z toho divu načerpali jiní.
Toho dne tři děti dříví sbírat spěly,
aby doma zimu s hladem netrpěly.

Bernardeta vzadu k lesu tiše kráčí,
svatá mírnost v tváři dítěti se zračí.
Kolem lesa dolem bystřina se valí,
obě dívky přešly, v sukénky se halí,
vodní proud jim zimu v celé tělo žene,
silný chlad již cítí nohy obnažené.
Bernardeta chvíli před potokem stojí,
slabá, křehká dívka dále jít se bojí.
Náhle kroky tlumí, patří v otvor malý,
ve skalní tam skrýši zjev zří nebývalý:
Matka Páně krásná v jeskyni tam září,
Bernardeta žasne, krásný zjev ji blaží;
Boží blízkost v divu prostá dívka tuší,
převeliké štěstí plní její duši.
Stále hledí k zjevu, po krátkém však čase
zjev jí v sluji mizí a se ztrácí zase.
Chvíli váhá v chůzi, rozpaky se chvěje,
zatím však se s vodou divného cos děje.
Nohu bosou dívka do vody již noří,
necítí však zimy, teplem zrovna hoří.
Strach jí prchl s tváře, voda mile hřeje,
z vody se jí teplo v celé tělo leje.
Družky na ni hledí, s úžasem se táží,
zda ji chladné proudy vskutku tolik blaží.
Bernardeta v štěstí družky volá k sobě:
„Pojďte, hleďte, teplo jako v letní době!“
Družky rychlým krokem k děvčeti se hnaly,
aby teplo vody rukou nahmataly.
Samy se pak diví, voda vskutku hřeje,
den ač mlhavý a zimní vítr věje.

To, co Václav v Praze, to zde Matka milá,
prosté dívčí duši v lásce vyprosila.

Místo, aby voda údy nastudila,
teplo letních žárů v těle rozproudila.
Družka za družkou se k Bernardetě vine,
vlnu tepla cítí, jež se z dívky line.
Dvakráte tak láska, mír a soulad zraje
druhdy z českého, teď z francouzského kraje;
obě země spolu snoubí se tak mile,
sílí se jak sestry v šťastné, lepší chvíle.

Čím odolává Francie útokům bezbožectví.

Nadhazuje se otázka, čím to, že Francie stále odolává útokům bezbožců. Moskva to nechápe. Po loňských vítězstvích soudila, že dobyla Francie a že se tam ujme vlády. Avšak nyní nahlíží, že Francie se drží a že se nemíní dáti posověštít.

Čím Francie odolává?

Toť prosté. Tím, že v národu dále proudí duchovní síly. Francie má Lurdy, t. j. nadpřirozeno v permanci, Lurdy, jež vyzařují svůj vliv až na konec světa, Lurdy s biskupem misionářem Mariiným, jehož vidíme brzy v tom, brzy v onom hlavním městě, včera v Bruselu, dnes ve Vídni, kamž nese zvěst Neposkvrněné. Francie má Montmartre, Paray-le-Monial, La Salettu, Laus, Pontmain, Ars atd.

A netřeba zatajovati - po dosvědčení nejpovolanějších osobností - toto přiznání, jež vyslovil ďábel ústy jisté posedlé: „Tato žena (Maria Neposkvrněná) mi zabráni způsobiti ve Francii to, co jsem způsobil ve Španělsku.“
La Croix, 21. března 1937.

XIII. - Bl. Grignon z Montfortu zakládá kongregaci misionářů Mariiných.

Již dávno pomýšlel Montfort založiti sdružení kněží, kteří by po něm pokračovali v díle misijním. Kolik modliteb, kolik Mší svatých, kolik poutí a postů obětoval na tento úmysl! Sestra Marie-Luisa Ježíšova pravila jednou knězi kongregace Panny Marie: „Ach, kdybyste věděli, co pro vás vykonal náš Otec Montfort! Kolik modliteb, kolik duchovních cvičení, kolik pokání, kolik cest vykonal, aby vymohl na dobrém Mistru žeň evangelických dělníků!“ Při jedněch těchto duchovních cvičeních, jež konal ve své samotě u sv. Elsia, rozhodl se založiti novou kongregaci a dáti jí vhodná pravidla. Biskup La Rochellský Msgre de Champflour, požádán Grignionem o radu, schválil plně jeho úmysl a vybídl ho, aby jej uskutečnil.

A tak ve své poustevně, maje zraky upřeny na Ježíše a Marii, skládá své požehnané pravidlo, jež mělo vésti jeho malé tovaryšstvo.

Na počátek těchto požehnaných pravidel vložil slova žalmu: *Memento Congregationis tuae, quam possedisti ab initio!* (Pamatuj na tuto

svoji družinu, která od počátku patří Tobě.) Tato skvělá parafráze modlitby církevní, jež vytryskla ze srdce apoštola hořícího láskou k Bohu, měla připomínati bez ustání členům budoucí kongregace neochvějnou důvěru v Boží Prozřetelnost. Velkolepými rysy naznačuje pak Montfort život misionářů Mariiných.

Jeho úmyslem bylo založiti kongregaci, jež by byla zasvěcena Marii a Duchu Svatému. Zvláště po té stránce měli uctívati Marii, že působením Ducha Svatého nosila ve svém lůně Spasitele světa. Tento úzký vztah mezi Duchem Svatým a Marií znovu a znovu připomíná svým duchovním synům. „Duchu Svatý, - tak prosí ve své modlitbě za dobré misionáře, - buď pamětliv toho, že jsi se svou věrnou snoubenkou Marií přivedl na svět božské Dítě, Ježíše Krista, hlavu vyvolených. Vytvoř také s ní a skrze ni ostatní údy.“ Velkolepými rysy naznačuje pak bl. Grignon život misionářů Mariiných, kteří se mají státi dědici jeho lásky k P. Marii. Pod její ochranou a s její pomocí mají konati všechny práce. O správě kongregace neobsahují pravidla nic. Bl. Grignon předvídal svým bystrým pohledem, že jeho kongregace se musí přizpůsobiti různým okolnostem a ponechal tudíž na vůli

svým nástupcům, aby učinili sami vhodná opatření. V tom se jeví právě jeho velkodušnost, jež byla daleka jakéhokoliv malicherného ohledu na věci nepodstatné, podřadné. Pravidla P. Montforta byla schválena r. 1853, r. 1872 byla doplněna tím, že se kongregaci dostalo dovolení působiti v územích misijních.

Pravidla byla hotova, ale členů nebylo. Montfort se tím příliš netrudil, věda, že dílo rozkvetne ve chvíli, kdy Prozřetelnost bude chtít. Nicméně přičiňoval se všemožně, aby získal členy své nové instituci. Proto vykonal cestu do Paříže a navštívil seminář Svatého Ducha, jehož zakladatel P. Desplaces býval jeho spolužákem. P. Desplaces již nežil, přesto však jeho nástupci nezapomněli na jeho přátelství a přijali Montforta velmi ochotně. Tam získal čtyři seminaristy pro své misijní dílo. Povolání jednoho z nich, který se jmenoval Le Vallois, mělo v sobě cosi neobyčejného. Když jednou o přestávce procházel se Montfort, obklopen hloučkem seminaristů, zastavil se náhl a ptal se, kdo s ním půjde; pohleděv pak s jednoho na druhého, sebral klobouk mladému Le Vallois a nasadil mu svůj vlastní, řka: „Tady ten, ten je hodný, ten mi patří.“ V té chvíli pocítil Le Vallois silný

vliv milosti Boží a rozhodl se, že se přidruží k našemu misionáři.

Jestliže byl Montfort vlídně přijat v semináři Svatého Ducha, nebylo tomu tak v ostatním městě. Kříž mu tam byl údělem ve všech obměnách, jak o tom svědčí dopis, psaný sestře Louise 15. srpna 1713: „Jsem jako míč při odbíjení: sotva jej odrazili na jedné straně, již se po něm ženou na druhé straně, aby mu uštedřili pádné rány. Takový je osud ubohého hříšníka: býti stále na stráži, na trní, na ostrých kamenech!“ Kongregace Panny Marie, jejíž založení přivedlo Grigniona do Paříže, musila spočívat na kříži, aby žila a přinesla hojné plody. Blahoslavený zakladatel se těšil na své dílo, neboť byl zkoušen všemožným způsobem. Nejlepší jeho přátelé byli proti němu zaujati a nikdo nechtěl vejíti ve styk s člověkem tak rozkřičeným. Jansenisté dokonali také v Paříži své dílo zášti: vymysleli nesmyslné bajky a rozšířili nejružnější pomluvy proti svatému knězi, jehož vinou byla věrnost k Bohu a papeži a horlivá úcta k Panně Marii. Bůh však odměňoval jeho trpělivost a velkodušnost. Jednoho rána, právě když vycházel z kaple, kde sloužil Mši svatou, přistoupila k němu neznámá žena, která si dobře všimla jeho veliké zbožnosti při slavení svatých Ta-

jemství a prosila ho, aby jí uzdravil syna, stíženého ošklivou vyrážkou. Blahoslavený, dojat její velikou vírou, vyhověl jejímu přání: vložil ruku na hlavu dítěte, a nemoc hned zmizela.

Skoro ihned po tomto činu rozloučil se Montfort s Paříží. Neztrácel se zřetele kongregace Dcer Moudrosti a proto se rozhodl navštívit Poitiers, kde dlela jeho řeholní sestra této družiny Marie-Louisa. Cestu vykonal pěšky, třebaže byl srpen a slunce nemilosrdně pražilo. Snad bychom se domnívali, že dlouhá nepřítomnost Ludvíka Grigniona zahladila zášť a nepřátelství. Avšak sotvaže se objevil Montfort v ulicích Poitiersu, sektáři hned běželi na biskupství, ohřívali tam své staré pomluvy a přidali ještě nová obvinění. Biskup rozkázal znavenému poutníku, aby do 24 hodin opustil město.

Přesto však nebylo pro Montforta toto krátké zastavení bez útěchy. Přemnoho křesťanů, jež jeho horlivost probudila k duchovnímu životu, zachovalo věrnost svému předsevzetí. Největší radost měl však z toho, že sestra Marie-Louisa neodložila hábit, který jí oblékl. Setkání s jejím duchovním otcem posílilo ji v dobrých úmyslech a nejvíce ji potěšila zpráva, že se blíží chvíle, kdy se naplní Boží

úradky a kongregace bude uvedena v život.

Vyhnán z diecése poitierské, obrátil se náš blahoslavený do pohostinné diecése La Rochellské. Tam počal misie v městečku Mauze počátkem září r. 1713. Ale těch misií nedokončil, neboť byl zachvácen prudkou nemocí. Od té doby, co mu kalvinisté podali jed, jeho zdravý organismus byl ochromen. Dlouhá cesta z Paříže a vysilující pokání, jež si ukládal, úplně vyčerpaly jeho síly. Horečky se stále stupňovaly a musel být přenesen do nemocnice. Po několika dnech horečky polevily, ale na jeho těle objevil se bolestný vřed. Dvakrát denně býval operován, aby byl odstraněn hnis. Pochopíme, jaká to byla bolest, zvláště když si uvědomíme, že chirurgové tehdejší nebyli příliš citliví k bolestem svých pacientů a utišujících prostředků neznali. Ve chvílích, když byly bolesti nejprudší, zpíval si svou píseň: „Ať žije Ježíš, ať žije jeho kříž!“ pak prosil lékaře, aby ho nijak nešetřili. Po dvou měsících rána se zacelila a nemoc pozvolna odešla. Sotvaže nabyl nových sil, horlivý misionář použil příležitosti a dával v nemocnici duchovní cvičení.

V měsíci červnu 1714 podnikl Montfort velkou cestu do Rouenu, kde dlel jeho spolužák ze studií a důvěrný přítel P. Blain, který se

stal generálním vikářem tamějšího biskupa. Jaký byl asi cíl této cesty? Třebaže nám o tom starší historikové nic nepraví, domníváme se, že byl ve spojitosti s Tovaryšstvem Panny Marie. Starost o tuto druhou kongregaci neustále zaměstnávala našeho misionáře v posledních letech jeho života, což je pochopitelné. Ona se měla státi dědičkou jeho apoštolátu. Všude, kudy procházel, zvěstoval Montfort evangelium. Podivuhodné zjevy provázely všude jeho působení. Při vztyčování kříže v jedné vesnici byly početné zástupy lidí, jež přišly na tu slavnost, svědky zázraku. Kříž, zvedající se majestátně za zpěvu písní, spadl z nenadání na lidi, namačkané na tom místě. Očekávalo se, že bude několik zabitých a raněných. Jaké však bylo překvapení a radost všech, když se zjistilo, že se nepříhodilo vážné neštěstí. Jediná osoba byla zasažena a to jen lehce. To bylo pro Blahoslaveného příležitostí, aby oslavoval svoji Matku nebeskou, která jistě způsobila tento zázrak. Po dlouhé a namáhavé cestě došel konečně do Rouenu. Jeho obličej byl námahou a vyčerpaností tak znetvořen, že P. Blain stěží poznal v návštěvníku svého bývalého spolužáka. Blahoslavený předložil mu své přání a snažil se přiměti ho ke vstupu do nové kongregace. Ale špatně

pochodil. Blain ho zahrnul celým přívalem námitek. Vytýkal mu přísnost pravidel a dokazoval mu, jak těžko bude sháněti kněze ochotné k volbě stavu tak dokonalého. Potom mu vytýkal všechny jeho zvláštnosti v chování. Takto padalo obvinění za obviněním na Montforta. P. Blain opakoval takto všechny výtky a pomluvy, které kdy o Grignionovi slyšel, a ačkoliv sám byl přesvědčen o jejich chabosti, přece jen se nemohl rozhodnouti, aby horlivého misionáře následoval. Montfort se v Rouenu nezdržel dlouho. Po třech dnech vydal se na zpáteční cestu do Nant. Spolu s bratrem Mikulášem vstoupili na loď nazvanou „La Bouille“ (putna), pravou to archu Noemovu, kde byla shromážděna různá zvířata, jak nás o tom poučuje P. Blain. Asi 200 lidí hrubých, nevychovaných, bez mravů a náboženství. Cestující se bavili hrubými žerty, oplzlými rozhovory a písněmi. Náš misionář se nezalekl takové nízké společnosti. Poklekl, vytáhl z kapsy růženec a žádal spulceční, aby se s ním modlili. Příval nadávek a bohopustých rouhání byl odpovědí na tuto jeho prosbu. Ale Montfort se nedal zastrašiti, opakoval ještě třikrát svoji prosbu. Třetí výzvou se konečně dali pohnouti. Modlili se s ním a poslouchali jeho promluvy.

Vystoupiv z lodi putoval dál pěšky. Na otázky, kdo je, odpovídal: „Jsem chudý kněz, jenž chodí světem, doufaje, že získá nějakou ubohou duši svým potem a svou prací s pomocí dobrého Mistra.“

Když se blížili k Nantům, byl bratr Mikuláš již zcela zmořen únavou. Jeho laskavý učitel ho chtěl nésti; když to nepřipustil, alespoň ho podpíral. Poněvadž silnice byla velmi živá, cítil se tím bratr Mikuláš velmi zahanben. Tázal se: „Otče, co tomu řeknou lidé?“ Blahoslavený odpověděl otázkou: „Co tomu řekne Ježíš, jenž nás vidí?“

Ještě než se ujal znovu svých apoštolských prací, vypravil se do Rennes, aby navštívil své přátele, zvláště pana Dorbilla, kterého již dříve obrátil. Nyní ho povzbudil a posílil v boji s nemravností v městě.

Návrat Grignonův do La Rochelle byl pravým triumfem. Kdekdo, šlechtici, úředníci i prostí venkované přicházeli, aby mu prokázali úctu. Zahrnut projevy vděčnosti a lásky přišel v listopadu 1714 do La Rochelle po šestiměsíční nepřítomnosti.

XIV. Školy v La Rochelle. Další misie.

Blahoslavený Grignion nezapomínal na svou lásku k dětem a měl stále před očima osud mládeže, ponechané bez výchovy. V La Rochelle byla tato potřeba pocíťována velmi bolestně a není proto divu, že biskup Msgre Champflour přijal radostně myšlenku Grignionovu na zřízení bezplatných škol. Slíbil všemožnou, zvláště i finanční podporu, žádal jen, aby školy byly zcela bezplatné. Škola pro chlapce byla brzy postavena, zbývalo jen nalézt učitele. Ty Montfort vybíral z lidí, kteří mu byli oddáni, a těch měl, jak praví Clavière, vždy dost. Svým učitelům předepsal zvláštní oděv podobný kněžské sutaně, avšak kratší (sutanela), aby vzbuzovali větší úctu. Také učitelky měly mít zvláštní oděv. Pravidla jeho školy směřovala k udržení kázně a pořádku, neboť bez pořádku „se škola stane učitelům i žákům jen příležitostí urážeti Boha mařením času, nevědomostí a netrpělivostí“. Učitele pro chlapeckou školu opatřil Grignion sám a pro dívčí školy povolal na přání biskupovo Dcery Moudrosti. Jejich příchod se však oddálil až do jara příštího roku.

V blahoslaveném Ludvíkovi se však zanedlouho projevuje opět misionář. Mnoho osad

se hlásí o jeho slovo a příklad, on si však volí tu, která o něho nestojí - Fauras. Zasloužila si vskutku jeho pozornosti, neboť byla velmi zanedbaná. Nikdo o jejich přítomnost nestál, nikdo se o ně nestaral. Ale obětavost, mrtvení, láska a modlitby způsobily obrat. Změnily zcela smýšlení obce i zevnější vzhled kostela. Požehnání Boží, jež provázelo horlivého misionáře i na ostrov Aix a do Saint-Laurent de la Prée, činilo pravé zázraky a vracelo Bohu i domu Božímu úctu, jež jim náleží. Po misiích vrátil se blahoslavený ke svému dílu do La Rochelle. Šťasten výsledky své práce radil, povzbuzoval, ba i pracoval na škole pro dívky. Ale úplně bez kázání žítí nemohl. A Panna Maria oslavila svého věrného služebníka právě při kázání. Dne 2. února 1715, kdy s velikou výmluvností a vroucností kázal o své drahé Paní, byl obklopen takovou září, že ho jeho posluchači poznávali jen po hlase. Od té chvíle jeho vážnost ještě vzrostla, takže byl stále obklopen těmi, kteří od něho žádali porady ve věcech duchovních i časných.

V Tovaryšstvu Mariině nebylo dosud mimo blahoslaveného zakladatele kněží. Světské duchovenstvo mu sice časem pomáhalo při misiích, ale po čase se zase všichni od něho vzdálili. Právě když takto ztrácel svého spolu-

pracovníka P. de Bastière, poslala mu Matka Boží jiného, P. Vatela. Tento kněz se právě chystal odjet do misií, když se mu naskytla příležitost slyšeti kázání blahoslaveného Grigniona. Nepoddal se působení milosti, nýbrž spíše studoval kázání po stránce řečnické a zdálo se mu při tom, že lidé přeháněli, když vyprávěli o kazateli. Grignion se náhle uprostřed řeči zarazil a po chvíli řekl: „Je mezi vámi někdo, kdo se mi staví na odpor; cítím, že se mi řeč vrací, ale on mi neunikne.“ P. Vatel pochopil, že to míří na něho a proto dojat spěchal hned po kázání k blahoslavenému. Zastihl ho, jak čte dopis. Jakmile P. Vatel vstoupil, zdvihl Grignion oči od dopisu a řekl: „Dobře, jeden kněz mi porušil dané slovo, dobrotivý Bůh mi za něho posílá jiného. Musíte jíti se mnou, budeme pracovat spolu.“ Nic nepomohly různé důvody a vytáčky, P. Vatel poznal konečně, že Bůh tomu chce a připojil se k bl. Grignionovi.

Oba pak konali misie na několika místech. Všude zakládali družiny Bílých kajícníků a panen, aby tak bylo spíše uchováno ovoce misií.

Za těchto svých prací stále pečoval blahoslavený zakladatel o své školy. Z Tangonu poslal bratra Jana k Dcerám Moudrosti, aby pospíšily do La Rochelle. Sestře Marii-Luise

dalo mnoho námahy, než se odloučila od své práce a vydala se na nové působiště. V La Rochelle nebylo však pro ně nic připraveno, musily přijmouti pohostinství chudé ženy, aby měly kde bydleti. Blahoslavený Grignon je stále povzbuzoval dopisy i svou přítomností. Když si jednou Marie-Luisa vyčítala, že opustila své nemocné v Poitiers, řekl jí: „Potěš se, drahá dcero, není vše ztraceno, požádají vás zpět, vrátíte se a zůstanete tam.“ Horlivý kněz hned potom, když přivedl Dcery Moudrosti do své školy, chtěl opět konati misie. Ale síl mu již ubývalo. Nebyl to již statný misionář dob dřívějších! Čeho se mu nedostávalo na silách tělesných, nahrazoval Bůh silou nadpřirozenou. Čtením evangelia uzdravoval nemocné, jeho hlas slyšeli i ti, kteří nebyli v doslechu; svým vlivem si podmaňoval kdekoho. Po misiích v Merventu uchýlil se Montfort do samoty. Chtělo se mu rozjímati o smrti a soudu a důkladně se na ně připravit. K tomu si vyhlédl ve Vouvantském lese krásné místo mezi dvěma lesnatými svahy s jeskyní a potokem. Jeskyně otevřená vlivům povětrnosti, voda z potůčku a chléb přinesený dobrými lidmi stačily k ukojení jeho tělesných potřeb, zato jeho duch se vznášel neustále výš a výše.

Dílo Moudrosti vyžadovalo nyní více péče. Bylo nutno sestaviti řeholi. Uchýlil se do samoty u sv. Elsia a tam před tváří Boží složil pravidla, o nichž se vyjádřil jeden učený a zbožný řeholník: „Kdo je bude zachovávat, bude andělem.“ Vděčně a s láskou přijala sestra Marie-Luisa tuto řeholi spolu s napomenutím zakladatelovým: „Zachovávejte ji a dbejte, aby ji zachovávaly ty, jež budou pod vaším vedením.“ S velkou radostí pozoroval rozkvět svého díla a neustále povzbuzoval řeholnice k horlivosti. Osvícen Duchem Svatým viděl své dílo zařazené do velkolepých plánů Božích úradků. Přes tyto starosti a péči o školy nezanedbával své práce misijnářské. Za této činnosti dostalo se mu nového spolupracovníka. Byl to P. Mulet. Slyše mnoho o blahoslaveném Grignionovi pocítil touhu získati takového misionáře pro farnost svého bratra, u něhož se zotavoval ze své nemoci. Vydal se tedy k Montfortovi, aby ho získal. Ten položil podmínku: „Chcete-li mne následovati a se mnou pracovati po všechny zbývající dni svého života, půjdu k vašemu bratru, jinak nikoli.“ P. Mulet namítal, že je churav a že se tedy nemůže chopiti tak těžké misijnářské práce. Náš blahoslavený mu však řekl, že nemoc s něho spadne, jakmile začne

pracovati na spáse duší. „Přivolíte-li, jsem ochoten jíti k vašemu bratru.“ Tato zvláštní smlouva byla hned uzavřena. Od této chvíle stal se P. Mulot nejdůvěrnějším přítelem blahoslaveného zakladatele, byl jeho zpovědníkem a také nástupcem v řízení Tovaryšstva Mariina.

První misie s novým spolupracovníkem ve Vauvent nemohly jich nadchnouti k nové práci. Zato následující v Saint-Pompainu vše nahradily. Za půldruhého měsíce bylo všechno obyvatelstvo důkladně obnoveno ve víře a horlivosti, takže, když opouštěl koncem ledna 1716 obec, vyprovázeli horlivého misionáře průvodem.

XV. Poslední práce. Smrt.

Blahoslavený Grignon viděl již v nedaleké budoucnosti svou smrt. Chtěl tedy získati co nejvíce spolupracovníků a pokračovatelů svému dílu.

Kongregace, která má být nositelkou jeho myšlenek, musí být horlivá i početná. Jak vroucí prosby vysílalo k Bohu jeho zbožné srdce, ukazuje tato krásná modlitba: „Da Matri tuae liberos! Dej dítky, služebníky své Matce, jinak ať zemru! Pro tvou Matku tě

prosím! Co od tebe žádám? Nic ve svůj prospěch, vše k tvé slávě. Co od tebe žádám? Kněze svobodné tvou svobodou, odpoutané ode všeho... Nevolníky tvé lásky a tvé vůle, duše povznešené nad zemi a plné nebeské rosy, lidi ochotné, lidi pohotové jíti a trpěti s tebou a pro tebe... Ach, Pane, congrega nos de nationibus, shromáždí nás, spoj nás, abychom tak vzdávali všechnu slávu tvému svatému a mocnému Jménu.“ Zdá se mu, že sám nestačí vyprositi požehnání svému dílu. Posílá tedy 33 kajících ze Saint-Pompain za vedení P. Muloa a Vatele do svatyně Matky Boží Ardillierské, „aby vyprosili na Marii dobré misionáře, kteří by kráčeli ve stopách apoštolů.“ Vypracoval jim podrobný denní pořádek. Zachovávající jej dospěli do Saumuru povzbuzující svým vystupováním všechny, kdož je spatřili, k větší zbožnosti. Jejich srdce prosila Matku bolestnou za dobré kněze a misionáře a jejich prosby jistě nebyly oslyšeny. Bl. Grignon alespoň o tom nepochyboval. Spěchal tedy sám ke své Paní jednak proto, aby jí poděkoval, jednak aby ji prosil o nové milosti pro Tovaryšstvo, které dostalo do štítu jméno Mariino. Jak by konečně Maria nechránila tuto družinu, která přece pracovala v jejím zájmu? Grignon prosil totiž „za pravé

dítky Mariiny, které zplodila a počala svou láskou, nosila ve svém lůně, živila svým mlékem, vychovávala svou péčí, podpírala svým ramenem a obohacovala svými milostmi. Za pravé nevolníky Svaté Panny, kteří by jako kdysi svatý Dominik, šli všudy se zářivou a hořící pochodní svatého evangelia na rtech a svatým růžencem v rukou, aby štěkali jako věrní psi na vlky, kteří chtějí jen podáviti stádo Ježíše Krista; kteří by hořeli jako oheň a osvětlovali temnoty světa jako slunce.“

Vyprosiv takto milosti pro své dílo, jež se zrodilo z jeho mrtvení, modliteb a obětí, zahájil 1. dubna 1716 své poslední misie v Saint Laurent-sur-Sèvre.

Jako vždy, bydlil i tentokrát v ubohé místnosti a za lůžko mu sloužila otep slámy. Zde se připravoval na misie, odtud také poslal poslední dopis Dcerám Moudrosti, který je duchovní závětí jejich zakladatele.

Misie zahájil na Květnou neděli, dne 5. dubna 1716, když sám nesl při průvodě s něžnou láskou kříž. S velikou vroucností kázal o něm a chtěl jej ke konci misií vztyčiti na významném místě, ale toho se již nedočkal.

Jeho povinnosti, které již tak byly velmi značné, byly rozmnoženy přípravami na příchod biskupa Msgra Champfloura. Horlivě

připravoval vše k důstojnému uvítání svého dobrodince. Jeho přičiněním bylo vše vykonáno co nejlépe, ale jeho zdraví bylo tím úplně podlomeno. Přesto ještě před biskupem kázal. Tato jeho poslední řeč, jednající o Ježíšově mírnosti k Jidášovi, naplnila oči všech posluchačů slzami a srdce lítostí a soucitem.

Po kázání musil ulehnouti. Bylo zřejmo, že brzy zemře, neboť mu ubývalo sil a ani nejsilnější léky nepomáhaly. P. Mulota ustanovil svým nástupcem, řka mu na povzbuzenou: „Měj důvěru! Budu Boha prositi za tebe, budu Boha prositi za tebe!“

Den před svou smrtí nadiktoval závěť, v níž projevil přání, aby jeho tělo bylo uloženo na hřbitově a srdce pod stupni oltáře Přesvaté Panny. Uspořádav svůj poměr k lidem, dal se zaopatřiti a čekal, až Pán zavolá.

Jakmile se rozneslo, že oblíbený misionář umírá, přibíhali lidé, žádající jeho požehnání. Uděloval jim je s římským křížem v ruce.

Rozradostněn, že je již konec útrap, zazpíval si svou písničku:

Allons mes chers amis,
allons en paradis,
quoi qu'on gagne en ces lieux,
le paradis vaut mieux.“

(Pojďme, drazí přátelé, pojďme do ráje, ráj má větší cenu než vše, co získáme na tomto světě.)

K jeho lůžku se však také přiblížil pokušitel, ale on nad ním zvítězil se slovy: „Marně na mě útočíš, jsem mezi Ježíšem a Marií - Deo gratias et Mariae. Jsem na konci své dráhy, je konec, už nebudu hřešiti.“ Vydechl naposledy vzývaje svatá jména, jímž zasvětil svůj život, večer 28. dubna roku 1716.

Jeho tělo bylo uloženo do kaple Panny Marie ve farním kostele a jeho hrob se stal cílem pouti mnoha duší a dějištěm řady zázraků. Církev ústy papeže Lva XIII. prohlásila ho 22. ledna 1888 blahoslaveným. Nedávno byl znovu zahájen jeho kanonizační proces.

Co u nás vydáno o La Salettě?

Antonín Stříž:

LA SALETTA

Zjevení Matky Boží z 19. září 1846. Význam veliké zvěsti a její ohlas. S obrázky. Za 15 Kč.

Stati doplňující tento spis v VI. ročníku „Vinice Páně“: *Boj o La Salettu. První přestřelky. Incident arský* a v VII. ročníku: *Tajemství La Saletská v Římě.*

Léon Bloy:

ÚVAHY LA SALETSKÉ

Symbolismus Zjevení - Parafráze Rozmluvy - Slzy Mariiny. Přeložil Václav Vinš. Cena 15 Kč.

Léon Bloy se narodil v roce zjevení La Saletského. Slzy Matky Boží mu skanuly do kolébky a staly se denním chlebem jeho zmítaného života. Z La Saletty jeho myšlenky vycházejí, k La Salettě se vracejí. Mnoho duší mu děkuje za své obrácení.

LITANIE K MATCE BOŽÍ LA SALETSKÉ

Pro soukromou potřebu. Vhodné ku konání devítidenních pobožností. Po 10 h. Expeduje se nejméně 20 výtisků.

PÍSEŇ K MATCE BOŽÍ LA SALETSKÉ

„Co stkví se dnes tam na horách“, s nápěvem i s průvodem varhan neb harmonia po 20 h. Expeduje se nejméně po 10 výtiscích.

OBRÁZKY MATKY BOŽÍ LA SALETSKÉ

„Matka Boží plačící“ podle sochy na místě zjevení, „Rozmluva s pastevci“ podle obrazu Andresova a „Svatá Panna při rozloučení“ podle sochy na La Salettě. - 10 výtisků za 1.50 Kč, 100 výtisků za 12 Kč.

EXPEDICE VINICE PÁNĚ V PRAZE-DEJVICÍCH 676.

P. Fredegand d'Anverse: Poslové Kristovi v Tibetu od XIV. století do dneška. Překážky proniknutí křesťanství do Tibetu. Povaha a zvyky Tibeťanů. Křesťanské památky v Tibetu. Budoucnost Tibetu je Kristova. - Jetřich Lipanský: Karel Foucauld, apoštol Tuaregů. - Hrdinská smrt hraběte Javiera Quirogy de Villar-Fuentes. - Stalinův neklid. - P. Francis P. Le Buffe: Můj stálý přítel.

Přečtěte si druhou stránku obálky!

V PRAZE-DEJVICÍCH 676
ROČNÍK OSMÝ, ČÍSLO 5

Vinice Páně

náboženský věstník

1937

Řídí a vydává *Antonín Stříž*. Redakce a administrace
v *Praze-Dejvicích 676*. (Sadová 3). Telefon č. 70362.
Celoroční předplatné Kč 10.—; jednotlivá čísla po Kč 2.—.
Platí se připojenou složenkou, číslo šekového konta 45.648.
V úpravě Břetislava Štorma tiskne Průmyslová tiskárna v Praze VII.

Důležité upozornění.

Řada vážených odběratelů „Vinice Páně“ *dluží* nám *předplatné za ročník 1937*. Jsou to ti, *jimž do tohoto čísla je vložena složenka*. Prosíme, aby ji ihned vyplnili a dlužnou částku nám odeslali. Možno ji zároveň zaslati předplatné na ročník 1938.

Někteří dluží ještě předplatné *i za ročník 1936*. Těm jsme poznamenali složenky *červenou čárkou*, abychom jim i sobě ušetřili upomínací výdaje. Kdo tedy objevíte na složenke červenou čárku, račte poslati doplatné *za oba ročníky = 20 Kč*.

Předplatné „Vinice Páně“ není vypočteno na zisk. Ročník 320 stran v tak pečlivém tisku a úpravě, s ilustracemi, za pouhých 10 Kč i s poštovným - toť cena jistě velmi mírná, umožněná jen tím, že expediční práce se konají z ochoty. Proto nedoplatky nám působí potíže v rozpočtu.

Poslové Kristovi v Tibetu od XIV. století do dneška.

*P. Fredegand d'Anversa,
generální archivář řádu kapucínského.*

S výšin jižních svahů himalajských tu skrze horskou průrvu, tam mezi vznešenými korunami královských cedrů, otevírají se výhledy neskonalé krásy: blízké řetězy Himalají se skví svým věčným sněhem; jeho hřebeny oslnivé bělosti se rýsují na nebeské modři, a když slunce vítězí nad mlhou, je vzduch tak skvěle průhledný, že dálky se zdají téměř překonané. V blízkosti Darjeelingu, ve výši 2300 metrů, lze tehdy spatřiti nejvyšší hory světa: Kintchingjunga, vysokou 8483 metry, vypínající se v kraji Sikkim ve vzdálenosti 70 km od Darjeelingu a horu Gaurisankar, zvanou Mount Everest, vysokou 8840 metrů, na hranici mezi Nepalem a Tibetem.

Za neporušenou krásou těchto velkolepých krajů je nepřístupný Tibet, *střecha světa*, schody nebeské, sídliště bohů, jak jej s úctou nazývají národové, žijící na jeho úpatí, změř nesčetných horských řetězů a děsivých pouští, hrdých lesů a úrodných údolí, s nezměr-

nými vysočinami, nepřehlednými jezery a vršky věčně zasněženými, záhadná země, kde národ pastýřů, bojovníků a poutníků žije klášterním životem pod žárlivým dozorem svých lámů. Je pochopitelné, že vyhlídka takové podívané působila přitažlivě na cestovatele a nezadržitelně je nutká vniknouti do těchto neprobádaných končin, přes největší nebezpečí a nejprísnější zákazy.

Zájem a přitažlivost znásobuje okolnost, že v himalajských pohraničních stanicích lze se obdivovati zblízka nejen mohutné horské tváři Tibetu a pozorovati obchodní styk s Indií, ale je zde i možno povšimnouti si některých jeho náboženských úkonů, zvláště tibetské modlitby. Při přechodu Himalají nosí Tibeťani s sebou svá náboženská nářadí a užívají jich při zastávkách na cestách. Kdo se pohybuje v okolí Darjeelingu, Simly a jiných podobných míst, nalezne tato nářadí na místech nejlépe viditelných a nejvíce vystavených vzduchovým proudům: jsou to modlitební mlýnky, které poháněny větrem otáčejí sloupek pokrytý modlitbami; podle víry Tibeťanů je účinek tentýž, jako kdyby byli odříkali modlitby sami. Zrovna tak lze pozorovati velké množství plápolajících praporců opatřených modlitbami, obzvláště svatou

formulí, jíž se přičítá kouzelná moc: „Om mani padme hum = Ó klenote v květu lotosovém. Tak budiž“! O tom hned promluvíme.

Avšak pozorování těchto náboženských obřadů nedráždí pouze zvědavost; v mysli katolíka a především kněze vyvstane bezděky otázka: „Jaká byla během časů činnost poslů Kristových, aby přinesli Tibetanům poklad víry?“ Toť otázka, na kterou se pokusíme odpovědět. Napřed však přehlédněme stručně politický a náboženský stav Tibetu.

Dnešní stav Tibetu.

Tibet je stát ve střední Asii ležící na severu a na severo-západě mezi Turkestanem a čínskou provincií Kuku-Nor; na východě hraničí s čínskou provincií Sé-čuan, na jihu a na západě s britskými državami Horní Birmanie, Assam, Bhoutan, Sikkim, Nepal a Kašmír. Má přibližně 3 miliony obyvatel, převážně rolníků a pastýřů. Hlavní město Lhasa je ve středním Tibetu a je sídlem Dalai-lámy, nejvyššího morálního a politického hodnostáře Tibetu. Vedle Lhasy je druhým nejdůležitějším městem Jigatzé, kde v klášteře Tachilhumpo žije druhý velký láma Tibetu, řečený Thachi-láma. Třetí velký láma

s hodností Bogdo-láma nesídlí v Tibetu, nýbrž v Mongolsku ve městě Urga blízko Kuku-Noru.

Na počátku XVIII. století byl Tibet definitivně dobyt Čínou, která měla jeho ochranu až do r. 1912, kdy domorodá milice jej osvobodila od čínského obsazení. Od té doby a za pokračování revoluce, která tříštila a oslabovala nebeskou republiku, vloudil se postupně britský vliv do dvora Dalai-lámy ve Lhasse zručnou nabídkou dobrých služeb, jednak zmodernisováním tibetského vojska v očekávání srážek s čínskými vojsky, a pak prohloubením obchodních styků mezi Tibetem, Indií a Velkou Británií.

Dnes již nejsou ve Lhasse čínští komisaři, ale na jejich místě je britský politický agent, který se občas zdržuje více nebo méně dlouho ve Lhasse. Jeho úřední sídlo je však v Sikkimu na tibetské hranici. V Gyantzé, třetím městě Tibetu, při velké cestě z Darjeelingu do Lhasy, sídlí britský obchodní agent; je tam též britský vojenský tábor, kde se připravují tibetští důstojníci. Dobrému tibetskému lidu, překvapenému objevením se „bílých očí“¹⁾ ve hlavním městě, se předstírá,

¹⁾ Hanlivá přezdívka, kterou Tibeťané častují cizince.

že britský agent přichází pro svaté příkazy Dalai-lámy pro jeho královského chráněnce: J. V. krále Velké Britanie; aby totiž veřejné mínění bylo ochotno přijmouti bez odporu britské návštěvy, inspekce a zboží, byla rozšířena bajka, že mocný vladař Angličanů si vyprosil nedávno u Dalai-lámy převzetí protektorátu nad svým královstvím.

Trh ve Lhasse však mluví jinou řečí, jak dosvědčuje očitý svědek, který měl možnost pozorovati jej po dva měsíce r. 1922: čínský obchod je téměř úplně vyloučen a nahrazen zbožím z Indie a nicotným brakem z Anglie, Japonska a různých evropských zemí. Kdo by se domníval, že nalezne typické výrobky domácího průmyslu a čínského umění, nasetká se s ničím jiným, než s bezvýznamnými značkami evropských továren: kuchyňské náčiní z hliníku, bavlněné látky nejhorší jakosti a hrubé kameninové zboží. Nejpovážlivější však je, že dobré velké i malé stříbrné mince jsou postupně stahovány a nahražovány měděnými drobnými a bankovkami. Optimisté se utěšují rčením: „vláda tesauruje“. Jiní, pravděpodobně lépe informovaní, si šeptají potichu: „zbraně dodávané britským agentem se musí zaplatiti.“

Náboženské víry.

Budhismus dal Tibetu organizaci v podstatě mnišskou. Náboženská vrchnost, která působí svou převahou na život Tibeťanů, je soustředěna v osobě znovuvtělených budhů, to jest v oněch lámech, v nichž první velcí budhové, a v první řadě Budha Sakiamuni, zakladatel budhismu, se znovurodí způsobem více nebo méně dokonalým, aby pokračovali v učení svých předchůdců. Každá jen poněkud důležitější lamaserie má svého znovuvtěleného budhu, který přitahuje poutníky a milodary. V Dalai-lámovi ve Lhasse se vtěluje nejen samotný Budha, ale i světec Tsonkhapa, organisátor oficiálního lamaismu na počátku XV. století.

Kromě dogmatu o znovuvtělení Budhy v osobě jistých mužů připouštějí Tibeťané i putování duší: každý živý tvor, hmyz, čtvernožec nebo člověk, má nesmrtelnou duši; po rozkladu těla přechází duše do jiného těla více nebo méně dokonalého, podle zásluh nebo provinění z předešlého života. Tak na příklad duše znovuvtěleného budhy nebo krále, má-li pykati za těžké zločiny, může se státi v následujícím putování duší chudása, ženy nebo zvířete.

Jediná sekta tibetská Peunbů uznává jako hlavního boha dokonalou bytost, která stvořila ostatní bytosti. To je však výjimka a všeobecně možno prohlásiti, že tibetský lamaism, zrovna tak jako samotný buddhismus, od něhož je odvozen, nepředkládá otázku jediného dokonalého Boha, stvořitele a odměnitele. Jeho Pantheon je však bohatě zaplněn bohy a duchy: Indra, bůh oblohy, Yama, bůh smrti a podzemních krajin, Yamantaka, čili Siva, bůh hojnosti. Všichni tito bohové a duchové jsou však značně podřadnější než budhové nebeští a budhové zemští (každý budha, který se objeví na zemi, není než zjevením živého budhy z abstraktního světa rozjímání), nižší než Bodhisatvové či budoucí dokonalí budhové, než světci, t. j. muži význační v ctnosti, kajícnosti a mravní přísnosti, kteří byli po smrti prohlášeni za svaté. Těm hlavně Tibeťané věnují svůj kult. Tři sloupy tibetského náboženství jsou: Budha, jeho nauka o osvobození od žádosti a kněžství, které je skutečným tibetským společenstvím světců.

Budhovi všichni Tibeťané, jak lámové tak i laici, obětují bez přestání kouzelnou formuli: „Om mani padme hum = Ó klenote v květu lotosovém. Tak budiž!“ Tibeťané

věří, že pouhé vyslovení uvedené formule stačí k přerušení koloběhu znovuvtělení a že vede ke konečnému osvobození. Tato modlitba, symbol veškeré blaženosti a veškerého vědění, je rozšířena v tisících a tisících, ba milionech opisech, protože ohromné modlitební mlýnky jsou polepeny proužky nejjemnějšího papíru s nejdrobnějším tiskem. Nad střechami klášterů i soukromých domů a nad černými stany třepetá se tato modlitba v podobě vlajek nejrůznějších barev znásobená do nekonečna. Lze zkrátka prohlásiti, že celý Tibet žije pod nezdravým učarováním kouzelného hesla: „Om mani padme hum!“¹⁾

Tato skutečnost by stačila jako důkaz, že Tibetané mají opravdového náboženského ducha, ovšem náboženského ducha znetvořeného, zjednodušeného skoro v pud, jenž je žene k tomu, aby do nekonečna opakovali formule a pověřčivá cvičení. Dodržují úzkostlivě půst, tím spíše, že jsou mimořádně odolní proti zimě a únavě, proti hladu a žízní. Jsou vytrvalí v návštěvě kultových obřadů; všechny cesty vedoucí do Lhassy jsou oživeny dlouhými řadami poutníků, kteří se ubírají

¹⁾ Misionář kapucín P. Cassiano Beligatti, který přišel do Lhassy v lednu 1741, slyšel tuto modlitbu zpívat „od prvního kuropění až do západu slunce“.

na velké slavnosti nového roku, znovuvtělení Budhy Sakiamuniho, nanebevstoupení Tsonkhapy, reformátora tibetského lámství v XV. století, kozla smírce, kterým u Tibeťanů je muž pokrytý kozím rounem, tedy nikoli kozel jako u židů.¹⁾

Tyto slavnosti jsou provázeny procesími, jichž se zúčastňuje Dalai-láma; v průvodu jsou nesené ohromné obrazy svatých a jiné náboženské znaky a v doprovodu trub a bubnů jsou zpívány za pekelného hluku svaté chvalozpěvy. Po vykonání oběti v chrámě odevzdáním rituálních darů, t. j. mouky, čaje, mléka a másla vydávají se na zpětnou cestu do dalekého rodného kraje, při čem se jim znovuvybaví v mysli veškeré mimořádné věci, jež viděli; zlatené sochy pokryté drahokamy a především uchvacující Potala, palác Dalai-lámy s chrámem o pěti kupolích uprostřed, osamocený na skále sto metrů vysoké.

Převaha lámů.

Tato mohutná budova je takřka symbolem všemohoucího vlivu sboru lámů v Tibetu a to nejen na poli náboženské víry, ale i v ži-

¹⁾ P. Cassiano zúčastnil se slavnosti kozla smírce r. 1741.

votě sociálním a v domácím hospodářství Tibetanů. Někteří vědci vysvětlovali tento převážný vliv lámstva tím, že připisovali Dalai-lámovi nejsvrchovanější a nespornou duchovní autoritu, připouštěnou poslušně všemi Tibetany, při čemž se uchýlili k neuctivému a nesprávnému přirovnání k Svatému Otci katolické Církve. Ve skutečnosti je však Dalai-láma s hlediska náboženského pouze čestnou hlavou tibetského buddhismu. Jeho důležitost je především politická; od dob, kdy čínští komisaři musili opustiti Lhasu a Tibet (1912) je to on, který třímá v rukou otěže vlády, při čem mu pomáhá jakási ministerská rada, v které vyniká svou inteligencí a energií t. zv. Kalun Tsarong.

Tibetský buddhismus pak není jednotný, nýbrž je rozdělen na velký počet sekt, jež mezi sebou nemají jiného pojítka než některé obecné základní články víry, jako znovuvtělení Budhy a stěhování duší. Jinak žijí vlastním životem pod vedením svých představených, aniž by se mezi ně vměšoval Dalai-láma nebo druhý velký láma v Tachilhumpo, asi tak jako různé protestantské sekty: kolik sekt, tolik vyznání, tolik nezávislých vůdců.¹⁾

¹⁾ Přes svou politickou převahu netroufá si Dalai-láma zaútočiti na násilnickou samostatnost lámstev.

Pravá síla sboru lámů tkví v morální vážnosti, v politické autoritě a ve hmotném bohatství klášterů. Tyto jsou dosud nejhlavnějšími institucemi země, kde se soustřeďuje náboženský a duchovní život a kde se sbíhá většina jejich statků. V některých kláštorech žije několik tisíc mnichů; tak v Depungu, asi 6 km od Lhasy je jich přes pět tisíc. Tyto velké kláštery, z nichž třeba připomenouti ještě kláštery v Sera a v Galdenu, tento poslední založený Tsonkhapou, v blízkosti Lhasy, a klášter Tachilhumpův v Jigatzé, jsou skutečná města s ulicemi, náměstími a sady; mají několik chrámů, koleje s učebnami a knihovnami a paláce se zlacenými střechami pro hodnostáře; lámové mají nárok na zvláštní příbytek, jehož jsou majetníky a o nějž se dělí se svými žáky a služebnictvem, zvanými „trapa“ a „guelong“, nebo s jinými lámy nižší hodnosti v jejich službách.

Novicové jsou přijímáni do klášterních kolejí již od 7 let; po prvním učení musí se naučiti rituálním obřadům, zpěvu a svatým textům, troubiti a tlouci na buben; později jsou zasvěcováni v znalost velkého množství kouzelných říkání k vyhánění zlých duchů, v předpovídání budoucnosti a vysvětlování jejich předcházejících zjevů, a konečně se

musí věnovatí znovuvtělení Budhy a mystickým doktrínám ničení tužby. Po dlouhých letech přípravy připadne hodnost lámy tomu, kdo dovedl vstřebatí tuto nestravitelnou a nesouladnou směsici sivaitského mysticismu a tibetského kouzelnictví a uctívání zlých duchů, pokrytou více nebo méně lehkou vrstvou indského budhismu. Ostatní zůstávají „trapa“ nebo „guelong“.

Ve velkých klášterech, v houfu tolika učitelů a žáků, je bezpochyby tu i tam píle v učení. Galden-Tipa, představený kláštera v Galdenu, založeného velkým reformátorem Tsonkhapou, má pověst nejmoudřejšího člověka ve Lhasse. Kdo však měl příležitost nahlédnouti zdáli do jeho veřejného učení, nabyl dojmu, že lámové a trapové, kteří mu naslouchali, nerozuměli ničemu z jeho filosofických teorií: nápadné protiklady doktrín, o nichž přednáší velký tibetský doktor, i samotný jeho fysický zjev (aristokratického a pohrdavého askety), s nevzdělaným davem a trapy-policisty jako nerozumnými postavami kolem něho jsou skutečně s to překvapiti cizince. Klášter v Tachilhumpo, kde sídlí Tachi-láma, druhý tibetský velký láma, je proslaven učením filosofických věd. Ve vzdálenosti několika denního pochodu od Jigatzé,

na hranici nepalské, je starý klášter Sakya, sídlo sekty Sakyapů, která neuznává Dalai lámu ve Lhasse a nepřipouští jinou vrchnost než vlastního znovuvtěleného Budhu. Proslýchá se, že nesmírná knihovna tohoto kláštera obsahuje velké množství rukopisů v sanskritu. Několik velkých lámstev požívá zvláštní pověsti jako střediska asketských cvičení a budhistického rozjímání, nebo jako škody kouzel.

Většinou však omezuje se věda lámů na znalost rituálních formulí: tajemství jejich vlivu spočívá především v politické a hospodářské moci klášterů i v náboženské přitažlivosti prýštící z nich na nevzdělaný a pověřivý lid. Tento národ pastýřů a sedláků, v boji s děsivými silami přírody, je přirozeně přitahován ke klášterům, kde žijí lámové, kteří znají modlitby k vzývání Budhy a světců, aby získali přízeň duchů, již mohou působiti na zdar dobytka a zemských plodů. Celá pětina obyvatelstva Tibetu žije v lamasériích a toto vysoké procento vysvětluje, jak lámové mají snadnou příležitost vměšovati se do veřejných i soukromých záležitostí svých spoluobčanů. K síle počtu druží se pak i moc majetku získaného milodary, obchodem a lichvou.

Lamaserie jsou jednou z největších překážek proniknutí křesťanství.

Každý velký klášter tvoří skutečný stát, v podstatě nezávislý na ústřední vládě kraje; vlastní pozemky, stáda a věnuje se obchodu, na nějž nikdo nedohlíží. Kdo žije na jeho území, je asi v takovém postavení, jako byli poddaní ve středověké Evropě. Každá významná lamaserie je tedy nejen místem kultu, ale tvoří i knížectví, jehož představený je ve skutečnosti první politickou a soudní vrchností v území, jehož je klášter majitelem: tento je i nejdůležitějším střediskem obchodu v kraji, kde se usměrňuje podle libosti nabídka a poptávka; mimo to se zabývá bankovníctvím a lid může si vypůjčovat na 25 nebo 30%, což je zákonný úrok, bez ohledu na povinné dary, čímž se úroková míra zdvojnásobuje. Takový tarif donucuje brzy ubohé dlužníky, aby zatížili hypotekárně své nemovitosti, a tak lamaserie mají prostředek k stále většímu rozmnožování svého majetku. Nejde tedy pouze o náboženský svazek, který podřizuje Tibeťany lámům, ale je v tom i politická závislost a hospodářská služebnost.

Zde možno již říci, že toto nezákonné vlastnictví lámstev je jednou z hlavních překážek

v kázání Evangelia. Chce-li dlužník lamaserie přestoupiti na křesťanskou víru, musí ihned zaplatiti své dluhy pod trestem zabavení posledního majetku a vyhnanství; jakmile je jednou vypovězen a v klatbě, je bezmilostně odstrkován všemi lámstvy i těmi, kteří se obávají jejich mocné pomsty. Je pravda, že ve východním Tibetu, který tehdy byl přímo podřízen Číně, několik mandarinů se od r. 1873 snažilo osvoboditi lid od dávek a zneužívání každého druhu, páchaných beztrestně lámy. V tomto díle morálního a hospodářského vymanění se vyznamenali obzvláště Cen-fu-tai, viceguvernér Junnanu, který r. 1873 zabavil ve prospěch státu veškerý majetek patřící dotud v tomto kraji lamaseriím, zakázal lámům provozovati obchod ve velkém a vybíratí úroky z úroků, jakož i vykonávati jakoukoli svrchovanost nad laiky a nařídil kromě toho lámům, aby se vystříhali důvěrností s ženami (protože slíbili celibát) a aby nenaléhali na rodiče, že jim mají svěřiti své děti.

Nařízení tato, vydaná pod trestem smrti, by bývala otevřela cestu k náboženskému a sociálnímu osamostatnění východního tibetského obyvatelstva při čínské hranici, kdyby se byla prováděla; na neštěstí však zůstala

mrtvou literou. Ve středním a západním Tibetu není nejmenšího náznaku, že by civilní autority se byly vzpíraly násilnostem lámstev. Dlužno ještě podotknouti, že lámové tvoří většinu v Ts'ondeu, to jest v národním shromáždění, které bývá občas svoláváno a které je protiváhou k autoritě Dalai-lámy a jeho autokratického prvního ministra Kalun Tsaronga.

Povaha a zvyky Tibeťanů.

K úvahám o náboženském a politickém stavu Tibetu je třeba dodati několik slov o temperamentu a morálním chování jeho obyvatel. Jistá relace předložená r. 1738 posv. Kongregaci de Propaganda Fide a sestavená jejím tajemníkem Mons. Filippo Montim na podkladě zpráv dodaných P. Francesco Orazio da Pennabillim, misionářem-kapucínem, který tehdy sídlil již 20 let ve Lhasse, vyzvedá u Tibeťanů náklonnost k pomstě, lačnost po penězích, oddanost k pijáctví a chlípnosti, pýchu a domýšlivost v případě mocenské opory, lásku k novotám, ducha vždy připraveného pro každý popud ke vzpouře a příchyllost k starodávným a nečistým zvykům.

Přes to vše prohlašují první misionáři, že jsou důvtipní a dostatečně účeliví, aby se po-

drobili důvodům, které je mohou vysvoboditi z klamu zlých učení jejich zákona: a s porozuměním upozorňují, že tato vlastnost se jeví snadněji u světských než u lámů. Provozují milosrdenství častými modlitbami a obětováním, i hojnými milodary ve prospěch živých i mrtvých. U žen lze pozorovati chvályhodnou skromnost v šacení a v hovoru. Milují spravedlnost a chválí každého, o němž nabudou přesvědčení, že je nezištný a že pohrdá bohatstvím.

Nejnovější svědectví otců ze Zámorských Misií v Paříži jsou málo pochvalná. Žijí převážně ve styku s východními Tibeťany podél čínské hranice Sěčuanu. V r. 1885 P. Desgodins je popsal: „zchytralí a zrádní podle okolností, hledí vždy se přiživiti a lžou bez ostychu, aby dosáhli svého účelu“. Jak píše P. Launay ve své „Histoire de la Mission du Thibet“, vypravují misionáři, kteří trávili dvacet i třicet let mezi Tibeťany, že tito jsou slabošští a zbabělí před silou, drzí a krutí vůči slabým a málo činní. Oproti Číňanům, jejichž vnější vážnost je příslovečná, jsou Tibeťané hodně veselí.

S hlediska etického se nezdá, že náboženská víra působí značněji na jejich morální chování. Lupičství, krádež a vražda jsou vel-

mi časté a nabývají někdy povahy obzvláště odporné, jak vypravuje očitý svědek. Před několika lety v blízkosti Lhassy se proměnila skupina poutníků náhle v zločince, kteří napadli své cestovní druhy a oloupili je o jejich nutný majetek a nepatrný obnos nedosahující ani 10 rupií (asi 70 Kč): dva muži byli zabiti a několik mužů a žen těžce raněno. Vojáci na koních by byli lupiče snadno dohonili, ale žádná vrchnost se v této nešťastné zemi o takové věci nestará. Tentýž svědek ještě poznamenává, že městští strážníci ve Lhasse snadno mění barvu a stávají se v noci zločinci.

Mnohoženství, mnohomužství a rozluka jsou stejně zákonné v Tibetu. Jednoženství je sice pravidlem, ale ve skutečnosti považují Tibeťané manželství za obchod. Nakoupí několik manželek, naleznou-li v tom výhodu a mají-li k tomu prostředky. Naproti tomu je dosti častý případ, že bratři, aby zachovali rodinný statek v celku a nemusili dělit společné dědictví, žijí pod jednou střechou s jedinou manželkou společnou pro všechny. V Tibetu trvá i otroctví, všeobecně ve formě dosti lehké, aspoň potud, pokud otroci jsou schopni práce. Jsou to vojenští zajatci, děti prodané svými rodiči a upadlí dlužníci, odsouzení k doživotní služebnosti.

Křesťanské památky v Tibetu.

Obyvatelstvo skutečného Tibetu je po stránce náboženské praxe, zvyků a mravního života, jak zřejmo, mimo jakýkoli křesťanský vliv. Přes to však zachovalo dosud ve svých náboženských obřadech jisté zvyky a jisté podobnosti, které se zdají býti dalekými vzpomínkami na křesťanství. Před dvěma stoletími P. Francesco Orazio da Pennabilli zůstal překvapen při pozorování jeho procesí. Dočítáme se ve zprávě zaslané posv. Kongregaci de Propaganda Fide r. 1738: „Během roku se konají několikrát průvody kněží oděných jistým druhem tuniky, která se podobá našim; nejvyšší láma a všichni lámové jakékoli hodnosti, ať zvolení nebo vtělení, i představení klášterů nosí přes náboženský šat roucha podobná oněm, jichž se užívá u nás. Mají i jistý druh kříže, který chovají v nejvyšší úctě.“

Kříž, o němž je řeč, je řecký kříž. P. Krick ze Zamořských Misií v Paříži byl však překvapen, když navštívil kmen Abors při hranici tibetské a assamské, že všichni mají na čele a pod nosem vtištěný latinský kříž v modré barvě, což je tím význačnější, že tito tibetští bojovníci nenosí jiného tetování. Na dotaz, odkud pochází tento zvyk, odpověděli: „Ne-

víme to, ale víme, že kdo nosí toto znamení, je chráněn v tomto životě a přijat do ráje, když zemře; kdo ho nenosí, nebude Bohem přijat.“

Též P. Renon, který vnikl několikrát do Tibetu, potvrzuje, že lámové nosí vždy kříž na svých růžencích o 108 zrnech. Nosí kříž i na prsou jako ozdobu a dávají jej rýsovat na své oděvy. Lze připomenouti i jiné zvyky, jež se zdají býti křesťanskými vzpomínkami, jako svěcení vody, příbytků, stájí a dobytka. Pro vysvětlení je třeba uchýliti se k domněnce; nejpravděpodobnější je tato: v XIV. století, v době, kdy začal lámský ceremoniel, setkali se lámové asi u dvora mongolských císařů s katolickými nebo nestoriánskými kněžími, účastnili se jejich obřadů a napodobili je.

Procestovav kraj Amdo v Tibetu, P. Huc zachytil r. 1845 tradici, podle které jistý láma ze západu, pravděpodobně františkánský misionář z Číny, měl býti učitelem slavného Tsonkhapy, zakladatele sekty žlutých lámů a nejuctívanějšího reformátora tibetského lámstva: zavedl prý ve svých kláštorech obřady podobné oněm, jež viděl konati svého učitele.¹⁾ Nemáme však zpráv, že katolický misionář by byl konal své poslání v Číně,

¹⁾ R. Huc: Křesťanství v Číně, Mongolsku a v Tibetě.

v Mongolii nebo v Tibetu na konci XIV. století, v kteréžto době žil velký tibetský mnich Tsonkhapa.

První katolický misionář.

Víme však jistě, že v první polovině téhož XIV. století, totiž kolem r. 1328, katolický misionář Bl. Odorico da Pordenone, františkán, prošel Tibetem při návratu ze své proslulé, 16 let trvající cesty Persií, Jižní Indií, ostrovy Ceylonem a Borneem i Čínou. Po tříletém pobytu v Cambaleku, dnešním Pekingu, tehdy sídelním městě velkého Chana Mongolů, odebral se do Číny, kde procestoval kraje Šiansi, Šiensi a Sěčuan a vkročil do Tibetu pravděpodobně s karavanou mongolskou. Jako první z evropských cestovatelů Odorico da Pordenone podává podrobnosti o zvycích a náboženství Tibeťanů. Ve svém popisu cesty píše: „Lid tohoto kraje žije ve stanech z černé plsti. Jeho hlavní a královské město je celé z bílých a černých stěn a veškeré ulice jsou dokonale dlážděny cihlami; v tomto městě se neodvažují prolévati krev ani lidskou, ani zvířecí, z úcty k jisté modle, kterou zbožňují. Tato modla není nikdo jiný než Budha Sakiamuni, který zakazuje prolévati krev.“

Odorico byl i ve styku s lámy, navštívil některý jejich klášter v okolí Lhassy a měl i příležitost pozorovati Tibeťany při stole, jejich způsob šacení a pohřební zvyky. Zmiňuje se též o Obassy, čili Oulang-Bakhchym, velkém lámovi některého z důležitých klášterů, jehož stručně popisuje jako hlavu všech modlářů. Nevíme však, zda Odorico měl možnost vyložiti Tibeťanům křesťanské učení: nezmiňuje se o tom ve svém cestopise. Jeho první životopisec, nejmenovaný františkán současník, tvrdí všeobecně a bez jakékoli přesnosti, že pokřtil dvacet tisíc nevěrců během 16 let.¹⁾ Je pravděpodobné, že Odorico při svém rychlém průchodu nezměrným krajem, jehož řeč téměř neznal, nemohl kázati Evangelium. S ním však přešel přes krkolomné hory Tibetu oživující vánek křesťanské modlitby a plodný dar námah a útrap, velkodušně vytrpěných pro duševní obrození tohoto nepřístupného kraje.

Misionářské pokusy Jesuitů.

Uplynula tři století, během nichž katoličtí misionáři nemohli vniknouti do Tibetu. Ale kraj ten žije stále v jejich apoštolské starostli-

¹⁾ Chronicon 24 Generalium, sv. III. v *Analecta Franciscana*, str. 500, Quarachi 1897.

vosti. V posunutých místech, která zaujímají v severní Indii a v západní Číně slyší divné hlasy o záhadné zemi: oklamáni vnějšími podobami mezi lámskými ceremoniemi a katolickou liturgií, vypravují cestující, že v Tibetu žijí křesťanské náboženské obce úplně oddělené od katolického světa. Tato vyprávění dala v XVII. století podnět k řadě misionářských pokusů, jejich prvními hrdiny byli portugalsí Jesuité, kteří tehdy dleli v Indii.

P. Antonio d'Andrada, který na jaře 1624 odcestoval s P. Marquezem ze Srinagaru, hlavního města Kašmíru, dorazil po dobrodružné cestě do jistého města, které nazývá Kaparangue, hlavního to města jistého knížectví na západ od Lhassy k Ladaku, jehož vládce jménem Can-pa-han ho vlídně přijal a projevil ochotu naučiti se křesťanské věrouce. Když P. d'Andrada viděl knížete tak příznivého, vrátil se téměř ihned ke svým bratrům, aby si vyžádal jejich přispění. V srpnu následujícího roku (1625) P. d'Andrada byl znovu u knížete Can-pa-hana, společně s jedním druhem, P. Gonzalesem de Sousa. Rok na to kníže povolil stavbu kostela a osobně byl přítomen dne 11. dubna 1626 kladení základního kamene. Pokaždé, když šel navštívit misionáře, což se stávalo častěji, jak

vypravuje P. d'Andrada, pomodlil se v kostele. Rád říkával, že se chce dáti pokřtíti, jakmile bude dostatečně vyučen.

Tato vzácná náklonnost vládce Can-pa-hana slibovala dobrou budoucnost mladé misii. Na neštěstí však vyvolala prudký odpor lámů, jejichž představení, příbuzní knížete, všemožně usilovali o jeho odstoupení od katolické víry. K vyzvání lámů přivolil P. d'Andrada k veřejným rozpravám o Bohu, o Stvoření a Vykoupení, ale bez úspěchu. Kníže však, aniž by se dal obměkčiti vyhrůžkami lámů, pokračoval ve své blahovůli k misionářům a povolil jim volný přístup do jeho země: a skutečně je vidíme střídati se bez přerušení po pětadvacet let. Nevíme s jistotou, zda kníže se stal křesťanem, avšak jeho násilný skon to připouští. Podle tatarské tradice, zaznamenané P. Hucem, opustil kníže zákon lámů a chtěl jej odstraniti, aby jej nahradil cizím náboženstvím. Proto lámové a ministři jeho království se proti němu vzbouřili a odvolali se k Dalai-lámovi a ke Kušhanovi, knížeti Mongolů z Ku-ku-noru. Tento vypověděl válku Can-pa-hanovi, který padl. Po jeho porážce strhlo se pronásledování misionářů, které je donutilo k tomu, aby kolem r. 1650 opustili Tibet.

To je tedy první pokus o evangelisaci Tibetu, o němž máme jisté zprávy podané P. d'Andradou v „relacích“ o jeho cestách. Pozdější pokusy prodělaly tytéž potíže: s počátku vlídné přijetí se strany místních vládců a lidu; pak nelítostný odpor se strany lámů a v zápětí vypuzení. Neúspěch však nikdy neubral chuti misionářům, protože vědí, že před Bohem platí oběť bez ohledu na výsledek jako dobrý úspěch.

R. 1661 vidíme zase dva jesuity, Giovanni Gruebera a Alberta Dorville, jak se odebírají z Kansu v Číně do Lhasy. Zdrželi se celý měsíc ve svatém městě Tibetu, kde byli přijati lidsky obyvatelstvem a samotným králem. Nemohli však uskutečniti žádné obrácení k víře, protože každému hrozil trest smrti, kdo by se byl zdráhal klaněti se Dalai-lámovi, jako nejvyššímu znovuvtělení Budhy. Byli proto nuceni opustiti město a vydati se do Indie.

Ale Tovaryšstvo Ježíšovo se nechtělo vzdáti podniku a r. 1713 určilo do Tibetu další dva misionáře: P. Desideriho a P. Manuela Freyre. V červnu 1715 přibyli do Lehu, hlavního města Ladaku. Zaslechnuvše, že ústředí lámstva je ve Lhasse, podnikli další namáhavou cestu, která trvala sedm měsíců, a stihli do

hlavního města Tibetu dne 18. března 1716. P. Manuel Freyre se vrátil záhy do Indie; ale P. Desideri zůstal po pět let ve Lhasse a v okolí, věnuje se studiu řeči a projevuje silnou náklonnost k lidu, z lásky k němuž se podrobuje nejrozumnějšímu strádání a námahám.

Zásah Propagandy Fidei a apoštolát minoritů.

Mezitím r. 1703 posv. Kongregace de Propaganda Fide svěřila misii v Tibetu kapucínům z Ankonské provincie. První misionáři kapucíni P. Giuseppe d'Ascoli a Francesco da Tours, kteří odcestovali z Říma r. 1704, přibyli do Lhassy dne 19. června 1707. Zůstali tam s dvěma bratry, příšlými něco později, až do r. 1712, kdy nedostatek pomoci je donutil opustiti Tibet a obrátiti se prostřednictvím biskupa v Mylapore, Francesco Layneza, s naléhavým vyzváním na posv. Kongregaci de Propaganda Fide. Jejich poplašné volání bylo vyslyšeno a Kongregace opatřila prostředky k výpravě dvanácti misionářů a k zajištění budoucnosti pěti stanic, které měli založiti: Chandernagoru v Bengalu, Patny v království Beharském, Badgao v Nepalu, Lhassy a Drogne v tibetském kraji Takpo.

Tato početná skupina misionářů, nejsilnější, která se kdy vypravila do Tibetu, dorazila do Lhasy koncem r. 1716 a statečně tu pracovala asi dvacet let. R. 1725 povolil král tibetský Mi-Vagn i Dalai-láma Bezahararboba vystavěti náboženský útulek a veřejnou oratoř ve Lhasse. Asi patnáct dnů pochodu na jih od Lhasy, v Drogne, byl již r. 1717 otevřen útulek stanovený posv. Kongregací „ani ne tak pro duchovní dobro, které se od tohoto ústavu očekávalo, ale i proto, aby misionáři mohli pohodlně připravovati víno pro oběť Mše svaté“, jak čteme ve zmíněné již zprávě z r. 1738.

O duchovním výsledku uvádíme několik statistických dat: za osm let, od r. 1725, bylo pokřtěno v Tibetu, Nepalu a Patně 2587 umírajících dětí. Ve Lhasse bylo pokřtěno sedm dospělých Nepalců; r. 1736 tam bylo třináct katechumenů tibetských, pět nepalských, sedmnáct křesťanů čínských a čtyři katechumeni. Je ovšem pravda, že statečná skupina dvanácti misionářů, kteří plni zánícení byli před dvaadvaceti lety přicestovali, byla tehdy redukována úmrtím na pouhé tři, z nichž jeden po sedmnácti letech námahy byl nemocen, druhý oslepl na jedno oko po dvaadvaceti letech misií ve věku sedmdesáti-

sedmi let, a představený Francesco Orazio da Pennabilli, jenž měl pětadvacet let apoštolátu.

Ale tento neztratil odvahy a obdržev z Říma deset nových misionářů i roční podporu jednoho tisíce římských stříbrňáků, vrátil se omlazen r. 1741 do Lhassy. Král, který převzal dohled nad sídlem misionářů za jejich nepřítomnosti, stále jim přál. Lámové však neradi viděli přízeň, kterou jim věnoval kníže i lid. V obavě, aby se nedočkal konce tří svých předchůdců, zavražděných právě pro nenávisť lámů, ustoupil král hrozbám lámů, odňal misionářům svou ochranu a nařídil, aby křesťané a katechumeni, v celkovém počtu asi sedmdesáti, odříkali symbolickou modlitbu tibetského náboženství: „Om mani padme hum“.

Odolali statečně, ačkolijich pět bylo odsouzeno k veřejnému bičování. Misionáři požádali, aby mohli vzít s sebou do pohostinnějšího kraje mladou křesťanskou obec z Lhassy, ale marně. Aby ušetřili neofyty dalších násilností, rozhodli se misionáři, že dočasně opustí Lhassu, v naději, že se tam budou moci vrátiti, až nastane opět klid. Poslední čtyři misionáři, vedení ctihodným prefektem P. Francescem Orazio da Pennabilli, když se byli rozžehnali se svým nepatrným, ale věrným stádem křesťá-

nů a katechumenů, opustili hlavní město Tibetu dne 20. dubna 1745 a již se tam nevrátili.

Huc a Gabet ve Lhasse.

S nimi však neuhasl plamen katolického apoštolátu v nevděčné zemi tibetské. R. 1844 dva členové kongregace sv. Vincence, P. Huc a Gabet, odcestovali z údolí Černých Vod v Mongolsku a po neuvěřitelné cestě, o níž P. Huc sepsal zajímavé dílo,¹⁾ dorazili dne 29. ledna 1846 do Lhasy. Vladař tohoto kraje je vzal pod svou ochranu a několik Tibetanů a Číňanů z vyšších vrstev bylo žádostivo naučiti se křesťanské věrouce. Čínský komisař Ki-chan však tvrdil, že tato nauka by zničila Velkého lámu a tibetskou vládu a donutil je odcestovati, což se stalo 15. března 1846 po šestitýdenním pobytu ve Lhasse. Jsou to poslední katoličtí kněží, kteří vkročili do svatého města lamismu.

Poslední pokusy o proniknutí.

Vizte však nezkrotitelnou odvahu a nevyčerpatelnou štědrost katolického apoštola.

¹⁾ Vzpomínky z cesty po Tatarsku, Tibetu a Číně, vydané v českém zpracování v Dědictví svatojanském.

Sotvaže P. Huc a Gabet opustili Tibet, ihned jiný misionář, P. Renon ze Zámorských Misií v Paříži, jimž již od r. 1846 je svěřen Tibet, odjíždí z Tatsienlu v čínském kraji Sěčuan, projíždí Lythangem a Bathangem a proniká do vlastního Tibetu až k Tchamouto, knížectví to, v němž kvete padesát lamaserií. Domorodí vůdcové chtějí s ním hovořiti o náboženství, ale čínští funkcionáři jsou proti tomu a dají ho v dubnu 1848 doprovoditi k hranici. On však se nepovažuje za poraženého a za čtyři roky začíná znovu. Přestrojen za čínského kupce dostaví se k lamaserii v Teundjroulinu, kde sídlí padesát lámů, a získá samotného znovuvtěleného Budhu, aby ho učil tibetštině. Po jednom roce zná dokonale řeč a zvyky Tibeťanů, navazuje cenná přátelství a podaří se mu založiti stanice v Bonga a v Kiangka, nedaleko břehů hořejšího Salouenu.

Se strany Indie přes království Assamské vkročuje do Tibetu dne 16. ledna 1852 P. Krick, spolubratr P. Renona, a vztyčuje kříž v prvním místě, kam přibyl. V osadě Sommeu, jakmile obyvatelé zvědí, že to je láma Gourou, moudrý kněz, žádají, aby se jich dotkl breviářem a křížem na hlavách. Nadřízený úřadhovšak vypovídá po dvou týdnech.

V „relacích“ o jeho cestě čteme tyto úvahy, v nichž jeho kněžské srdce vydechuje hluboké stesky po duších: „Ubohý lid! Prokazuje mi tolik sympatií a přece jsem v jeho očích pouze cizinec. Co by bylo, kdyby věděl, kolik slibů jsem složil, co jsem musil vytrpět, abych přišel do jeho vlasti, kdyby tušil, kolik dobra mu přináším a které teď se mnou odchází i s evangeliem, s blažeností, s pravým Bohem, s nebem. Na místo aby mne nechal odcestovati, běžel by za spásou, která uniká, slavnostně by mne doprovodil zpět a volal by s nadšenou radostí: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.““

Po dvou letech, r. 1854, vede ho jeho apoštolská horlivost v doprovodu jednoho druha, P. Bourry-ho, mezi jeho drahé Tibeťany v Sommau: po čtyřech, pěti týdnech byli zavražděni, ne Tibeťany, ale lupiči z kmene Michemi, který žije na hranicích Assamu.

Tato oběť má za účinek, že zdvojnásobí apoštolskou horlivost Otců ze Zámorských Misií v Paříži. V květnu 1861 samotný apoštolský vikář Tibetu, Msgr. Thomine, vybavený císařskými pasy z Paříže a Pekingu, odjíždí z Tatsienlou do Tibetu a v měsíci srpnu přibývá do Tchamouto, doprovázen P. Renouem a Desgodinsem, dvěma typickými po-

stavami nezdolatelných a schopných misio-
nářů, pevně odhodlaných prolomiti navždy
závory, jež brání apoštolátu v Tibetu. Ne-
ochvějně nepřátelství velkých lámstev ve
Lhasse však zlomilo znovu svatá předsevzetí
neohrožených poslů Kristových. R. 1865 za-
vilá nenávist všech církevních a civilních
vrchností proti misionářským stanicím v Bon-
ga a Kiangka pozvolna donutila Otce roz-
pustiti tyto dvě slibné křesťanské obce a opus-
titi Tibet. Od té doby nemohli již vniknouti
do zakázané země.

V Tibetu jako jinde je budoucnost
Kristova.

Apoštolsky stojí však na stráži kolem do-
kola, jak na straně Číny, tak na straně indické
v Sikkimu. Pět tisíc křesťanů jejich apoštol-
ského vikariátu v Tatsienlou je většinou Tibe-
ťanů: z jejich řad vyjdou zítra katechisté
k evangelisaci domoviny. A zítra též i mniši
Velkého sv. Bernarda, poslušní výzvy Vele-
kněze vítězoslavně panujícího, se usadí na
hranicích Tibetu, aby pracovali duchovní
kulturou a dobrodiním katolického klášter-
nictví proti nezdravému kouzlu a proti násil-
nictví tibetského lámstva. Mezi Tibeťany vi-

kariátu v Tatsienlou konají františkánské misionářky Mariiny již nyní apoštolát, kterému nikdo neodolá: milosrdenství hraničící s hrdinstvím, ježto se zabývají ošetřováním malomocných. Jak zřejmo, žije Tibet, ač nyní ještě uzavřen katolickým misionářům, stále v mateřské starostlivosti katolické Církve.

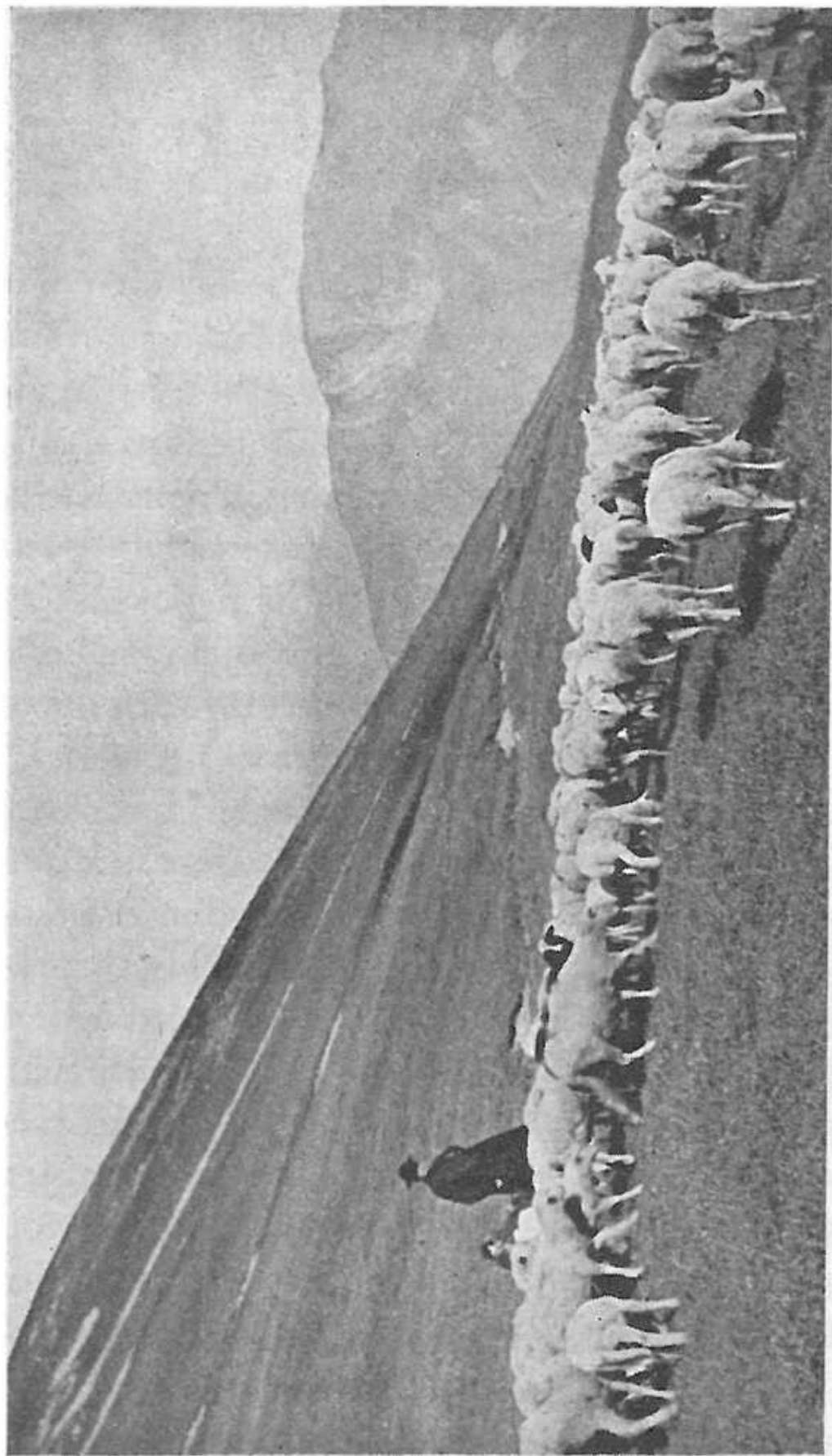
Tato nemůže se zřici svého božského poslání kázati Evangelium všem národům a proto dříve nebo později vrátí se do Tibetu, aby se znovu ujala díla svých statečných předbojovníků z minulosti, následníků sv. Ignáce, synů sv. Františka, Lazaristů a Otců Zamořských Misií. Jejich nadlidské námahy, jejich oběti a především jejich hroby jsou nejjistější zárukou návratu a budou jednoho dne základem katolického obrození Tibetu. Doufáme, že podle úmyslu Boží Prozřetelnosti, agenti a instruktoři britští, jediní Evropané, kteří dosud mohou beztréstně překročiti hranici Tibetu a kteří se dnes pohybují za zájmy a zisky pozemskými po cestách a stezkách, jež připravili před stoletími misionáři, aby získali duše neskonale cennější než zbraně a evropské tovary, doufáme, že podle božských úmyslů budou tito agenti nevědomky předvojem budoucích poslů Kristových v Tibetu, tak jako v počátcích křesťanství římské legie

otevřely mimovolně cestu zvěstovatelům Blahé zvěsti do samotné Velké Britanie.

Zvon vzkříšení.

Až budoucí poslové Kristovi vstoupí do Lhassy, poznáme mezi mnoha zvony, jež budou slavnostně vyzváněti, jeden, který dosud vydává zvuk katolický, zvon ulitý v Itálii s nápisem: „Te Deum laudamus“. Je to zvon kostelíku postaveného kapucíny r. 1725. Po jejich odchodu r. 1745 lámové jej zavěsili v Djo Khangu, největší svatyni ve středu města, kde Edmund Candler, člen výpravy Younghusbandovy, jej viděl r. 1904. Skoro po dvě století pláče bolestný znesvěcený zvon smutek katolické misie ve městě lámů a volá dělníky na opuštěnou vinici Páně. Až tito konečně přijdou, změní zvuk a s jásavým hlasem bude opěvovati Vzkříšení Krista v Tibetu.

Přeložil Alfred Surmanský.

Na úbočí Gargasu na hoře La Salettské — jako na betlemské salaši.

Karel Foucauld, apoštol Tuaregů.

Jetřich Lipanský.

Zahledíme-li se do františkánsky usměvavé tváře bratra Karla Foucaulda, který svůj život zasvětil Tuaregům na Sahaře, sotva můžeme uvěřiti, že tento saharský poustevník, jemuž ani regule Trapistů se nezdála dosti strohou, byl kdysi světácky žijícím poručíkem francouzské armády. Hle, tvář oproštěná ode všech tužeb a vášní tohoto světa, zářící svobodou dítek Božích.

Karel Foucauld včas spoutal svá nezřízená přání a dospěl k vnitřní svobodě dítek Božích. Svoboda není anarchie, svoboda předpokládá řád a jistá omezení, má-li býti spravedlivou ke druhým. Pokojný pohled Karla Foucaulda, uvyklý na nesmírnost pouště není pohledem melancholika a nedůtklivce, kterého omrzel svět, naopak, je v něm utajen vroucí, bohatý a vzrušující vnitřní život. Bratr Karel miloval statečnost a ušlechtilost kočovníků pouště, ale nechtěl utonouti v jejím bezbřehém mlčení. Přišel do pouště, aby mohl lépe a bezprostředněji milovati Krista,

skrytého v Eucharistii. Na Sahaře si sám staví kapličku a příbytek nad pomyšlení prostý, a tam, před Nejsvětější Svátostí bdí v nekonečných nocích, v samotě, opustiv lidskou společnost, aby jí mohl lépe sloužiti, neboť jen ten, kdo si zvolil nejvyšší ideál, dobře slouží i lidstvu. Je to věrný voják, který prodlévá na stráži u svého Pána.

I Tuaregové, jejichž zaměstnáním je boj a hlídání stád v nížinách, brzy vytušili intuicí primitivů, že mezi nimi žije muž Boží. Také on vzýval jediného Boha a ctnost vzbuzuje všude obdiv a úctu. Nazvali ho tedy marabu: t. j. muž svatosti. A bratr Karel dovede čekat po celá léta na jediného konvertitu a kajícníka. Je trpělivý, shovívavý a mírný ke všem. Dovede odpouštět a zapomínat na bezpráví. Nesnese však podlosti a lži.

Pro člověka, v jehož duši prodlévá Kristus, může býti i poušť rájem. Někdy dojde, přes oceán písku, dopis od sestry Marie nebo od velitele Laperrina. V poušti měříme čas jinak než ve městě. Není to rušivá chvíle v harmonii jeho rozjímavého života. Ve chvíli přesně vyměřené denním rozvrhem napíše odpověď. V poušti není třeba spěchat, tam má věčnost, smíme-li tak říci, určitější obrysy.

Bratr Karel nehledá však jen spásu své

vlastní duše, touží býti dárce štěstí a víry. Zapomíná na sebe, když se modlí sám před svatostánkem a důtklivě si připomíná povinnosti ke svým bližním. Spí před tabernakulem, jak sám říká, jako pes u nohou svého Pána.

Život Karla Foucaulda musel se s počátku zdáti šílenstvím muslimům, kteří z nevěřících nejhouževnatěji vzdorují křesťanským pravdám, ale bylo to pro ně krásné a nepochopitelné šílenství, šílenství lásky a odvahy, okouzlující poesie čistého srdce, jedinečnost a nenapodobitelnost horlivce, který se bez výhrady svěruje Bohu.

Karel Foucauld měl jedinou ctižádost, možno-li tak nazvati touhu po spasení a zdokonalování duší. Chtěl založiti kongregaci Malých bratří, kteří by byli misionáři muslimů. On sám si stanovil pravidla života a dovedl je přesně a důsledně zachovávat. Ale na strmých stezkách, po nichž kráčel, nemohl ho nikdo trvale sledovati.

Ve své chatrči v Béni-Abbès nebo později v Tamanrassetu, v níž nebylo postele, ani jiného nábytku, zavěsil hodiny, jež i v poušti měřily jeho čas.

„Jaký slastný okamžik“ - napsal si do deníku - „býti sám s Ježíšem v hlubokém mlčení

Sahary, pod nesmírným nebem, tváří v tvář Nejvyššímu dobru. Uléhám v jednu hodinu.“

Vikomt Karel Foucauld (jeden z jeho předků bojoval v řadách křižáků ve Svaté Zemi) uchoval si však vojenské ctnosti až do posledního okamžiku života, kdy padl zasažen kulí zrádného Tuarega, roku 1916.

Když ho stihla na Sahaře první zpráva o zahájení světové války, napsal těchto několik řádků: „Odolnost Belgie, spojení Anglie a Ruska, podpora Italie, věrnost našich a anglických kolonií jsou, kromě jiného, výjimečnými výhodami, s nimiž lze počítati. Tyto radostné zvěsti měly by posílit naše naděje, neboť Bůh by nám jich bezpochyby neposkytl, kdyby si nepřál, abychom zvítězili a chránili tak svět před přílivem německého pohanství, jímž jej ohrožuje.

Co by se stalo s našimi latinskými národy, kdyby vítězné Německo jim vnutilo svou výchovu? Jaká svoboda by byla ponechána Církvi, kdyby zvítězil vladař Německa? Spojenci, ať chtějí nebo ne, ať to vědí nebo nevědí, účastní se ve skutečnosti křižácké výpravy. Bojují nejen za svobodu světa, ale i za svobodu Církve a za udržení křesťanské morálky ve světě.“

Pokora pozvedala Karla Foucaulda k Bohu. Snad pochopil dokonale vůli Páně právě ve chvíli než zesnul, smrtelně raněn kulí z nepřátelské pušky. Bůh chtěl, aby byl poustevníkem a daroval mu samotu jako životní úděl, samotu, jakou dovedou snášeti jen hrdinové ducha.

Byl to ovšem jen člověk, jenž v ustavičném zápase s temnými a neuchopitelnými silami zla uhájil na zapomenuté a teskné výspě světa svůj ideál. Zemřel jako poustevník proti své vůli. Tam, kde i slunce zdá se být nemilosrdné svým žářem den ze dne stejně mučivým, kde ucho básníka nezaslechne nikdy šumotu listoví, kde oko nepotěší zeleň jara. To všechno ustupovalo do nedozírných dálek před velikostí Boží. Nám nesluší posuzovati dílo velkého misionáře XX. století. Bylo vykonáno a patří minulosti, v níž je i budoucnost. Otec Foucauld hledal bratry mezi muslimy, jeho příkladu jsme však potřebovali my v Evropě. Byl jedním z těch, kteří nám ukazují cestu k Bohu.

Hrdinská smrt hraběte Iaviera Quirogy de Villar-Fuentes.

Byl velitelem válečného člunu „Virgen de Carmen“. Kteréhosi dne stoje na palubě a pátraje svým polním dalekohledem po nepřátelských lodích na moři, byl přepaden svými vlastními námořníky. Rozpoutalo se prudké zápolení, ale přesila byla příliš veliká. Byl spoután a odveden. Louče se se svojí lodí, naposledy pozdravil kříž na palubě.

Zprvu dopravili hraběte do vězení v Lar-rinaga. Tam si svojí upřímností a nezdolnou odvahou získal sympatie a obdiv politických spoluvězňů, jichž tam bylo na sta.

Dne 8. ledna letošního roku byl postaven před lidový soud. Jsa veselé mysli a lehce se usmívaje choval se pěkně a s rytířskou zdvořilostí. Nebylo na něm znáti ani dost malé chvění, ani nějaký zmatek, ačkoliv mu šlo o život. Když pak státní zástupce konče svoji řeč dožadoval se trestu smrti pro obžalovaného, usmíval se.

Jeho obhajoba byla prostě skvělá, nicméně marná, jak bylo lze předpokládati. Quiroga a jeho strojník Perez byli odsouzeni na smrt. Oba klidně vyslechli čtení rozsudku, aniž se

na jejich tvářích objevil byť jen zákmit úzkosti. Pouze nový úsměv zahrál na Quirogových rtech.

Odsouzený hrabě dal požádati otce jesuitu Vilarina, proslulého i svatostí i učeností, o návštěvu. Bylo až s podivem, jak Pater Vilarino uměl utěšovati.

O desáté večer šli do umrlčí kaple. Hrabě opouštěje vězeňskou komoru pronesl na rozloučenou se svými spolutrpiteli třikrát „Viva España!“, kdežto strojník pravil: „Umíráme pouze jedenkrát!“

Oba ztrávili noc v nezkaleném veselí nepozbývající ani na chvíli odvahy. „Na našem životě nezáleží,“ pravil hrabě, „ale na čem záleží, toť život Španělska. Oznamte mé matce, že umírám rád, vždyť umírám pro Boha a Španělsko; ať netruchlí, a myšlenka, že pokládám si za největší čest umřít na popravišti pro Boha a vlast, nechť svatou hrdostí překoná její bolest.“

„Odkud čerpáš tuto vnitřní sílu, že bez úzkosti čekáš na smrt?“ tázal se ho přítel.

„Z víry v Boha a v Španělsko. Kdo pojímá Boha a Španělsko jako my, tomu není obtížno statečně umřít.“

Přišli jeho přátelé, aby ho utěšovali. Vskutku však je utěšoval sám. Stále se usmíval a

každému dovedl něco milého říci; ba i svým strážcům. Mluvil-li někdo o jeho matce nebo nevěstě, zarosil se mu sice zrak, ale opanoval se a nevyronil jediné slzy, kdežto jeho přátelé chvílemi hlasitě vzlykali. Těšil je ujištěním: „Vždyť se dožijete nové velikosti Španělska.“

Odsouzenci obcovali dvěma mším svatým a s velikou vroucností přijali Velebnou svátost. Poté ještě žertoval hrabě s otcem jesuitou: „Teď jsme připraveni, že ano! Za několik hodin budeme před trůnem Božím. Ale vy se tady budete ještě lopotit s tisícerymi starostmi.“

O půl šesté ráno řekl příteli: „Ani bys nevěřil, jakou silou mě již onen život vábí.“

O šesté by byl rád ještě věděl poslední zprávy z radia. Byly mu oznámeny. Když mu oznamovali jakousi veselou příhodu, jež se stala u radia Queipovi de Leano, smál se i jeho strojník na plné hrdlo.

Přiblížila se jeho hodina. Hrabě pravil: „Dáme se na poslední pouť.“ Poté se chopil kartáče a čistil si oděv, jako by to patřilo k věci. Pobrukoval si: „Musíme přece býti ve všem pořádní.“

Bylo nutno ještě vyplniti jeho úmrtní list. Proto bylo zapotřebí, aby hrabě odpověděl na několik otázek, jak se jmenuje otec a mat-

ka a jiné. Požádal tedy svého přítele, aby mu podal plnicí péro, jež mu byl dal na památku. Pak se posadil, aby sám vyplnil úmrtní list. Nechtěl, aby to učinil někdo jiný, i napsal všechno pevnou rukou. Pravil při tom: „Není větší pocty pro člověka, než když píše jména svých rodičů.“

Poslední slovo, jež psal, bylo jméno jeho matky. Psal je s vroucí láskou.

Když přišla vojenská hlídka, bylo venku již dosti jasno. Hrabě pravil vůdci oddílu: „Jsem připraven.“ Pak se srdečně rozloučil se všemi i s ředitelem vězení a velitelem stráže, kteří všichni byli komunisté, provolal: „Viva España“ a vykročil se strojníkem, oba veselí, povznešení, neochvějní.

Cestou hlasitě pravil kterýsi komunistický námořník: „To je dnes nádherný den! ale dva z nás neuvidí večera.“ Hrabě naň pouze útrpně pohleděl.

Oba čekatelé smrti byli za vojenského doprovodu v kamionech vyvezeni ke hřbitovu. Tam postavil se strojník do pozoru, vojensky pozdravil hraběte a pravil: „Pane komandante, naposledy čekám na váš rozkaz. Za Boha, Španělsko a generála Franca!“ Oslovený mu poděkoval lehkým úklonem hlavy a prudce ho objal.

Dostavilo se četné publikum horšího druhu, aby mělo účast na popravě. Doslova se tam hemžilo diváky.

Hrabě prosil, aby byli pospolu zastřeleni. Bylo jim to dovoleno. Jistě, klidně, s vyjasněnými tvářemi kráčeli ke zdi hřbitova a postavili se u ní. Hrabě rytířsky postavil svého spolutrpitele po své pravici. Poté se naposledy objali a stanuli, vztyčivše hlavy, čelem k četě střelců. Usmívajíce se hleděli smrti vstříc. Rozloučili se jediným pohledem.

Tu se již nezdržel přítel a přímluvce hraběte. Dal se do hlasitého pláče. Ale hrabě naň volal jasným hlasem, jako by z ocele byl: „Pánové, k čemu ten pláč? Umíme-li my umírat, je na vás, abyste se dovedli dívat, jak se umírá.“ A opět se usmíval... Bylo to děsivě krásné divadlo.

Důstojník zavelel: „K líci zbraň“.

Oba pozvedli hlavy výše a hromově zvolali: „Sláva Španělsku! Sláva Kristu Králi!“

Třesklhromadný výstřel. Strojník padl. Hrabě dosavad stál vzpřímen, byl však poraněn...

„Sláva Rusku! Sláva Euzkadimu!“ řvala lůza.

„Sláva Španělsku! vykřikl hrabě Quiroga právě, když zazněla druhá salva. Poté klesl na zem i tento hrdina.

Stalinův neklid.

Diktátor sovětského Ruska báťuška Stalin pochází z Georgie, kdež studoval v Tiflisu, aby se stal popem. Když vypukla světová válka, byl v kruzích revolucionářských již známou osobností. Ke jménu Stalin, jímž se přezval, přivedlo ho, podle jeho vlastního výroku, německé slovo Stahl, ocel. Bylť se odhodlal ztvrdnouti jako ocel. U Lenina nepožíval zvláštní obliby; ten by ho nejraději byl vypověděl nebo zastřelil, ale neměl k tomu odvahy. Po Leninově smrti, kdy byl generálním sekretářem komunistické strany, přes odpor mnoha funkcionářů strany se rychle vyšvihl za jeho nástupce. Když vdova po Leninovi uveřejnila dopisy z korespondence zemřelého diktátora, aby Stalinovi zkazila kariéru, velmi se pobouřil; žádal po ní, aby mu do tří hodin vydala veškerou korespondenci Leninovu. K výzvě byla připojena stručná a rázná vyhrůžka: „Nebude-li mé žádosti vyhověno, za pět minut po uplynutí těchto tří hodin nebude již žádné vdovy po Leninovi.“ Tím ovšem si vymohl, co chtěl.

Jeho rozčilení bylo ovšem pochopitelné, neboť v jednom z uveřejněných listů Lenino-

vých bylo psáno: „...varuji, aby na mé místo byl postaven soudruh Stalin, až mne nebude. Je bezohledný, nezdvořilý, náladový, netrpělivý, nelogický, a nemá jiné myšlenky než dosíci moci.“

Nyní žije Stalin s druhou ženou. První byla dělnice a dala mu dvě děti. Přesto, že mu dvakrát zachránila život, zaplatil v rozvodové kanceláři, když ještě byl generálním sekretářem strany, 5 rublů a dal prohlásiti, že jeho sňatek je rozloučen. Nynější choť diktátorova je mladá kráska z Georgie. První ženu již nikdy k sobě nepřipustil.

V Stalinově bytě v Kremlu je 11 přepychově zařízených komnat. Ze strachu, aby nebyl otráven, dává si Stalin stále donášeti jídlo ze společné kuchyně, kde dlužno je bráti ze společných nádob. Dostati se k Stalinovi je téměř nemožno bez zvláštní výzvy. Tři tisíce vyzkoušených Georgijců, velmi dobře placených, tvoří jeho tělesnou stráž. Do jeho pracovny vede čtvero dveří, z nichž troje jsou ocelové; mezi nimi jsou další troje dveře, které však se otevrou jen tomu, kdo zná tajný zámek. Ustal již i v návštěvě divadla, neboť tuší, že by mu tam hrozilo nebezpečí. Jeho okolí ví, že si nepřeje býti oslovován, poněvadž tím znervosní. Zrovna tak

nesmí býti před diktátorem nikdo chválen. Na rady pramálo dá; je svéhlavý. Ví ovšem, že ho všichni Rusové nemilují, a že každé veličině strany nesmí důvěřovati, ale to ho nemate. Podpisovati rozsudky smrti se ostýchá, poněvadž je pověřčivý. To ponechává soudním úřadům nebo přednostovi GPU. Tak žije tento muž, bez klidu, za tuhými zdmi, odloučen od lidu, ježž mučí a nechává hladověti.

Můj stálý přítel.

Francis P. Le Buffe, S. J.

XVI.

Etaj však odpověděl králi: Jakože živ je Hospodin a jakože živ je pán můj, král! Ať jsi kde jsi, pane můj, králi, ať k smrti nebo k životu, bude tam také služebník tvůj.

II. Král. 15, 21.

Jako malé děti byli jsme zvyklí dáti se jinými vésti; v dovádění jsme často pádili s větrem o závod přes vrchy a doliny, přes křoví i hloží; kamkoli se náš vůdce odvážil, tam jsme šli i my, jen aby se nezdálo, že se bojíme. Bylo v tom trochu dětského dělání se velikým. Nyní jsme dospěli zralého věku. Ačkoli nejsme jiné bytosti, nýbrž právě oni bývalí divoši, toliko s rozdílem hrstky přibylých let, přece jen se hry včerejška obrátily ve vážný životní úkol. Jako před řadou měsíců, následujeme i dnes vůdce, ale není to již bludička dětských představ, za níž jdeme, nýbrž povinnost Kristových bojovníků. Nyní jsme pod vedením Božím, ježto jsme klečeli před oltářem svého Boha a svatým olejem biřmování jsme pasováni na Kristovy bojovníky. Zplna svého mladistvého srdce a z celé své vůle vykonali jsme statečnou přísahu této Svátosti a volali

ke Kristu, svému vůdci: „Pane, kamkoli půjdeš, tam půjdeme i my.“

Kristus vzal nás za slovo. Snad nás vedl do Betlema a přikázal nám chudobu, jako on byl chud, a dal nám pocítiti nedostatek životních potřeb pro ty, jež milujeme. Snad nás přiměl k útěku s ním do Egypta, takže jsme vzdáleni domova a těch, které máme rádi, majíce na blízku jen Přítele jediného, vždy věrného, jehož svátostná přítomnost je všude rozestřena. Snad dni štěstí snesly své blahé světlo na naši dráhu a nám se lehce kráčelo, jelikož jsme poznávali, že jdeme v stopách Kristových k radostným stráním hory Tábor. Potom však, jak již na světě bývá, musili jsme kráčetí údolím cedronským, vyjítí za brány města a vstoupiti na Kalvarii. Tenkrát bylo vedení tvrdé, síly naše téměř přetíženy a my jsme snad pod těžkým křížem klesali, ač i tu, když jsme se tak potáceli a zřeli na zemi drahou krev Kristovu ještě vlhkou, naše srdce se opět povzbudilo a vůle znovu mocně ožila - či nebyl Kristus, náš Pán, stále před námi?

Ale časem, jak jsme tak kráčeli od světla k stínu a zase zpět k světlu, snad jsme měli to vše za náhodu a zapomínali na vyšší vedení. Za takových bezmyšlenkovitých chvil jsme z utrpení nedovedli vyzískati dobro, své ra-

došti pak jsme pokřivili. Zkoušky ony jsme považovali za zbytečné bouře svévolných mraků oblohu zastírajících, štěstí pak za dubnové slunéčko, jež přijde a odejde, jako by za ním nebylo žádné zákonodárné ruky. Zapomínali jsme, že náš laskavý Vůdce přijal nás jako vojíny přísahou zavázané, zapomněli jsme, že na místo dětských her nastoupila úloha životní. K své škodě jsme na to zapomínali a tak jasné dni byly vroubeny vyciřováním předvídané krátkosti, hodiny temné pak byly tím truchlivější, že jsme byli za noci sami venku.

Ó dobrý vůdce Ježíši, jakože živ je Hospodin a jakože živ je Pán můj, Král! Ať jsi, kde jsi, Pane můj, Králi, ať k smrti nebo k životu, bude tam také služebník Tvůj. Tvůj sluha jsem já. Tobě náleží vedení, mně poslušnost. Veď mě - toť vše, čeho žádám -, veď mě životem, Pane Ježíši, a já se pokusím Tebe následovati, nebo lépe, z Tvé milosti Tě *chci* následovati, jíti za Tebou, ať životní dráha je široká, hladká a slunná, či vede-li uprostřed skličující temnoty..., písčinou či bažinou, přes skaliska a přívaly. Chci jíti pod Tvým spásným vedením až k tichým, hlubokým vodám smrti, kdy ponořen do jejich šerých vln jako nejistý plavec přidržím se Tebe, a potom, až

oči opět otevru, seznám, že životní úloha jest dohrána, že zašlo již, čeho bych se měl obávat, neboť jsem následoval vůdce svého až k hrobu. „Ty vedeš, ó Bože, a dobře jest šikům, jež jdou za Tebou.“

XVII.

Zůstaň s námi, neboť se připozdívá, a den se již nachýlil.
Luk. 24, 29.

Nastal večer a bojovníci Kristovi, muži i ženy, dívky i hoši každého katolického domu poklekají, aby ještě jednou vzdali čest svému Veliteli, jako činí oddaní vojíni, nežli rozvinou stany k spánku. Po celý den zazníval hluk bojovný a jejich duše jsou zápasem unaveny. Zdatní muži vytáhli ven, aby společnými silami bojovali proti hříšnému, zkaženému světu. Útlejší ženy v povlovných hodinách domácího života připodobňovaly svůj dům domu Nazaretskému a pečovaly o své děti jako kdysi Maria o malého Krista. Jinoši a dívky v čistém rouše milosti a ve zbroji novotou se ještě lesknoucí statečně odráželi šípy, které zkažená společnost denně chrlí na nevinná srdce. Nyní tedy, když se krajina v soumrak halí a nastává mrtvé ticho, všichni vojíni Kristovi, ať jejich příhody za dne byly jakékoli, se

sklánějí, aby mu ještě jednou projevili svou oddanost.

A s nimi, vojíny Kristovy armády, pokle-
kají také sbory Kristových důstojníků, svatí
kněží a řeholníci, vedoucí v tomto slzavém
údolí těžce pronásledované legie nepřemo-
žitelného Boha. Se srdcem rytířským předstu-
pují blíže k Stanu, kde jejich Velitel svátostně
přebývá, a ještě jednou ho ujišťují, že jsou
odhodláni vésti jeho vojska k vítězství.

Tak za večera klečíme, ale naše řady jsou
ztenčeny. Ne všichni, kdož za ranního úsvitu
slyšeli probouzející je polnici, jsou nyní s ná-
mi, neboť tak nejeden druh bojoval dnes boj
svůj poslední. Pokoj věčný jejich statečným
srdcím!

Ó Ježíši, mé srdce se k Tobě obrací, neboť
boj je těžký a nastává krátký odpočinek za
tiché noci. Zde, Pane, za kmitu oltářní lampy
poklekám a před Tebou se skláním jako voják
za večera polního tažení. Večerka již dozněla,
Kriste, můj Veliteli, a já, bojovník Tvůj, Tě
odprošuji, neboť od ranního povelu k nástupu
nejednou jsem pochybil. Pane Ježíši, někdy
jsme korouhev schýlili; někdy jsme opominuli
nepřítele čeliti; ale přece, díky Tobě, nikdy
jsme Tvůj odznak neztratili, nikdy jsme nedo-
pustili, aby byl v prachu vláčen. Zůstaň nám

tedy nablízku, drahý Pane. Jako mocný generalisimus střež své spící vojsko, „neboť přichází noc, kdy nikdo nemůže pracovati“. Zachovej nás, aby nám opět vzešlo světlo nového jitra k boji za Tvé svaté jméno. Pane, zůstaň s námi!

XVIII.

Když tiché mlčení všechno zabíralo a noc ve svém běhu na půl cestě byla, všemohoucí Slovo Tvé s nebe, od královského trůnu seskočilo. Moud. 18, 14-15.

Za velebného ticha východní noci to bylo, kdy Kristus, náš Král, po prvé přišel a upevnil svůj stánek mezi námi. Ticho pouště to bylo, kam se na čtyřicet dní uchýlil, nežli pozvedl hlasu svého, aby byl slyšán po celé děli i šíři vyvolené země. I když ho vyhledávali zástupové a podobní lačným ovčím nedali mu času k odpočinku a zotavení, hluboké ticho na vrcholu hory uprostřed noci to bylo, jež slyšelo jeho modlitbu za lidstvo.

Svatost a tichost jsou neodlučitelné. Ticho slova, ticho činu, ticho života, toť ovzduší, v němž jedině Kristův obraz v našem srdci není porušován parami tohoto světa hříchem nasáklého. Chceme-li připodobniti srdce své Srdci svého Krále a vysoko vztyčiti vzácný chrám jeho svatému jménu, musí nás ovládati

ticho, ticho úplné, podobně jako byl klid za oné doby, kdy Šalamoun stavěl chrám Nejvyššímu. Nevšimli jsme si nikdy, že Bůh jakoby se od nás vzdaloval, když náš život nebyl tichý? Nezakusili jsme až příliš často, a to ke škodě své duše, že „Bůh není ve větru..., že Bůh není v zemětřesení..., že Bůh není v ohni“? A zda jsme nebyli Bohu nejbližší, „když hluboké mlčení všecko zabíralo“, když jsme svůj jazyk ovládali, když naše jednání nevykazovalo žádného nenáležitého spěchu, když náš život byl dalek hlučných cest světa? Nebylo to tehdy, když naše duše byla jakoby rozsáhlá a tichá kathedrála, na jejímž prahu zaniká lomož neklidných ulic a kde ticho není ničím rušeno, ano „všemohoucí slovo“ Boží milosti „seskočilo s nebe“ a zachvělo hlubinou našeho srdce? Jsme-li tiši, jsme pozorní, a jen tu můžeme zaslechnouti tklivou mluvu Přítele svého srdce, jíž nás zve k lásce své!

XIX.

Nechte dítek jíti ke mně. Mar. 10, 14.

Náš Pán jest zvyklý, jak tomu bývá mezi přáteli, hovořiti s námi o těch, které miluje. Často nám vypravuje o oněch velikých mužích a ženách, kteří jsou nyní v pravém domově

u něho, mezi kořícími se anděly, a kteří, když ještě dleli na zemi, byli jeho oddanými bojovníky. Vzpomíná také na druhy, kteří potřebují našich modliteb, ježto boj jejich je těžký a koruna vítězství zdá se vypadávati z jejich držení. Jindy slyšíme jeho tklivý hlas mluvící k nám o svatých duších v očištném ohni, snad právě o duších našich drahých, kteří zemřeli, ale také o všech duších jeho drahých zemřelých.

Po všechna léta slyšíme truchlivé volání Církve: „Odpočinutí věčné dej jim, ó Pane“, a dnes, kdy u něho klečíme, připojuje se náš Pán k oné prosbě a přimlouvá se za ty, jež miluje. Vztahuje k nám své bezmocné ruce, bezmocné, protože dopouští býti závislý na naší lásce, protože svoluje býti „všemohoucí v poutech“:

„Nechte dítek jíti ke mně. Ony skončily své pozemské dny, a skončily je dobře. Avšak stíny a prach lpící na nich ještě z dob zápasu vzdalují je od mé přítomnosti. Duše vykoupené mou drahocennou krví, duše, za něž jsem zmíral jako nezmírá žádný člověk, duše, jež miluji jak jen já dovedu milovati, jsou ode mne odloučeny. Moji přátelé jsou na cestě ke mně zdržováni, a ,tam za osamělého nočního bdění doufají“. Jak toužím, abych je

mohl vzít k sobě, aby i moje děti byly tam, kde jsem já. Jak toužím mít své přátele blízko sebe, navždy zachráněné. A jen vy, moji bratři, jen vy můžete jim přispět, jen vy můžete shledání usnadnit. Nikoli andělé a svatí, nyní rouchem slávy odění, je mohou vykoupiti ve svaté mytnici na hranicích země pokání. Ó lidé, mocní svou slabostí, vraťte duše Bohu, jenž je stvořil!“

Můžeme naslouchati této snažné prosbě svého Přítele a nedbati jeho volání? Dovedeme jíti dále svou cestou a zapomenouti na „královské zajatce“, k jejichž vězení my jediná máme klíče? Krátká modlitbička, když hodina za hodinou končí, trochu péče o zmírnění ostrosti našeho jazyka, trochu pozornosti, abychom potěšili smutná srdce jiných - a takovými skutky odemkneme celu zajatých a přivedeme ke Kristu jeho přátele. „Prve než byl co činil, od pradávna, nežli země byla a hory stály, od věčnosti do věčnosti“ hleděl vstříc tomuto shledání. Nemáme přiblížiti tuto radost? Nemáme učiniti pro Boha, co bychom učinili pro pozemského přítele?

Milovníče duší, ó Pane, půjdu za Tvým voláním, chci přispět ku pomoci těm, jež miluješ, chci přiblížiti vysvobození a radost oněm drahým duším, jejichž příchodu si tolik

žádáš. Málo mohu pro Tebe učiniti, a malá jest služba, které si přeješ. Toto málo vykonám však s celým srdcem svým. Nikdy nepřejdu od rána k večeru bez vzpomínek na Tvé zajaté přátele, bez příspěvku k uvolnění jejich pout, bez přimluvy, „aby všichni pocestní dosáhli věčného domova“. A když jednou přijde den čekání Tvého na mne, kéž se v onu hodinu najde někdo, jenž by uspíšil i můj příchod do Tvé náruče!

XX.

A odejdu-li a připravím-li vám místo, přijdu zase a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. Jan 14, 3.

Tento svět se časem zdá zcela hezkým a šťastným místem a srdce naše chvílemi snad zde nalézá uspokojení. To však bývá jen na krátko, a potom iluze bledne. Neboť naše radosti jsou vždy prchavé a strasti rády otálejí s odchodem, a když přece odcházejí, stíny jejich jsou dlouhé a kalí tak mnohý den. Při nejlepším povážení je svět místem nejistoty, kde slzy hustě padají a znění smíchu bývá rychle umlčeno. Jak může nesmrtelná duše milovati takový pobyt? Nemůže tedy jinak býti, než že pociťujeme záchvěv radosti při pomyslení, že náš domov nebude takovým na-

vždy. Jsou to jistě útěšná slova pravící nám, že „jinde zůstává odpočinek lidu Božímu“, že stíny jednoho dne trvale zajdou a že máme jen čekat, „až den rozbřeskne a denice vzejde v srdcích našich“. Vpravdě je to blahá zvěst, slyšíme-li, že jednoho dne - a ten není daleký - „Bůh setře všelikou slzu s očí našich, a smrti nebude již; ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pomínuly“.

I když jest nyní Ježíš Kristus s námi, nemůžeme zde být zcela šťastni. Je s námi, ano - a díky Bohu za to -, ale našim zrakům je skryt. Jest zde potají, a když den zajde a před námi se stmívá, stěží můžeme přes oponu zachytiti pohled toho, jehož tolik milujeme. Ani Ježíš Kristus tajemně přítomný nemůže učiniti toto naše ubohé přebývání trvale blahým. Jeho blízkost posiluje naše srdce, abychom mohli snášeti svízele svého nejasného putování, jeho pobyt s námi ulehčuje naše vyhnanství; ale domov to není, ba právě pro tu skrytost ani nemůže býti. Domov, to bude skutečné patření na Boha, nikoli jen v matném zrcadle času, domov znamená býti u Boha bez obavy, že se budeme musit někdy loučiti odtud, kde Kristus Ježíš kraluje jako „prvotina těch, kteří zesnuli“, kde je také Maria Královnou a Mat-

kou všech vykoupených dítek, a kam nás tak mnozí, jež jsme milovali, předešli se znamením víry a slaví tam věčný odpočinek mezi kůry andělskými. To jest domov. Jak srdce naše touží se tam dostat, jak touží, aby Kristus opět přišel a vzal nás k sobě. „Neboť ještě velmi maličko a přijde ten, jenž přijíti má, a nebude meškati.“

Ježíši, starší Bratře, jak jsi dobrotivý! Ty vidíš svízelné dny našeho putování, sklíčená srdce a oči slzami zarosené, a Ty jsi rozžehl světlo v šeru našeho přebývání. Přišel jsi a zůstáváš mezi námi - a to jest, proč se náš svět tím více podobá domovu - ano, ale my tím více toužíme, aby dni našeho vyhnanství byly ukončeny. Ty utěšuješ dobu vzdálenou nebi, vzdálenou těm, jež milujeme, vzdálenou našemu nejlepšímu Otci. Ale Ježíši, to není ještě domov. Ten je daleko. Zdá se tak velmi vzdálený. Ty jsi však s námi, vedeš vypovězence, jež jsi vykoupil, a jednoho dne dovedeš do šťastné vlasti.

XXI.

Já mám pokrm k jídlu, o němž vy nevíte. Jan 4, 32.

Shromážděny kolem skrytých oltářů v katakombách - zatím co lačné šelmy byly držány v hladu stále rostoucím k jejich pří-

chodu - pronásledované dítky pronásledovaného Spasitele živily své duše trestí „Lva z pokolení Judova“, a Řím se na svých pevných pahorcích zachvíval úžasem a zmatkem, když tito křehcí synové a dcery Adamovi klidně stáli před útokem dravých zubů a drápů. Řím nikdy s nimi neklečel v šeru kolem oltářů ponořených v jámy, v jeskyně a prolámané skály, neviděl je nikdy jísti Chléb, jenž ve skutečnosti jest Bůh, a Řím, až dotud nepřemožitelný, začal se strachovati.

To bylo za prvních dob. Ale jak čas postupoval, historie nezměrné odvahy se opakovala, a opět se čerstvě odehrává právě za těchto nejposlednějších dnů.

„Mám pokrm, o němž vy nevíte“, jest odpověď, kterou my, jako oni dávní hrdinové, metáme odvetou světu, jenž nemůže pochopiti způsob našeho života. Každé dítko pravé Boží Církve jest obrem v tomto světě trpaslíků, ježto „jeho síla jest jako síla deseti, ano srdce jeho jest čisté“, sycené Chlebem andělů.

„Mám pokrm, o němž vy nevíte“, jest na rtech zbožného otce a matky, když pevným jistým krokem odcházejí rozloučivše se s dítkem, jež se věnovalo vyšší Boží službě: „Bůh si bere naše dítko, ale Bůh nám je dal, budiž

tedy jeho, ano, budtež jeho všechna, žádá-li toho jeho svatá vůle.“ Ta srdce mohou krváceti, ty oči mohou palčivými slzami rudnouti - neboť oni jsou lidé, - ale v tom není slabosti, v tom není reptání. Jejich duše jsou syceny k nezdolné moci Pokrmem, v jehož síle oni kráčeli až k hoře oběti.

Při téže hostině za časného rána poklekají jinoši a dívky, aby přerušili lačnění Chlebem života, aby povznesli své duše vínem, jež je zachová čistými uprostřed hříšného světa. Vedle nich pouhé děti pozvedají své ručky v milujícím očekávání svého nejlepšího Přítele, a pak po celý den, ve škole, při hře, doma, se zdá usmívati nebe z líček, tak viditelně políbených jassem Boží přízně.

Daleko vzdálení cest světa a shromáždění k poradě se svým Velitelem, dříve než na východní obloze vzešlo svítání, přijímají řeholní vůdcové Boží armády Tělo Krále králů, aby posílili svá srdce k dalšímu vedení Božích důstojníků proti odvěkému nepříteli. Jejich život nemohou lidé pochopiti. Jejich sebezapírání, jejich sebeovládání, jejich jiný svět jest hádankou světu tomuto, tak těžce zatemnělému nocí hříchu.

Heroismus katolického života jest jedním ze stálých zázraků, jimiž Bůh obmyslil padlý

svět. Vysvětliti jej nedovedeš, neznáš-li Nej-světější svátost, neznáš-li onu lásku Boha, která jej přivedla a stále přivádí na naše ol-táře. Katolicismus zůstane světu tak dlouho největší záhadou, pokud svět bude považo-vati proměněnou Hostii za pouhý chléb:

Mám pokrm, ó světe, o němž ty nevíš a vě-děti nemůžeš, a ten činí mé srdce silným. On to jest, jenž způsobuje, že s úsměvem na blednoucích rtech mohu snášeti palčivost bolesti, útrapy sužovaných nervů, muka zra-něných údů. On způsobuje, že chudoba nemá pro mne ostnů a že siréna bohatství mě neláká, že dovedu klečeti u smrtelného lůžka milované bytosti a třesoucí rukou zatlačiti její víčka k spánku, jenž nemá probuzení, a pak se vrátiti k svému povolání s bývalým útěšným úsměvem.

Chléb ten způsobuje, když Kristus, můj Velitel, mě volá, že opouštím svět i jeho prchavé hříčky a že připoutávám svůj život trojím slibem k službě svého Krále.

Obsah.

Život blah. Ludvíka-Marie Grigniona z Montfortu

5, 77, 143, 238

Můj stálý přítel. *Francis P. Le Buffe* 23, 102, 161, 305

Novéna k Panně Marii, královně kněží. *Paul Lieutier* 38

List ze Španělska. *Sestra Mercedes S.* 50

Světélko v noci. *Pierre l'Ermite* 55

Píseň k Panně Marii Fatimské. *Ant. Stríž* . . . 61

U Svaté Panny chudých v Banneux. *Ant. Stríž* . . 65

Jak ministr Marchant dospěl ke katolické víře . . 111

Hrozivý rozmach islamu. Dr. Norbert Grohauer 122

Naděje apoštolátu v zítřejším Rusku 129

André-Marie Ampère-kapitola živoucí apologetiky 173

Trapisté a komunismus 180

Zbožnost W. A. Mozarta a Josefa Haydna . . . 181

Umřel Shakespeare jako „papeženec“? 191

U Naší Paní na La Salettě. *Ant. Stríž* 193

První zápis o zjevení Matky Boží na La Salettě . 209

Matka Boží La Salettská patronkou z Madagaskaru 214

Pražská medajlka Naší Paní La Salettské . . . 219

Zázračné uzdravení v Loretě 222

K správnému posouzení inkvisice. *Dr. Arnošt Tomek* 225

Tajemné shody. Báseň François Trouche . . . 235

Čím odolává Francie útokům bezbožectví . . . 237

Karel Foucauld, apoštol Tuaregů. 292

Hrdinská smrt hr. Quirogy de Villar-Fuentes . . 297

Stalinův neklid 302

Oznamujte nám při každém přesídlení změnu adresy. Docházejí nám zpět čísla „Vinice Páně“ i od odběratelů, kteří mají předplaceno, a to z toho důvodu, že změnili bydliště. Pošta nyní nezasílá tisky za adresátem, nýbrž je vrací administraci; my pak nemůžeme odběratelům ta čísla ani další zaslati, neznajíce jejich bydliště.

CESTA K VĚČNÉ LÁSCE

Vybrané stati ze spisů mystiků a přátel Božích XIV. století. Přeložil Antonín Stríž. - Kniha „Vinice Páně“ svazek 13.

I. Cesta očištná. II. Cesta osvícení. III. Cesta sjednocení. IV. Modlitby. - 660 stran na tenkém papíře.

Cena 35 Kč, v původní vazbě podle návrhu Břetislava Štorma 45 Kč.

„Pro svou vnitřní cenu a krásu“ - píše *Gral* při šestém vydání této knihy - „zasluhuje nejen šesti vydání, ale šedesáti a šesti set. Takové knihy by se měly hromadně nositi do paláců i chat.“

Proti jiným spisům, v nichž se podává návod k duchovnímu životu, vyniká tato kniha zvláštní jímavostí, jejíž důvod je v tom, že zde mluví k duším opravdoví přátelé Boží, kteří sami prošli oněmi cestami, sami vše hluboce prožili a z plností svých zkušeností sdělují své poznatky těm, kdo žádali poučení.

Na námitku, hodí-li se tyto spisy ze XIV. věku pro dobu naši, možno směle říci: hodí se výborně. Pravdy a zákony Bohem zjevené se nemění a platí stejně pro století XX. jako pro X. Jejich zneužívání je právě příčinou všeho zla. Rovněž přirozenost lidská se nemění, má stále tytéž sklony k dobrému i k zlému. Zde se prodávají léky na její neduhy.

(Z předmluvy.)

Frederik William Faber :

B E T L E M

Z angličtiny přeložil Jakub Pavelka. Dva svazky za sníženou cenu pouhých 30 Kč, v celoplátěné vazbě 60 Kč.

Hluboké a úchvatné úvahy vynikajícího theologa, rozjímatele a básníka, jež možno nazvat moderním *církevním otcem*. „Za své nemoci prožívala jsem přešťastné chvíle čtouc Faberův *Betlem*“, děkovala nám zvěčnělá Zdenka Braunerová. Zvláště pro dobu vánoční se hodí tato povznášející četba.

Nová rozechvívající kniha :

Náboženské pronásledování ve Španělsku

Sborník svědectví přímých účastníků španělských hrůz a hrdinství, s četnými fotografiemi a s úvodní básní Paula Claudela. Na konec společný pastýřský list španělských biskupů. Cena 20 Kč, poštou 22 Kč.

Úžasné splnění předpovědí ctih. Marie Rafolové, vyslovených před sto lety! Čtěte!

VINICE PÁNĚ. Majitel, vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Stříž. Vychází pětkrát do roka v Praze-Dejvicích 676. Toto číslo vydáno 20. prosince 1937. Tiskem Průmyslové tiskárny v Praze. - Novinová sazba povolena ředitel. pošt a telegr. v Praze č. 91.529-VII-1935. Podávací a dohlédací poštovní úřad Praha 47.